DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

291
8
Mutsuzluğumuzun Kışı
STEINBECK

NOBEL ÖDÜLÜ

steinbeck

BÜTÜN ESERLERİ / 8

Mutsuzluğumuzun Kışı

BİLGİ YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantev.org

BİLGİ YAYINLARI: 291
JOHN STEINBECK BÜTÜN ESERLERİ: 8

Birinci Basım
Mart 1984

BİLGİ YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

JOHN STEINBECK

Bütün Eserleri

8

Mutsuzluğumuzun Kışı

Türkçesi : F. Çiğdem Öztep

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİLGİ YAYINEVİ

kapak : fahri karagözoğlu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİRİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

Nisan ayının güzel, altın renkli sabahının ışıklarıyla uyanan Mary Hawley, kocasından yana döndüğünde onun kendisine nanik yaptığını gördü.

«Çok komiksin,» dedi. «Ethan, sende komiklik dehası var.»

«Sahi mi Bayan fındık faresi, benimle evlenir misin?»

«Uyandın mı?»

«Yıl günle başlar, gün de sabahla.»

«Sanırım uyanmışsın. Bugünün kutsal Cuma olduğunu unutmadın değil mi?» dedi Mary.

Ethan ilahî bir sesle cevap verdi

«Pis Romalılar, İsa'yı çarmıha gerecekleri yere gitmeye hazırlanıyorlar!»

«Lütfen kutsal konularla alay etme. Senin patron Marullo dükkânı saat on ikide kapatmana izin verecek mi?»

«Sevgili tavuğum, Marullo Katoliktir. O yüzden bütün gün ortalıkta görünmeyecektir. Öğle üzeri idamın infazı bitene kadar dükkânı kaparım.»

«Amerika'ya ilk gelen din adamları gibi konuşuyorsun, hoş değil.»

«Saçma. Onlar ana tarafımdan. Bu tam atalarım gibi, korsan konuşması. Bir idamdı o biliyorsun.» dedi Ethan.

«Baba tarafın korsan değildi. Sen kendin söylemiştin balina avcısıydılar diye. Hatta, Meclisten alınmış izin kâğıtları bile var demiştin.»

«Ateş ettikleri gemiler onları korsan sanıyordu ama. O Romalı yöneticilerin uşakları da idam gereklidir sanıyorlardı.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Çok ciddileştin birden, komikken daha çok seviyorum seni.» Mary sevgiyle kocasına baktı.

«Ben komiğim bunu herkes bilir.»

«Kafamı hep karıştırırsın. Gururlanmak için herşeyin var; ailende hem öncü din adamları hem de balina avcıları var.»

«Sahi mi?» diye alaycı bir ifadeyle sordu Ethan.

«Ne demek istiyorsun?»

«Benim büyük atalarım, bir zamanlar sahibi oldukları bu kasabada, Allahın cezası bir bakkalda tezgâhtarlık yapan torunları olduğunu bilseler, gururlanırlar mıydı dersin?»

«Sen tezgâhtar değilsin ki, yönetici gibisin. Defterleri tutuyor, parayı idare ediyor, malları ismarlıyorsun.»

«Kuşkusuz. Aynı zamanda yerleri siliyorum, çöpü döküyorum, Marullo'nun karşısında el pençe divan duruyorum ve eğer bir kedi olsaydım Marullo'nun farelerini de yakalardım.»

Mary kocasına sarılarak, «Haydi biraz neşelen» dedi. «Ve lütfen kutsal Cuma'da kötü sözler söyleme, seni seviyorum.»

«Tamam» dedi Ethan az sonra, «Hep böyle söylerler zaten.»

«Çocuklar hakkında konuşacaktım.»

«Tutuklandılar mı?»

«İşte yine başladın. Belki, kendileri anlatsalar daha iyi.»

«Peki sen neden anlatmıyorsun?»

Mary konuyu değiştirdi:

«Margie Young-Hunt bugün yine geleceğimi okuyacak.»

«Kitap okur gibi mi? Kim bu Margie Young-Hunt, nedir necidir bu kadın. Bütün o âşıklar falan filan.»

«Eğer kıskanç olsaydım, yani demek istiyorum ki, eğer bir erkek güzel bir kızı farketmemiş gibi yaparsa...»

«Ha şu mesele. Kız mı? Onun iki kocası varmış yahu.»

«İkincisi ölmüş.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Kahvaltımı istiyorum. Margie'nin söylediklerine inanıyor musun?»

«Margie iskambil kâğıtlarında ağabeyimi gördü. Candan ve yakın birisi dedi.»

«Eğer kahvaltım hazır olmazsa candan ve yakın birisinin arkasına bir çimdik atacağım.»

«Gidiyorum. Yumurta ister misin?»

«İsterim. Neden bu güne kutsal Cuma diyorlar? Neresi kutsal?»

«Ah sen,» dedi Mary, «Daima şakacısın.»

Ethan Ailen Hawley camın yanındaki masaya oturduğunda kahve yapılmış, tostlar ve yumurta tabağa konmuştu.

«Kendimi iyi hissediyorum.» dedi. «Neden bu güne kutsal Cuma diyorlar?»

«Bahar,» diye seslendi Mary mutfaktan.

«Bahar Cuma'sı mı?»

«Hayır baharın etkisi. Çocuklar kalktı mı?»

«Galiba. Tembel küçük haylazlar. Onları tutup pataklamalı.»

«Bazen çok kötü konuşuyorsun. Eve üçe oniki kala gelebilecek misin?»

«Hayır.»

«Neden hayır?»

«Kadın müşterilerimden birkaçını içeri alırım belki. Belki biri de Margie olur.»

«Ethan böyle konuşmamalısın. Margie iyi bir arkadaş, istersen sırtındaki gömleği çıkarır verir sana.»

«Sahi mi? Peki gömlekleri nereden buluyor?»

«Yine din adamları gibi konuşmaya başladın.» dedi Mary.

«İstediğine iddiaya girerim ki onunla benim aramda akrabalık var. Margie korsan kanı taşıyor.»

«Yine saçmalamaya başladın. İşte liste.» Mary listeyi kocasının cebine koydu.

«Çak gibi görünüyor ama Paskalya haftası bu. Unutma iki düzine yumurta. Haydi geç kalıyorsun.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Biliyorum. Marullo için iki kat kayıp olacak. Neden iki düzine.»

«Boyanacak da ondan. Ailen ve Mary Ellen özellikle istediler. Artık gitsen iyi olur.»

«Peki böceğim gidiyorum, fakat önce yukarı çıkıp çocukları bir dövsem diyorum.»

«Onları şımartıyorsun Ethan.»

«Elvada ey devlet kuşu.» dedi Ethan ve kapıyı arkasından kapatarak yeşil ışıklı altın sabahın içine daldı.

Arkasını dönerek büyükbabasının, babasının ve şimdi kendisinin olan, ön kapısının üzerinde aydınlık bir penceresi bulunan, çatısındaki pervazı Âdem figürleriyle süslü eski güzel eve baktı. Ev leylaklarla dolu bir bahçenin içindeydi. Karaağaç sokağındaki ağaçların birbirine karışmış üst kısımlarında yeni sürgün yaprakları sapsarıydı. Güneş ışınları banka binasını henüz aşmış, gümüş rengi gaz kulesini aydınlatıyordu. Eski Limandan tuz ve yosun kokuları yükselmekteydi.

Sabahın erken saatlerinde Karaağaç sokağındaki tek canlı yaratık bankacı Bay Baker'ın kırmızı tüylü seter köpeği Red Baker'dı. Ağır ve vakur bir tavırla ağaçları kokluyor ve sanki sokaktan geçenlerin bir listesini çıkartıyordu.

«Günaydın bayım, adım Ethan Ailen Hawley sizinle çişinizi yaparken tanışmıştık.» Red Baker durdu ve tüylü kuyruğunu yavaşça sallayarak bu selama karşılık verdi. «Evime bakıyordum. Eskiler ev yapmayı iyi biliyorlarmış doğrusu.» dedi Ethan. Red başını havaya kaldırdı ve arka ayağıyla karnını kaşımaya koyuldu. «Neden bilmesinler ki? Paraları varmış. Yedi denizin balina ve ispermeçet yağı onlarınmış. İspermeçetin ne olduğunu biliyor musun?»

Red ağlamaklı sesler çıkardı.

«Sanırım bilmiyorsun, hafif, nefis gül kokulu bir yağdır, balinaların kafa boşluğundan çıkarılır. Moby Dick'i okumalısın köpek, tavsiye ederim.»

Köpek su oluğunu çeviren parmaklığa ayaklarını dayadı.

Yoluna devam eden Ethan omuzunun üzerinden

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Kitabın bir özetini çıkar, oğluma da öğretirsin. İspermeçet sözcüğünü söyleyemez bile oğlum. Zaten neyi söyler ki?» dedi.

Karaağaç sokağı Ethan Allen Hawley'in evinin iki blok ötesindeki ana caddeyle kesişiyordu. Birinci blokun biraz aşağısındaki Elgar'ların evinin bahçesinde bir grup İngiliz serçesi didişiyordu. Toplamak yutmak ve koşuşmakla öyle meşguldüler ki Ethan'ın gelişini farketmediler bile. Ethan bu savaşı seyretmek için durdu. «Başka kuşlar küçücük yuvalarında pekâlâ geçiniyorlar, öyleyse siz neden anlaşamıyorsunuz?» dedi. «Alın size bir yığın yem. Yaramaz kuşlar bu güzel sabahın tadını niye çıkarmıyorsunuz? Sizler galiba Aziz Francis'in iyilik ettiği haydutlarsınız. Defolun!» Ethan kuşlara doğru koştu, bir yandan da tekmeler savuruyordu. Kuşlar kanatlarını açarak havalandılar. Kapı gıcırtısı gibi seslerle acı şikâyetler sıraladılar. Ethan arkalarından, «Size şunu söyleyeyim» dedi. «Öğle vakti güneş kararacak ve bu karanlık dünyayı örtecek. Ödünüz patlayacak.»

Ethan kaldırıma geri döndü ve yoluna devam etti. İkinci bloktaki eski Phillips'lerin evi şimdi pansiyon olmuştu. Bankanın veznedarı Joey Morphy ön kapıdan çıktı. Bir yandan dişlerini karıştırıyor bir yandan da yeleğini düzeltiyordu. Ethan'ı selamladı.

«Ben de sizinle görüşmek istiyordum Bay Hawley.»

«Neden bu güne kutsal Cuma diyorlar?»

«Latinceden gelmedir.» dedi Jeoy. «Goodum goodus goodlius* iğrenç anlamına gelir.»

Joey tıpkı ata benzerdi ve tıpkı at gibi üst dudağını kaldırır ve büyük dört köşe dişlerini göstererek gülerdi. Joseph Patrick Morphy, Joe Morphy, koca Joey, «Morphy», New Baytown'ın sevilen, ger-

* **Kutsal Cuma** İngilizce Good Friday olarak söylenir. Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği günden sonra gelen ilk cuma'dır. Hıristiyanlar bu günü Paskalya kabul etmişlerdir. (Çev.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

çekten popüler bir kişisiydi. Bir poker oyuncusunun ciddî ifadesiyle sürekli şakalar yapar herkesi güldürürdü, fakat daha önce duymuş ya da duymamış olsun kendisine anlatılan her fıkrayı ağlamaklı bir yüzle dinlerdi. Zekiydi. Ve herşeyin herkesin iç yüzünü bilirdi Mafya'dan Mountbatten'e kadar. Bildiklerini hafif yüksek bir ses tonuyla ve sanki soru sorarmış gibi anlatırdı. Sesinin öyle sevimli bir tonu vardı ki karşısındaki dinleyici âdeta anlatılanların bir parçası olur, öyle ki daha sonra duyduklarını kendi malıymış gibi çevresine anlatırdı. Joey büyülü bir maymundu sanki, kumarbazdı ama hiç kimse onun bahse girdiğini görmemişti. İyi bir muhasebeci ve çok iyi bir veznedardı. Bankanın başkanı Bay Baker, Joey'e o kadar güvenirdi ki bankanın tüm işlerini ona yüklemişti. Morphy herkesi yakından tanır, buna rağmen kimseye ilk adıyla hitap etmezdi. Joey'e göre Ethan Bay Hawley'di. Margie Young-Hunt ise Bayan Young-Hunt. Morphy'un bu kadınla yattığı dedikodusu olmasına rağmen. Ailesi yoktu. akrabaları da. Eski Phillips evinin iki odalı ve banyolu bir bölümünde yalnız yaşıyordu. Yemeklerini genellikle Faremaster lokantasında yerdi. Bankacılık geçmişi lekesiz tertemizdi ama Joey olayları sanki başkasının başından geçmiş gibi anlatırdı. Yine de herkes olayların Joey'in başından geçtiğini anlardı. Övünme huyu olmadığı için herkesçe sevilirdi. Tırnaklarını daima temiz tutar, iyi giyinir, tıraş olur, her gün temiz gömlek giyer ve pabuçlarını parlatırdı.

İki erkek Karaağaç sokağından anacaddeye doğru yürüdüler. «Size birşey soracaktım. Amiral Hawley'le bir akrabalığınız var mı?»

Ethan, «Galiba Amiral Halsey demek istediniz.» diye cevap verdi. «Ailede pek çok kaptan vardır ama bir amiral olduğunu hiç duymadım.»

«Büyükbabanızın balina avcısı olduğunu işitmiştim, bu yüzden amiralle karıştırmış olacağım.»

«Burası gibi kasabaların pek çok efsanesi vardır.» dedi Ethan. «Örneğin benim baba tarafımın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

korsanlık yaptığını ve anne tarafımın Mayflower gemisiyle geldiğini söylerler.»

«Ethan Ailen,» dedi Joey, «Aman Tanrım demek onlarla da akrabalığınız var?»

«Olabilir. Mümkündür.» dedi Ethan. «Ne güzel bir gün değil mi? Beni niçin arıyordunuz?»

«Ah evet, sanırım dükkânı üçe oniki kala kapatacaksınız. Saat onbirbuçuk sularında bana iki sandviç yapar mısınız? Gelir alırım ve bir şişe de süt istiyorum.»

«Banka kapanmıyor mu?»

«Banka kapanıyor ama ben kapanmıyorum. Küçük Joey orada olacak ve defterlerle boğuşacak. Herkes çeklerini böyle önemli hafta sonlarında bozdurur.»

«Bunu hiç düşünmemiştim.» diye yanıtladı Ethan.

«Eminim. Paskalya'da, 4 Temmuz'da, Bahar bayramında yani uzun bir hafta sonunda hep böyle olur. Bir bankayı soymaya niyetlensem tatilden önceki günü seçerdim. Bütün para bankada yatmakta ve sizi beklemektedir.»

«Sizi hiç soydular mı Joey?»

«Hayır ama bir arkadaşım iki kez soyuldu.»

«Bu konuda neler anlattı?»

«'Çok korktum' dedi. Sadece emirlere uymuş. Yere yatmış ve paraları almalarını beklemiş. Söylediğine göre, para kendisinden daha iyi korunuyormuş.»

«Dükkânı kapatınca sandviçlerinizi getiririm. Arka kapıyı çalarım, nasıl olsun?»

«Zahmet etmeyin Bay Hawley, ben gelip alırım. Biri jambonlu olsun, diğerine peynir mayonez ve biraz salatalık koyun. Bir şişe de süt lütfen, belki sonra da bir kola alırım.»

«Nefis salam var, Marullo cinsi.» dedi Ethan.

«Yoo istemem. Tek kişilik Mafya ne âlemde?»

«İyidir herhalde.»

«Aslında İngiliz liralarını sevmeseniz bile herşeyi yoktan vareden birine hayran olmamak elde değil. Marullo gerçekten zeki biri. Kimse, onun ne

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kadar parası olduğunu bilmez. Belki de bunu söylememeliydim. Bankacıların ağzı sıkı olmalıdır.»

«Hiç bir şey söylemediniz ki.»

Karaağaç sokağının anacaddeyle kesiştiği köşeye geldiler. Birdenbire durup, artık pembe bir tuğla ve tahta yığını haline gelmiş olan eski Körfez Oteline baktılar. Buraya yeni bir Woolworth binası yapılacaktı. Yıkıntıyı temizleyen sarı boyalı buldozer ve büyük vinç sabahın bu erken saatlerinde birer yırtıcı kuş gibi tetikte bekliyorlardı.

Joey, «Hep bunu yapmayı istemiştim.» dedi. «Şu demir balyozu savurmak ve koca bir duvarın yıkıldığını görmek ne hoş olurdu.»

«Fransa'da yeterince yıkıntı gördüm ben.» dedi Ethan.

«Doğru. Adınız rıhtım boyundaki anıtın üzerinde yazılı.»

«Arkadaşınızı soyan hırsızları yakalayabildiler mi?» Ethan bu arkadaşın Joey'in kendisi olduğundan emindi. Bunu kim olsa anlardı zaten.

«Tabii. Fare gibi yakalandılar. Soyguncuların sevimli olmamaları büyük şans. Eğer ben nasıl banka soyulacağını anlatan bir kitap yazsam, polisler imkânı yok hırsızı yakalayamazlar.»

Ethan güldü «Neler yazardınız?»

«Müthiş bir hazinem var bay Hawley. Sürekli gazete okurum ve çok iyi tanıdığım bir polis arkadaşım var. İki dolarlık bir nutuk ister misiniz?»

«Sadece başlangıç için altı penny verebilirim, dükkânı açmalıyım.»

«Bayanlar baylar» diye başladı Joey, «Bu sabah burada ben yok olmadı. Banka soyguncularını nasıl yakalıyorlar? Numara bir adam sabıkalıdır, paliste kaydı vardır. Numara iki malın bölüşülmesinde anlaşmazlık çıkar, biri ihbar eder. Numara üç kadınlar. Kadınlar asla yalnız bırakılmamalıdır, bu bizi numara dörde götürür, çok para harcarlar. Yeni bir tüketici görürsen gözaltına alır ve onu yakalarsın.»

Ethan, «Peki sizin öneriniz nedir sayın profesör?» dedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Çok basit. Herşeyin aksini yapmalı. Paliste kaydın varsa asla banka soymayacaksın. Ortak yok, tek başına yapacaksın ve kimseye hatta kendine bile anlatmayacaksın. Kadınları unutacaksın. Ve parayı harcamayacaksın. Koyacaksın bir yere belki senelerce duracak. Çok sonra biraz paran olmasını açıklayabilecek bir bahane bulduktan sonra ancak, azar azar parayı çıkarmalı ve yatırım yapmalısın. Harcamak yok.»

«Eğer soyguncu tanınırsa ne olacak?»

«Yüzünü kaparsa ve hiç konuşmazsa kim tanır? Tanıkların ifadelerini hiç okudunuz mu? Saçma sapan şeylerdir. Polis arkadaşım tanık ifadeleriyle birşey yapılamaz diyor. İnsanlar gözlerine güvenirler ama hırsız yakalanmaz. Bu kadarı tam altı penny tuttu.»

Ethan elini cebine soktu «Size borcum olsun.»

«Sandviçlere sayarım.» dedi Joey.

İki erkek anacaddeyi geçerek bir ara sokağa girdi. Joey sokağın bu tarafına bakan bankanın arka kapısına gitti. Ethan da Marullo'nun sebze ve bakkal dükkânının arka kapısını açtı.

«Jambon ve peynir değil mi?» diye seslendi.

«Çavdar ekmeği mayonez ve salatalık.....»

Dar sokaktan gelen zayıf bir ışık, tozlu demir parmaklıkların griye dönüştürdüğü camdan giriyor ve dükkânı aydınlatıyordu. Ethan bu ışıkta durarak tavana kadar sıralanmış raflarda karton veya teneke kutular içinde bekleyen konserve meyvelere, sebzelere, balık, et ve peynirlere baktı. Un, kuru fasulye, nohut, karton kutuların kâğıt ve mürekkep kokusu, arka kapıda duran çöpten yükselen kokularla karışıyordu. Ethan bu kadar koku içinde fare kokusu duyabilmek için dikkat kesildi. Fareye ait bir iz bulamayınca, arka sokak kapısını açtı ve üstü kapalı çöp kutularını sokağa taşıdı. Gri bir kedi kutuların içine atlamaya niyetlendi ama Ethan onu kovaladı.

Kediye, «Hayır yapmamalısın.» dedi. «Fareler kedilerin hakkıdır. Fakat sen sadece sucuk kemi-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rirsin. Defol.... beni duydun mu? defol!»

Kedi oturmuş pembe patisini yalıyordu; fakat ikinci «Defol»da kuyruğunu havaya dikti ve bankanın arkasındaki parmaklıklardan atlayarak kayboldu.

Ethan yüksek sesle, «Bu kelime sihirli olsa gerek.» dedi. Dükkâna döndü, kapıyı arkasından kapadı.

Bakkalın sallanan kapısından tuvaletin kapısına kadar tüm adayı tuvaletin sifonundan damlayan su sesi kaplamıştı. İnce tahta kapıyı açtı, ışığını yaktı ve sifonu çekti. Sonra üzerinde tel kafesi olan kalın tahta kapıyı açtı. Büyük ön camların güneşlikleri kapalı olduğu için dükkân yeşil bir ışıkla doluydu. Burada da tavana uzanan raflarda düzgün sıralanmış konserve kutular ve cam kavanozlar vardı. Mide için bir kütüphaneydi sanki. Bir yanda tezgâh, kasa, kesekâğıtları, ipler ve paslanmaz çelikle emayenin zaferi olan buzdolabı vardı.

Ethan bir düğmeyi çevirince peynir, sosis, pirzola, külbastı ve balıklar soğuk mavimsi bir ışıkla aydınlandılar. Dükkân bir katedrale benziyordu şimdi. Ethan hayranlıkla durdu. Konserve domateslerden org borularına, zeytin ve hardal yığınlarından mihraplara, oval sardalya kutularından yüzlerce mezara baktı.

Genizden gelen boğuk bir sesle, «Unimum et unimorum.» dedi. «Uni unimouse quod unibug in omhem unim domine-amiiiin.»

Ve karısının sesini duyar gibi oldu.

«Bu çok saçma ve başkalarının duygularını incitebilir, başkalarını üzerek yaşayamazsın.»

Bakkal dükkânında bir tezgâhtardı o.... Marullo'nun bakkal dükkânında.... Karısı ve iki sevimli çocuğu vardı. Ne zaman yalnızdı ki? Ne zaman yalnız olabilirdi? Gündüz müşteriler, akşam karısı ve çocukları, gece karısı, gündüz müşteriler, akşam..... «Banyo'da» dedi yüksek sesle, «İşte o zaman» musluğu açmadan önceki o loş mis kokulu yavaş ve güzel an.... İçinden karısına seslendi: «Kimin duygularını incitiyormuşum ben?» «Burada kimse yok, duygular da yok. Sadece ben ve benim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

unimum unimorum'um var. Şu ön kapıyı açıncaya kadar tabi.....»

Tezgâhın arkasındaki çekmeceden temiz bir önlük aldı beline taktı ve arkasında bir fiyonk yaptı. Önlük epeyce uzundu, dizlerine kadar geliyordu. Sağ elini kaldırdı avucunu tavana çevirdi ve konuşmaya başladı «Beni dinleyin ey konserve armutlar turşular ve karışık turşular.» dedi. «Gün ışır ışımaz kentin ihtiyarları baş papaz ve yazıcılar toplandılar ve onu karşılarına aldılar.» *gün ışır ışımaz*. Bütün tutucular işe erken başlarlar değil mi? Hiç zaman kaybetmediler. Şimdi bakalım... «Ve altıncı saat olduğunda —sanırım bu oniki demek— ve dokuzuncu saate kadar dünyayı kara bir bulut kaplayacak. Ve güneş kararacak. Bunları nasıl hatırlayabiliyorum? Güzel Allah'ım ölmesi çok uzun sürdü gerçekten çok uzun.» Elini indirdi ve kalabalık raflardan bir cevap beklercesine durdu.

Sonra karısıyla içinden konuştu.

«Benimle konuşmuyorsun Mary sevgilim, yoksa sen Kudüs'lü kızlardan biri misin? Benim için ağlamayın demiş Hz. İsa, kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın.... Bir çam ağacına bunları yapanlar ağaç kuruyunca neler yapmazlar? Beni hâlâ üzüyor. Deborah hala, sandığımdan daha çok etkilemiş beni. Henüz altıncı saat olmadı.»

«Merhaba güzel gün.» diyerek büyük camların yeşil gölgeliklerini kaldırdı. Ön kapının kanatlarını açtı.

«İçeri gir dünya.» Demir parmaklıklı kapıları açıp geriye sürgüledi. Sabah güneşi yumuşak ışıklarıyla kaldırımları yıkıyor ve Nisan'a özgü güneş ana caddenin körfeze varan köşesinden yükseliyordu. Ethan tuvalete gidip kaldırımı süpürmek için süpürgeyi aldı.

Bir gün, bitmez tükenmez bir gün, birşey değil fakat pek çok şeydi. Gün sadece zirveye doğru büyüyen ışıkları değil, buz ya da çimen fabrikalarından esen kokuları ve değişik tadları taşıyan soğuk ya da sıcak rüzgârlar, tomurcuklar, renkler gibi mevsimin binlerce özelliğinin de yapısını, ruhunu,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tonunu ve anlamını değiştiriyordu. Ve gündeki bu değişmeler böceklere, kuşlara, kedilere, köpeklere, kelebeklere ve insanlara yansıyordu.

Ethan Allen Hawley'in sessiz sakin ve tatsız günü başlamıştı. Sabah kaldırımı tekdüze hareketlerlerle süpüren adam, ne konserve yiyeceklerle tören yapan ne unimum unimorum diyen adam değildi sanki. Sigara izmaritlerini çiklet kâğıtlarını ağaç kabuklarını süpürgeyle topladı ve çöpçü arabasının gelip alması için bir kenara yığdı. Bay Baker evinden, kırmızı tuğladan yapılmış kliseye benzeyen banka binasına kadar olan, uzunluğu ölçülmüş yolda yürümekteydi. Ve eğer adımları eşit uzunlukta olmazsa annesinden kalan tarihi alışkanlığı bozduğunu kim anlayacaktı ki.

«Günaydın Bay Baker.» dedi Ethan ve bankacının ütülü serj pantolonuna toz bulaşmasın diye süpürmeyi bıraktı.

«Güzel bir sabah Ethan.»

«Evet güzel. Bahar geldi Bay Baker.»

Bay Baker durdu: «Seninle konuşmak istiyordum. Karına ağabeysinden kalan para beşbin dolardan fazlaydı değil mi?»

«Vergiler çıktıktan sonra altıbin beşyüz dolar kaldı.»

«İyi ama para bankada öylece duruyor. İşletilmesi gerek. Seninle bunu konuşacaktım. Paran çalışmalı.»

«Altıbin beşyüz dolar pek fazla işe yaramaz efendim. Âcil durumlar için saklamak daha iyi.» dedi Ethan.

«İşletilmeyen paraya inanmam ben Ethan.»

«Paranın beklemesinin de bir yararı var ama.»

Bankacının sesindeki yakınlık kayboldu soğuklaştı.

«Seni anlamıyorum.» dedi. Fakat sesinin tonu pekâlâ anladığını ve durumu pek aptalca bulduğunu hissettiriyordu. Ethan bu sesten rahatsız oldu ve yalan söylemek ihtiyacını duydu. Süpürgeyi kaldırıma dayayarak «Şöyle efendim; bu para eğer bana bir şey olursa Mary'yi bir süre geçindirebilsin diye durüyor.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Öyleyse bir kısmını kendine hayat sigortası yaptırmak için kullanabilirsin.»

«Fakat sadece geçici bir zaman için efendim. Para Mary'nin ağabeyine aitti. Mary'nin annesi ise hâlâ yaşıyor. Uzun yıllar yaşayabilir.»

«Anlıyorum. Yaşlılar bazen çekilmesi ağır bir yük olurlar.»

«Paraların üzerine de oturuyorlar.» Ethan yalanını söylerken bankacının yüzüne baktı ve adamın boynundan yüzüne doğru bir kırmızılığın yayıldığını farketti. «İşte durum bu efendim. Üstelik eğer Mary'nin parasını işletirsem kendiminkini batırdığım gibi onun parasını da batırabilirim. Biliyorsunuz babam da iflas etmişti.»

«Köprülerin altından çok sular aktı Ethan. Biliyorum, çok sıkıntılı zamanlar yaşadın ama zaman değişiyor. Yeni yeni fırsatlar doğuyor.»

«Ben fırsatlarımı kullandım Bay Baker. Sağduyudan daha çok fırsatım vardı. Savaştan hemen sonra bu dükkânın sahibiydim biliyorsunuz. Dükkânı doldurmak için gayrimenkullerimin yarısını satmak gerekti. Ticaretten ne kadar anladığımı görüyorsunuz.»

«Biliyorum Ethan banka işlerine ben bakardım. Aile doktorun nabzının kaç attığını nasıl bilirse ben de senin işini öyle bilirdim.»

«Kuşkusuz bilirdiniz. İki yıldan az bir süre içinde meteliksiz kaldım. Borçlarımı ödeyebilmek için herşeyimi sattım. Sadece evim kaldı Bay Baker.»

«Kendini bu kadar suçlama. Askerden yeni gelmiştin iş tecrüben yoktu. Üstelik ekonomik bunalım vardı. O devrede pek çok işadamı iflas etti.»

«Ben de iflas ettim, ama Hawley'lerin tarihinde bakkal dükkânında tezgâhtar olan tek ben varım.»

«İşte benim anlamadığım da bu ya. Herkes yenilebilir Ethan. Ama böyle yenik yaşamak istemene bir anlam veremiyorum. Hele senin gibi eğitimi, ailesi ve geçmişi parlak bir adam nasıl bu durumu kabullenebilir? Belki de ailenin özelliği olan cesa-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ret sende yok. Seni yıkan, hareketsiz bırakan şey nedir Ethan?»

Ethan öfkeyle, «Tabii anlamazsınız hiç başınıza gelmedi ki.» dedi. Sonra çiklet kâğıtlarını sigara izmaritlerini bir piramit şeklinde kümeledi. «İnsanlar yıkılmazlar, yani büyük şeylerle mücadele edebilirler. İnsanı öldüren şey kemirilmektir. İflas etmesi için sürekli dürtüklenir. Yavaş yavaş korkmaya başlar. Ben de korkuyorum. Long Island Elektrik Şirketi iflas edebilir. Ama benim karım elbise ister, çocuklarımın ayakkabı ve eğlenceye ihtiyaçları var. Ya okula gidemezlerse? Aylık faturaları, doktor, dişçi, bademcik ameliyatları masraflarını kim ödeyecek? Bir de hastalandığımı ve bu Allah'ın cezası kaldırımı süpüremediğimi düşünün..... Elbette anlayamazsınız. Yavaşça gelir cesaretinizi siler süpürür. Gelecek ayın buzdolabı taksitinden ötesini düşünmek elimde değil. İşimden nefret ediyorum ve kaybedeceğim diye de ödüm patlıyor. Bütün bunları nasıl anlayabilirsiniz?»

«Peki Mary'nin annesi yardım etmiyor mu?»

«Söyledim size. Paranın üzerine oturdu ölene kadar da oturacak.»

«Bilmiyordum. Mary'nin yoksul bir aileden geldiğini sanıyordum. Ama insanın hastalanınca ilaca, ameliyata ve belki de bir şoka ihtiyacı olduğunu bilirim. Atalarımız cesur kişilerdi. Sen de biliyorsun. Ölümün kendilerini yenmesine izin vermezlerdi. Ve şimdi zaman değişiyor. Atalarımızın hayal bile edemediği pek çok imkân var önümüzde. Hepsinden de yabancılar yararlanıyor. Yabancılar bizi geçiyor, uyan artık Ethan.»

«Peki buzdolabı ne olacak?»

«Kendi haline bırak.»

«Peki ya, Mary ve çocuklar?»

«Bir süre için onları unut. Bu çukurdan çıkarsan seni daha çok seveceklerdir. Onlar için endişelenmekle onlara ne faydan dokunuyor ki?»

«Peki Mary'nin parası?»

«Kaybedeceksen kaybet, ama dene bir kere. Biraz dikkatli olur ve öğüt dinlersen parayı kaybet-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

mezsin. Denemek kaybetmek değildir. Atalarımız daima riskli işlere girmişler ama kaybetmemişlerdir. Seni biraz üzeceğim Ethan. Yaşlı kaptan Hawley'in anısına saygısızlık ediyorsun. Anısına çok şey borçlusun. Kaptan ve benim babam balina gemilerinin en iyisi olan *Belle Adair*'i birlikte almışlardı. Taparlan Ethan. Cesaretinle ödemen gereken şeyler borçlusun Belle Adair'e.»

Ethan bir kâğıdı süpürgenin ucuyla çöplerden yana savurdu. Yavaşça, «*Belle Adair* denizde yandı efendim.» dedi.

«Evet biliyorum; fakat bu bizi durdurmadı değil mi?»

«Gemi sigortalıydı.» dedi Ethan.

«Elbette sigortalıydı.» dedi Bay Baker.

«Ama ben değildim, evimden başka hiçbir şeyimi kurtaramadım.»

«Bunu unutmak zorundasın. Geçmişe üzülüp durmak boşuna. Cesur olmalısın sıçramalısın. Bu yüzden Mary'nin parasını işletmen gerektiğini söylüyorum. Sana yardım etmek istiyorum Ethan.»

«Teşekkür ederim efendim.»

«Şu önlüğü çıkarıp at. Yaşlı kaptan Hawley'e borçlusun bunu. Seni böyle görseydi inanmazdı.»

«Sanırım haklısınız.»

«İşte böyle konuşmalısın. Haydi çıkar şu önlüğü.»

«Eğer Mary ve çocuklar için olmasa....»

«Sana söyledim unut onları, kendi iyilikleri için. Burada New Baytown'da ilginç gelişmeler olacak. Sen de bunların bir parçası olabilirsin.»

«Teşekkür ederim efendim.»

«Bu konu hakkında düşüneceğim.»

«Bay Morphy, öğleyin siz bankayı kapattığınızda çalışmaya devam edeceğini söyledi. Ona birkaç sandviç hazırlayacağım. Siz de ister misiniz?»

«Hayır sağol. Joey bazı işleri tamamlayacak. Çok iyi bir adam. Benim de görmek istediğim bir yer var. Belki oradan sana da bir iş çıkar. Yakında tekrar konuşuruz. Haydi hoşçakal.»

Bankacı bir çukuru atlamak için uzun bir adım

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

attı ve sokağı geçerek bankanın ön kapısına doğru yürüdü. Ethan bankacının arkasından bakıp gülümsedi.

Süpürmeyi çabucak bitirdi. İnsanlar işlerine gitmeye başlamışlardı, sokak canlanıyordu. Taze meyva tezgâhını dükkânın önüne koydu. Kimsenin geçmediğinden emin olduğu bir anda üç kutu köpek mamasını kaldırdı ve yerine küçük torbalar içindeki kuş üzümlerini koydu. Kasayı sıfıra getirdi, paraları miktarlarına göre yerleştirdi. Kasanın önündeki tahta çanağa bozuklukları koydu ve kasayı kapattı.

Sadece birkaç müşteri vardı. Saçları karışık küçük kızlar, çocuklar ekmek süt ya da alınması unutulmuş biraz kahve almak için geldiler.

Şuh göğüslerini örten pembe bluzuyla Margie Young-Hunt içeri girdi. Etekliği kalçalarını sevgiyle sarıyor, gözlerindeki bakış çok şey ifade ediyordu. Ethan karısının asla bu bakışı göremeyeceğini biliyordu, çünkü kadınlar çevredeyken Margie böyle bakmazdı. Bu kadın bir avcı, yırtıcı bir kuştu. Yaşlı kaptan Hawley'in deyimiyle «gözleri fıldır fıldır»dı. Sesinde de birşeyler vardı kadının. Kadınlar çevresindeyken güvenli sır saklayıcı bir tona sahip olan sesi, nedense erkeklerle beraberken yumuşak bir mırıltıya dönüşüyordu.

«Günaydın Ethan,» dedi Margie. «Piknik için harika bir gün.»

«Günaydın. Kahve almaya geldin sanırım.»

«Hayır, Alka Seltzer almaya geldim. Mideme iyi geliyor.»

«Eğlenceli bir gece geçirmiş gibisin.»

«Eh biraz. Seyahat eden satıcı hikâyesi. Dul bir kadın için çok güvenli. Belki de onu tanırsın. Çünkü seni görmeye geleceğini söyledi. Adı Bigger mi Bogger mi ne? BBD ve D şirketinde çalışıyormuş.»

«Biz Wayland'dan alışveriş ederiz.»

«Belli olmaz, Bay Bugger gelip kafanı şişirebilir, tabii kendini iyi hissediyorsa. Bana bir bardak su verir misin, şu ilaçtan hemen içeyim.»

Ethan arka tarafa giderek bir bardak su aldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Margie'ye bardağı uzattı, kadın üç tane mide hapını suya atıp erimesini bekledi. Sonra, «Şerefine» diyerek sonuna kadar içti.

«Bugün Mary'nin falına bakacakmışsın.»

«Aman Tanrım neredeyse unutuyordum. Bu işi ticarete dökebilirim böylece kendi geleceğimi garanti ederim belki.»

«Mary hoşlanıyor bu işten. Gerçekten iyi bakıyor musun?»

«İyi olmaya gerek yok ki. İnsanları bırakırsın kendi hallerine, özellikle de kadınları, onlar anlatıp dururlar, sen de anlatılanları tekrar edersin, nasıl bildiğine şaşar kalırlar.»

«Peki şu uzun boylu esmer yabancı?» dedi Ethan.

«O mutlaka olmalı. Eğer erkekleri de okuyabilseydim o berbat evlilikleri yapmazdım. Nasıl da yanıldım...»

«İlk kocan ölmüştü değil mi?»

«Hayır, ikincisi öldü. Toprağı bol olsun ne piçti o. Neyse, nur içinde yatsın.»

Ethan içeri giren yaşlı bayan Ezyzlnski'yi özenle karşıladı ve iki yüz elli gramlık tereyağlarından verdi. Yaşlı kadına birkaç iltifatta bulundu, hattâ hava hakkında da birşeyler söyledi.

Margie Young-Hunt ise rahat ve gülümseyen bir yüzle, kasanın yanındaki tezgâhta duran altın mühürlü *Pate de foie* ve mücevher kutusunu andıran küçük kutuları inceliyordu.

Yaşlı kadın kendi kendine mırıldanarak dükkânı terk edince Margie, «Şimdi» dedi.

«Şimdi ne?»

«Düşünüyorum da kadınları tanıdığım kadar erkekleri de tanısaydım şansım çabuk dönerdi. Bana erkekleri öğretir misin Ethan?»

«Yeterince biliyorsun. Belki de daha fazla.»

«Hadi oradan sen de, erkek değil misin?»

«Hemen başlamak ister misin?»

«Belki bir akşam başlarız.»

«İyi olur» dedi Ethan. «Grup yaparız. Mary, sen

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ben ve çocuklar. Konu erkekler. Onların zayıflıkları ve aptallıkları. Erkekleri nasıl kullanmalı.»

Margie anlamamış gibi davrandı «Geç saatlere kadar çalışıyor musun hiç? Aylık hesap çıkartmak falan gibi işlerin oluyor herhalde?»

«Tabii, ama çalışmam gerekiyorsa işimi evde yaparım.»

Margie kollarını havaya kaldırarak parmaklarıyla saçlarını düzeltti: «Neden?» diye sordu.

«Kediler neden yavrularını yalarsa ondan.»

«Gördün mü, istesen bana neler öğretebilirsin?»

Ethan «Hz. İsa'yla alay ettikten sonra elbiselerini çıkardılar, sırtına yüklediler ve onu çarmıha gerecekleri yere götürdüler. Oraya gelince Simon adında biriyle karşılaştılar. İsa'ya kendi çarmıhını taşıttılar ve Golgotha denen yere geldiklerinde....»

«Allah aşkına sus!»

«Ama bu söylediklerim doğru.»

«Ne namussuz herif olduğunun farkındasın değil mi?»

«Evet ey Kudüs'lü kız.»

Birden Margie gülümsedi «Bil bakalım ne yapacağım? Bu sabah birisinin geleceğini okuyacağım. Çok büyük biri olacak. Dokunduğun herşey altın olacak ey insanlığın lideri.» Çabucak kapıya yürüdü sonra gülümseyerek döndü «Bahse girerim bu duruma uyarsın ve ben uymamanı dilerim. Hoşçakal kurtarıcı!» Kaldırımlara öfkeyle vuran topuklarının sesi ne kadar garipti.

Saat 10'da herşey değişti. Bankanın büyük camlı kapıları açıldı, insanlar para çektiler ve parayı getirip Paskalya için yiyecekler almak üzere Marullo'nun dükkânına bıraktılar. Ethan altıncı saat o'ana kadar harıl harıl çalıştı. Kasabanın tepesindeki yangın kulesinin çanı öfkeli çınlamalarla altıncı saati* çaldı. Müşteriler dağıldılar. Ethan meyva tezgâhını içeri aldı, ön kapıları kapadı. Hiç sebepsiz dünyaya ve Ethan'ın üzerine bir karanlık çöktü. Yeşil kalın gölgelikleri çekip kapadı, şimdi dükkân da

* **Altıncı saat** : Saat 12'dir. (Çev.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

karanlıktı. Sadece buzdolabının neon lambası etrafa hortlak mavisi ışıklar saçıyordu.

Tezgâhın arkasına geçerek dört dilim çavdar ekmeği kesti ve hepsine dikkatle yağ sürdü. Buzdolabının kapağını açarak iki dilim İsviçre peyniri ve üç dilim jambon aldı. «Salatalık ve peynir,» dedi. «Salatalık ve peynir?» Bir kavanozdan mayonez alarak ekmeklerin üstüne sürdü. Ekmekleri ikişer ikişer kapatarak aralarına salatalık ve jambon koydu. Bir karton süt ve sandviçleri saracağı mumlu kâğıdı aldı. Kâğıdın kenarlarını düzgünce katlıyordu ki kilitte bir anahtar döndü ve Marullo içeri girdi. Ayı gibi iriydi ve vücudunun üst kısmı öyle uzundu ki kolları kısacık ve sanki vücuduna ait değilmiş gibi duruyordu. Şapkası geriye doğru kaykılmış gri dağınık saçları görünüyordu. Marullo'nun gözleri ıslak donuk ve uykuluydu fakat ön dişindeki altın kaplama buzdolabının mavi ışığında parıldıyordu. Pantolonunun üst iki düğmesi açıktı ve içindeki yünlü gri iç çamaşırı görünmekteydi. Tombul parmaklarını pantolonunun kemer britlerine geçirerek yarı karanlıkta etrafı görmek için gözlerini kırpıştırdı.

«Günaydın Bay Marullo sanırım öğleden sonra oldu.»

«Merhaba küçük iyi ki dükkânı kapamışsın.»

«Bütün kasaba kapalı. Sizi kilisede sanıyordum.»

«Bugün kilise yok. Yılın kilise olmayan tek günü.»

«Öyle mi? Bilmiyordum. Sizin için ne yapabilirim.»

Marullo kısa tombul kollarını ileri geri salladı «Kollarım ağrıyor küçük. Artiritim var. Gittikçe kötüleşiyor.»

«Yapabileceğiniz hiç bir şey yok mu?»

«Herşeyi yapıyorum. Sıcak yastıklar, kremler, ilaçlar, yine de ağrıyor. Seninle biraz konuşalım mı ha küçük?»

«Bir hata mı yaptım?»

«Hata? Ne hatası?» diye sordu Marullo.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Eğer biraz bekleyebilirseniz şu sandviçleri bankaya götüreceğim. Bay Morphy istemişti.»

«İyi bir çocuksun sen, hizmet veriyorsun bu iyi.»

Ethan dükkândan çıktı sokağı geçti ve bankanın arka kapısını çaldı. Sandviçleri ve sütü Joev'e verdi.

«Teşekkür ederim zahmet oldu.»

«Bu bir hizmet. Marullo öyle dedi.»

«Dolaba iki kola koyar mısınız? Dilim damağım kurudu.»

Ethan döndüğünde Marullo'yu çöp tenekelerinden birine bakarken buldu.

«Nerede konuşmak isterdiniz bay Marullo?»

«Burada başlayalım küçük.» Çöp tenekesinden birkaç karnıbahar yaprağı aldı «Çok fazla kesiyorsun.»

«Sadece temizliyorum.»

«Karnıbahar kiloyla satılır. Parayı çöpe atıyorsun, 20 lokantası olan bir Rum tanıyorum. Çöp kutularına bakmak en önemli sırrımdır der. Attığını asla satamazsın. Sevimli hariftir.»

«Evet bay Marullo.» Ethan kollarını ileri geri sallayarak dükkânın önüne yürüyen Marullo'yu takip etti.

«Sebzeleri sana söylediğim gibi iyice suluyor musun?»

«Elbette.»

Patron bir salatalığı alıp baktı.

«Kuru görünüyor.»

«Aslında ben.... Marullo, onları suya boğmak istemiyorum zaten üçte biri su.»

«Sularsan taze, gevrek ve güzel görünür. Benim bilmediğimi sanıyorsun? Bu işe el arabasıyla başladım ben. Bilirim. Hileleri öğreneceksin küçük, yoksa iflas edersin. Sonra et için çok para ödüyorsun.»

«En iyi eti alıyoruz da ondan.» dedi Ethan.

«İyi kötü kim bilecek ki? Şimdi seninle açıkça konuşalım. Veresiyeler yüzünden batacağız. Ayın 15'ine kadar hesabını kapatmayanları, defterden sil.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Bunu yapamayız. Bazı müşterilerimiz yirmi yıldır buradan alışveriş ediyorlar.»

«Dinle küçük. Bir sürü dükkânı olması John D. Rockfeller'in cimri olmasına engel değildir.

«Evet ama bu insanlar bunu hak etmemiştir.»

«Ne demek 'hak etmemek', paraya bağlıdır bu iş. Öğreneceksin küçük. Onlar, elbette iyi insan ama, para da iyidir. Çöpe bir sürü et atmışsın?»

«Onlar yağ ve deri parçaları.»

«Tarttıktan sonra kesip atıyorsan mesele yok. 1. kurala uymalısın, tamam mı? Öğreneceksin küçük.» Altın dişi artık parlamıyordu, çünkü dudakları sıkı sıkı kapanmıştı Marullo'nun.

Öfke ansızın sardı Ethan'ı ve söylediklerine kendisi de şaşırdı: «Ben dolandırıcı değilim Marullo.»

«Kim dolandırıcı? Bu iyi bir iş, iyi iş de ayakta kalabilen iş demektir. Bay Baker'in etrafa bedava ödüller dağıttığını duydun mu hiç küçük?»

Ethan birden parladı: «Beni dinleyeceksin!» Bağırıyordu: «Hawley'ler burada 18. yüzyıldan beri yaşıyorlar. Sen yabancısın. Birşey bilmiyorsun. Komşularımızla daima iyi geçiniriz ve namusluyuz. Eğer, ben Sicilya'dan geldim, herşeyi değiştiririm diye düşünüyorsan yanılırsın. Beni kovmak istiyorsan yap hadi. Şimdi burada... Ve bana bir daha da küçük deme, yoksa burnuna bir yumruk atarım.»

Marullo'nun dişi yeniden parladı:

«Tamam tamam, sinirlenme sana iyilik olsun diye söyledim.»

«Bana küçük deme, ailem iki yüzyıldır burada yaşar.» Ethan söylediğinin ne kadar çocukça olduğunun farkına vardı, öfkesi dağıldı.

«Çok iyi İngilizce konuşamıyorum. Sen Marullo adının kötü, aşağılık bir yerden geldiğini sanıyorsun. Benim soyum, adım belki 2-3 bin yıllık. Marullus Romalıdır. Valerius Maximus bile bizden söz eder. İki yüzyıl da neymiş?...»

«Buralı değilsin.»

«İki yüzyıl önce sen de buralı değildin.»

Ethan'ın öfkesi geçmişti. İnsanı kendi dışındaki gerçeklerin sürekliliğinden kuşkuya düşüren bir duy-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

guyu farkediyordu. Göçmen, yabancı ve seyyar satıcı Marullo, gözlerinin önünde değişiyor, yüksek alınlı, güçlü gaga burunlu ve korkusuz gözlerle bakan, sert omuzları üzerinde yükselen mağrur bir baş taşıyan, Romalı bir cengâvere dönüşüyordu.

Bu insanı şaşkına çeviren bir keşifti ve insan bilmek istiyordu Eğer bunun farkına varmasaydım daha nicelerini de göremeyecektim?

«Bu şekilde konuşmamalısınız» dedi yumuşakça.

«İyi iş. Sana işi öğretiyorum. 68 yıl yaşadım. Karım öldü. Artiritim var. Canım acıyor. Sana işi göstermeye çalışıyorum. Belki de öğrenemezsin. Pek çok kişi öğrenemez, iflas eder.»

«Habire bunu söyleyip durmayın ben de iflas ettim.»

«Hayır hata yaptın. Sana öğreteceğim, ki bir daha iflas etmeyeceksin.»

«Ne kötü şans ki, bir işim bile yok.»

«Hâlâ çocuksun.»

Ethan «Bak Marullo, bu dükkânı senin için yönetiyorum. Defterleri tutuyorum, parayı bankaya koyuyorum, malları ısmarlıyorum. Müşterilere bakıyorum ve onlar yine geliyorlar. Bu iyi iş değil mi?» dedi.

«Elbette, birşeyler biliyorsun. Artık sana küçük demiyeceğim; çünkü kızıyorsun. Peki seni nasıl çağıracağım? Herkese küçük derim ben.»

«İsmimi kullanmayı dene.»

«Arkadaşça değil, küçük daha dostça.»

«Ama ciddî değil.»

«Ciddiyet arkadaşça değildir.»

Ethan güldü «Siz de bir yabancının dükkânında tezgâhtar olsanız, ciddî olurdunuz, karınız ve çocuklarınız için. Anladınız mı?»

«Çok yapmacık.»

«Şüphesiz öyle. Gerçekten ciddî olsaydım bunun üzerinde düşünmezdim bile. Babamın ölmeden önce söylediği birşey geldi aklıma. Derdi ki, 'Hakaret'in zekâ ve güvenle ilişkisi vardır. Yani birisine piç dersen bu ancak annesinin kim olduğunu iyice bilemeyen biri için hakaret sayılır.' Fakat Albert

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Einstein'a nasıl hakaret edebilirsiniz? Onun için isterseniz beni 'küçük' diye çağırabilirsiniz.»

«Gördün mü? Küçük daha arkadaşça.»

«Tamam anlaştık. İşin hangi tarafını becerememdiğimi anlatacaktınız.»

«İş demek para demektir. Para dost değildir. Belki sen çok iyi sevimli birisin küçük. Ama para sevimli değildir. Paranın, daha çok paradan başka dostu yoktur.»

«Bu çok anlamsız Marullo. Bir sürü sevimli, dost canlısı, şerefli işadamı tanıyorum.»

«Onlarla iş yapmadığın zaman öyledirler küçük. Bunları öğreneceksin. Ama öğrendiğinde çok geç olacak. Dükkâna iyi bakıyorsun küçük, ama, eğer burası senin dükkânın olsaydı çoktan batmıştın. Okuldaki gibi gerçekleri öğretmek istiyorum sana. Hoşçakal küçük.» Marullo kollarını sallayarak ön kapıdan çıktı. Kapıyı çekip kapadı. Ethan dünyayı kaplayan karanlığı hisetti....

Ön kapıdan keskin metalik bir şeyin kapıya sürtülmesi gibi bir ses geldi.

Ethan perdeyi çekerek dışarı baktı ve seslendi

«Üçe kadar kapalıyız.»

Yabancı yine de içeri girdi. Gelen ince yapılı, asla genç olmamış ama daima genç görünen, iyi giyimli, saçlarını başına yapıştırmış, gözlerinde neşeli fakat huzursuz bir ifade taşıyan biriydi.

«Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Buradan geçiyordum. Sizinle yalnız görüşmek istedim. İhtiyar hiç gitmeyecek sandım.»

«Marullo mu?»

«Evet. Sokağın karşı tarafındaydım.»

Ethan adamın tertemiz ellerine baktı, sol elinin üçüncü parmağında kocaman taşlı altın bir yüzük vardı.

Yabancı bu bakışı farketti: «Çalıntı değil.» dedi «Geçen gece bir arkadaşınızla, tanıştım.»

«Evet?»

«Bayan Young-Hunt. Margie Young-Hunt.»

«Öyle mi?»

Ethan yabancının duyduğu huzursuzluğu fark-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ediyordu. Adam ilişki kurabilecek bir çıkış, bir bağ arıyordu.

«Sevimli bir kadın. Size çok önem veriyor. Bu yüzden düşündüm ki.... Adım Biggers'dir. BBD ve D şirketi için bu bölgeyi dolaşıyorum.»

«Biz Wayland'dan alışveriş ederiz.»

«Biliyorum, bu nedenle geldim. Belki işinizi biraz büyültmek istersiniz diye düşündüm. Biz bu bölgede yeniyiz ama çabuk gelişiyoruz. Müşteri kazanmak için bazı avantajlar sağlayacağız. Siz de bundan yararlanabilirsiniz.»

«Bu konu için Bay Marullo ile görüşmelisiniz. Wayland'ın daimi müşterisidir.»

Yabancının sesi alçalmadı ama daha içtenlikli bir tavır aldı.

«Siparişi siz veriyorsunuz değil mi?»

«Evet öyle. Belki gördünüz Marullo'nun artıriti var, hasta. Üstelik başka işlerle de uğraşması gerekiyor.»

«Fiyatları biraz düşürebiliriz.»

«Sanırım, Marullo fiyatları indirtebildiği kadar indirtir. Onunla görüşseniz daha iyi olur.»

«Bunu yapmak istemiyorum. Siparişi verenle görüşmek istiyordum, o da sizsiniz.»

«Ben sadece tezgâhtarım.»

«Siparişi siz veriyorsunuz bay Hawley. Sizin için % 5 indirim yaparım.»

«Kalite düşmediği sürece Marullo böyle bir indirimi kabul edebilir.

«Anlamıyorsunuz. Ben Marullo'yu istemiyorum. Bu yüzde beş nakit olacak. Çek yok, kayıt yok, vergicilerle bir sorun yok. Sadece temiz yeni bir yeşil dolar benim elimden sizin elinize, sizden de cebinize geçecek.»

«Peki bu indirimi neden Marullo'ya vermiyorsunuz?»

«Hesap meselesi.»

«Tamam. Diyelim ki ben bu yüzde beşi aldım ve Marullo'ya verdim?»

«Bu tip adamları benim kadar tanımıyorsunuz. Parayı ona verdiğinizde ne kadarını kendinize ayır-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dığınızı merak edecektir. Çok doğal bir şey bu.»

Ethan sesini alçalttı «Hesabına çalıştığım adamı aldatmamı istiyorsunuz yani?»

«Kim aldatılıyor? O hiç bir şey kaybetmeyecek, siz dolarlar kazanacaksınız. Herkesin para kazanmaya hakkı var. Margie sevimli biri olduğunu söylemişti.»

«Karanlık bir gün,» dedi Ethan.

«Hayır değil gölgelikleri indirmişsiniz.» Yabancının araştıran zekâsı bir tehlike sezmişti. Peynir kokusuyla kapan arasında kalan bir fare gibiydi. «Şöyle yapalım, siz bu konuyu düşünün. Bizimle iş yapıp yapamıyacağınıza bakın. İki haftada bir bu bölgeye geliyorum, bir dahaki gelişimde size uğrarım. İşte kartım.»

Ethan elini bile kıpırdatmadı. Biggers kartı buzdolabının üzerine koydu. «İşte yeni arkadaşlar için küçük bir hatıra» diyerek cebinden ayıbalığı derisinden yapılmış pahalı ve zarif bir cüzdan çıkardı. Cüzdanı da kartın yanına koydu. «Küçük bir armağan.» Ehliyetinizi, kimlik kartınızı koyarsınız.» dedi.

Ethan yanıt vermedi.

«İki haftaya kadar gelirim. Düşünün. Mutlaka geleceğim. Margie ile randevum var.» Bir cevap alamayınca, «Ben gidiyorum,» dedi, «yakında görüşürüz.» Birden Ethan'a iyice yaklaştı: «Aptallık etme, herkes yapıyor,» dedi. «Herkes.» Çabucak dışarı çıktı, kapıyı arkasından sessizce kapadı.

O sessiz karanlıkta Ethan, buzdolabının neon ışığını çalıştıran transformatörün yavaş mırıltısını duyuyordu. Yavaşça raflara dizilmiş dinleyicilerine döndü.

«Sizleri arkadaşım sanırdım. Bana yardım etmediniz. Kurabiyeler, istiridyeler, turşular artık size unimus yok. Saint Francis'i bir köpek ısırsa ya da üzerine bir kuş pislese ne derdi acaba, merak ediyorum. Teşekkür ederim bay köpek. Grazie tanto sinyora kuş mu derdi?»

Arka kapının sarsıldığını yumruklandığını işitince çabucak oraya yürüdü. Bir yandan da söyleniyordu: «Açık olsaydık bu kadar müşteri gelmezdi.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Joey Morphy boğazını tutarak içeri daldı.

«Tanrı aşkına!» diye inledi. «Yardım et de bir koka kola ver, yoksa susuzluktan öleceğim. Burası neden bu kadar karanlık. Yoksa gözlerim de mi bozuldu?»

«Gölgelikler kapalı. Susamış bankacıların cesaretini kırmak için.»

Buzdolabına giderek donmuş bir şişe çıkardı, kapağını açtı, gene uzanarak bir de kendisi için aldı.

«Ben de içsem iyi olacak.»

Koca Joey bardağa koymadan önce şişenin yarısını bir dikişte içti. «Hey! birisi hazinesini unutmuş.»

Cüzdanı aldı.

«BBD ve D şirketinden küçük bir hediye. Bizimle iş yapmak istiyorlar.»

«Akıllı adamlarmış. Buna kalite derler oğlum. Adının ibaş harflerini yazmışlar üzerine, hem de altından.»

«Sahi mi?»

«Bilmiyor musun yani.»

«Birkaç dakika önce bıraktı adam.»

Joey deri cüzdanı açarken, «Bu işe girişsen iyi olur.» dedi. Cüzdanın arka kısmını açtı:

«İşte buna düşüncelilik derim.» İki parmağıyla tuttuğu yeni bir yirmi dolarlığı sallıyordu.

«Saldırıya geçtiklerini duymuştum ama tanklarla geleceklerini bilmiyordum. Hatırlamaya değer bir hatıra bu.»

«Para orada mıydı?»

«Ben mi koydum sandın?»

«Joey seninle konuşmak istiyorum. Adam onlarla yapacağım her iş için yüzde beş önerdi.»

«Vay vay, sonunda refaha kavuşacaksın. Aptalca bir öneri de değil. Kolaları hazırlamalısın. Bu senin günün.»

«Bu parayı alacağımı söylemek istemiyorsun herhalde.»

«Neden almayacakmışsın? Bu parayı fiyatlara eklemeyeceklerse kim kaybeder?»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Adam, Marullo'ya söylersem onun, benim ne kadar aldığımı merak edeceğini söyledi.»

«Doğru söylemiş. Ne oldu sana Hawley? Sanırım ışıktan yeşil görünüyorsun, ben de yeşil miyim? Bu öneriyi geri çevirmeyi düşünmüyorsun değil mi.»

«Adamın arkasından bir tekme atmamak için kendimi zor tuttum.»

«Sahi mi? Sen ve dinazor.»

«Herkesin yaptığını söyledi.»

«Herkesin eline böyle fırsat geçmez. Sen şanslılardan birisin.»

«Dürüstlüğe sığmaz bu.»

«Neden? Kim incinecek ki? Kanuna karşı da değil.»

«Sen olsan alır mıydın?»

«Almak? oturup dua bile ederdim. Benim işimde bütün kaçamakları tıkamışlar. Aslında bir bankada yapabileceğim tüm işler yasaya aykırıdır, tabii banka müdürü olmadığın sürece. Anlayamıyorum neden çekiniyorsun? Bu işi birisinin elinden alsaydın pek doğru olmazdı, ama öyle yapmıyorsun. Onlara bir iyilik yapacaksın, karşılığını iyilikle ödeyecekler, yeşil ince bir iyilikle. Deli olma. Düşünmen gereken karın ve çocukların var. Çocukların büyümesi ucuza olmuyor.»

«Gitmeni istiyorum.»

Joey Morphy boşalmış şişeyi sertçe tezgâha koydu.

«Bay Hawley. Hayır, Bay Ethan Hawley.»dedi soğuk bir sesle. «Eğer dürüst olmayan bir iş yapabileceğimi ve size de yapmanızı önerdiğimi sanıyorsanız.... aman bana ne, kendinizi yiyip durun....»

Joey depoya doğru yürüdü.

«Onu demek istemedim. Yemin ederim onu demek istemedim Joey. Bugün iki kez şok geçirdim ve bu korkunç bayram.»

Morphy durdu «Ne demek istedin? Ah! evet anladım, anladığıma inanıyorsun değil mi?

«Her yıl, çocukluğumdan bu yana, gittikçe kötüleşiyor, çünkü, çünkü belki de anlamını daha fazla kavrıyorum. O sözler kulağımda çınlıyor 'lama sabach thanie

PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Biliyorum Ethan, bitmek üzere. Yakında bitecek. Birden patlayıverdiğimi, kızdığımı unut e mi?»

Demir yangın çanı çaldı — bir tek vuruş.

«İşte bitti» dedi koca Joey, «bitti, bir yıl için bitti.»

Sessizce dükkândan çıktı, arka sokak kapısını yavaşça kapadı.

Ethan gölgelikleri kaldırdı ve dükkânı yeniden açtı; fakat fazla satış olmadı. Birkaç şişe süt ve ekmek, bir kilo pirzola ve bayan Borcher'e de çorba yapması için bir kutu bezelye sattı. Sokaklarda bile insan yoktu. Saat altıdan önceki yarım saat içinde Ethan dükkânı kapatmak için hazırlanırken kimseler gelmedi. Dükkânı kilitleyip yola düştü.

Fakat eve götüreceği şeyler olduğunu hatırlayınca geri döndü, aldıklarını iki büyük torbaya koydu ve dükkânı yeniden kilitledi.

Sahil yoluna inip doklara çarpan gri dalgaları seyretmek denizin kokusunu duymak ve şamandıra üzerinde rüzgâra karşı durmuş martıyla konuşmak istiyordu. Martıların sarmal uçuşları karşısında heyecanlanıp yazılmış bir şiiri hatırladı. Şiir şöyle başlıyordu: «Oh mutlu kuş..... seni böylesine heyecanlandıran şey nedir?» Şiiri yazan kadın bu sorunun cevabını asla bulamamış, belki de bulmak istememişti. Tatilin yiyecekleriyle dolu ağır torbalar yürüme hevesini kaçırdı. Ethan ağır ağır yürüyerek ana caddeyi geçti, Karpağoç sokağı boyunca eski Hawley evine doğru ilerledi.

İKİNCİ BÖLÜM

Mary mutfaktan gelip kocasının elindeki ağır torbalardan birini aldı.

«Anlatacak bir sürü şey var. Sabırsızlanıyorum.»

Ethan karısını öptü. Mary kocasının dudaklarını hissetti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Ne oldu?» Mary sordu.

«Biraz yorgunum.»

«Ama üç saat kapalıydı dükkân.»

«Yapacak bir sürü işim vardı.»

«Umarım kederli değilsindir?»

«Kederli bir gündü.»

«Çok güzel bir gündü. Neler neler oldu.»

«Çocuklar nerede?»

«Yukarıda radyonun başındalar. Onların da sana söyleyecekleri bir şey var.»

«Bir sorun mu çıktı?»

«Neden bunu sordun şimdi?»

«Ne bileyim.»

«Boşver, iyiyim.»

«Bir sürü güzel şey anlatacağım ama, yemekten sonra. Şaşıracaksın tamam mı?»

Ailen ve Mary Ellen uçarak merdivenlerden inip mutfağa daldılar. «Gelmiş!» diye bağırıştılar.

«Baba dükkânda Peeks var mı?»

«O çorbadan mı, evet var Ailen.»

«Birkaç tane getirseydiniz keşke. Üzerinde fare resmi var, hani kesip maske yapılıyor.»

«Fare maskesi takmak için biraz yaşlı sayılmaz mısın?»

Ellen, «Kutunun kapağını ve on sent yollayınca karından konuşma aleti gönderiyorlarmış. Şimdi radyodan duyduk.» dedi.

Mary «Babanıza ne yapmak istediğinizi anlatın haydi.» dedi.

«Biz Ulusal Amerika'yı Seviyorum yarışmasına katılacağız. Birincilik ödülü Washington'a gitmek ve başkanla tanışmak. Anne-babalarla birlikte. Bir sürü başka ödül de var.»

«Güzel» dedi Ethan, «Ne yapmanız gerekiyor?»

«Yarışmayı Hearst gazetesi açtı.» Ellen bağırdı: «Tüm ülkede yapılıyor. Sadece Amerika'yı niçin sevdiğinizi anlatan bir yazı yazacaksınız. Bütün kazananlar televizyona çıkacak.»

«Fıstık gibi iş!» dedi Ailen, «Washington'a gitmek, otelde kalmak, gösteriler, başkanla tanışmak Şahane bir fırsat.»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Dersleriniz ne olacak?»

«Yarışma yazın. Kazananları Temmuz'un 4'ünde ilan edecekler.»

«O zaman oldu. Gerçekten Amerika'yı mı seviyorsunuz, yoksa ödülleri mi?»

«Aman Ethan,» dedi Mary, «heveslerini kırma çocukların.»

«Ben sadece çorbayı fare maskesinden ayırmak istedim, hepsini birbirine karıştırıyorlar.»

«Baba nereye bakalım dersiniz?»

«Bakmak?»

«Tabii başkaları böyle söylüyor.»

«Büyükbabanızın babasının çok güzel kitapları vardı, tavanarasında olacak.»

«Neler var?»

«Lincoln'un, Daniel Webster'in ve Henry Clay'in nutukları var. Thoreau'nun, Walt Whitman ya da Emerson'un kitaplarına da bakabilirsiniz. Mark Twain'e tabii. Hepsi yukarıda olacak.»

«Sen bu kitapları okumuş muydun baba?»

«Kitaplar dedemindi, bazen bana da okurdu.»

«Belki bizim yazımıza da yardım edersiniz.»

«O zaman sizin olmaz ki.»

«Tamam,» dedi Allen. «Eve birkaç Peeks getirmeyi unutmazsınız değil mi? Demir ve vitamin var onda.»

«Unutmamaya çalışırım.»

«Sinemaya gidebilir miyiz?»

Mary, «Hani yumurtaları boyayacaktınız?» dedi. «Şimdi kaynatıyorum yemekten sonra balkona çıkarsınız.»

«Yukarı çıkıp o kitaplara bakabilir miyiz?»

«Işığı kapamayı unutmazsanız tabii. Geçen sefer bir hafta yanmıştı ışığı. Sen unutmuştun Ethan.» dedi Mary.

Çocuklar gidince, «Yarışmaya katılacaklarına sevinmedin mi?» dedi.

«Sevindim tabii, umarım becerirler.»

«Anlatmadan duramayacağım. Margie bugün iskambil falı baktı, hem de üç kere, çünkü daha

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

önce hiç böyle bir şey görmemiş. Üç kere. Kartların dizilmesini ben de görüüm.»

«Aman Tanrım.»

«Hepsini duyunca bu kadar şüphe etmeyeceksin. Her zaman uzun boylu esmer yabancılarla dalga geçersin. Ne hakkında olduğunu tahmin bile edemezsin. Evet, hadi tahmin et.»

Ethan, «Mary seni uyarmak istiyorum,» dedi.

«Uyarmak? Niçin? Daha bilmiyorsun bile. Benim geleceğim sensin.»

Ethan dişlerinin arasından bir şeyler söyledi.

«Ne dedin?»

«Kurnaz muhbir dedim.»

«Bu senin fikrin. Kartlar öyle söylemiyor, üç kere açtı kartları.»

«Kartlar düşünüyor mu?»

«Biliyor,» dedi Mary «Benim falıma baktı ve hep senin hakkında konuştu. Bu kasabanın en önemli adamlarından biri olacaksın. İyi dinle, en önemli ve bu kısa sürede olacak. Çok yakında. Açtığı her kâğıt, para gösterdi. Çok para. Zengin olacaksın.»

«Sevgilim» dedi Ethan «Lütfen, seni uyarmalıyım lütfen.»

«Bir yatırım yapacaksın.»

«Neyle?»

«Ağabeyimden kalan parayı düşündüm.»

«Hayır!» Ethan bağırıyordu. «O paraya dokunmam. O senin. Ve senin olarak kalacak. Bunu sen mi düşündün yoksa.....»

«İma bile etmedi. Kartlarda Temmuz'da bir yatırım yapacağını gösterdi. Sonra ard arda gelecek. Biri bitince diğeri başlayacak. Ne hoş değil mi? Aynen şöyle dedi: 'Ethan senin geleceğindir. Çok zengin biri olacak ve buranın belki de en büyük adamı olacak!'.»

«Allah kahretsin o kadını, buna hakkı yok.»

«Ethan!»

«O kadının ne yapmaya çalıştığının farkında mısın? Sen ne yaptığının farkında mısın?»

«Kendimin iyi bir kadın, Margie'nin de iyi bir

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

arkadaş olduğunun farkındayım. Ve çocukların duyabileceği bir tartışma yapmak istemiyorum. Margie Young-Hunt en iyi arkadaşım. Ondan hoşlanmadığını biliyorum. Arkadaşlarımı kıskanıyorsun, bildiğim bu. Güzel bir gün geçirdim ve sen bunu bozmak istiyorsun. Hiç hoş değil.» Mary'nin yüzü duyduğu hayal kırıklığından ve öfkeden ötürü kıpkırmızı kesilmişti. Hayal kurmasına engel olan kocasına karşı hınç doluydu.

«Sen burada otur Bay afacan ve herkesi hırpala. Hepsini Margie'nin uydurduğunu sanıyorsun. Hayır efendim, kartları üç kez ben kestim. Hem Margie uydursa bile, biraz yardım, dostluk ve nezaketten başka ne amacı olabilir ki? Söyle bana bay afacan, sen aptalca bir neden bulmuşsundur nasılsa.»

«Keşke bilebilseydim,» dedi Ethan. «Su katılmamış bir kötülük onunki. İşi yok, kocası yok. Hainlik ediyor.»

Mary sesini alçalttı ve aşağılayan bir tavırla: «Kötülükten söz ediyorsun, ama sen ancak yüzünün ortasına tokat gibi çarpan kötülüğü farkedersin. Margie'nin neler çektiğini biliyor musun? Burada onun peşinde koşan bir sürü adam var. Evli adamlar ısrar ediyorlar, fısıldıyorlar. Bazen nereye kaçacağını bile bilmiyor. Bu yüzden bana, bir kadın arkadaşa ihtiyacı var. Bana neler anlattı. Kesinlikle inanmazsın. Bazı erkekler toplum içindeyken ondan hiç hoşlanmıyormuş gibi davranıp, gece gizlice evine gidip onu arıyorlarmış. Tutucu erkekler sürekli olarak yüksek ahlaktan söz edip sonra bunları yaparlar. Sen hâlâ kötülükten söz et.»

«Onların kimler olduğunu söyledi mi?»

«Hayır söylemedi. İşte bu da başka bir kanıt. Margie kendisini kırsalar bile kimseyi incitmek niyetinde değil. Dediğine göre, hele birisi varmış, asla inanmazmışım. Bana adını söyleseymiş, saçlarım birden bembeyaz kesilirmiş.»

Ethan derin bir soluk aldı, az sonra, rahatlamış olarak soluğunu bıraktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Kim olduğunu bilmek isterdim,» dedi Mary, «Söylediğine göre çok yakından tanıdığımız ve inanmayacağımız biriymiş.»

«Belki bazı şartlar altında söyleyebilir,» dedi Ethan yumuşak bir sesle.

«Zorlanırsa söyler. Kendisi söyledi, belki onuru ve namusu üzerine yemin edilirse.... Sence kim olabilir?»

«Galiba biliyorum.»

«Biliyor musun? Kim?»

«Ben!»

Mary'nin ağzı bir karış açıldı. «Ah seni aptal!» dedi. «Dikkat etmezsem beni hep tuzağa düşürürsün. Ama bu düşünüp durmaktan daha iyi.»

«Benim sevgili kedim, karısının en yakın arkadaşıyla karıştırdığı haltları itiraf eden birine herkes poposuyla güler.»

«Çok kötü konuşuyorsun.»

«Belki de erkeklerin inkâr etmeleri gerekir. Hiç değilse karılarını kuşkulandırmak onuruna erişirler. Sevgilim tüm kutsal şeylerim üzerine yemin ederim ki ne sözcüklerle ne de davranışlarımla Margie Young-Hunt'a asılmadım. Suçlu olduğuma inanıyor musun?»

«Ah sen!»

«Beni yeterince iyi, arzu edilebilir biri olarak görmüyorsun. Başka bir deyişle, sınavı veremedim galiba.»

«Şakayı severim bilirsin, ama bu konuda benimle şaka etme. Umarım çocuklar ortalığı dağıtmamışlardır. Aldıklarını yerine koymazlar hiç.»

«Bir kez daha anlatayım güzel karıcığım. Adının baş harfleri M Y H olan tanıdık bir kadın, yalnız kendisinin bildiği nedenlerle etrafıma bir sürü tuzak kurdu. Bu tuzaklardan birine düşme tehlikesi içindeyim.»

«Neden talihini düşünmüyorsun? Kartlar üç kez Temmuz dedi. Ben gördüm. Paran olacak, çok paran. Bunu düşün.»

«Parayı bu denli çok mu seviyorsun güzelim?»

«Parayı sevmek mi? Ne demek istiyorsun?»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Parayı, büyücülük sihirbazlık falcılık gibi karanlık işlere umut bağlayacak kadar mı seviyorsun?»

«Sen başladın! Sen söyledin! Sözcüklere saklanmana izin vermeyeceğim. Parayı seviyor muyum? Hayır sevmiyorum ama, kaygıyı, yoksulluğu da sevmiyorum. Bu kasabada başımı dik tutmak istiyorum. Çocuklarımın diğer çocuklar kadar iyi giyinmedikleri için ezilmelerini istemiyorum. Başım dik olsun istiyorum.»

«Yani para başını dikleştirecek mi?»

«Senin, o kutsal atalarına alayla bakan yüzlerdeki anlam değişir hiç değilse.»

«Kimse Hawley'lerle alay edemez.»

«Sen öyle san. Görmüyorsun bile.»

«Bunu görmek için bakmadığımdan herhalde.»

«Kutsal Hawley'lerini bana karşı kullanıyorsun.»

«Hayır sevgilim. Artık onları silah olarak kullanmaktan vazgeçtim.»

«Buna sevindim. Bu kasabada ya da başka bir yerde olsun, isterse Hawley olsun bir tezgâhtar daima tezgâhtardır.»

«Başarısızlığım için beni suçluyor musun?»

«Hayır, tabii ki suçlamıyorum. Ama durumunu kabullenip oturduğun için seni suçluyorum. O eski moda, küf tutmuş düşüncelerin olmasa bu durumdan kurtulabilirsin. Herkes sana gülüyor. Parasız bir beyefendi hiç bir işe yaramaz.» Mary söylediği şeyin anlamını kavrayınca utandı ve sustu.

«Üzgünüm.» dedi Ethan. «Bana bir şey öğrettin. Belki de üç şey. Asla varlığına inanılmayan üç şey, gerçek, olasılık ve mantık. Servetimi başlatacak parayı nerden bulacağımı biliyorum şimdi.»

«Nereden bulacaksın?»

«Banka soyacağım.»

Ocağın üzerindeki saatin çanı çalmaya başladı. Mary, «Gidip çocukları çağır. Yemek hazır. Işığı kapatmalarını söyle.» dedi. Kocasının ayak seslerini dinledi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Karım, Mary'im, bir dolabın kapağını nasıl kapatırsanız öyle uykuya dalar. Çok zaman onu kıskançlıkla seyretmişimdir. Güzel vücudu bir kozanın içine girmek istercesine kıvrılır. Önce içini çeker sonra gözleri kapanır ve dudakları eski Yunan tanrılarına özgü kusursuz ve geniş bir gülümsemeyle kaplanır. Bütün gece boyunca gülümser. Nefesi boğazından bir kedinin mırıltısı gibi çıkar. Bir saniye içinde ateşi yükselir, öyle ki, ısısını farkederim, sonra ateşi düşer ve karım uzaklara gider. Nereye gittiğini bilmem. Düş görmediğini söyler. Ama görür tabii. Bunun anlamı, düşlerinin önemsiz oluşudur ya da öyle rahatsız edicidir ki düşü, uyanmadan önce unutuverir. Uykuyu sever karım ve uyku karşılar onu. Ben de onun gibi olmayı isterdim. Uykuyla savaşırım ben, bir yandan da uyumayı arzu ederim.

Sanırım aramızdaki fark bu. Mary'im sonsuza dek yaşayacağını düşler öyle ki, bu yaşamdan başka bir yaşama, uykudan uyanıklığa geçebildiği kadar rahat geçebileceğini sanır. Bunu tüm vücuduyla bilir. Bildiği için de nasıl nefes almayı düşünmezse bunu da düşünmez. Bu yüzden, Mary'nin uyumaya, dinlenmeye, kısa bir süre için de olsa yokolmaya, zamanı var.

Öte yandan ben, iliklerime ve kemiklerime kadar bilirim ki günün birinde, er ya da geç yaşamım noktalanacak. İşte bu yüzden uykuyla savaşıyorum, ona kul köle oluyorum ve hattâ gelmesi için hilelere başvuruyorum. Uyku zamanı benim için büyük acı ve ıstırap kaynağıdır. Bunu biliyorum, çünkü şimdi uyandım ve o ezilmeyi hissediyorum. Uykularımda çok hareketli vakit geçirirlm. Rüyalarım, o gün olan olayların artık saçma bir hal almış olan tekrarlarıdır. Boynuzlar ve hayvan maskeleri takmış danseden adamlar gibi. Mary'den çok daha az uyurum. Mary daha çok uykuya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gereksinimi olduğunu söyler. Ben de daha az uykuyla yetinebileceğimi kabul ederim. Sadece vücutta yiyeceklerden alınan ve depolanan pek çok enerji vardır. Kimi bunu hemen kullanır. Çocukların şeker yemeleri gibi. Ya da çocukların şekeri kâğıdından yavaş yavaş çıkarmaları gibi yavaş yavaş kullanılabilir. Şekerinin yarısını saklayıp böylece uzunca bir süre şekerlerini bitirmeyen küçük kızlar vardır.

Mary sanırım benden uzun yaşayacak. Sonra kullanmak için hayatının bir bölümünü saklıyor çünkü. Neden pek çok kadının erkeklerden uzun yaşadığı üzerinde düşünülmeli.

Kutsal Cuma daima rahatsız etmiştir beni. Çocukken de çarmıha gerilmenin ıstırabına değil, çarmıhtaki insanın içini kavuran yalnızlığına derin bir keder duyardım. New England'lı büyük halam Deborah'ın beynime çivi gibi çakılan kuru bir sesle okuduğu Matthew bölümünün içime yerleştirdiği bu kederi asla unutmadım. Belki bu yılki daha da kötüydü. Hikâyeyi alıp tanımlamaya çalışıyoruz. Bugün Marullo bana birşey öğretti, böylece ben belki de ilk kez, ticaretin doğasını anladım. Hemen ardından ilk rüşvet önerisini aldım. Bu yaşta bu sözü kullanmak biraz tuhaf ama bu tür başka bir olay hatırlamıyorum. Margie Young-Hunt hakkında düşünmeliyim. O bir şeytan mı? Niyeti nedir? Dediklerini yapmalıymışım, kabul etmezsem sonu kötü olurmuş diye gözdağı verdi bana. Bir erkek yaşamını düşünebilir mi, yoksa bir izleyici olarak yaşayıp gitmeli midir? Pek çok gece yanıbaşımda uyuyan Mary'imin mırıltılarını dinleyerek uyanık yattım. Karanlığa bakarsanız gözlerinizin önünde kırmızı benekler uçuşur ve zaman uzar. Mary uykusunu öyle sever ki beni kaşıntılar tutsa bile onu uyandırmamak için kımıldamam. Eğer yataktan çıkarsam uyanır. Ve kaygılanır. Çünkü uykusuzluk hakkında bildiği tek sebep hastalıktır. Hasta olduğumu sanır.

Bu gece kalkıp dışarı çıkmam gerekiyor. Soluması hafif mırıltılı çıkıyordu ve dudaklarındaki o

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yüz yıllık gülümsemeyi görebiliyordum. Belki de servetimizi, kazanacağım parayı görüyordu rüyasında. Mary gurur duymak istiyordu.

Bir erkeğin özel bir yerde daha iyi düşüneceğine inanması biraz gariptir. Benim böyle bir yerim var. Her zaman da vardı ama orada düşünmediğimi, sadece hissettiğimi, hatırladığımı ve denediğimi bilirim. Güvenli bir yerdir. Böyle bir yeri olduğunu söyleyen hiç kimseyle karşılaşmadım ama yine de herkesin bir yeri olmalı. Bazen uyuyan birini normal bir hareket uyandırmaz da, sessizce yapılan ufacık bir kımıldanma bile uyandırır. Uyuyan zihinlerin başkalarının düşüncelerini bilmek istediklerine dair bir inanç taşırım. Banyoya gidip orada kalmayı düşündüm, bunu başarınca da kalktım, banyoya gittim. Sonra elbiselerimi de taşıyarak sessizce aşağıya indim. Mutfakta giyindim. Mary başkalarının, olmayan dertlerini paylaştığımı söyler. Belki öyledir ama mutfağın loş ışığında olabilecek, olası bir oyunu görebildim. Mary uyanmış ve yüzünde üzüntülü bir ifade ile evi dolaşarak beni arıyor. Kesekâğıdının üzerine bir not yazdım «Sevgilim, biraz huzursuzum, yürüyüşe çıkıyorum; hemen döneceğim.» Mutfak masasının tam ortasına koydum notu. Böylece Mary mutfağın ışığını yakacak olursa ilkin kâğıdı görebilecekti.

Arka kapıyı yavaşça açtım ve havayı tattım. Hava serin ve kuruydu. Paltoma sarındım, başıma da kulaklarıma kadar bir denizci şapkası geçirdim. Elektrikli saat çaldı, üçü çeyrek geçiyordu. Karanlıkta kırmızı benekleri saat on birden bu yana izliyormuşum demek ki.

Bizim kasaba, New Baytown, yakışıklı ve yaşlı bir kasabadır. Amerika'nın tüm kasabaları içinde de en temiz ve düzenli olanlarından biridir. Buraya ilk yerleşenlerin ve benim atalarımın, Elizabeth devrinde Avrupa'nın başağrısı olan o kavgacı, huzursuz, hileci, açgözlü denizcilerin oğulları olduklarına inanıyorum. Cromwell devrinde Batı Hint adalarını ele geçirmişler ve sonunda kuzey kıyısına yerleşerek tahtına geri dönen Charles Stuart'tan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

imtiyazlar almışlardı. Birbiriyle asla bağdaşamaz olan korsanlık ve püritenliği birleştirmişlerdi. İkisi de başkaldırmaktan hoşlanmaz ve ikisinin de başkasının malında mülkünde gözleri vardır. Birleşebildikleri yerlerde sert ve geçimsiz bir sürü maymun ürettiler. Ben onları biliyorum, çünkü babam öğretti. Babam amatör ruhlu tarihî bir adamdı. Ve daima dikkat etmişimdir: tarihî kişiler başkalarını kalitesizlikleri yüzünden kutlarlar. Babam nazik, kültürlü, öğüt dinlemesini sevmeyen, bazen de tam aptal görünüşlü biriydi. Tek başına arazileri, parayı, saygınlığını ve geleceğini kaybetti. Allen'lerin ve Hawley'lerin biriktirebildikleri herşeyi yani. Sadece isim kaldı. Zaten babamı ilgilendiren de addan başka bir şey değildi. Babam bana «Miras dersleri» adını verdiği dersler verirdi. Bu yüzden eskiler hakkında çok şey bilirim.. Belki de bunun için Hawley'lere ait olan bir bloktaki sicilyalı bakkal dükkânında tezgâhtarlık yapıyorum. Keşke buna bu kadar içerlemesem. Bizi silip süpüren geçirdiğimiz bunalımlar ya da zor zamanlar değildi. Bütün bunlar New Baytown'un güzel bir yer olduğunu söylemekle başladı. Kavaağaç sokağında sola değil de sağa döndüm ve ana yola paralel olan Porlock sokağına yürüdüm. Şişman polis memurumuz Wee Willie şimdi ana yoldaki polis arabasının içinde kestiriyordur. Ve bu geceyi onunla geçirmek istemiyorum.

«Bu saatte ne yapıyorsun Ethan? küçük bir parça mı var ha?» Wee Willie yalnızdır ve konuşmayı sever. Sonra anlattıklarını yeniden anlatır. Willie'nin yalnızlığı birkaç ufak skandalın doğmasına sebep olmuştur. Gündüz polisi Taşduvar Jekson Smith'dir. Bu onun takma adı değildir. Taşduvar Jekson olarak vaftiz edilmiş bu da onu tüm diğer Smith'lerden ayırmıştır. Kasaba polislerinin neden, olduklarından başka türlü görünmeye çalıştıklarını bilmiyorum. Taşduvar Smith hamlığını saklamaya çalışan biriydi ve yemin etmeden günün tarihini bile söylemezdi. Şef Smith kasabanın polis işlerine bakardı, işine bağlıydı, en son metodları uygulardı hattâ Washington'da FBI'de bile kurs görmüştü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bence bulunabilecek en iyi polis memuruydu. Uzun boylu, sessiz ve metal gibi parlayan bakışları olan biri. Eğer bir suç işlemeye niyetiniz varsa, şef kaçınılması gereken biridir.

Yine bütün bunlar Wee Willie ile konuşmamak için Porlock sokağına sapmamdan çıktı. New Baytown'un en güzel evleri Porlock sokağındadır. Biliyorsunuz ilk 1800'lerde, yüzlerce balina gemimiz vardı. Gemiler antartik veya Çin denizine yaptıkları yolculuklardan bir ya da iki yıl sonra yağla yüklü döndüklerinde, çok zengin olurlardı. Uğradıkları yabancı limanlarda görgülerini artırdıkları kadar, eşya da toplarlardı oralardan. Bu yüzden Porlock sokağındaki evlerde pek çok Çin eşyası bulunurdu. Bu evlerin sahipleri olan eski kaptanların bazılarında zevk de bulunurdu. Evlerini yaptırmak için İngiliz mimarlar getirmiş olanlar vardı. Porlock sokağında Âdem figürlü Yunan mimarisi örneklerine rastlanmasının nedeni de budur. İngiltere'de o zaman bu tür mimarlık vardı. Fakat bütün o kapı üstlerindeki yelpaze şeklindeki pencerelere, yivli sütunlara ve tüm Yunan hatlarına karşın, çatıya bir bölme yapmayı asla ihmal etmemişlerdi. Bu bölmeler sadık, evine bağlı kadınların buraya çıkarak dönen gemileri beklemeleri amacıyla yapılırdı. Kimbilir belki de bekleyenler olmuştur.

Ailem yani Hawley'ler; Phillips'ler Elgar'lar ve Bakers'lardan daha da eskidirler. Evlerini ilk Amerikan biçeminde, Karaağaç sokağına kurmuşlardır. Damları sivri, yan tarafları birbirine bindirilmiş kerestelerden oluşan evlerdir bunlar. Benim evim de öyledir. Ve büyük karaağaçlar evler kadar yaşlıdır.

Porlock sokağında gazlı sokak lambaları o zamandan kalmıştır, ama şimdi içlerinde elektrik ampulleri var. Yazın turistler mimarîyi ve «eski dünyanın cazibesi» dedikleri şeyi görmeye gelirler kasabamıza. Çekicilik neden eski dünya'ya ait olsun? Vermont Allen'lerin Hawley'lerle nasıl birleştiklerini unuttum. Devrimden hemen sonra olmuş bu. İstersem yeniden öğrenebilirim elbette. Tavanarasında

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir yerlerde bu konuya ilişkin bir kayıt vardır. Babam öldükten sonra Hawley'lerin aile tarihinden yorgun düşen Mary'im, herşeyi tavanarasına götürüp depolamamızı önerdiğinde neler hissettiğini anlamıştım. Başkalarının aile tarihlerinden gerçekten bıkabilirsiniz. Mary New Baytown'da bile dağmamıştı üstelik. İrlanda kökenli Katolik olmayan bir aileden geliyordu. Bu noktayı o, önemle belirtir. Ailesine Ulster ailesi der. Bostan'ludur Mary.

Aslında oralı da değildir. Bostan'da buldum. İkimizi de o zamankinden daha belirgin biçimde gözümde canlandırabiliyorum. Sinirli, ürkmüş bir asteğmen ve hafta sonu iznini birlikte geçirdiği pembe yanaklı, tatlı gülüşlü yumuşak bir kız. Tüm bunlar savaş yüzündendi. Ne kadar ciddîydik, nasıl da ölümüne ciddî. Ben öldürülecektim, o da hayatını benim kahraman anıma adayacaktı. Bu milyonlarca yeşil üniformalının ve milyonlarca basma entarilinin, mıh gibi oturmuş, milyonlarca düşünden sadece biriydi. Hikâyemiz geleneksel, o «Sevgili John» diye başlayan bir mektupla sona erebilirdi, eğer Mary hayatını bana adamaya karar vermiş olmasaydı.

Tatlı ve inatçı mektupları beni her yerde izledi. Yuvarlak, temiz elyazısıyla, açık mavi kâğıtlara, koyu mavi mürekkeple yazdığı mektuplarını tüm tabur tanıyor ve herkes benim adıma mutlu oluyordu. Eğer Mary ile evlenmeyi istemeseydim bile onun sebatı beni sadık ve güzel bir kadının sürekli düşünü kurmaya zorlayacaktı. Mary Bostan'daki kira evinden Karaağaç sokağındaki eski Hawley evine taşınmakta tereddüt etmedi. Mary batan işimin durağan ümitsizliğinde, çocuklarımızın doğumunda ya da uzun süren tezgâhtarlık felcinde asla kaygıya kapılmadı. Bekliyordu bunu. Şimdi daha iyi anlıyorum. Ve sanırım artık beklemek ona zor geliyor. Mary'im yapmacılıktan hoşlanmaz ve hor görmeyi de bir araç olarak kullanmaz. Bu yüzden de bundan önceki isteklerini bu kadar katı bir dille açığa vurmamıştı. Pek çok olayı en iyi şekilde gerçekleştirmek için çok çalışır. Sadece, daha önce orada olmayan bir zehirin kafasına yerleşmiş olması önemli. Gece sokakta

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

buzları ezen ayakların sesine karşılık ne çok düşünce şekillenebiliyor insanın kafasında. New Baytown'da sabahın erken saatlerinde yürümekten kaçınmak için hiç bir neden yoktur. Wee Willie küçük şakalar yapar, beni sabahın üçünde körfeze doğru yürürken gören başkaları da, balığa gittiğimi düşünürler. İnsanlarımızın balık avlama yöntemleri çeşit çeşittir. Bazıları aile sırları kadar gizlidir ve bunlar saygınlığı olan, geliştirilmiş özel kuramlardır. Sokağın solgun ışığı, kaldırımda ve çimlerin üzerindeki katı, beyaz buzları, milyonlarca ufak elmasmış gibi pırıl pırıl parlatıyordu. Bu buzda ayak izleri kalır ama şimdi yoktu. Çocukken de dokunulmamış yepyeni kar ya da buz üzerinde yürümekten meraklı bir heyecan duyardım. Yeni bir dünyaya ayak basan ilk insan olmak gibidir. Kullanılmamış, kirletilmemiş temiz, yeni bir şeyi keşfetmenin o derin ve doyumlu hissini duyarım. Olağan gececiler, kediler yani, buzda yürümekten hoşlanmazlar. Bir kezinde hatırlıyorum, çıplak ayakla buza basmıştım, ayağım yanmıştı sanki. Ama şimdi botlarım ve kalın çoraplarımla parlayan yenilliğin üzerinde ilk yaraları açtım.

Porlock sokağının Torguay'la kesiştiği yerde, —bisiklet fabrikası da buradadır— Hick sokağındaki temiz buz, sürüklenen ayak izleriyle yaralanmıştı. Huzursuz, kararsız bir insan olan, başka bir yerde olmak isteyen ve oraya sürüklenen Danny Taylor'un ayak izleriydi bunlar... Danny kasabanın ayyaşı. Her kasabada böyle bir kişi vardır sanırım. Danny Taylor kasabada herkesin başını sağdan sola sallatan, iyi aileden, eski aileden gelen iyi eğitim görmüş biridir. Kültürlüdür. Akademide bazı sorunları olmamış mıydı? Neden silkelenip ayağa kalkmıyor? Kafayı çekerek kendini öldürüyor, ama bu hatalı, çünkü Danny bir beyefendidir. İçmek için para dilenmek ayıptır. İyi ki anne babası sağ değil, onun bu halini görmediler. Bu onları öldürebilirdi ama zaten çoktan öldüler. İşte New Baytown'da bunların dedikodusu yapılır.

Benim içinse, Danny derin bir yaradır. Bundan da öte bir suçtur. Ona yardım edebilirdim. Denedim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

de, ama izin vermedi. Danny kardeşim gibidir, birlikte büyüdük, aynı yaştayız. Boyumuz, kilomuz da aynıdır. Ben onun koruyucusuydum ve onu kurtaramadım. Belki bu yüzden suçluluk duyuyorum. Yüreğimin derinliklerinde özürlerim var. Bazıları geçerli, ama bu beni rahatlatmıyor. Taylor'lar en az Hawley'ler, Baker'ler ya da diğerleri kadar eski bir ailedir. Çocukluğumda, bana sağ kolum kadar yakın olan Danny olmadan gittiğim hiç bir piknik, sirk, yarışma ya da yılbaşı hatırlamıyorum. Üniversiteye birlikte gitseydik belki bunlar olmayacaktı. Ben Harvard'a gittim. Bir lisan zenginliği yaşadım. Edebiyat içinde yüzdüm, eski, güzel ve meçhule sığındım ve bir bakkal dükkânında tezgâhtarlık yaparken kullanmanın imkânsız olduğu bir yığın bilgiyi kazanmaya çalıştım. Bu heyecanlı ve parlak serüvende Danny'nin yanımda olmasını istedim hep. Ama Danny deniz için doğmuştu sanki. Deniz Akademisine gitmesi daha biz çocukken planlanmış, kabul edilmiş, hattâ kesinleşmişti. Ne zaman yeni bir senatörümüz olsa babası bu konuyu gündeme getirirdi.

Üç yıl onur listesindeydi, sonra kovuldu. Annebabasını bu öldürdü derler. Danny'nin de pek çoğunu öldürdü. Geriye bu sürüklenen ıstırap kaldı. Bir bardak içki içebilmek için dilenen bir keder.

Sanırım İngilizler buna «battı balık yan gider.» derler ama bana kalırsa yan değil dibe gidiyor.

Danny şimdi gece gezen, sabahın erken saatlerine ait, yalnız sürüklenen biri oldu. Bir bardak içki için dilenirken gözleri onu bağışlamanız için yalvarir size, çünkü o hiç kendini bağışlayamaz. Taylor'ların eskiden gemi yaptıkları yerde bir kulübede uyur. Ayak izlerini görünce durdum, eve mi gitmişti, yoksa evden mi çıkmıştı bunu öğrenmek istiyordum. Buzdaki izlere bakılırsa dışarı çıkmıştı ve her an onunla karşılaşabilirdim.

Wee Willie onu hapse atmazdı. Ne yararı olacaktı ki? Nereye gittiğimi biliyordum, daha yataktan çıkmadan görmüş hissetmiş ve kokusunu almıştım.

Eski Liman artık yok. Eskiden gemilerin demir atıp sığındıkları Whitson kayaları yeni dalgakıranın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ve belediyeye ait iskelenin yapılmasıyla kum ve çamurla dolmuş, o parlak kayalar artık sığlaşmışlardı.

Gemiler, ambarlar, ipcambazları nerede şimdi?

Balina yağını varillere doldururken tüm aileleriyle çalışan işçiler ve dokların üzerindeki balina avcılarının demir atabildikleri civadralar*, keman çalan denizciler hani? Genellikle üç ana gemi vardı, armaları köşeli, arkalarından da kare yelkenli hızlı gemiler giderdi. Gemiler her havada dayanıklı olsun diye derin yapılırdı. Uçan baston ayrı bir seren direğiydi sanki ve ikili balina vurucusu en az yelkenler kadar hızlıydı.

Eski limanı gemiler de varken gösteren, çelik üzerine kabartma yapılmış bir resim var bende. Teneke kutuda ise eski sararmış fotoğraflar var. Ama onlara ihtiyacım yok. Limanı da gemileri de biliyorum. Dedem balina dişinden yapılmış bastonuyla benim için bunları sanki yeniden inşa etti. Eskiden Hawley'lerin dok'u olan bir kütük parçasına bastonunu vurarak, denizcilik terimlerl savura savura beni eğitti. Hiddetli bir yaşlı adamdı dedem, saçları ve favorilerl bembeyazdı. Onu öyle severdim ki..... kalbim bu sevgiden ağrırdı.

Megafona ihtiyaç duymayacağınız bir sesle köprüden bağırırdı: «Tamam, şarkının hepsini söyle, yüksek sesle, fısıltıdan nefret ederim.»

Ben şarkıya başlardım o da balina dişinden bastonuyla kütüğe vururdu. «Uçan zıpkın» (şak) söylerdim. «dışarı zıpkın» (şak) «içeri zıpkın zıpkın» (şak şak) «Söyle, fısıldıyorsun.»

«Önce gökler önce kral, önce alçak tepeler, önce yüksek tepeler..» (Her seferinde kütüğe vururdu.)

«Okyanus. Söyle.»

«Okyanus gökler» (şak).

Yaşlandıkça çabuk yorulur olmuştu.

«Okyanusu boşver Mizana*'ya geç.»

---

* **Civadra**: Gemilerin baş taraflarından belirli bir açıda uzatılan, pruva direği ile çubuklarının istralyaların (arma) bağlandığı serenler.

* **Mizana**: Gemilerin üçüncü direği.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

«Başüstüne kaptan. Mizana gökler, mizana kral, mizana alçak tepe, mizana yüksek tepe, korsanbayrağı.»

«Sonra?»

«Hızlı.»

«Arması ne?»

«Balıkçı kancası ve baston kaptan.»

Şak-şak-şak, bastonu kütüğe vururdu.

İşitmesi ağırlaştıkça insanları fısıldamakla daha çok suçladı. «Eğer birşey gerçekse veya değilse bunu söyleyebilmelisin. Bağır.»

Yaşlı kaptanın işitmesi ağırlaştı ama belleği yerinde kaldı. Her geminin tonajını ve kalitesini söyleyebilirdi. Hattâ balina avcılığının o şaşaalı devri, o kaptan olmadan önce neredeyse bitmesine rağmen, körfezden çıkan her geminin neyle döneceğini, getirilenlerin nasıl paylaştırılacağını bilirdi. Gazyağına «kokarca yağı» gazlı lambalara da «kokarca yuvası» diyordu. Elektrik lambaları kullanılmaya başlayınca pek aldırmadı, belki de sadece hatırlamak ona yetiyordu. Ölümü beni şaşırtmadı. Çünkü yaşlı adam beni gemiler için olduğu kadar kendi ölümü için de eğitmişti. İçimde ve dışımda ne yapılması gerektiğini biliyordum.

Eski Liman'ın kum ve çamurla dolmuş olan yanında Hawley'lerin doku'nun bulunduğu yerde taş temel hâlâ duruyor.

Cezir zamanındaki su seviyesindedir, sular yükselince kare taşlarını yalar. Temelin sonundan üç metre ötede küçük bir giriş vardır, yaklaşık bir metre genişliğinde, bir metre yüksekliği ve bir buçuk metre derinliği olan, üzeri kapalı bir bölmedir. Belki eskiden su yoluydu ama şimdi toprakla temas eden kısmı kum ve parçalanmış kayalarla birleşmişti sanki. İşte burası benim yerim, herkesin ihtiyacı olan bir yer. İçine girdiğinizde denizden başka kimse göremez sizi. Eski Limandan geriye hiç bir şey kalmadı. Midyecilerin kulübeleri var şimdi burada, epey de çokturlar ama kışın terkederler kulübeleri. Midyeciler zor konuşurlar, o da belki akşam olunca. Başları önlerinde, omuzları çökmüş yürürler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İşte buraya geliyordum. Askere gitmeden önceki gecemi burada geçirmiştim. Mary ile evlenmeden önceki son gecemi de. Hattâ Mary'yi harap eden Ellen'in doğduğu gecenin bir bölümünü de burada geçirmiştim. Buraya gelmek, oturup taşlara çarpan dalgaların sesini duymak ve Whitson kayalıklarına bakmak için zorlanıyordum sanki. Görmüştüm onu, yatakta yatıp kırmızı benekleri seyrederken ve gelip burada oturmam gerektiğini biliyordum. Beni buraya getiren büyük değişmelerdir — önemli değişmeler.

South Devon kumsal boyunca ilerler ve burada âşıkların başı derde girmesin diye iyi insanlar tarafından konulmuş lambalar vardır. Âşıklar başka bir yere gitmek zorunda kaldılar tabii. Kasaba yönetmeliği Wee Willie'nin buraları saatte bir kalaçan etmesini emreder.

Kumsalda hiç kimse yok. Çok garip, çünkü daima balığa giden veya balıktan dönen birileri olurdu. Kenardan aşağı doğru çöktüm, kovuğun tabanını buldum ve iyice yerleştim. Wee Willie'nin arabası geçmeden biraz önce oturmuştum. Böylece geceyi Willie'yle geçirme tehlikesini ikinci kez atlatmıştım.

Bu küçük kovukta, bağdaş kurmuş göz kırpan Buda gibi oturmak, biraz rahatsız ve aptalca gelebilir ama her nasılsa kovuk bana uygundu ya da ben ona uygundum. Belki de buraya o kadar sık geliyordum ki sırtım taşlara uygun bir hal alıyordu. Bunun aptalca olmasına hiç aldırmıyorum. Bazen aptallık etmek insanı çok eğlendirir. Bazen de tekdüze yaşantınızı bozar, yeni bir başlangıç yapmanıza yol açar. Sorunlarım olduğu zaman aptallık oyunu oynarım, böylece sevgili karım sorunlarımın farkına varmaz. Karım henüz beni tam olarak bulamadı veya bulduysa da ben asla bilemeyeceğim. Mary'imle ilgili pek çok şeyi bilmiyorum. Bunların arasında onun beni ne kadar tanıdığı da var. Bu kovuğu bildiğini sanmıyorum. Nasıl bilebilir ki? Kimseye anlatmadım. İsmi bile yok, sadece ben «Yer» diyorum. Olayları düşünebileceğim bir yer. Hiç kimse diğer insanlar hakkındaki gerçekleri bilemez. Yapabileceği en

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

iyi şey onların kendisine benzediğini sanmaktır. Şimdi burada, rüzgârdan ırak, gökyüzünün karanlığıyla kararmış, yükselen suları seyrederek otururken, herkesin böyle bir yeri var mıdır diye düşünüyorum. Veya böyle bir yere ihtiyaç duyarlar mı, isterler mi?

Bazen yüzlerde bir bakış yakalarım. İnsanın korkularının hafifleyebileceği, insanın tek olabileceği ve bunu depo edebileceği, sessiz, gizli bir yere ihtiyaç duyan, kapana kısılmış hayvanlarınki gibi bir bakış. Elbette ana rahmine geri dönmek ya da ölmek isteği gibi teorileri biliyorum; bunlar bazı insanlar için geçerli olabilir. Bunların geçerli olduklarını sanmıyorum ama bu kuramların, kolay olmayan bir şeyi anlatmanın kolay yolu olduklarını kabul ediyorum. Ben bu yerde olan şeye «Stok etmek» diyorum. Başkaları buna dua etmek diyebilirler. Belki de aynı şeydir. Bunun bir düşünce olduğuna inanmıyorum. Kendim için bir resmini yapmak istersem tatlı bir rüzgârda uçarak, dönerek, kuruyan, kurudukça da beyazlaşan ıslak bir kâğıt çizerdim. İster iyi ister kötü olsun işte bana olan da bu.

Okulda dikkati çekmek için ellerini sallayıp zıplayan küçük çocuklar gibi düşünülecek her sorunum öne geçmek için hoplayıp zıplıyorlardı. Birden bir balıkçı motorunun yavaş hırıltısını duydum. Motorun önündeki ışık Whitson kayalıklarının güneyine doğru ilerledi. Motor kırmızı ve yeşil ışıklarını kanala döndürüp girinceye kadar herşeyi bir yana bırakıp bekledim. Kayalıklara demir atan motordan çıkan iki adam ellerinde küreklerle kıyıya çıktılar. Kumsala küçük dalgacıklar gelmeye başladı. Tedirgin olan martıların yeniden şamandraların üzerine yerleşmeleri biraz zaman aldı.

Sorun Mary vardı, sevgilim, düşünülmesi gereken. Dudaklarında gizemli bir gülüşle uyanmış. Umarım uyanıp beni aramamıştır. Ama uyandıysa bunu bana söyler mi? Hiç sanmam. Bana öyle geliyor ki Mary herşeyi anlatır gibi görünmesine rağmen pek az şey anlatıyor.

Düşünmem gereken «Servet» vardı bir de. Mary servet istiyor mu yoksa benim için mi istiyor?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anlayamadığım bazı nedenlerle Margie Young-Hunt'un ortaya attığı bu sahte servet konusu pek fark yaratmıyordu. Aslında sahte bir servet de diğer servetler kadar iyidir. Hem her servet biraz sahte değil midir? Mantıklı düşünen herkes bir servet kazanabilir, tabii bunu istiyorsa. Gerçekte erkeğin çoğu zaman istediği, kadınların istediği giysiler ya da beğenilmektir ve bunlar insanın yolunu çizer zorlarlar. Morgan ve Rockfeller gibi para dünyasının büyük adamları zorlanmamışlardır. Parayı istemişler ve elde etmişlerdir. O parayla ne yaptıkları ise başka bir konu. Hep yarattıkları hortlaktan korktuklarını ve onu satın almaya uğraştıklarını düşünmüşümdür.

Sorun Mary parayla yeni perdeler alabilir. Çocukların eğitimini sağlayabilir. Başını dik tutabilir ve benden utanmak yerine benimle gururlanabilir. Bunu sinirliyken söyledi ama gerçek.

Sorun Ben para istiyor muyum? Aslında hayır. İçimde birşey bakkalda tezgâhtar olmaktan nefret ediyor. Orduda yüzbaşıydım. Bu rütbeye beni neyin getirdiğini biliyordum, ailem ve ilişkilerimdi. Güzel gözlerim için seçilmiş değildim ve iyi bir subay oldum. Ama emir vermeyi, irademi başkalarına kabul ettirmeyi ve onları sıçratmayı sevseydim orduda kalırdım, belki de albay olurdum şimdiye kadar. Ama kalmadım. Bitmesini istedim. İyi asker savaşta değil, savaşla mücadele eder derler. Bence bu siviller için geçerli ancak.

Sorun Marullo bana iş konusundaki gerçekleri anlattı. Evet, iş bir para kazanma sürecidir Joey Morphy de böyle söyledi, Bay Baker de, hattâ o gezgin satıcı da aynı şeyi söyledi. Hepsi açıkça söyledi. Peki bu sözler neden beni isyana sevkediyor, ağzımda bozuk yumurta gibi bir tat bırakıyor? Çok mu iyiyim, çok mu nazik, çok mu hakseverim? Hiç sanmam. Çok mu gururluyum? Evet belki biraz. Tembel miyim, tezgâhtarlığa gömülecek kadar tembelin teki miyim? Çocuksu bir durgunluğum var ama, hiçbir sorun, çaba, karışıklık istememekten doğan bir tembellik bu. Ortalık aydınlanmadan çok

önce şafağın kokusu sezilebilir. Şimdi havada, rüzgârın kıvamında, bir koku vardı. Arasıra doğuya doğru yeni bir yıldız ya da planet ışıktan izler bırakarak kayıyordu. Hangi yıldız ya da gezegen olduğunu bilmem gerekirdi ama bilmiyordum. Şafak sökerken rüzgâr serinleşir ya da aynı kalır. Gerçekten. Artık geri dönme zamanım yaklaşıyor. Şu yükselen yıldız günışığından önce dünyaya varmak için geç kaldı. «Yıldızlar buyurmazlar ama insanı yönetirler.» diye bir söz vardır. Ciddî işadamlarının hisse senedi alıp almama konusunda bilgi edinmek için astrologlara başvurduğunu duymuştum. Acaba yıldızlar borsada fiyatların yükselmesini nasıl ayarlıyorlar? Benim servetimle ilgili en tatlı, en ilgisiz şey bir yıldız olabilir. Aptal ve kötü yürekli bir kadının elindeki bir deste servet habercisi kâğıdı, yıldızımı etkileyebilir mi? İmkambil kâğıtları emretmez ama yönetir mi? Gecenin yarısında beni buraya getirmeye, nefret ettiğim bir konuda istediğimden çok düşünmeye, yönelttiler beni. Evet beni yönelttiler. Hiç bir zaman sahip olamadığım iş aklına ve bana yabancı olan açgözlülüğe beni itebilirler mi? Bu dünyada yiyiciler ve yemler var Bu başlamak için iyi bir kural. Yiyiciler yemlerden daha mı erdemli? Sonuçta nasılsa herkes dünyaya yem oluyor; en kurnaz, en sert kişileri bile toprak yutuyor.

Clam tepesindeki horozlar uzun zamandır ötüyor olmalılar, onları duydum ama duymadım. Güneşin doğuşunu buradan seyredebilmeyi istedim.

Bu yerin dinsel bir yanı yok demiştim ama bu tam doğru değil. Buraya her gelişimde eski Limanı zihnimde canlandırırım, dokları, ambarları, gemi yapmak için kullanılan ormanı, yelken yığınlarını hatırlarım. Ve atalarımı tabii, kanımdan olanları hatırlarım. Gençler güvertede, yaşlılar daha yukarda, küçükler köprüdedirler. Ne Madison Avenue'nin, ne de karnıbahar yapraklarını çok fazla kesmenin bir anlamı vardı. İnsanlar onurluydu, bir değerleri vardı. Rahat nefes alınabiliyordu.....

Babam böyle konuşurdu işte. Yaşlı kaptan ise paylaşma yüzünden çıkan kavgaları, dükkânlarla ya-

pılan pazarlıkları, her tahtadan her omurgadan şüphelenen denizcileri, mahkemeleri ve evet, cinayetleri hatırlardı. Kadın, zafer, macera için mi cinayet işlerlerdi? Tam olarak değil. Genellikle paraydı sorun. Bir yolculuktan kısa süren arkadaşlıkları ve nedeni unutulduktan sonra bile sürüp giden kan davalarını anlatırdı.

Yaşlı kaptan Hawley'in unutamadığı bir acı, bağışlayamadığı bir tek suç vardı. Eski Liman'ın kıyısında durur veya otururken bana bunu pek çok kez anlatmıştır. O ve ben çok güzel saatler geçirdik orada. Bastonuyla işaret edişini hatırlıyorum.

«Whitson kayalıklarının üçüncü kayasına bak!» derdi. «Onu buldun mu? Şimdi sular yükselince Porty Noktası ile bu kaya arasına bir çizgi çiz. İşte o bu çizginin 50 kulaç derinliğinde yatıyor; hiç değilse omurgası kalmıştır.»

«Belle-Adair mi?»

«Belle-Adair.»

«Bizim gemimiz.»

«Yarısı bizimdi. Ortaklık vardı. Demirliyken su hattına kadar yandı. Bunun bir kaza olduğuna asla inanmadım.»

«Sizce yakıldı mı efendim?»

«Evet.»

«Ama bunu siz yapamazsınız.»

«Yapmadım.»

«Kim yaptı öyleyse?»

«Bilmiyorum.»

«Neden yaktılar?»

«Sigorta.»

«Öyleyse şimdikinden farkı yok.»

«Hiç fark yok.»

«Ama olmalıydı.»

«Sadece insan farklıydı, insan. İşte bu tek kuvvetti, insan olmak. Hiç bir şeye dayanmadan.»

Babamın dediğine göre kaptan Baker'la bir daha asla konuşmamıştı; ama kızgınlığını oğluna, bankacı Bay Baker'a kadar götürmedi. Nasıl ki bir gemiyi yakamazsa bunu da yapamazdı.

Güzel Allahım, eve gitmem gerek. Hemen. Ne-

redeyse koşarak ve hiç düşünmeden ana caddeyi geçtim. Hâlâ karanlıktı ama deniz kıyısındaki ince ışık demeti dalgaları griye boyuyordu. Savaş anıtını dolaştım ve postanenin önüne geldim. Kapıda Danny Taylor elleri ceplerinde, harap paltasının yakaları dönmüş, avcı beresinin kulaklıkları inmiş, öylece duruyordu. Yüzü soluk ve hastalıktan mavi-gri bir renkti.

«Eth» dedi. «Seni rahatsız ettiğim için affet. Bağışla. Biraz içki almalıyım. Biliyorsun, ihtiyacım olmasa istemezdim.»

«Biliyorum. Yani aslında bilmiyorum ama sana inanıyorum.» Ona bir dolar uzattım. «Bu işini görür mü?»

Dudakları ağlamak üzere olan bir bebeğinki gibi titriyordu. «Teşekkürler Eth.» dedi. «Evet bu beni bütün gün belki de bütün gece idare eder.» Sadece içebileceğini düşünmesi bile daha iyi görünmesine neden oluyordu.

«Danny bunu bırakmalısın. Unuttuğumu mu sandın? Sen benim kardeşimdin Danny. Hâlâ öylesin. Sana yardım etmek için herşeyi yaparım.»

Süzülmüş, ince yanaklarına biraz renk geldi. Avucundaki paraya baktı, ve sanki ilk bardağı içmiş gibiydi. Sonra sert ve soğuk bakışlarını bana çevirdi

«Bir bu kimseyi ilgilendirmez, iki senin buna hakkın yok Ethan. Sen de benim kadar körsün, evet, başka bir tür körlük seninki de.»

«Danny beni dinle.»

«Ne için? Belki ben senden daha iyi durumdayım. Kendi deliğimde kendi acımı çekiyorum. Kasabadaki yerimi hatırlıyor musun?»

«O yanan evimizdeki yer mi? Kilerde oyun oynadığımız?»

«Evet, doğru hatırladın. Orası benim.»

«Danny orayı satıp yeni bir başlangıç yapabilirsin.»

«Satmayacağım. Vergileri için her yıl birazını alıyorlar. Büyük çayırlık ise hâlâ benim.»

«Neden satmıyorsun?»

«Çünkü o benim. O Danny Taylor'un. Ona sahip olduğum sürece hiçbir orospu çocuğu bana ne yapmam gerektiğini söyleyemez ve hiçbir piç de beni kendi iyiliğim için hapse tıkamaz. Anladın mı?»

«Dinle Danny.»

«Dinlemeyeceğim. Eğer verdiğin bu dolar sana öğüt verme hakkını da veriyorsa, al istemiyorum.»

«Sende kalsın.»

«Tamam. Ne söylediğini bilmiyorsun. Sen hiç... ayyaş olmadın. Ben sana nasıl paket yapılacağını anlatıyor muyum? Şimdi sen kendi yoluna git ben de bir bardak içki bulayım. Ve unutma, ben senden iyi durumdayım. Tezgâhtar değilim hiç değilse.»

Bana arkasını dönerek başını kapalı kapının köşesine dayadı. Ona bakmadıkça dünyanın olmayacağını sanan bir çocuk gibiydi. Ben yürüyüp gidinceye kadar yerinden kıpırdamadı.

Wee Willie otelin önüne parketmişti, uykusundan uyanıp Chevroletin camını indirdi.

«Günaydın Ethan!» dedi. «Erken mi kalktın, yoksa eve geç mi kaldın?»

«İkisi de.»

«Tatlı bir parça buldun herhalde.»

«Buldum ya Willie, bir huri.»

«Şimdi bana sokak kızlarıyla ilgilenmediğini söylemeye kalkma.»

«Yemin ederim.»

«Artık hiç bir şeye inanmıyorum. Bahse girerim ki balığa çıktın. Karın nasıl?»

«Uyuyor.»

«Nöbet biter bitmez ben de uyuyabileceğim.»

Zaten uyuduğunu ona hatırlatmadan uzaklaştım.

Arka merdivenleri yavaşça çıktım ve mutfağın ışığını yaktım. Notum masanın üzerinde bıraktığım yerin biraz solunda duruyordu. Tam orta yerde bıraktığıma yemin edebilirim. Kahveyi ocağa koydum kaynamasını beklemeye başladım. Tam kaynadığı sırada Mary aşağı indi. Sevgilim uyandığı zaman küçük bir kıza benzer. İki kocaman yumurcağın anası olduğuna inanamazsınız. Cildi yeni kesilmiş çimen

gibi şahane kokar, bildiğim en rahatlatıcı ve içaçıcı kokudur.

«Bu kadar erken ne yapıyorsun?»

«Sormakta haklısın. Gecenin büyük bir bölümünde uyanıktım. Kapıda batlarım var. Hâlâ ıslak olmalılar.»

«Nereye gittin?»

«Denizin orada, aşağıda küçük bir kovuk var sevgilim, onun içine girdim ve gece boyunca çalıştım.»

«Dur bir dakika....»

«Sonra denizden gelen bir yıldız gördüm, sahibi olmadığı için onu ben aldım, bizim yıldızımız olsun diye. Onu evcilleştirdim ve semirsin diye geri yolladım.»

«Aptallaşma gene. Senin yeni kalktığını bunun da beni uyandırdığını sandım.»

«Bana inanmıyorsan Willie'ye sor. Onunla konuştum. Danny Taylor'a sor. Ona bir dolar verdim.»

«Vermemeliydin. Hemen gidip içki almıştır.»

«Biliyorum. İsteği buydu zaten. Yıldızımızı nerede yatıracağız sevgilim?»

«Kahve güzel kokuyor değil mi? Yeniden neşeni bulduğuna sevindim. Canın sıkkınken pek çirkindin. O servet hakkındaki laflar için özür dilerim. Mutsuz olduğumu düşünmeni istemem.»

«Bu kadar üzülme. Kartlar söylemiş ya?»

«Ne?» diye sordu hayretle Mary.

«Şaka değil. Servet edinmeye karar verdim

«Ne düşündüğünü asla bilemeyeceğim.»

«İşte gerçeği söylemenin en zor yanı bu. Kıyametten önceki bu günü kutlamak için çocukları biraz dövebilir miyim? Hiç kemik kırmayacağım, söz.»

«Daha yüzümü yıkamadım,» dedi Mary «Mutfakta kim dolaştı acaba?»

Mary banyoya gidince ona yazdığım notu cebime koydum. Hâlâ bilemiyordum. Bir insan karşısındakinin hiç değilse dış yüzünü bilebilir mi? Siz nasıl birisiniz? Mary beni duyuyor musun? Sen kimsin? Nasıl birisin?

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

O Cumartesi sabahının bir şekli modeli vardı sanki: Diğer günlerin de var mıydı acaba? Karanlık bir gündü, halam Deborah'ın küçük gri fısıltısı kulağıma geldi «Şüphesiz İsa öldü. Dünyanın günleri içinde İsa'nın ölü olduğu tek gün bugün. Bütün erkekler ve kadınlar da öldü tabii. İsa cehennemde. Ama yarın, yarına kadar bekle. Bir şey göreceksin.»

Halamı çok net hatırlamıyorum. Bakmak için fazla yakında olan birini sonra nasıl hatırlamazsak işte böyle. Kutsal kitabı bana günlük gazeteymiş gibi okurdu. Sanırım böyle de görüyordu, daima olan ve olmakta olan, ama hep yeni ve heyecanlı bir haber gibi. Her Paskalyada İsa dirilirdi, bir patlama, beklenen ama yeniliğinden birşey yitirmeyen bir dirilişti bu. Halam için bu iki bin sene önce değildi, şimdiydi. Bu inancının birazını bana vermişti.

Dükkânı açmak istediğimi hiç hatırlamıyorum. Sabahımı alan her bir işten nefret ettiğimi sanırdım. Ama bugün gitmek istiyordum. Mary'yi tüm kalbimle severim, bazen kendimden de çok. Bu ne kadar gerçekse onu her zaman tam bir dikkatle dinlemediğim de gerçektir. Son giyim modasından, sağlıktan ve onu hoşnut eden bir görüşmeden sözettiği zaman onu dinlemem, bu yüzden de bazen sitem eder «Bilmen gerekir. Sana anlatmıştım. Perşembe sabahı anlattığımı gayet iyi hatırlıyorum.» Hiç şüphe yok ki anlatmıştır. Belirli konulardaki herşeyi anlatır bana.

Bu sabah dinlemedim ve bundan kurtulmak istedim. Belki kendimle konuşmak istiyordum ve söyleyecek hiç bir şeyim yoktu. Çünkü işin doğrusu Mary de beni dinlemez ama bazen bu çok iyidir Mary sesimin tonunu ve iniş çıkışlarını dinleyerek sağlığım ve moralim hakkında, yorgun ya da neşeli oluşum hakkında bilgiler edinir. Bu da en az diğerleri kadar güzel bir yol. Şimdi bunu düşünüyorum da Mary beni dinlemiyor; çünkü onunla konuşmu-

yorum ki. İçimde bir yerlerde karanlıkta kalan biriyle konuşuyorum. Ve o da benimle gerçek anlamda konuşmuyor. Tabii çocuklar ya da başka bir buhran sözkonusu olduğunda durum değişir.

Bazen anlatılanların dinleyicinin doğasına göre nasıl değiştiğini düşünürüm. Benim konuşmalarımın büyük bir bölümü ölmüş insanlara yönelik. Halam Deborah ya da yaşlı kaptan gibi. Kendimi onlarla tartışırken bulurum. Bir keresinde tozlu, yorucu bir mücadele sırasında yaşlı kaptana şöyle seslendiğimi hatırlarım. «Yapmak zorunda mıyım?» Çok açıkça yanıtlamıştı «Elbette yapacaksın. Ve fısıldama.» Hiç tartışmazdı, asla. Sadece yapmamı söylemişti ben de yapmıştım. Esrarlı ve karanlık bir şey değil bu. İçinizde oluşmuş bulunan ve kesin olan bir bölümden, bir öğüt, bir özür istemektir.

Bakkal dükkânındaki dilsiz, düzenli sıralanmış kutulanmış ve şişelenmiş mallar, istemenin bir başka yolu olan, saf bir anlatışa çok yi hizmet ediyorlar. Tabii önümden geçen bir hayvan ya da kuşlar da öyle. Tartışmıyorlar hiç ve söylenenleri gidip başkalarına yetiştirmiyorlar.

Mary, «Şimdiden gidiyor musun?» dedi. «Daha yarım saatin var. İşte erken kalkarsan böyle olur.»

«Açılacak bir sürü sandık var,» dedim. «Dükkânı açmadan önce raflara koymam gerek. Önemli kararlar vereceğim. Domates ve turşular aynı rafa konabilir mi? Zerdali konserveleriyle şeftaliler arasında ağız kavgası çıkmaz mı? Bilirsin bir elbisenin renklerinin birbirine uygun olması ne kadar önemlidir.»

«Herşeyle şaka yaparsın,» dedi Mary. «Ama memnunum. Aksilik etmekten iyidir. Pek çok erkek aksidir.»

Erkenden dışarı çıktım. Red Baker henüz ortada yoktu. Saatinizi bu köpeğe ya da başka bir köpeğe göre ayarlayabilirdiniz. Tam yarım saat sonra Red Baker turuna başlayacaktı.

Joey Morphy'i göremedim. Banka açılmamıştı daha, ama bu Joey'in bankada oturmuş defterlere bakıyor olmasına engel olamazdı.

Kasaba çok sessizdi ama tabii, Paskalya hafta sonu için pek çok kişi tatile çıkmıştı. Bu, 4 Temmuz ve Bahar bayramı büyük tatillerdir. İnsanlar istemeseler bile tatile giderler. Karaağaç sokağındaki serçelerin bile gittiğine inanırım.

Taşduvar Jackson Smith'i iş başındayken gördüm. Faremaster kahvehanesinde biraz önce kahvesini içmişti. O kadar ince uzundu ki tabancaları ve kelepçeleri ona büyük geliyordu. Polis şapkasını takmış, cakalı bir şekilde yana eğmişti. Sivriltilmiş bir kaz tüyüyle de dişlerini temizliyordu.

«İyi işler Stoney,» dedim «Para kazanmak için uzun bir gün.»

«Ha?» dedi. «Kasabada kimse kalmamış.» Kendisinin de gitmek istediğini söylemeye çalışıyordu.

«Cinayet ya da başka dehşetli zevk verici olay yok mu Stoney?»

«Çok sakin,» dedi. «Birkaç çocuk köprüde araba kazası yapmış. Ama kendi arabalarıymış. Yargıç köprünün onarılması için para cezası verdi. Floodhampton'daki banka işini duydun mu?»

«Hayır.»

«Televizyondan da mı duymadın?»

«Henüz televizyon alamadık. Çok para almışlar mı?»

«On üç bin dolar diyorlar. Dün tam kapanırken olmuş. Üç tane herif. Dört eyalet alarma geçti. Willie şimdi ana yolda şikâyet edip duruyor.»

«Willie çok uyuyor.» dedim ben.

«Biliyorum ama ben uyumam. Bütün gece dışardaydım.»

«Onları yakalarlar mı dersin?»

«Umarım. Çalınan şey paraysa genellikle bulurlar. Sigorta şirketleri habire dırdır eder hiç kesmez.»

«Ucunda yakalanmak olmasa iyi iş doğrusu.»

«Şüphesiz iyi iş.» dedi.

«Stoney, senden Danny Taylor'a göz kulak olmanı istiyorum. Çok kötü hasta görünüyor.»

«Bu bir zaman sorunu,» dedi Stoney. «Ama çalışırım. Çok üzücü. İyi adamdı. İyi aileydi.»

«Onu çok severim, bu durum beni kahrediyor.»

«Onun için birşey yapamazsın. Yağmur yağacak Ethan. Willie ıslanmaktan nefret eder.»

Ömrümde ilk kez arka sokağa zevkle girdim ve arka kapıyı heyecanla açtım. Kedi kapının oradaydı, bekliyordu. O sıska ve usta kedinin arka kapıdan içeri dalmak için beklemediği ve benim de ona birşeyler atarak kovalamadığım bir sabahı hatırlamıyorum. Bildiğim kadarıyla hiç içeri girememişti. Kedi bence erkek, çünkü ettiği kavgalarda kulakları yırtılmış. Kediler garip hayvanlar mıdır yoksa bize benzedikleri için mi onları maymunlar gibi garip buluruz? Belki altıyüz veya sekizyüz kere, kedi içeri dalmaya çalıştı ve hiç başaramadı. «Gaddar bir sürprize hazır ol,» dedim kediye. Kuyruğunu daire yapmış, içinde oturuyordu. Kuyruğunun ucunu da iki ön ayağının arasına koymuştu. Karanlık dükkâna girdim, raftan bir kutu süt aldım, açıp bir kaba boşalttım. Sonra kabı deponun içine koydum, kapıyı da açık bıraktım. Kedi ölçüp biçerek bir bana bir süte baktı; sonra yürüyüp bankanın arkasındaki parmaklıkların arasından kayıp gitti.

Joey Morphy sokağa girdiğinde kedinin arkasından bakıyordum. Joey'in elinde bankanın arka kapısının anahtarı hazırdı. Keyifsiz bitkin görünüyordu, sanki yatmamıştı bütün gece.

«Merhaba Bay Hawley.»

«Bugün kapalı olacağınızı sanmıştım.»

«Galiba ben hiç kapanmıyorum. 36 dolarlık yanlışlık var. Gece yarısına kadar çalıştım dün.»

«Açık mı var?»

«Hayır fazlalık var.»

«Bu iyi olmalı.»

«Aslında değil. Sebebini bulmalıyım.»

«Bankalar bu kadar dürüst mü?»

«Bankalar öyledir. İnsanlar dürüst olmazlar Eğer tatil yapacaksam önce yanlışlığı bulmalıyım.»

«Bu iş hakkında birşeyler bilmek isterdim.»

«Bütün bilgiyi tek cümlede verebilirim. Para parayı çeker.»

«Bu işime pek yaramaz.»

«Bana da yaramaz. Ama öğüt verebilirim.»

«Ne gibi?»

«Örneğin asla ilk verileni alma, örneğin birisi birşeyi satmak istiyorsa mutlaka bir nedeni vardır, birşey sadece ona sahip olmak isteyen kadar değerlidir gibi.»

«Etkili bir ders mi bu?»

«Öyledir ama ilk madde olmadan bir anlam taşımazlar.»

«Para parayı çeker kuralı mı?»

«Bu kural pek çok kişi için geçerlidir.»

«Bazı insanlar borç alıyor, değil mi?»

«Evet ama kredisi olmalı, bu da bir çeşit paradır.»

«Bakkallıkla uğraşsam daha iyi ederim.»

«Herhalde. Floodhampton bankasını duydun mu?»

«Stoney söyledi. Ne komik, daha dün bu konuda konuşuyorduk, hatırladın mı?»

«Orada bir arkadaşım var. Üç kişiymişler. Biri bozuk konuşuyormuş biri de topalmış. Üç kişi. Umarım onları yakalarlar. Belki bir hafta, belki iki hafta sürer.»

«Biraz zor.»

«Ah bilmiyorum. Usta değillermiş. Yetenekli olmamaya karşı kanun var.»

«Dün olanlar için üzgünüm.»

«Unut gitsin. Çok konuşuyorum. Bunu hiç öğrenemeyeceğim. İyi görünüyorsun.»

«Olmamam gerekir. İyi uyuyamadım.»

«Biri mi hastalandı?»

«Hayır. Öyle bir geceydi işte.»

«Bilmez miyim?»

Dükkânı süpürdüm, gölgelikleri açtım, bunları yapıyor muydum yoksa nefret mi ediyordum bilmiyorum. Joey'in kuralları kafamın içinde dönüp duruyordu. Olanları raflardaki arkadaşlarımla tartıştım, belki yüksek sesle, belki alçak sesle bilmiyorum.

«Sevgili dostlarım» dedim, «eğer bu kadar basitse, neden daha çok insan bu işe kalkışmıyor? Neden insanlar aynı hataları yineleyip duruyorlar? Hep unutulan birşey mi var? Belki iyiliğin bir başka şekli olan zayıflıktır, esas gerçek. Marullo insafı yoktur dedi. Paranın herhangi bir iyiliği insanı zayıflığa itiyorsa bu gerçekten doğru olur. Sıradan, iyi kalpli Joe'lar savaşta kan dökücü yaratıklar haline nasıl gelebiliyor? Eğer düşmanın görünüşü de dili de farklıysa bu da çok yardımcı olur. Peki sivil harpte durum nasıl? Kuzeyliler bebekleri yemiş, Cumhuriyetçiler mahkûmları açlıktan öldürmüşlerdi. Bu yardımcı olmuştu onlara. Şimdi yanınıza geliyorum dilimlenmiş pancarlar, konserve mantarlar, sizinle ilgili konularda konuşmamı istiyorsunuz, biliyorum. Herkes ister. Ama ben sınıra geldim artık, referans noktasındayım. Eğer düşünmenin yasaları eşyaların da yasasıysa o zaman ahlak da günah da görgü de görelidir. Şu göreli evrende hepsi görelidir. Öyle olmalı. Bundan kaçış yok. Referans noktası. Sen üzerinde Miki Fare maskesi taşıyan ve etiketle on sent gönderene karından konuşma zımbırtısı veren hazır çorba. Seni eve götüreceğim ama, şimdi otur ve beni dinle :

Mary'ye şaka olarak söylediğim şey aslında gerçekti. Atalarım, bu saygın gemi sahipleri ve kaptanlar, devrimde ve 1812'de deniz ticaretini durdurmak için komisyonlarını almışlardı. Çok yurtseverce ve erdemli bir davranış doğrusu. Ama İngilizlere göre onlar korsandı ve gemilerini kendileri için sakladılar. İşte babamın kaybettiği aile servetimizin başlangıcı budur. Diğer paraları çeken ilk paranın kaynağı yani. Bununla gurur duymalıyız.»

Bir kutu domates salçası getirdim, kutuyu açtım ve çekici zarif teneke kutuları, boşalmış raflarına dizmeye başladım. «Belki siz bilmiyorsunuz yabancı sayılırsınız. Paranın insafı olmadığı gibi şerefi veya anıları da yoktur. Parayı elinizde tuttuğunuz sürece biraz saygıdeğerdir. Parayı küçümsediğimi sanmayın sakın. Ona hayranlığım büyük. Baylar, aramıza yeni katılan birilerini tanıtmak istiyo-

rum. Keççaplar, onları sizin yanınıza koyacağım. Bu işleri tıkırında turşulara yeni evlerinde iyi davranın. Doğma dilimlenme ve şişelenme New York'lular. Burada arkadaşlarımla para konusunu tartışıyorduk. Sizin oranın en iyi ailesi, ismini bilirsiniz. Dünyada herkes bilir. Ülkemiz İngiltere ile savaş halindeyken bu aile İngilizlere biftek satarak büyük başlangıçlarını yaptılar. O aileye ve paralarına büyük hayranlık duyulur. Bir başka hanedan ise sanırım en büyük bankacılar. Kurucuları ordudan üçyüz adet tüfek almış. Ordu silahları bozuk diye çürüğe çıkardığından adam çok ucuza almış, belki tanesi 50 sente falan.

Çok kısa bir zaman sonra General Fremont kahramanca mücadelesi için Batıya doğru yola çıkarken, görmeden bu tüfekleri almış, kulaklarınızı açın, tanesi yirmi dolardan almış hem de. Tüfeklerin askerlerin ellerinde patlayıp patlamadığını kimse bilmiyor. Onların servetinin başlangıcı da bu para işte. Parayı elde ederseniz ve onu başka paraları kazanmakta kullanırsanız nasıl elde ettiğiniz hiç önemli değil. Alay etmiyorum. Eski Roma'lı efendimiz ve sahibimiz Marullo çok haklı. Para söz konusu olduğunda ahlak kuralları tatile çıkarlar. Neden bakkaliye malzemeleriyle konuşuyorum? Belki tedbirli olduğunuz için. Söylediklerimi başkalarına anlatmıyor, dedikodu yapmıyorsunuz.

Para sadece ona sahip olduğunuz zaman tenezzül etmeyeceğiniz, ahmak bir maddedir. Fakirler parayı büyüleyici bulurlar. Ama eğer birisi parayla ilgileniyorsa paranın doğasını karakterini ve eğilimlerini bilmesi gerekir değil mi? Bu konuda benimle, aynı fikirde misiniz? Korkarım ki gerçekten çok az kişi, büyük sanatçılar veya cimriler paranın kendisiyle ilgilenirler.

Ve tabii korkunun koşullandırdığı cimrileri bunların dışında tutabiliriz.»

Şimdiden yerde bir yığın boş karton birikmişti. Onları katlayıp saklamak için depoya taşıdım. Pek çok kişi aldıklarını bunlarla taşır ve Marullo'nun dediği gibi, «Çantaların eskimesini önlerler küçük.» Yi-

ne bu 'küçük' konusu. Artık aldırmayacağım. Beni 'küçük' diye çağırmasını istiyorum, hattâ beni 'küçük' olarak düşünsün isterse. Kutuları yerleştirirken ön kapının vurulduğunu duydum. Kolumdaki eski büyük gümüş saate baktım ve inanır mısınız hayatımda ilk kez dükkânı tam saat 9'da açmamış olduğumu farkettim. Tam olarak 9'u çeyrek geçiyordu. Yiyeceklerle yaptığım o tartışma unuttur-muştu bunu bana. Kapının demirli camından gelenin Margie Young-Hunt olduğunu görebiliyordum. Ona hiçbir zaman gerçekten bakmamış, incelememiştim. Belki bu yüzden o da servet konusunu ortaya atmıştı onun varlığından emin olmam için bu kadar çabuk değişmemem gerekirdi.

Gidip kapıları açtım.

«Seni rahatsız etmek istememiştim.»

«Ama ben geç kaldım.»

«Sahi mi?»

«Tabii 9'u geçiyor.»

Salınarak içeri girdi. Arkası güzel ve yuvarlaktı. Her adım atışında önce yukarı sonra aşağı yavaşça kımıldıyordu. Önden de yeterince gösterişliydi. Yani göğüslerini göstermesine gerek yoktu. Onlar oradaydı. Margie, Koca Jeoy'in 'güzel kız' dediği şeydi, belki oğlum Allen de böyle derdi. Belki de Margie'yi ilk kez görüyordum. Hatları düzgün, bir parça uzun burunlu, dudakları olduğundan büyük boyanmış, aşağı tarafları muntazam biriydi. Saçları fındıkkabuğu rengi boyalıydı, doğal değildi ama güzel görünüyordu. Çenesi zarif ve uzundu ama yanaklarında epey kas vardı ve elmacık kemikleri oldukça genişti. Margie'nin gözlerinde endişe vardı. Işıkla mavi ya da griye dönüşen ela gözleri vardı. Dayanıklı bir yüzdü bu, dayanmıştı ve hattâ şiddete, itilip kakılmaya bile dayanabilirdi hâlâ. Gözleri etrafta dolaşıyordu, bana, yiyeceklere baktı, sonra yine bana baktı. Çok iyi bir gözlemci ve belleği iyi çalışan biri olduğunu sanıyorum.

«Umarım derdin dünkünün aynı değildir.»

Güldü. «Hayır hayır. Her gece seyyar satıcı ile yatmıyorum ki. Bu kez kahvem kalmamış.»

«Pek çok insanın kalmıyor.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Her sabah ilk gelen on kişi kahve almaya gelir.»

«Gerçek mi?»

«Evet. Seyyar satıcını buraya yolladığın için teşekkür ederim.»

«Bu onun fikriydi.»

«Ama sen yolladın. Ne cins kahve istersin?»

«Farketmez, ne cins alırsam alayım çok kötü kahve yaparım.»

«Ölçü kullanmıyor musun?»

«Tabi kullanıyorum, yine de kötü oluyor. Kahveyi kötü yaparım ama..., ...çayım iyidir,' diyecektim.»

«Dedin bile. Bu cinsi dene.» Raftan bir kutu aldım. Kutuyu benden almak için uzandı, bu ufacık devinimle tüm vücudu oynadı, kaydı, sessizce kendini belli etti. Buradayım diyordu bacakları, ben de diyordu şeyi, benden iyi değilsin diyordu ince beli. Herşeyi yeni, ilk kez görülüyordu. Nefesimi tuttum. Mary, bir kadının isterse sinyaller verebileceğini söyler. Eğer bu doğruysa Margie'nin ayağının ucundan, bukleli fındıkkabuğu saçlarına kadar bir iletişim sistemi vardı.

«Cinlerini defetmiş görünüyorsun.»

«Dün çok kötüydüm. Nereden geliyorlar bilmem ki.»

«Bilmez miyim. Bazen hiç sebepsiz benim de yakama yapışırlar.»

«Şu servet lafıyla büyük işler becerdin.»

«Bana kızdın mı?»

«Hayır. Sadece nasıl yaptığını bilmek isterdim.»

«Sen fala inanmazsın ki.»

«İnançla ilgisi yok. Bazı şeyleri burnumun ucuna kadar ittin. Düşündüğüm ve yapmakta olduğum şeyleri.»

«Ne gibi?»

«Örneğin artık değişme zamanı geldi.»

«İskambil kâğıtlarını dizdiğimi sanıyorsun değil mi?»

«Fark etmez. Eğer dizdiysen ne kazancın olur? Bunu düşündün mü?»

Şüpheci, soran, araştıran gözlerle baktı bana.

«Evet.» dedi yumuşak bir sesle. «Yani hayır, hiç düşünmedim. Eğer kartları dizdiysem beni buna ne yöneltmiş olabilir? Bir dizilişin düzenini bozmak isteğidir belki de.»

Bay Baker kapıda belirdi. «Günaydın Margie!» dedi. «Ethan önerimi düşünebildin mi?»

«Düşündüm. Sizinle konuşmak istiyorum.»

«İstediğin zaman gel Ethan.»

«Hafta içinde çıkamıyorum. Biliyorsunuz Marullo hemen hemen hiç uğramıyor. Yarın evde olacak mısınız?»

«Kiliseden sonra evdeyim. İyi fikir Mary'yi de getir saat 4'te falan. Kadınlar Paskalya şapkaları hakkında konuşurken biz kaybolur ve konuşuruz.»

«Sormak istediğim yüzlerce şey var. Yazsam daha iyi olacak galiba.»

«Bildiğim her sorunu cevaplarım. Görüşmek üzere. Hoşçakal Margie.»

Bankacı gidince Margie, «Hızlı başlamışsın.» dedi.

«Belki sadece harekete geçtim. İlginç olan ne biliyor musun? Dün kartları gözlerin kapalı açsaydın bile gerçeğe ne kadar yaklaştığını bilemezdin.»

«Yoo,» dedi, «bu işe yaramazdı. Benimle dalga geçiyorsun. Yoksa ciddi misin?»

«Bence inanmakla hiç ilgisi yok. Duyum ötesi algıya da inanmam, yıldırıma da, hidrojen bombasına da, hattâ menekşelere ve balıkçılık okuluna da inanmam ama, var olduklarını bilirim. Hayaletlere de inanmam ama, onları gördüm.»

«Alay ediyorsun.»

«Etmiyorum.»

«Sanki başka biri oldun.»

«Aynı adam değilim, belki kimse değil.»

«Buna yol açan şey ne Eth?»

«Bilmiyorum. Belki de bakkal tezgâhtarı almak beni hasta etti.»

«Bu bir zaman sorunu.»

«Mary'yi gerçekten sever misin?» diye sordum.

«Tabii severim. Neden sordun bunu?»

«Sadece ona hiç benzemiyorsun, çok farklısın.»

«Ne demek istediğini anladım. Ama onu severim.»

«Ben de severim.» dedim.

«Şanslısın.»

«Evet şanslıyım gerçekten.»

«Mary şanslı demek istemiştim. Gidip şu kötü kahvemi yapayım. Fal konusunu da düşüneceğim.»

«Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi, sağumadan düşünmeli.»

Kalçaları canlı top gibi zıplayarak dükkândan çıktı. Onu daha önce hiç görmemiştim. Ömrüm boyunca kaç kişiye bakıp da görmediğimi merak ettim. Bunu düşünmek bile acı veriyor.

İşte yine referans noktası. İki insan tanışınca her biri diğeri yüzünden değişiyor, böylece iki yeni insan elde ediyorsunuz. Belki bunun anlamı..... Öff çok karmaşık. Bu tip konuları gece uyuyamadığım zaman düşünmek için kendimle anlaştım.

Dükkânı zamanında açmayı unutmak korkutmuştu beni. Cinayet mahallinde mendilinizi ya da üstünde adınız yazılı Şikago'dan alınma gözlüğünüzü düşürmek gibi bir şeydi bu. Peki bunun anlamı ne? Hangi suç? Hangi cinayet?

Öğle vakti dört sandviç yaptım, peynir ve jambon, salatalık ve mayonezli. Jambon ve peynir... jambon ve peynir... evli adam ağaçların üstündedir. Sandviçlerin ikisini ve bir şişe koka kolayı alarak bankanın arka kapısına gittim, Joey'e verdim.

«Yanlışı buldun mu?»

«Henüz bulamadım. Ama çok yaklaştım. Neredeyse kör olacağım.»

«Neden Pazartesi'ye kadar yatıp dinlenmiyorsun.»

«Yapamam, bankacılar biraz kafadan çatlak olurlar.»

«Bazen bir şeyi düşünmezsen aniden aklına gelir.»

«Bilirim. Sandviçler için teşekkür ederim.»

Mayonez ve salatalık olduğuna emin olmak için sandviçleri açıp baktı. Paskalyadan önceki Cumartesi günü öğleden sonra bakkallar benim 'muhterem' ve 'karacahil' oğlumun deyimiyle, «Sinek avlarlar.» Ama yine de içimin derinliklerinde, sular altında olagelen bir değişmeyi bana ispatlayan iki olay oldu. Demek istediğim, dün ya da daha önceki herhangi bir gün, şu yaptığım şeyi yapmazdım. Bu, duvar kâğıdı örneklerine bakmaya benziyordu. Yeni bir model bulduğumu umuyordum.

İlk olay Marullo geldi. Artiriti gerçekten canını fena yakıyordu. Kollarını halterciler gibi sallayıp duruyordu.

«Nasıl gidiyor?»

«Yavaş, Alfio.» Ona daha önce ilk adıyla hiç hitop etmemiştim.

«Kasabada kimse yok....»

«Bana 'küçük' demen hoşuma gidiyor.»

«Hoşlanmadığını sanmıştım.»

«Hoşlandığımı keşfettim Alfio.»

«Herkes gitmiş.» Eklemlerinde kızgın taşlar varmış gibi omuzları yanıp tutuşuyor olmalıydı.

«Sen Sicilya'dan geleli ne kadar oldu?»

«47 yıl. Uzun zaman.»

«Hiç gitmediniz mi bir daha?»

«Hayır.»

«Niye bir ziyarete gitmiyorsunuz?»

«Niye gideyim? Herşey değişti.»

«Oraları merak ediyor musunuz?»

«Pek değil.»

«Hayatta olan akrabalarınız var mı?»

«Tabii, kardeşim var ve çocukları torunları var.»

«Onları görmek istersiniz sanmıştım.»

Bana baktı, sanırım benim Margie'ye baktığım gibi beni ilk kez gördü.

«Aklından neler geçiyor küçük?»

«Hastalığınıza üzülüyorum. Sicilya'nın sıcak olduğunu düşünmüştüm. Belki ağrılarınıza iyi gelir.»

Kuşkuyla baktı bana «Neyin var?»

«Ne demek istiyorsunuz?»

«Değişmiş görünüyorsun.»

«Oh. İyi haberlerim var.»

«İşten mi ayrılıyorsun?»

«Tam olarak değil. İtalya'ya bir yolculuk yaparsanız burada olacağıma söz veririm.»

«Neymiş iyi haber?»

«Henüz söyleyemem. Şeye benziyor....» Parmaklarımı birbirine sürterek para işareti yaptım.

«Para mı?»

«Olabilir. Bakın, siz yeterince zenginsiniz. Neden Sicilya'ya gidip onlara, zengin bir Amerikalı nasıl olurmuş göstermiyorsunuz? Biraz güneş banyosu yapın. Dükkânı bakarım biliyorsunuz.»

«İşten ayrılacak mısın?»

«Hayır, sizi ortada bırakmayacağımı bilecek kadar tanırsınız beni.»

«Değişmişsin küçük. Neden?»

«Söyledim size. Gidip bebeklerle övünün biraz.»

«Oraya ait değilim.» dedi, ama aklına birşey soktuğumu biliyordum. Ve yine biliyordum ki gece geç saatte gelip defterleri kontrol edecek. Kuşkucu bir hinoğluhindi o.

Güçbela gittiğinde —aynı dün gibi— BBD ve D'nin satıcısı içeri girdi.

«İşte değilim» dedi. «Hafta sonunu Montauk'ta geçireceğim, bir uğrayayım dedim.»

«Sevindim,» dedim, «size şunu vermek istiyordum.» İçinde yirmi doların göründüğü cüzdanı ona uzattım.

«Aşkolsun, iyiniyetli bir hediyeydi. İşte olmadığımı söylemiştim.»

«Al bunu.»

«Nereye varmak istiyorsun?»

«Bizim köyde buna kontrat yapmak denir.»

«Neyin var, çok mu kızdın?»

«Hayır.»

«Öyleyse neden?»

«Al dedim. Henüz önerini kabul etmedim.»

«Tanrım, Wayland daha iyi bir öneride mi bulundu?»

«Hayır.»

«Peki kim? Şu indirimli dükkânlar mı?»

20 doları göğüs cebine süslü mendilinin arkasına sıkıştırdım. «Cüzdanı beğendim bende kalsın.» dedim.

«Bak, şefle konuşmadan daha fazla fiyat veremem. Salı gününe kadar telefon ederim. Eğer, 'ben Hugh' dersem kim olduğumu anlarsınız.»

«Telefon parasını siz ödeyin.»

«Tamam, dükkân açık olsun e mi?»

«Açık!» dedim, «Balık avlar mısınız?»

«Sadece kadınları avlarım. O Margie denen kadını da götürmek istedim. Gelmeyecekmiş. Neredeyse kafamı kıracaktı. Kadınları anlayamıyorum.»

«Gittikçe daha çok garipleşiyorlar.»

«Çok doğru söylediniz.» dedi. Bu lafı son on beş yıldır hiç duymamıştım. Kaygılı görünüyordu, «Benden haber almadan birşey yapmayın,» dedi. «Hey tanrım, ben de bir köylü çocuğunu kafesliyorum sanmıştım.»

«Bu konuda konuşmayı seviyorsan, sana şimdi bir rüşvet önerisini reddettiğimi hatırlatmak isterim.»

Bunu söylerken benim değişik biri olduğumu sanmasını istemiştim. Adam bana saygıyla baktı, ben de çok hoşlandım bundan. Herif kendisine benzediğimi sanmıştı ama ondan daha üstündüm.

Tam dükkânı kapatıyordum ki Mary telefon etti.

«Ethan» dedi, «Lütfen kızma, ben....»

«Ne oldu canım?»

«Çok yalnız. Ben de düşündüm ki, yani Margie'yi yemeğe davet ettim.»

«Neden etmeyeceksin ki?»

«Kızmadın mı?»

«Aşkolsun, kızmadım tabii.»

«Küfretme sakın, yarın Paskalya.»

«İyi ki söyledin, en güzel elbiseni ütüle. Yarın Baker'lara gidiyoruz, saat 4'te.»

«Evlerine mi?»

«Evet, çaya.»

«Paskalya için, kilisede giyeceğim elbise olur mu?»

«Çok güzel sevgilim.»

«Margie için kızmadın değil mi?»

«Seni seviyorum!» dedim. Seviyordum. Gerçekten seviyordum. Ve bir erkeğin isterse kendine ne cehennemler yaratabileceğini anımsadım.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Karaağaç sokağından yürüdüm, ziftli taşlarla döşeli yola döndüm, durdum ve eski evime baktım. Farklıydı sanki. Benimdi. Mary'nin, babamın, yaşlı kaptanın değildi, ama benimdi. Onu satabilir, yakabilir veya koruyabilirdim.

Ailen kapıyı açıp bağırarak üstüme doğru koşarken ikinci basamağı henüz çıkmıştım.

«Çorbalar nerede? Bana çorba getirmediniz mi?»

«Hayır!» dedim. Şaşkınlık bazen mucizeler yaratır, acısını ve üzüntüsünü haykırmadı. Söz verdiğime tanık olduğunu söylemesi için annesini de yardıma çağırmadı. Sadece «Oh!» dedi ve çabucak uzaklaştı. Arkasından seslendim: «İyi akşamlar.» Durup cevapladı «İyi akşamlar.» Yeni öğrendiği yabancı bir dildendi sanki söyledikleri.

Mary mutfağa geldi «Saçlarını kestirmelisin!» dedi.

Bendeki herhangi bir garipliği ateşim olduğunu ya da saçlarımı kestirmem gerektiğini söyleyerek formüle eder.

«Hayır, İpek saçlı karım, kestirmem gerekmez.»

«Evi toparlayana kadar canım çıktı.»

«Toparlandı mı?»

«Söyledim ya. Margie yemeğe gelecek.»

«Biliyorum ama niye bu kadar koşuşturdun.»

«Uzun zamandır yemeğe konuk gelmemişti.»

«Doğru, çok doğru.»

«Siyah takımını mı giyeceksin.»

«Hayır, yaşlı beygiri, eski griyi giyerim.»

«Neden siyahı değil?»

«Yarın kilise için giyeceğim, ütüsü bozulsun istemem.»

«Yarın sabah ütüleyebilirim.»

«Yaşlı beygirimi giyeceğim. Bu eyalette bulunabilecek en güzel takım elbisedir.»

«Çocuklar!» diye seslendi. «Hiç bir şeye dokunmayın. Çerezleri masaya koymuştum. Siyahı giymeyecek misin?»

«Hayır.»

«Margie, '9'da gelirim' dedi.»

«Margie Yaşlı beygiri seviyor.»

«Nerden biliyorsun?»

«Kendisi söyledi.»

«Öyle şey söylemez o.»

«Bu konuda bana mektup yazdı.»

«Ciddi ol. Ona iyi davranacaksın değil mi?»

«Onunla aşk yapacağım.»

«Margie gelecek diye siyahı giyersin sanmıştım.»

«Bak bana çiçek kız, eve geldiğimde ne giyeceğimi hiç düşünmemiştim. İki kısa dakika içinde yaşlı beygirimi giymekten başka hiç bir seçenek kalmadı.»

«Öyle mi oldu?»

«Elbette.»

«Oh.» Bunu aynı Allen'in söylediği tonda söylemişti.

«Yemekte ne var? Etle asorti bir kravat takmak isterim.»

«Fırında tavuk var. Kokusunu almıyor musun?»

«Alıyorum herhalde. Mary ben.....» Ama devam edemedim. Neden söylemeli? Ulusal bir içgüdüyü kıramazsınız ki. Safe Rite dükkânında düzenlenen ucuz tavuk gününe gitmişti bugün.

Marullo'nunkilerden ucuzdu. Elbette ben toptan alıyordum ve Mary'ye dükkânlarda yapılan indirimli satışlardan söz etmiştim. İndirim içinize girer ve sadece elinizin altında olduğu için indirimsiz bir yığın malı da alıverirsiniz. Herkes bunu bilir ve yapmaya devam eder.

Mary Çokçiçekli'ye verdiğim konferansların bir yararı olmuyordu. Yeni Ethan Ailen Hawley, ulusal aptallıkları bilen ve yapabildiği zaman bunları kullanan biriydi.

Mary «Hain olduğumu düşünüyorsun değil mi?»

«Sevgilim bir tavuğun günahkâr ya da erdemli olmakla ne ilgisi var?»

«Çok ucuzdu.»

«En iyisini, en kadıncasını yapmışsın.»

«Alay ediyorsun.»

Allen yatak odamda beni bekliyordu. «Sizin şövalye Templar kılıcınıza bakabilir miyim.»

«Tabii, dolabın köşesinde olacak.»

Nerede olduğunu gayet iyi biliyordu. Ben soyunurken kılıcı deri kılıfından çıkardı ve kaldırıp ışıkta parlayan kılıca baktı. Sonra aynadaki soylu görünüşüne baktı.

«Yazı nasıl gidiyor?»

«Ha?»

«Ne dediniz efendim? demek istedin herhalde.»

«Evet efendim.»

«Yazı nasıl gidiyor dedim.»

«İyi gidiyor.»

«Yapabilecek misin?»

«Elbette.»

«Elbette ne?»

«Elbette efendim.»

«Şapkaya da bakabilirsin. Rafın üstündeki büyük deri kutuda. Tüyleri biraz sararmış gibi.»

Aslan ayaklı, büyük, eski, dibi derin banyo küvetine girdim. Eskiden zevk almak için yeterince büyük yapılırmış küvetler. Marullo'yu ve bütün günü, fırçalayarak vücudumdan çıkardım ve aynaya bakmadan, sakallarımı elimle yoklayarak tıraş oldum. Herkes bunu eski Roma'lı ve asilce bulacaktır eminim. Saçlarımı tararken aynaya baktım. Uzun zamandır yüzümü görmemiştim. Her gün tıraş olursunuz ama, yüzünüzü görmeyebilirsiniz. Özellikle yüzünüze pek aldırmıyorsanız. Güzellik yüzeyseldir, esas güzellik içten gelir. Ben ikincisini yeğlerim.

Çirkin bir yüzüm olduğu için değil. Benim için ilginç değil o kadar. Çeşitli ifadeler takındım sonra vazgeçtim. Mimiklerim soylu, korkutucu, gururlu ya da komik değildi. Yüzüme ne anlam verirsem vereyim hep aynı yüzdü işte.

Yatak odasına geri döndüğümde Allen, Şövalye Templar şapkasını başına geçirmişti. Eğer bu şapkayı giydiğimde ben de bu kadar aptal görünüyorsam istifa etmeliyim. Şapkanın deri kutusu yerde açık duruyordu. Şapka kadife kaplanmış kartondandı ve sanki başaşağı çevrilmiş leğene benziyordu.

«Şu tüyünü boyayabilirler mi yoksa bir yenisini mi almalı?»

«Yenisini alırsanız bunu bana verir misiniz?»

«Neden olmasın? Ellen nerede? İnce keskin sesini işitmedim.»

«Amerika'yı severim yazısını yazıyor.»

«Peki, ya sen?»

«Ben henüz düşünüyorum. Eve çorba getirecek misiniz?»

«Herhalde yine unuturum. Neden gelip de kendin almıyorsun?»

«Tamam gelirim. Birşey sorabilir miyim..... efendim?»

«Memnun olurum.»

«İki blok boyunca anacaddenin sahibi miydik?»

«Öyleydik.»

«Balina gemilerimiz de var mıydı?»

«Evet.»

«Peki şimdi niye yok?»

«Kaybettik.»

«Nasıl oldu?»

«Sadece kaybettik işte.»

«Şaka bu.»

«Güzel hazırlanmış ciddi bir şaka bu. Eğer incelersen.»

«Okulda kurbağayı inceliyoruz.»

«Senin için faydalı ama kurbağa için kötü olmuş. Şu güzel kravatların hangisini taksam?»

Hiç ilgilenmeden, «Maviyi,» dedi. «Giyindikten

sonra yukarı tavanarasına gelebilir misiniz, zamanınız var mı?»

«Çok önemliyse zaman bulurum.»

«Gelecek misiniz?»

«Geleceğim.»

«Tamam, şimdi yukarı çıkıp ışığını yakayım.»

«İki kravat bağlama dakikası içinde geliyorum.»

Adımları, halısız tavanarası merdiveninde korkunç sesler çıkarıyordu.

Kravatımı bağlarken bunu düşünürsem kravat dönüp durur ama eğer parmaklarımı kendi haline bırakırsam sonuç mükemmel olur. Parmaklarımı bıraktım ve eski Hawley evinin, benim evimin tavanarasını (benim tavanaramı) düşündüm. Kırık ve terkedilmiş şeylerin konulduğu karanlık, örümcekli bir hapishane değildir orası. Küçük camlı pencereleri vardır. Camları o kadar eskidir ki odaya giren tüm ışık lavanta rengi olur, dışarısı da dalgalı, sanki su altından bakılıyormuş gibi görülür.

Oraya koyduğumuz kitaplar fırlatılıp atılmayı ya da Denizcilik Enstitüsüne verilmeyi beklemiyorlar. Raflarında rahatça oturmuş yeniden keşfedilmeyi bekliyorlar. Ve tabii koltuklar var, modası biraz geçmiş, bazılarının yayı fırlamış ama yine de rahat ve geniş. Tozlu bir yer de değildir. Ev temizliği aynı zamanda tavanarasının da temizliği demektir. Ve genellikle kapalı durduğundan içeri toz girmez.

Çocukken tavanarasında bir yığın kitabın içine gömüldüğümü veya heyecanlarla savaştığımı veya yalnızlığı gerektiren bir yarım-insan hayali içinde tavanarasına sığındığımı, vücuduma oldukça bol gelen bir koltukta kıvrılıp camdan gelen eflatun rengi ışıkta oturduğumu hatırladım. Oradan çatıyı destekleyen iri kalasları inceler, birbirine tahta çivilerle nasıl çakıldıklarına bakardım. Yağmur çatıda büyük kükremeler çıkarırken güvenli bir yerdi tavanarası. Kitaplar ışıkta parlardı. Büyümüş yetişmiş ve gitmiş çocukların resimli kitapları.. Chatterbox ve Rollo serisi, Tanrının Bin Faaliyeti, Ateş-Sel-Yükselen Dalgalar-Depremler, hepsi resimliydi. Gustave Doré Hell'in Dante'nin mısralarıyla süslü kitapları, Haus C.

Andersen'in insanın yüreğini buran hikâyeleri, Grimm Kardeşler'in donduran bir şiddet ve dehşet dolu hikâyeleri, Aubrey Beardsley'in resimlediği majesteyi anlatan Morte d'Arthur kitabı. Bu büyük erkeksi destanı resimlemek için o sapık, hastalıklı yaratığı seçmeleri ne kadar garip.

H. C. Andersen'in ne bilge bir adam olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Kral sırlarını kuyuya anlatıyor, böylece sırlar güvencede oluyor. Sırlarını ya da öykülerini anlatan biri bunları duyan ya da okuyanları da düşünmek zorundadır. Çünkü bir öykünün ne kadar okuyucusu varsa o kadar değişik anlamı vardır. Herkes öyküden dilediğini ya da alabileceğini alır, bu yüzden de okuyanın ölçülerine göre öykü farklılaşır. Kimi insan öykünün bir bölümünü alır gerisini görmezden gelir, kimisi önyargılarının çarkında öyküleri çarpıtır, kimisi de zevkine göre boyar.

Okuyucunun kendini orada mış gibi duyabilmesi için bir öykü bazı şeylere sahip olmalı. Ancak o zaman okuyucu mucizelere inanabilir.

Allen'e anlatacağım bir öykü Mary'ye anlatacağım aynı öyküden biraz farklı olmalıdır. Hattâ Marullo'yu da ilgilendiriyorsa ona uyması için biçimi biraz daha değişecektir. Ama Andersen'in Kuyu masalı en iyisi. Kuyu saniece alıyor ve geri verdiği de sessizlik.

Bence hepimiz ya da pek çoğumuz şu ölçülemeyen veya açıklanamayan herşeyin varlığını reddeden 19. yüzyıl biliminin koruması altındayız.

Açıklayamadığımız şeyler varolmaya devam ettiler ama elbette bizim hayır dualarımızla değil. Açıklayamadıklarımızı göremedik, bu yüzden de dünyanın büyük bir bölümü bir şeyin sebebinden çok, ne olduğuyla ilgilenen mistiklere, aptallara, çocuklara ve delilere terkedildi.

Dünyanın tavanarasında, etrafımızda istemediğimiz ama atmaya da kıyamadığımız bir sürü eski ve güzel şey duruyor.

Çatı direklerinin birinden çıplak tek bir lamba sarkar. Tavanarasında yerler elde yontulmuş 5 cm.

genişliğinde, 5 mm. kalınlığında çam keresteleriyle döşelidir. Sandık, kutu, kâğıtlara sarılmış lambalar, vazolar ve sürgün edilmiş her çeşit eşya için mükemmel bir tabandı. Işık, raflarda dizili kitap kuşağının üzerine yavaşça dökülür. Kitaplar tozsuz ve temizdir. Mary'im ciddi, uzlaşmaz bir toz alıcıydı ve bir başçavuş kadar da titizdi.

Kitaplar renkelerine ve boylarına göre dizilmişti. Allen alnını kitaplığa dayamış kitaplara bakıyordu. Sağ eli Şövalye Templar kılıcının sapını tutuyordu; kılıcı baston gibi aşağı sarkıtmıştı.

«Simgesel bir resim gibisin oğlum. Adını 'Gençlik savaş ve öğrenme' koyalım.»

«Size sormak istiyordum. Konuyla ilgili kitaplar var demiştiniz.»

«Hangi konu?»

«Yurtseverlik ruhu. Yarışma yazısı için.»

«Anladım. Yurtseverlik ruhu. Şöyle başlasak Hayat bedelini pranga ve kölelikle ödemeye değecek kadar aziz, barış buna değecek kadar tatlı mıdır? Bizi bundan koru Tanrım. Diğerlerinin neyi kabul edeceğini bilmiyorum ama bana ya özgürlüğümü ver ya da ölümü.»

«Müthiş. Tadından yenmiyor.»

«Öyle tabii. O zamanlar dünyada büyük adamlar vardı.»

«Keşke o devirde yaşasaydım. Korsan gemileri, ah ne hoş. Bang bang. Renklerini göster. Küpler dolusu altın, mücevher ve ipek elbiseler içinde kadınlar O zamanda yaşamak istediğime eminim. Ailemizden bazıları böyle yaşamış. Siz söylemiştiniz.»

«Bir çeşit kibar korsanlıkmış onlarınki, hükümet izniyle korsanlık yapmışlar. Korsanlığın sandığın kadar hoş bir iş olduğunu sanmıyorum. Tuzlu et ve bisküi yerlermiş. O zamanlar Skorpit hastalığı da yaygınmış tabii.»

«Ben aldırmazdım. Altınları alır eve dönerdim. Ama artık buna izin vermezler herhalde.»

«Hayır. Şimdi bu iş daha büyük çapta ve düzenli yapılıyor. Adına diplomasi diyorlar.»

«Okulda bir oğlan var, ödül olarak iki televiz-

yon, 50 dolar ve 200 dolar kazanmış. Ne dersiniz?»

«Açıkgöz biri olmalı.»

«O mu? Hiç de değil. 'Hile' diyor. Hileyi öğreneceksin, gösteriyi yapacaksın.»

«Gösteri mi?»

«Elbette. Ya kötürüm olacaksın ya büyükanneni kurbağa beslemek için kandıracaksın. Bu size toplumsal bir ilgi duyulmasını sağlar, böylece de sizi seçerler. O arkadaş ülkedeki tüm yarışmaları duyuran bir dergiye abone olmuş. Ben de o dergiden alabilir miyim babacığım?»

«Korsanlık sona erdi ama etkisi sürüp gidiyor desene.»

«Ne demek istediniz?»

«Bir şey veya hiç bir şey. Çaba hiç yok, para pek çok.»

«O dergiden alabilir miyim?»

«Rüşvet skandallarından bu yana o tür dergiler kötü şöhret kazandılar.»

«Öff, hayır. Yani hayır demek istedim efendim. Herşey biraz değişti. Bu ganimetten biraz da ben faydalansam diyorum.»

«Bu, ganimet değil mi?»

«Aldıktan sonra nasıl kazandığınız önemli değil.»

«Buna inanamıam. Parayı bu şekilde elde etmek parayı değil ama parayı alanı lekeler.»

«Ben de bunu anlamıyorum. Yasaya karşı değil ki. Bu ülkedeki bir sürü büyük adamın....»

«Charles, yavrum eviadım....»

«Charles da kim?»

«Zengin olmak zorunda mısın Allen? Mecbur musun?»

«Bir motorsikletim bile olmadan yaşamaktan hoşlanıyor muyum sanıyorsunuz? Motorsikleti olan en az yirmi arkadaşım var. Ve ailenizin bir arabası, bırakın onu, bir televizyonu bile olmaması nasıl birşey biliyor musunuz?»

«Çok sarsıldım.»

«Nasıl birşey olduğunu bilemezsiniz baba. Sı-

nıfta bir gün büyük-büyük dedemin balina avcısı olduğunu anlattım.»

«Evet öyleydi.»

«Bütün sınıf gülmekten bayıldı. Bana ne diyorlar biliyor musunuz? BALİNOŞ. Kulağınıza nasıl geliyor. Eğer bir avukat ya da bankada çalışan biri olsaydınız bu kadar kötü olmayacaktı. Kazanacağım ganimetin bir bölümüyle ne yapacağım biliyor musunuz?»

«Hayır ne?»

«Size bir araba alacağım, böylece herkesin arabası varken siz kendinizi kötü hissetmeyeceksiniz.»

«Sağol Allen!» dedim. Boğazım kupkuruydu.

«Öyleyse tamam. Nasılsa ben henüz ehliyet alamam.»

«Ulusumuza ait tüm nutukları şu kutuda bulabilirsin Allen. Bazılarını okumanı isterim.»

«Okurum. Bana gerekiyor.»

«Eminim. Sana iyi aviar dilerim.» Sessizce merdivenleri inerken kuruyan dudaklarımı ıslatmaya çalışıyordum. Allen haklıydı. Kendimi berbat hissettim.

Ayaklı lambanın altındaki büyük koltuğuma oturunca Mary gazeteyi getirdi.

«Ne hoş kadınsın sen.»

«Elbisen yakışmış.»

«Oyunu kaybedince kızmıyorsun ve iyi bir aşçısın sen.»

«Kravatın gözlerinin rengine uymuş.»

«Sana birşey söyleyeceğim. Ama bir sırra karşılık bir sır veririm.»

«Benim verecek sırrım yok ki.» dedi.

«Uydur bir tane.»

«Uyduramam. Haydi Ethan anlat.»

«Etrafta kulağı delik çocuk var mı?»

«Hayır.»

«Bugün Margie Young-Hunt dükkâna geldi. Kahvesi bitmiş, öyle dedi. Beni karşılıksız bir aşkla seviyor galiba.»

«Devam et anlat.»

«Neyse şu servet hakkında konuştuk. Ben de yeniden fal bakmasını ayrıı şeyin çıkıp çıkmadığını görmenin ilginç olacağını söyledim.»

«Sahi mi?»

«Söyledim tabii. O da ilginç olur dedi.»

«Ama sen böyle şeyleri sevmezsin.»

«İyi haberler verirse severim.»

«Sence bu gece fal bakar mı?»

«Her doğru düşüncem için bana para versen keşke. Bu gece sırf bu iş için geliyor derim ben.»

«Hayır onu ben davet ettim.»

«O sana bunu ima ettikten sonra tabii.»

«Sen ondan hoşlanmıyorsun.»

«Tam tersine, ondan çok hoşlanmaya başladım ve saygı da duyuyorum ona.»

«Ne zaman şaka yaptığını bilebilsem.»

Ellen öyle sessizce geldi ki dinleyip dinlemediğini kestirmek olanaksızdı ama ben şüphelenmiştim. Ellen onüç yaşında ve üstüne üstlük tatlı ve üzgün, neşeli ve içli, gerektiğinde keyifsiz olabilen bir kızdı. Ellen şimdi yapılmaya hazır bir hamur gibidir, güzel olabilir de olmayabilir de. Ellen yaslanmayı sever, bana yaslanır, hattâ benim üstümde nefes alır ama nefesi de süt gibi kokar. Dokunmayı da sever kızım. Ellen koltuğumun koluna yaslandı, omzu benim omuzuma değiyordu. Pembe parmağı ceketimin kolundan aşağı inip bileğimdeki tüyleri gıdıkladı. Omuzlarına dökülmüş sarı saçları ışık altında altın tozları gibi parlıyordu.

Ellen çapraşık biridir ama bu yaştaki bütün kızlar öyle değil mi?

«Tırnak boyası ha?» dedim.

«Annem sadece pembe sürmeme izin verdi. Sizin tırnaklarınız düzgün değil.»

«Olmasınlar mı?»

«Ama temiz.»

«Fırçaladım da.»

«Allen'inki gibi kirli tırnaklardan iğreniyorum.»

«Belki de sen sadece Allen'in varlığından nefret ediyorsun.»

«Evet.»

«Aman ne iyi. Niye onu öldürmüyorsun?»

«Aşkolsun baba.» Parmakları kulağımın arkasındaydı. Şimdiden bazı küçük oğlanları çok heyecanlandırıyor olmalıydı.

«Yazı üstünde çalıştığını duydum.»

«Ailen söyledi size değil mi?»

«İyi oluyor mu?»

«Evet. Çok güzel oldu. Bitince size okurum.»

«Sevinirim. Bakıyorum yemek için giyinmişsin.»

«Şu eski şey mi? Yeni elbisemi yarın için saklıyorum.»

«İyi fikir. Belki oğlanlar da gelir oraya.»

«Oğlanlardan nefret ediyorum.»

«Biliyorum. Düşmanlık senin huyun zaten. Aslında onları ben de pek sevmem. Şimdi üstümden kalk lütfen. Gazeteyi okuyacağım.»

1920 yılının film artisleri gibi yerinden öfkeyle fırladı ve hemen öcünü aldı.

«Ne zaman zengin olacaksın.»

Evet, bazı erkeklerin başına bela olacak bu kız. İçimden onu yakalayıp pataklamak geldi. Onun istediği de buydu zaten. Gözlerini de boyadığına eminim. Ve bir panterin gözlerinde bulabileceğiniz kadar acıma vardı ancak.

«Gelecek Cuma.» dedim.

«Umarım elinizi çabuk tutarsınız. Fakir olmaktan bıktım artık.»

Çabucak dışarı çıktı. Kapıları dinlediğini biliyorum. Onu çok seviyorum. Ve inanın bu çok garip, çünkü başka birinde olsa nefret edeceğim her özelliğe sahiptir ama ben kızıma hayranım.

Gazete okumak yasaktı bugün bana. Margie Ycung-Hunt geldiğinde daha gazeteyi açamamıştım bile. Saçlarını yapmıştı, yani kuaför yapmıştı. Herhalde Mary böyle bir saçın nasıl yapılabileceğini bilirdi, ben bilmiyorum.

Sabahleyin kahvesiz kalmış Margie benim için kurulmuş bir ayı tuzağıydı sanki. Aynı günün akşamı ise Mary'yi hedef almıştı. Gene arkası salınıyorsa ben göremezdim. İnce elbisenin altında birşeyler varsa eğer, onlar da saklanmıştı. Bir ev kadını

için en mükemmel konuktu Margie. Yardımcı, çekici iltifatlar eden, düşünceli ve alçakgönüllü.

Sabahtan bu yana kırk yaş ihtiyarlamışım gibi davranıyordu bana. Ne harikulade şey şu kadınlar. Neden yaptıklarını anlamasam bile yaptıkları şeye hayran oluyorum.

«Margie ve Mary zevkli sohbetlerine başladılar. «Saçlarına ne yaptın?» — «Çok beğendim.» — «Tam senin rengin. Hep böyle yap.» Kadınların zararsız iltifatları.

Duyduğum en kadınca hikâyeyi hatırladım. İki kadın karşılaşıyorlar. Biri bağırıyor:

«Saçlarına ne yaptın aynı perukaya benzemiş.» «Zaten peruka» diyor öteki. İlk kadın yanıtlıyor «Aşkolsun hiç belli değil.»

Belki bu tür şeyler bildiklerimizden ya da bilmeye hakkımızın olduğu daha derin konular.

Yemek, pilicin ne kadar nefis olduğuna değgin iltifatlar ve sadece yenebilir olduğuna değgin itirazlarla sürdü.

Ellen konuğumuzun saçını ve makyajını iyice inceleyip aklında bir yere kaydetti. Birden anladım ki kadınların sezgisi denen şey, çok erkenden öğrenilmeye başlanan incelemelerin yarattığı bir özellik. Ellen gözlerimden kaçıyordu. Öldürmek için ateş ettiğini biliyordu ve ondan öcümü almamı bekliyordu. Pekâlâ vahşi kızım. Düşünebileceğin en kötü yoldan öcümü alacağım. Unutacağım.

Oldukça zengin çeşitli iyi bir yemekti ve arkadaş yemeklerinde olması gerektiği gibi herşeyden, bol bol vardı. Genellikle kullanmadığımız tabaklardan bir dağ oluşmuştu mutfakta. Arkasından, her zaman içmediğimiz kahve geldi.

«Uykunuzu kaçırmaz mı?» diye sordum.

«Hiç bir şey uykumu kaçıramaz benim.» Margie yanıtladı.

«Ben bile mi?»

«Ethan.» bu Mary'di.

Sonra sessiz bulaşıklarla ölümüne savaş vakti geldi.

«Lütfen yardım edeyim.»

«Kesinlikle olmaz. Sen misafirsin.»

«Öyleyse sofrayı toplayayım.»

Mary'nin gözleri çocukları taradı; bakışlarıyla süngüledi onları. Çocuklar başlarına geleni anlamışlardı ama çaresizdiler. Mary, «Her zaman çocuklar yapar bu işi. Çok severler. Hem iyi de yaparlar. Onlarla gurur duyarım.» dedi.

«Çok güzel. Artık böyle şeylere pek rastlanmıyor.»

«Biliyorum. Bana yardım etmeyi istemeleri en büyük mutluluğum.»

Çocukların araştıran küçük zihinlerini okuyabiliyordum. Bir kaçış arıyorlardı, itiraz etmek, hastalanmış numarası yapmak veya o güzel eski tabakları düşürüp kırmak gibi.

Mary de onların şeytanca düşüncelerini okuyor olmalıydı, çünkü, «En güzeli de bu güne kadar hiç bir şey kırmamış olmaları.» dedi. «Bir bardak bile kırmadılar.»

«Seni kutlamalıyım.» dedi Margie. «Nasıl öğrettin onlara?»

«Öğretmedim ki. Yapılarında var. Bilirsin bazı insanlar doğuştan beceriksiz olurlar. Allen ve Ellen ise doğuştan dikkatli çocuklardır.»

Bu sözleri nasıl karşıladıklarını anlamak için çocuklara baktım. Yakalandıklarını biliyorlardı. Acaba Margie Young-Hunt anlamış mıydı? Çocukların bunu düşündüklerini farkettim. Hâlâ bir kaçış arıyorlardı. Bekledikleri kurtuluşu sağladım onlara.

«Çocuklar iltifatlarını duymaktan hoşlanıyorlar elbette karıcığım,» dedim, «ama onları tutmayalım. Biraz daha kalırlarsa sinema vaktini kaçıracaklar.»

Margie gülmemek inceliğini gösterdi. Mary de çabuk ve hayranlık dolu bir bakışla bana baktı. Çocuklar sinemaya gitmek istediklerini bile söylememişlerdi.

Büyümekte olan çocuklar gürültücü olmasalar bile onlar evde yokken çevre daha sessizleşir. Sanki dolaylarındaki hava fıkır fıkır kaynıyor. Onlar gidince tüm ev derin bir oh çekmiş ve rahatlamış gibi geldi bana. Tabii öyle gelir, çünkü gürültücü hortlaklar

artık sadece ilk gençlik çağındaki çocukların bulunduğu evleri yeğliyorlarmış.

Üçümüz de yaklaştığını bildiğimiz konuya dokunmadan dolayında dolaşıp duruyorduk. Cam kapaklı büfeye gidip uzun bacaklı zambak şeklinde üç kadeh aldım. Kimbilir kaç zaman önce İngiltere'den gelmişti kadehler. Sonra, kararmış ve yılların etkisiyle rengini yitirmiş hasır kaplı bir şişeden bardaklara içki boşalttım.

«Jamaika romu» dedim. «Hawley'ler denizciydiler.»

«Çok eski olmalı,» dedi Margie Young-Hunt.

«Sizden benden, hattâ benim babamdan bile yaşlıdır.» dedim.

«Ben bir şey söyleyeceğim,» dedi Mary, «evet bu bir parti sayılır ama Ethan bu içkiyi sadece kutlamalarda ve cenaze törenlerinde ortaya çıkarır. Sence bu yaptığın doğru mu canım? Yani Paskalyadan önce demek istiyorum.»

«Koka-kolayla dini ayin yapılmaz ki.»

«Mary kocanı hiç bu kadar neşeli görmemiştim.»

«Senin söylediğin servet yüzünden,» dedi Mary, «Bir gecede değiştiriverdi onu.»

İnsan ne korku verici bir yaratıktır. Bir ölçü, tartı ve kayıt yığını. Biz bunların sadece birkaçını okuyabiliriz ve sanırım pek doğru olarak değil.

Bağırsaklarımda büyük bir acı oluştu ve acı dağılıp yukarı çıkarak kaburga kemiklerimin altında bir yere saplandı.

Kulaklarımda dehşetli bir rüzgârın estiğini hissettim yelkenlerini indirmeye fırsat bulamamış çaresiz bir gemi gibi salladı beni. Ağzımda acı bir tuz tadı vardı. Birden nabız gibi atan, kabaran bir oda gördüm.

Her uyarı sinyali, tehlike, şok, yıkım, diye haykırıyordu. Kadınların oturduğu koltuğun arkasından geçerken yakalamıştı beni. Ani bir acıyla iki büklüm oldum. Geldiği gibi aniden gitti. Dikleştim ve yürüdüm, ne olduğunun farkında değildiler. Eskiden insanların şeytanın kendilerini zaptetmesine neden

inandıklarını anlayıverdim. Ben de inanmadığımdan emin değilim. Teslim olmak!

İçimdeki her gözeneğin bu yeni doğan yabancıya direndiğini ve savaşı kaybettiğini bu istilacıyla barış yapmak için boyun eğdiğini hissediyordum.

Tecavüz. İşte kelime bu. Bir meşalenin mavi alevleriyle çevrili bir sözcük. Sevgilimin sesi kulağıma geldi. «Güzel şeyler işitmek insana zarar vermez,» diyordu.

Sesimi dinledim, güçlü ve iyiydi. «Biraz umut, hattâ umutsuz bir umut kimseyi incitmez,» dedim ve şişeyi büfeye koydum. Koltuğuma dönüp bardağımdaki tarihi içkinin yarısını içtim. Bacak bacak üstüne atıp parmaklarımı kucağımda kenetledim. «Onu hiç anlayamıyorum,» dedi Mary. «Hep falcılıktan nefret etmiş, alay etmiştir. Hiç anlamıyorum.»

Sinir uçlarım kış rüzgârında kurumuş çimenler gibi gergindi. Parmakların basınçtan bembeyaz kesilmişti.

«Bayan Young-Hunt'a, Margie'ye açıklamaya çalışayım,» dedim. «Mary soylu ama fakir bir İrlanda'lı aileden gelmedir.»

«Çok fakir sayılmazdık.»

«Konuşmasından sen de anlamışsındır herhalde.»

«Şimdi sen söyleyince....»

«Mary bir melektir, büyükannesi de iyi bir Hıristiyandı değil mi Mary?»

Karımda düşmanlık filizlenmeye başlamıştı. Devam ettim

«Ama yine de karım büyülü şeylere inanır, bu düşünce Hıristiyan diniyle asla bağdaşmasa bile.»

«Ama bu farklı.»

«Kuşkusuz öyle sevgilim. Neredeyse herşey farklı. Üzerinde hiç bir şey bilmediğin bir konuya inanmamazlık edemezsin.»

«Ona dikkat et!» dedi Mary, «Seni tuzağa düşürecek.»

«Hayır. Servet ve servet habercileriyle ilgili birşey bilmiyorum. Nasıl inanmam? Varlığına inanıyorum, çünkü oluyor.»

«Ama gerçekliğine inanmazsın.»

«İnsanların bunu istedikleri, bunun için para ödedikleri gerçek. İlgi duymak için bu kadarını bile bilmek yeter.»

«Ama sen....»

«Bekle. İnanmadığımdan değil bilmediğimden. Aynı şey değildir. Hangisi önde gelir bilmiyorum, fal mı falcılık mı?»

«Sanırım ne demek istediğini anlıyorum,» dedi Margie.

«Anlıyor musun?» Mary memnun olmamıştı.

«Bir falcının her nasılsa gelecekte olacak olan şeylere duyarlı olduğunu varsayalım, bunu mu söylemek istedin?»

«O başka. İskambil kâğıtları nasıl bilebilir?» dedim.

«Kartlar onları çeviren biri olmadan hareket edemezler ki?»

Margie bana bakmıyordu ama Mary'nin huzursuzluğunu, daha fazla açıklama istediğini, hissettiğini biliyordum.

«Bir deneme yapamaz mıyız?» diye sordum.

«Bu çok komik. Bu tür şeyler denenmekten hoşlanmaz ve giderler; ama denemekten bir zarar gelmez. Bunu bir deney olarak mı görüyorsun?»

«İçkine dokunmamışsın bile.» dedim. İkisi de bardaklarını kaldırıp içtiler ve birlikte indirdiler. Ben içkimi bitirip yeniden şişeye yöneldim.

«Ethan içmen gerekiyor mu?»

«Evet sevgilim.» Bardağımı doldurdum. «Gözlerin kapalıyken fala baksan olmaz mı?»

«Kartların okunması gerekir.»

«Öyleyse Mary açsın veya ben açayım da sen oku.»

«Okuyucuyla kartlar arasında bir yakınlık olması gerekir ama, bilmiyorum, deneyebiliriz.»

Mary, «Bence bu iş yapılacaksa kurallara uygun olarak yapılmalı.» dedi. Hep böyledir zaten. Değişiklikten, ufak değişiklikler demek istiyorum hiç hoşlanmaz. Büyük değişikliklere başka birinden çok daha iyi şekilde katlanabilir. Yani kesilmiş bir par-

mak için kıyametler koparır da kesik bir gırtlak karşısında soğukkanlı ve tedbirlidir. İçimde bir huzursuzluk vardı, çünkü Mary'ye bu konuyu Margie ile konuştuğumu anlatmıştım ama şimdi burada, sanki ilk kez düşünüyormuşuz gibi görünüyorduk.

«Bu sabah konuşmuştuk bunu,» dedim.

«Evet. Kahve almaya geldiğimde. Bütün gün bunu düşündüm. İskambil kâğıtlarımı da getirdim.»

Dikkatini öfkeyle, öfkesini şiddetle karıştırma eğilimi vardır Mary'nin. Şiddetten çok korkar. Sarhoş amcalarından biri içine yerleştirmiş bu korkuyu ve bundan utanmayı. Korkusunun büyüdüğünü hissediyordum.

«Bu konuyu boşverin. Kâğıt oynayalım daha iyi,» dedim. Margie taktiğimi anladı, biliyordu, daha önce kendisi de kullanmıştı sanırım.

«Bana göre hava hoş,» dedi.

«Benim kaderim belli. Zengin olacağım. Bırakın böyle kalsın.»

«Görüyorsun, sana inanmadığını söylemiştim. Bu kadar laf etti sonra da oyunbozanlık ediyor. Bazen beni deli eder.»

«Sahi mi? Hiç belli etmezsin ama. Her zaman benim biricik karımsın.»

Bazen insanın akımları ve karşı akımları hissedebilmesi ne garip. Mary düzenli düşünceler kullanmaz, belki bu yüzden kolay etkileniyordur. Odadaki hava gerginleşiyordu. Birden Mary'nin bir daha Margie'yi en iyi arkadaşı olarak görmeyeceğini anladım. Onun yanında daima huzursuz olacaktı.

«Fal bakmayı bilmek isterdim,» dedim, «Bu konuyu önemsememiştim hiç. Falа çingenelerin baktığını duymuşumdur. Sen çingene misin? Hiç çingene tanımıyorum.»

Mary, «Kızlık soyadı Rusça ama Alaska'da doğmuş.» dedi. Geniş elmacık kemiklerinin sırrı çözülmüştü.

Margie «Sana Alaska'ya nasıl geldiğimizi hiç anlatmamıştım Mary. Suçlu bir sır bu.»

«Ruslarındı,» dedim. «Biz onlardan aldık Alaska'yı.»

«Doğru, ama orasının Sibirya gibi, ama sadece daha ağır suçlar için bir hapishane olduğunu biliyor muydunuz?»

«Ne gibi suçlar?»

«En kötüleri. Büyük-büyükannem Alaska'ya büyücülük yüzünden yollanmış.»

«Ne yapmış ki?»

«Rüzgârlar estirmiş.»

Güldüm «Demek bu sizde doğuştan var.»

«Rüzgâr estirmek mi?»

«Hayır kartları okumak, belki de aynı şeydir.»

Mary, «Şaka ediyorsun, bu doğru olamaz.» dedi.

«Şaka olabilir Mary, ama doğru. Bu en büyük suçmuş. Cinayetten de büyük. Ben de bazı kâğıtları var ama Rusça tabii.» dedi Margie.

«Rusça konuşabiliyor musunuz?»

«Çok az.»

«Belki de büyücülük hâlâ en büyük suçtur.» dedim.

«Ne dediğimi anladın mı şimdi?» dedi Mary, «bir o yana bir bu yana geçiyor. Ne düşündüğünü asla bilemezsin. Dün gece gün ışımadan yataktan kalkmış yürüyüşe çıkmış.»

«Bir alçağım ben.» dedim. «Islah olmaz, alçağın daniskasıyım.»

«Margie'nin fal bakmasını istiyorum, ama sen karışmadan bildiği gibi yapsın. Eğer konuşmayı sürdüreceksek çocuklar eve döner ve fala bakamayız.»

«Bana bir dakika izin verin.» dedim. Yukarı, yatakodasına çıktım. Kılıç yatağın üstünde, şapka kutusu da yerde açık duruyordu. Banyoya girip musluğu açtım. Suyun akışı evin her yanından duyuluyordu. Soğuk suda bir havluyu ıslatıp alnıma, gözlerime bastırdım. Gözlerim içten gelen bir basınçla ileri fırlamışlardı sanki. Soğuk su iyi geldi. Tuvalet iskemlesine oturup yüzümü ıslak havluya gömdüm. Havlu ısındıkça yeniden ıslattım. Sonra yatakodasına gidip Şövalye Templar şapkasını aldım. Şapka başımda merdivenlerden rap rap indim.

«Ah seni şapşal.» dedi Mary. Memnun ve gevşe-

miş görünüyordu. Havadaki ağırlık dağıldı.

«Devekuşu tüylerini boyarlar mı acaba?» dedim, «sararmış.»

«Herhalde boyarlar. Bay Schultz'a sorun.»

«Pazartesi götürürüm ona.»

«Margie'nin fala bakmasını istiyorum,» dedi Mary «Bakarsan çok sevinirim.»

Şapkayı merdivenin tepuzuna geçirdim. Sarhoş bir amirale benzedi, öyle birşey varsa tabii.

«Oyun masasını getirsene Eth. Odanın yarısını kaplıyor diye kaldırmıştım.»

Masayı holdeki dolaptan aldım, bacaklarını açıp koydum.

«Margie dik bir iskemle ister.»

Yemek masasının sandalyelerinden birini getirdim.

«Bizim birşey yapmamız gerekiyor mu?»

«Konsantre olun.» dedi Margie.

«Neye?»

«Mümkün olduğunca hiçbir şeye. Kartlar çantamda, divanın üstünde.»

Fal bakılan kâğıtların yağlı, kalın ve kırışık olduğunu sanırdım nedense. Bunlar temizdi, plastikle kaplanmış gibi pırıl pırıl parlıyorlardı. Normal oyun kâğıtlarından uzun ve daha dardılar, üstelik 52 taneden de fazla vardı. Margie dimdik oturup kâğıtları yelpaze gibi dizdi. Kartlarda parlak renkli resimler ve girintili çıkıntılı giysiler vardı. İsimler Fransızcaydı *l'empereur, l'ermite, le chariot, la justice, le mat, le diable* — toprak, güneş, ay, yıldızlar ve kılıç grupları, takımları vardı, kâseler, asalar ve para sanırım, eğer «*denier*» parayı ifade ediyorsa. Ama sembolün şekli Gül hanedanı resmine benziyordu ve her bir grubun üstünde, *roi reine* ve *chevalier* yazıyordu. Sonra bazı garip kartlar gördüm. Sinir bozucu kartlar. Yıldırımla aydınlanmış bir kule, şans tekerleği, ayağından darağacına asılmış bir adam ve Ölüm *(la mort)*... elinde tırpanıyla iskelet.

«Pek iç karartıcı,» dedim. «Resimler gösterdikleri şeyi mi ifade ederler?»

«Nasıl geldiklerine göre değişir bu. Eğer başaşağı gelirlerse anlamı tersine döner.»

«Anlamları da değişir mi?»

«Evet. Buna yorumlama denir.»

Margie kartları eline aldığı andan beri resmileşmişti. Işıkların altında elleri daha önce gördüğüm bir şeyi gösteriyordu. Margie göründüğünden yaşlıydı.

«Nereden öğrendin fal bakmayı?» diye sordum.

«Büyükannemi seyrederdim. Daha sonra toplantılarda falan bakmaya başladım, ilgiyi çekmek için kullanıyordum herhalde.»

«Peki fala inanıyor musun?»

«Bilmiyorum. Bazen acayip şeyler oluyor, bilemiyorum.»

«Kartlar fiziksel veya ruhsal konularda mı yoğunlaşır?»

«Bazen ben de bunun doğru olduğunu düşünürum. Bir karta daha önce hiç sahip olmadığı bir anlam veririm, genellikle de doğru çıkar.» Kâğıtları karıştırıp keserken elleri canlı birer yaratık gibiydi, karıştırdı kesti ve kesmem için bana uzattı.

«Bunu neden yapıyorum ki?»

«Ethan'ı oku!» Mary bağırdı. «Bakalım dünküne uyacak mı?»

Margie bana baktı. «Sarı saç» dedi. «Mavi göz. 40 yaşından küçük müsün?»

«Yaklaştın.»

«Asalı kral.» Destenin içinden o kartı buldu. «Bu sensin.» Başında taç olan şık bir kral, elinde kırmızı mavili büyük bir asa vardı ve resmin altında *Roi Le Bâton* yazıyordu. Margie kartı yüzü açık olarak masaya koydu ve desteyi yeniden karıştırdı. Sonra çabuk çabuk açmaya başladı, şarkı söyler gibi konuşuyordu. Benim kartımın üstüne bir kart koydu «Bu seni kaplıyor.» dedi. Yukarıya çapraz bir tane koydu: «Bu sana zıt.» Daha yukarı bir kart daha «Bu şerefiniz.» Bir tane aşağı «Bu dayanağınız. Bu önde, bu sizin arkanızda.» Kartlardan bir artı işareti yapmıştı masanın üstünde. Sonra çarçabuk bu dizilişin soluna bir sırada dört kart

açtı, konuşuyor «Sen, evin umutların, geleceğin.» Son kartta başaşağı asılmış adam resmi vardı, *le pendu,* ama benim oturduğum yerden adam düzgün ayakta duruyor görünüyordu.

«Geleceğim çok parlak.» dedim.

«Kurtuluş anlamına da gelebilir.» İşaret parmağıyla üst dudak çizgisini yokladı.

Mary bilmek istiyordu: «Para burada mı?»

«Evet orada.» dedi ama sanki başka bir yerdeydi Margie.

Birden kartları topladı, üst üste karıştırdı, karıştırdı ve yeniden açtı. İçinden dua okuyordu. Kartları tek tek incelediğini sanmıyorum ama bütün grubu daha önce görmüştü. Gözleri dalgın ve sisliydi.

Güzel numara diye düşündüm. Bayanlar kulübündeki katil rolü iyi oturmuştu üstüne. Piton yılanları da böyle olmalıydı; soğukkanlı, emin ve şaşırtıcı. Eğer insanları soluklarını tutturup yeterince bekletirseniz her şeye inanacak hale gelirler. Bunun için birşey yapmanıza, tekniğe veya zamanlamaya gerek kalmadan. Bu kadın seyahat eden satıcılarla boşuna zaman kaybediyordu. Peki benden ya da bizden ne istiyordu?

Margie birden kâğıtları topladı, pat pat vurup düzeltti ve kırmızı kutusuna koydu.

«Yapamıyorum,» dedi. «Bazen olur.»

Mary soluk almadan sordu: «Söylemek istemediğin birşey mi gördün?»

«Tamam söyleyeyim. Küçük bir kızken çıngıraklı bir yılanı derisini değiştirirken seyretmiştim, herşeyi gördüm. Kartlara bakarken de kartlar yokoldular ve o yılanı gördüm. Deri değiştiriyordu, yarısı tozlu ve pürüzlü, yarısı parlak ve yeni. Siz yorumlayın.»

Ben «Trans hali gibi geliyor bana. Daha önce olmuş muydu?»

«Üç kez olmuştu.»

«Başka translarını etkiledi mi?»

«Bildiğim kadarıyla hayır.»

«Hep yılanı mı gördün?»

«Hayır. Başka şeyler ama en az bunun kadar garip.»

Mary coşkuyla «Belki de Ethan'a gelmekte olan servette değişiklik olduğunu ifade eden bir semboldü.»

«Ethan çıngıraklı yılan mıdır?»

«Ne dediğini anladım.» dedi Mary,

«Kendimi kötü hissetmeme yol açtı,» dedi Margie. «Eskiden yılanları severdim, sonra büyüyünce onlardan nefret ettim. Hep canımı sıkarlar. Gitsem iyi olacak.»

«Ethan seni eve bıraksın.»

«Bunu düşünme hiç.»

Margie Mary'ye gülümsedi «Kocanı hiç yanından ayırma.» dedi. «Kimsesiz olmak ne demek bilmiyorsun.»

«Saçma,» dedi Mary, «parmağını şıklatsan bir koca bulursun.»

«Onu daha önce yaptım. İyi olmadı. Bu kadar kolay elde edilen birşeyin değeri kalmaz. Onu evde tut. Biri onu çalabilir.» Konuşurken paltosunu aldı «Hemen çalıp sıvışabilir. Nefis bir yemekti. Umarım beni yine çağırırsınız. Fal için üzgünüm Ethan.»

«Seni yarın kilisede görecek miyiz?»

«Hayır bu gece Montauk'a gidiyorum.»

«Ama orası soğuk ve yağmurludur.»

«Deniz kıyısında geçirilen sabahları severim. İyi geceler.»

Ben henüz kapıyı bile açamadan sanki arkasından bir kovalayan varmış gibi dışarı çıktı.

Mary, «Bu gece gideceğini bilmiyordum.» dedi.

Margie de bilmiyordu diyemezdim.

«Ethan bu geceki faldan ne anladın?»

«Hiç bir şey söylemedi ki.»

«Unutuyorsun, para var dedi. Ama sen ne anlarsın. Bence söylemek istemediği birşey gördü. Onu korkutan birşey.»

«Zihnine yerleşmiş o yılanı görmüştür belki.»

«Sence bunun bir anlamı var mı?»

«Balım, fal uzmanı sensin. Ben ne bileyim.»

«Her neyse Margie'den nefret etmediğine sevindim. Ona kızgınsın sanıyordum.»

«Hile yapıyorum,» dedim. «Düşüncelerimi gizliyorum.»

«Ama benden saklayamazsın. İkinci filme de kalacaklar.»

«Ne dedin?»

«Çocuklar. Her zaman ikinci filme kalırlar. Bulaşıklar konusunda harikaydın.»

«Karmaşık bir insanım ben» dedim. «Zamanı gelince şerefinizle ilgili bazı planlarım olduğunu göreceksiniz.»

ALTINCI BÖLÜM

Bir kararı ileriki günlerde düşünüp taşınmak için bir kenara koymak daha önce de yaptığım birşeydi. Sonra bir gün sorunu yüzlemek için bir parça zaman bulduğumda o sorunun çoktan çözülmüş, tamamlanmış ve kararın alınmış olduğunu görürüm. Herkese olmuştur bu, ama ben nasıl olduğunu bilmiyorum. Zihnimin karanlık ve terkedilmiş kovuklarında yüzleri olmayan bir jüri toplanmış ve karara varmıştır sanki. İçimdeki bu gizli ve uykusuz alanı, hep karanlık, derin, dalgasız bir deniz, sadece yeni şekillerin yüzeye çıkabildiği bir sonuç yeri olarak düşünürdüm. Veya belki de hayatımın başladığı andan bu yana olan herşeyin kayıtlarını tutan büyük bir kütüphanedir. Bazı insanların, örneğin şairlerin, bu yere diğer insanlardan daha yakın olduklarını sanıyorum. Bir sabah erken kalkmam gerekiyordu ve çalar saatim yoktu. Bir sinyal yollamanın ve bir cevap almanın yolunu bulmaya uğraştım. Gece yatakta yatarken kendimi siyah bir suyun kenarında gördüm, elimde beyaz bir taş tutuyordum, yuvarlak bir taş. Taşın üzerine kapkara harflerle «saat 4» yazıyordum ve sonra taşı atıp suda batışını, halkalar yarata yarata gözden kayboluşunu seyrediyordum. Saniyesi saniyesine tam 4'te uyandım. Sonra bunu 4'e on kala veya çeyrek geçe uyanmak için kullandım. Ve hiç başarısızlığa uğramadım.

Daha sonraları bazen garip, bazen de dehşet verici birşey, bir deniz yılanı, ya da derinliklere saklanmış bir canavar suyun yüzüne çıkmaya başladı.

Bir yıl kadar oluyor, Mary'nin ağabeyi Dennis, evimizde öldü. Adamcağızı sert, korkak ve öfkeli bir hale getiren hastalık tiroid iltihaplanmasıydı ve iğrenç bir şekilde ölmesine sebep oldu. Sevimli bir ata benzeyen İrlandalı suratı, vahşileşirdi. Bu ölüm hayali içinde onu sakinleştirmek teselli etmek için çok uğraştım. Bu durum ciğerleri dolana kadar sürdü. Mary'nin onu ölürken görmesini istemiyordum. Hiç ölüm görmemişti ve biliyordum ki bu ölüm, belleğindeki ağabeyi olan o sevimli adamın anısını silecekti. Onun yatağının başında beklerlerken siyah sularımda bir canavar belirdi. Dennis'ten nefret ediyordum, onu öldürmek boğazını sıkmak istiyordum. Kaslarım gerildi ve ağzım parçalamaya hazırlanmış bir kurtunki gibi açıldı.

Bu geçince, suçlu bir panik içinde hissettiklerimi, ölüm kâğıdını imzalayan yaşlı doktor Peele'ye anlattım.

«Bunun olağandışı olduğunu sanmıyorum,» dedi, «İnsanların yüzünde hep görürüm ama itiraf eden pek az kişi vardır.»

«Ama sebebi nedir?» diye sordum.

«Belki eski bir hatıra,» dedi. «Belki insanların hasta veya yaralı üyelerini tehlike sandıkları zamanlara bir dönüştür. Bazı hayvanlar ve balıkların çoğu zayıf düşen kardeşlerini yer.»

«Ama ben bir hayvan ya da balık değilim ki.»

«Yoo, değilsin. Bu yüzden de sana yabancı zaten. Ama oradadır, hep orada.»

Doktor Peele iyi bir adamdır. Yaşlı, yorgun ve iyi. 50 senedir, bizi hayata getirmiş ve gömmüştür.

Şu «Kara Kongre»ye dönelim, çok çalışmaktan oluyordu belki de. Bazen insan olduğunun tam tersi görünür de hani, siz de, «O bunu yapamaz. İmkân yok. Karakterine uymaz,» dersiniz. Belki de yoktur, sadece başka bir bakış açısıdır veya adamın şeklini değiştiren aşağıdan ya da yukarıdan bir baskı vardır. Bunu savaşta çok görürsünüz, korkak biri

kahraman kesilir ve kahramanın biri yükselen alevler karşısında felç olur korkudan. Sabah gazetelerinden de okuyabilirsiniz, iyi bir aile reisi karısını ve iki çocuğunu baltayla doğramıştır. Ben insanların her zaman değişebileceğini düşünürüm. Ama değişmenin dikkat çektiği bazı anlar vardır. Eğer yeterince derin kazarsam, bendeki değişimin tohumlarını doğumumda, hattâ daha da önceki zamanlarda bulabilirim.

Son zamanlarda pek çok ufak şey, büyük şeylerin modelini oluşturmaya başladı. Sanki kanıtlar ve olaylar beni normalden ya da benim normal saydığım şeyden uzaklaştırıyor. Benim normal sandığım şey, bakkal dükkânında tezgâhtar olmak, başarısız, gerçek umut ve güdüden yoksun, gırtlakları doyurmak ya da vücutları giydirmek gibi sorumluluklara zincirlenmiş, ahlaksal hattâ erdemli sanılan alışkanlıkların ve tutumların kafese kapattığı biri olarak, yaşamak olabilir. «İyi insan» dediğim birşeyden olduğum için kendimi beğenmem de olabilir. Ve eminim çevremde neler döndüğünü biliyorum. Marullo'nun söylemesine gerek yoktu. New Baytown gibi küçük bir yerde yaşayıp da birşey bilmemeniz imkân yok. Ben pek ilgilenmiyorum. Yargıç Dorcas hatır için yığınla ehliyet verdi. Bu sır değil. Ve hatır hatırı doğurur. Belediye başkanımız, aynı zamanda Budd İnşaat Malzemeleri şirketinin sahibi olduğundan kasabaya oldukça yüksek fiyatlı malzemeler sattı. Üstelik bu malzemelerin çoğuna da ihtiyaç yoktu.

Eğer kasabada bir sokağın taşları yenilenecekse, Bay Baker, Marullo ve diğer işadamlarının yarısının henüz plan açıklanmadan, gerekli malzemeleri satın aldıkları görülürdü. Bunlar doğal şeyler ama doğama uygun olmadığına inanırdım. Marullo, Bay Baker, satıcı, Margie Young-Hunt ve Joey Morphy birleşip beni dürtüklemişler ve hepsinin dürtmesi birikerek amansız bir itme halini almıştı. Öyle ki bunu düşünmeye mutlaka zaman ayırmam gerekiyordu.

Sevgilim, dudaklarında o tarihsel gülümseme,

uykusunda mırıldanıyordu. Seviştikten sonra duyduğu büyük rahatlık ve barış, o sessiz tatmin olmuşluk, yüzünden okunuyordu.

Bir gece önce etrafta dolaştığımdan, bu gece uykumun olması gerekirdi, ama yoktu işte. Eğer sabah geç kalkacaksam, bazen uykum gelir. Kırmızı noktalar gözlerimin önündeydi yine. Sokağın ışığı çıplak karaağaç dallarının gölgelerini tavana yansıtıyor, bahar rüzgârının etkisiyle gölgeler bir kedinin pençeleri gibi yavaş ve heybetli bir şekilde kımıldanıyordu. Pencere yarım açıktı ve beyaz perdesi demir almış yelkenli bir geminin yelkeniymiş gibi rüzgârla şişiyor, kabarıyordu.

Mary'nin beyaz perdeleri olması ve onları sık sık yıkaması gerekliydi. Ona bir güven ve saygınlık duygusu veriyordu bu. Dantelli perdelerin İrlandalı ruhundan bir kalıntı olduğunu söylediğimde, kızmış gibi yapar

Ben de kendimi iyi ve güçlü hissediyordum ama Mary uykuya daldığı halde ben uyumak istemiyordum. Kendimi iyi hissetmenin tadını çıkarmak istiyordum. Çocuklarımın katılacağı *Amerika'yı Severim* yazı yarışmasını düşünmek istiyordum. Bütün bunların dışında ise, bana ne olduğunu ve ne yapmam gerektiğini düşünmek istiyordum. Bu yüzden de son düşünceyi öne aldım ve derinliklerdeki karanlık jürinin bu kararı çoktan almış olduğunu farkettim.

Oradaydı, kesin ve hazır. Sanki bir yarışa hazırlanmak gibiydi. Tam başlama yerine geldiğinizde içinizdeki tüm engeller kendi kovuğuna çekiliyordu. Artık başka seçenek kalmıyordu. Silah patladığında gidecektiniz. Engellerimin ortadan kalktığını, sadece silahın patlamasını beklediğimi, hazır olduğumu anlamıştım. Galiba en son anlayan da ibendim. Bütün gün insanlar ne kadar iyi göründüğümü söylemişlerdi. Biliyorum, aslında ne kadar değiştiğimi, daha güvenli ve farklı olduğumu söylemek istemişlerdi.

O satıcı bile, öğleden sonra epey şaşırmıştı. Marullo beni huzursuzca süzmüştü. Ve Koca Joey benim yaptığım birşey için özür dilemek gereğini

duymuştu. Sonra Margie Young-Hunt, belki de çıngıraklı yılan düşüyle en zekileri oydu. Her nasılsa içime nüfuz etmiş ve bende, henüz benim emin olmadığım bir kesinlik keşfetmişti. Sembolü de çıngıraklı yılandı. Karanlıkta gülümsediğimi farkettim ve sonra şaşırdım, en eski hileyi kullanmıştı, bir sadakatsizlik, zina tehdidi. Kabaran sulara bir ağ atmıştı, orada hangi balığın bulunduğunu anlamak için. Gizlenmiş vücudunun gizli fısıltısını anımsamıyorum. Hayır, yaşını gösteren o damarlı elleri ve bir durumun kontrolünü kaybettiğinde duyduğu sinirlilik ve acımasızlık geliyor sadece gözlerimin önüne.

Bazen, gece aklıma gelen düşüncelerimin doğasını bilmek isterim. Rüyalarla yakın akrabalıkları var herhalde. Bazen onları yönetebilirim, bazen de başlarını kaldırıp huysuz, güçlü atlar gibi diledikleri gibi koşarlar. Danny Taylor belirdi gözlerimin önünde. Onu düşünmek istemiyorum, üzüleceğimi biliyorum, ama yine de geldi.

Yaşlı bir çavuşun bana öğrettiği bir hileyi kullanmalıyım. Bu hile daima yararlı olmuştur.

Savaşta bir gün, bir gece ve bir gün hep birliktedir, ayrılmaz bir bütündür, o illetli ortamda olabilecek tüm kirli ve dehşetli işlerin yeraldığı bir birimdir. Savaş sürerken ne kadar berbat bir şey olduğunun farkında değildim; çünkü meşguldüm ve korkunç yorgundum. Ama sonraları, bir gün, bir gece ve bir günden oluşan bu birlik üstüme gelmeye başladı, özellikle de gece düşüncelerime musallat oldu. Öyle ki sonunda savaş çılgınlığı ya da bomba şoku denen deliliğe kadar vardı. Her hileyi kullandım, düşünmemeye çalışıyordum ama sürünerek gelip yerleşiyordu, karanlıkta beni yakalamak için bütün gün boyunca bekliyordu. Bir keresinde içkiden hassaslaşmış bir haldeyken başçavuşuma içimi dökmüştüm. Olduğunu bile unuttuğumuz savaşlarda çarpışmış yaşlı bir profesyoneldi. Kurdelelerini taksa düğmelerine yer kalmazdı. Adı Mike Pulaski'ydi, Şikagoluydu. Bir şans eseri olarak da içkiliydi; yoksa bir subayla arkadaşlık ettiği için ceza görebilirdi. Mike gözlerimin arasında bir noktaya bakarak, dinledi beni.

«Evet!» dedi. «Bilirim. Sorun onu kafadan söküp atmaya çalışmaktır. Bu işe yaramaz. Yapacağın şey, ona hoşgeldin demektir.»

«Ne demek istiyorsun Mike?»

«Uzun süren birşeyi al, en başından başla, hatırlayabildiğin herşeyi hatırla, sonuna kadar. Geri geldiğinde aynı şeyi yap, en baştan en sona kadar düşün. Kısa zamanda yorulup parçalara ayrılacak ve yok olacaktır.»

Denedim ve işe yaradı. Çekingen insanlar bunu biliyorlar mı acaba?

Danny Taylor gözlerimin önüne gelince ona çavuş Mike'nin yöntemini uyguladım.

Aynı yaşta, aynı boyda, aynı ağırlıkta iki çocukken, anacaddedeki tahıl deposuna gider tartılırdık. Bir hafta ben yarım kilo fazla gelsem Danny bana yetişmek için uğraşırdı. Balık tutardık, avlanırdık, yüzerdik ve aynı kızlarla çıkardık. Danny'nin ailesi, New Baytown'un bütün eski aileleri gibi kasabanın yerlisiydi. Taylor'ların evi, Porlock sokağındaki, burmalı sütunları olan beyaz evdi. Eskiden Taylor'ların yazlığı da vardı, kasabadan üç mil uzakta.

Etrafımızdaki arazi, ağaçlarla kaplı yuvarlak tepelerle çevriliydi. Bazı tepelerde çamlar, bazılarında sedir ve bodur meşe ağaçları vardı. Eskiden, ben doğmadan çok önce meşeler dev gibiymiş. Öyle büyümüş ki, burada yapılan gemilerde hep o ağaçlar kullanılırmış. Bu bodur kasabada, Taylor'ların bir evi vardı. Büyük bir çayırlığın tam ortasındaydı ev. Millerce genişlikteki arazide tek düzgün yer orasıydı. Eskiden göl tabanıydı herhalde, çünkü bir masa kadar düzdü. Alçak tepeler çevrelemişti araziyi. Belki 60 sene kadar önce Taylor'ların evi yandı ve sonra tamir edilmedi. Danny ve ben çocukken oraya bisikletlerimizle giderdik. Taş mahzende oynardık. Bir de eski temelden aldığımız tuğlalarla bir av evi yapmıştık. Bahçeler harikuladeydi herhalde. Bir ormana dönüştürülmüş bahçeden arta kalan ağaç köklerini görebilirdik. Şurda burda taş sütunlar yükselirdi, bir keresinde de Tanrı Pan'ın büstünü

bulmuştuk. Yüzü koyun düşmüş, boynuzları kırılmış, sakalı da kumlu toprağa gömülmüştü. Onu kaldırıp temizledik, bir süre taptık ona, ama sonra kızlar ve açgözlülük yendi bizi. Sonuçta *Floodhampton*'da bir eskiciye 5 dolara sattık. Antika olmalıydı, çok da değerliydi herhalde.

Danny ve benim, bütün oğlanların sahip olması gereken bir dostluğumuz vardı. Sonra deniz akademisine kabul edildiğini duyduk. Onu ilk kez üniforma ile gördüm, sonra senelerce hiç görüşmedik.

New Baytown, o zaman da şimdi de dar ve yakın bir kasabadır. Herkes Danny'nin kovulduğunu biliyordu ve kimse bu konuyu tartışmadı. Taylor'lar ölüp gittiler, aynı Hawley'lerin gittiği gibi. Bir ben kaldım ve tabii oğlum Allen var. Danny, ailesinin tümü ölene kadar dönmedi. Döndüğünde ise alkolikti. Önce ona yardım etmeye çalıştım ama beni istemedi. Kimseyi istemedi. Ama buna rağmen yakındık birbirimize, çok yakındık.

Ona, unutmasını sağlayabilecek o doları verdiğim sabaha kadar, hatırlayabildiğim ne varsa hepsini düşündüm.

Değişmenin özü duygularımdı. Mary'nin dilekleri, Allen'in özlemleri, Ellen'in öfkesi ya da Bay Baker'in yardımının baskısı olmadan.

Sadece, harekete hazırlandıktan, onu oluşturduktan sonra bir binanın çatısını yerleştiriyor ve açıklamak, doğrulamak için kelimelere döküyorum.

Ya benim «hürmetkâr» ve sonu gelmez tezgâhtarlığım, erdemlilik değil de ahlak tembelliği ise? Her başarı biraz yüreklilik gerektirir. Belki de ben, sadece olaylardan korkan, çekingen, tek kelimeyle tembel biriyim. Bizim kasabada başarılı bir iş kurmak çok karışık ya da zor değildir. Hattâ önemli bile sayılmaz, çünkü bunu deneyenler işlerine bazı sınırlar koymuşlardır. Küçük suçlar işlerler, bu yüzden başarıları da küçüktür.

Eğer New Baytown'un yönetimi ve iş hayatı, derinine incelenirse yüzlerce kanunun ve binlerce ahlak kuralının hiçe sayıldığı görülür. Ama bunlar küçük ihlallerdir, masum hırsızlıklardır. On emirin bi-

razına boş verip, gerisini uygularlar. Başarılı işadamlarımızdan biri istediğini ya da ihtiyacı olanı elde ettiği zaman, gömleğini değiştirir gibi erdemli yaşantısına döner. Ve herkesin görebildiği gibi bu yolsuzluktan ötürü zarar da görmez. Hiçbiri bu konuyu düşünmüş müdür, bilmiyorum. Eğer, insanın kendisi küçük suçlarını affedebiliyorsa, hızlı, cesur ve sert suçlar neden bağışlanmasın?

Yavaş, sürekli baskılarla işlenen bir cinayet, hızla, kurtarıcı bir bıçağın ani vuruşuyla işlenen bir cinayetten daha mı az cinayet sayılır? Öldürdüğüm Almanlar için suçluluk duymuyorum. Diyelim ki sınırlı bir zaman için, kuralların tümünü hiçe saydım. Amaca ulaştıktan sonra, kurallara yeniden bağlanılamaz mı? İş hayatının bir tür savaş olduğundan hiç kuşkum yok. Neden olmasın ki, savaşta herşey barış için değil mi? Bay Baker ve arkadaşı babamı arkadan vurmadılar, ama onu öğüt verdiler ve babam çökünce de paylarını aldılar. Bu da bir çeşit cinayet değil mi? Hayran olup imrendiğiniz servetlerin hangisi, insafsızlık etmeden kazanılmıştır? Benim aklıma gelmiyor.

Eğer kuralları bir süre için bir kenara kaldırırsam yaralanırım, biliyorum. Ama acaba bunlar, şimdi taşıdığım başarısızlık yaralarından daha çok acı verir mi? Zaten yaşamak yaralanmak değil de nedir?

Tüm bu düşünceler huzursuzluk ve mutsuzluk binasının tepesindeki rüzgâr fırıldağıydı. Yapılabilirdi çünkü yapılmıştı. Ama eğer o kapıyı açarsam, bir daha kapatabilir miydim? Bilmiyorum. Açana kadar da bilemeyeceğim. Bay Baker biliyor mu? Bay Baker bunu hiç düşünmüş müdür? Yaşlı kaptan, Baker'lerin sigorta parası için Belle-Adair'i yaktığını düşünmüştü. Bay Baker'in bana yardım etmek istemesinin sebebi bu ve babamın kaybolan serveti miydi? Bunlar da onun yaraları mıydı?

Olanlar, büyük bir geminin bir sürü küçük tekne tarafından çekilip döndürülmesi gibiydi. Suların yükselmesi ve tekneler yüzünden döndürülen gemi yeni bir rota çizmek ve makinalarını işletmek zo-

rundaydı. Herşeyin planlandığı merkez olan köprüde, şu soru mutlaka sorulmalıydı Tamam, nereye gitmek istediğimi biliyorum. Oraya nasıl gideceğim? Kayalar nerededir ve hava nasıl olacak?

Bildiğim öldürücü kayalardan biri de konuşmaktır. Pek çok kişi, kendilerine ihanet edilmeden önce kendi kendilerini açığa çıkarırlar, zafer açlığından ya da cezalandırılmanın zaferine ulaşmak için. Andersen'in kuyusu güvenilecek tek dost... Andersen'in kuyusu...

Yaşlı kaptana içimden seslendim «Bu yola çıkmalı mıyım efendim? Rotam iyi mi? Beni oraya ulaştırır mı?»

İlk kez, yaşlı kaptan bana yol göstermekten kaçındı «Bunu kendin bulacaksın. Birisi için iyi olan şey, diğeri için kötü olabilir ve bunu yapmadığın sürece bilemezsin.» Yaşlı adam bana yardım edebilirdi, ama belki de hiç farketmezdi. Kimse öğüt istemez — sadece onaylanmak ister.

YEDİNCİ BÖLÜM

Uyandığımda, eski uykuculardan Mary kalkmış ve kahve ile ekmeği hazırlamaya gitmişti. Kokularını duyuyordum. Yeniden doğmak için bundan daha güzel bir gün bulunamazdı. Yeşil, mavi ve sarı renkli bir gündü. Yatakodasının penceresinden, çimenlerin, ağaçların, herşeyin yeniden doğduğunu görebiliyordum. En uygun mevsimi seçmişlerdi. Yılbaşı hediyem olan robdöşambrımı ve doğumgünü hediyem olan terliklerimi giydim. Banyoda, Allen'in kafasına sürdüğü o çamur gibi şeyden buldum. Biraz sürdüm, taranmış, düzgün saçlarım birden başımı sıkı bir başlık gibi sarıverdi. Kafa derim müthiş gerildi.

Paskalya pazarı kahvaltısı yumurta, poğaça ve tereyağdan oluşmuş ziyafettir. Mary'ye, yavaşça yaklaşıp ipekle kaplı poposuna vurdum.

«Ya Rabbi, merhamet et!» dedim.

«Ah!» dedi. «Geldiğini duymadım.» Robdöşambrıma bakarak. «Güzel!» dedi, «yeterince giymiyorsun.»

«Zamanım yok. Zamanım yok.»

«Her neyse, güzel.» dedi.

«Olması gerek, sen aidın. Çocuklar bu nefis kokulara rağmen uyuyorlar mı?»

«Hayır, dışarıdalar. Yumurtaları saklıyorlar. Bay Baker'in ne istediğini düşünüyordum.»

Ani ataklar beni hep şaşırtır. «Bay Baker, Bay Baker. Ha! Servetimi kazanmam için bana yardımcı olmak istiyor herhalde.»

«Ona söyledin mi? Falı anlattın mı?»

«Tabii ki hayır sevgilim, ama belki de tahmin etmiştir.» Sonra ciddiyetle ekledim «Bak peynirli böreğim, büyük bir tacarî beynim olduğuna inanıyorsun değil mi?»

«Ne demek istiyorsun?» Tavadaki omleti çevirmesi gerekiyordu, omlet havaya uçtu.

«Bay Baker, ağabeyinin mirasını işletmemi istiyor.»

«Eğer Bay Baker...»

«Dinle, ben işletmek istemiyorum. O senin paran ve senin güvenliğin.»

«Bay Baker senden daha fazla şey biliyor.»

«Bundan emin değilim. Bildiğim tek şey babamın ona inanmış olduğu. Bu yüzden de ben Marullo için çalışıyorum.»

«Bence Bay Baker hâlâ...»

«Benim önderliğimi kabul edecek misin canım?»

«Tabii.»

«Heyşeyde mi?»

«Yine saçmalıyorsun.»

«Ölümüne ciddiyim, ölümüne.»

«Eminim öylesin. Ama Bay Baker'dan şüphe ederek yaşayamazsın. Çünkü o, o....»

«O Bay Baker'dır. Söyleyeceklerini dinleyeceğiz ve sonra... Hâlâ paranın bankada kalması gerektiğine inanıyorum.»

Allen top gibi içeri daldı: «Marullo!» dedi. «Bay Marullo dışarda. Sizi görmek istiyor.»

«Neden gelmiş?» Mary bilmek istiyordu.

«Söyle içeri gelsin.»

«Söyledim. Dışarda görüşecekmişsiniz.»

«Ethan, ne oluyor? Böyle dışarı çıkamazsın, Paskalya pazarı bugün.»

«Allen,» dedim, «Bay Marullo'ya giyinik olmadığımı söyle. İsterse sonra gelsin. Ama acelesi varsa, ön kapıya gelsin.» Allen fırladı.

«Ne istediğini bilmiyorum. Belki dükkânı soyulmuştur.»

Allen geri geldi «Ön kapıya gidiyor.»

«Kahvaltının gümbürtüye gitmesine izin verme sevgilim.»

Evi boydan boya geçip ön kapıya gittim, açtım. Marullo sundurmadaydı. Paskalya için en iyi elbiselerini giymişti, en iyi elbisesi de ince pamuklu ve siyahtı, büyük altın kösteğini de takmıştı. Siyah şapkasını eline almıştı. Sınırları aşmış bir köpek gibi sinirli, gülümsedi bana.

«İçeri girin.»

«Hayır,» dedi. «Bir tek şey söylemeye geldim. O herifin sana yaptığı rüşvet teklifini duydum.»

«Evet.»

«Onu nasıl püskürttüğünü de duydum.»

«Kim anlattı size?»

«Söyleyemem.» Yine gülümsedi.

«Peki ne var? Kabul etmem gerektiğini mi söylemeye geldiniz?»

Bir adım öne gelerek elimi sıktı. Gayet resmice elimi bir aşağı bir yukarı salladı: «İyi bir insansın sen.» dedi.

«Belki teklif yeterince fazla değildi?»

«Şaka mı ediyorsun? Sen iyi adamsın. Hepsi bu. Çok iyi bir adamsın.» Elini kabarık cebine sokup bir torba çıkardı. «Al bunu.» Omuzuma vurdu ve utançtan büzülerek döndü, gitti. Kısa bacakları onu zorluyor, beyaz gömlek yakasının kızarttığı şişman boynu alev alev yanıyordu.

«O nedir?» Mary soruyordu.

Torbaya baktım, boyanmış Paskalya yumurtası şeklinde şekerler vardı içinde. Dükkânda kocaman bir cam kavanozda dururdu bunlar. «Çocuklara armağan getirmiş.» dedim.

«Marullo mu? Hediye getiriyor, inanamıyorum.»

«Getirmiş işte.»

«Neden? Hiç böyle bir şey yapmamıştı.»

«Sanırım beni çok seviyor.» dedim.

«Bilmediğim birşey mi var?»

«Kırçiçeğim, hiçbirimizin bilmediği sekiz milyon şey var.»

Açık duran arka kapıdan, çocuklar içeriyi gözlüyorlardı. Torbayı onlara uzattım. «Hayranınızdan bir hediye geldi. Kahvaltıdan önce içine düşmeyin.»

Kilise için giyinirken Mary «Bunu neden yaptığını bilmek isterdim.» dedi.

«Marullo mu? İtiraf edeyim sevgilim, ben de bilmek isterdim.»

«Ama bir torba ucuz şeker.»

«Ağır başlı bir saflık olarak düşünelim bunu.»

«Anlamıyorum.»

«Marullo'nun karısı ölmüş, çoluk çocuğu yok. Yaşlanıyor. Belki, şeyy... belki yalnızdır.»

«Daha önce buraya hiç gelmemişti. Kendini böyle yalnız hissettiği bir zaman, maaşına zam yapmasını iste. Bay Baker'lere gelmez değil mi? sinirimi bozuyor.»

Siyah elbisemi giydim, gömleğim ve yakam o kadar beyazdı ki, güneş ışıklarını güneşe geri yolluyorlardı. Gök mavisi puanlı kravatımı da taktım. İki dirhem bir çekirdek oldum.

Bayan Margie Young-Hunt, atalarının yaptığı gibi rüzgârlar estiriyordu galiba. Marullo bu bilgiyi nereden almıştı? Sadece Bay satıcıdan Bayan Margie'ye, oradan da Bay Marullo'ya aktarılmış olabilirdi. Dile getiremediğim bir sebepten ötürü bu Margie Young'a güvenmiyorum. Ama bunu biliyorum, kesinlikle biliyorum ki size güvenmiyorum Bayan Young. Kafamda bu sözler dans ederken aşağı inip bahçeden, yakama takmak için beyaz bir çiçek koparmaya gittim. Temelin ve eğimli mahzen kapısının

oluşturduğu açıda korunmalı bir yer vardır, kış güneşinin yolladığı her ışına açık olan toprak ılıktır. Burada atalarımızın mezarı üstünde yetişen yaban beyaz menekşelerden vardır. Yakam için ince aslan yüzlü üç menekşe kopardım, sevgilim için de bir demet çiçek topladım, kokularını koruması için yapraklarını bıraktım. Ve mutfaktan aldığım alüminyum folyoyla sıkıca sardım.

«Ah ne kadar güzel!» dedi Mary. «Bekle de bir iğne bulayım, hemen takacağım.»

«Bu daha ilk, en ilk sevgili kuşum. Senin kölenim ben. İsa yeniden canlandı. Dünya düzeldi.»

«Lütfen, kutsal konularla alay etme canım?»

«Saçlarına ne yaptın?»

«Beğendin mi?»

«Çok sevdim, hep böyle yaptır.»

«Beğeneceğini sanmıyordum. Margie farkına bile varmayacağını söylemişti. Bakalım şimdi ne diyecek.» Çiçekleri saçlarına taktı. «Beğendin mi?»

«Çok güzel oldu.»

Şimdi çocuklar 'teftiş' edilecekti, kulaklar, burun delikleri, ayakkabılarının boyaları, en ince ayrıntısına kadar. Her anından nefret ederdi çocukların. Allen saçlarını alnına öyle yapıştırmıştı ki, gözlerini açıp kaparken zorluk çekiyordu. Ayakkabısının topuğu boyanmamıştı ama sonsuz dikkatini verdiği bir tutam saç, bir yaz dalgası gibi kıvrılıp alnına düşüyordu.

Ellen bir genç kız anıtı olmuş sanki. Tüm görünüşü düzgündü. Şansımı denedim «Ellen, saçlarına değişik birşeyler yapmışsın. Sana yakışmış. Mary, sevgilim, sen de sevdin değil mi?» dedim.

«Kendini fazla beğenmeye başlıyor.» dedi Mary.

Karaağaç sokağından aşağı yürüdük. Sonra Porlock sokağının soluna geçtik. Beyaz merdivenli yaşlı kilisemiz oradaydı çünkü. Büyüyen bir dalgaya biz de karıştık, yürümekte olan her kadının, bir başka kadının şapkasına duyduğu zevk, yüzlerinden okunabiliyordu.

«Bir Paskalya şapkası modeli düşündüm.» dedim.

«Basit birşey, altın dikenlerden oluşan bir taç ve alına doğru düşen gerçek yakut damlalar.»

«Ethan,» dedi Mary, ciddiydi. «Birisi seni duyabilir.»

«Hayır, böyle bir şapkanın fazla 'meşhur' olacağını sanmam.»

«Çok kötüsün,» dedi Mary. Öyleydim, belki kötüden de beter. Ama Bay Baker'in, saçları hakkındaki bir söze nasıl karşılık vereceğini bilmek istiyordum.

Bizim küçük aile deresi diğer akıntılara karışıp sürekli selamlaşmalardan geçerek ilerledi. Bu dalga, Aziz Thomas'ın Episkopal kilisesine akan bir dereydi.

Kilise orta yükseklikte dir, belki de merkez kiliseden biraz daha büyüktür.

Zamanı geldiğinde oğluma, bildiğinden asla kuşku duymadığım, yaşamın sırlarını anlatmalıyım. Saç konusunda da birşeyler söylemeliyim mutlaka. Saçlar hakkında birkaç nazik sözle silahlanarak, şehvetle karışık birkaç kalp ağrısına neden olabilir. Oğlumu uyarmalıyım, insanları itebilir, dövebilir, düşürebilir, vurabilir ama asla, asla saçlarını dağıtmamalıdır. Bu bilgiyle kral bile olabilir.

Baker'lar merdivende yanıbaşımıza geldiler, koro halinde selamlaştık. «Sizi çay saatinde göreceğimizi umarız.»

«Tabii. Neşeli Paskalyalar dileriz.»

«Bu Ailen mi? Ne kadar büyümüş. Ve Mary Ellen. İnsan izleyemiyor bile, çabucak büyüyorlar.»

İçinde büyüdüğünüz kilisenin size kutsal gelen bazı özellikleri vardır. Gizli her köşesini, kapısını bilirim. Şu çeşmede vaftiz edildim, şurada kutsandım, kimbilir kaç senedir Hawley'ler şu sırada otururlar. Kutsallıkla yakından ilgili olmalıyım, çünkü ona yapılan her saygısızlığı anımsıyorum, öyle de çoktur ki... Tırnaklarımla adımın baş harflerini kazıdığım her yeri bilirim. Danny Taylor ve ben dua kitabındaki ayıp anlamlı sözcükleri iğneyle delerken, peder Bay Wheeler bizi yakalamış ve cezalandırmıştı. Sonra bütün dua kitaplarını kontrol etmek zo-

runda kaldılar, diğerlerine de aynı şeyi yapıp yapmadığımızı anlamak için. Bir keresinde, kilise kürsüsünün altındaki koro yerinde berbat bir olay olmuştu. Dantelli elbiseyi giymiş, haçı taşıyor, bir yandan da ilahiyi söylüyordum. O zamanki peder sevimli, yaşlı bir adamdı, kaynamış soğan gibi de saçsızdı. Ama benim için kutsallığın en ateşli simgesiydi. O kadar kendimi kaptırmışım ki, ilahinin sonunda haçı yerine koymuş, ama onu tutan bakır mandalı kilitlemeyi unutmuştum. İkinci bölüm okunurken, dehşetle, haçın sallandığını ve o kutsal kel kafaya düştüğünü gördüm. Peder ensesine balta yemiş öküz gibi çöktü; ben de koredaki yerimi benim kadar iyi ilahi söyleyemeyen Skunkfoot Hill adında bir oğlana kaptırdım. Şimdi batıda biryerlerde antropolog olarak çalışıyor. Bu kaza bana iyi ya da kötü olsun, sadece niyetin yeterli olmadığını kanıtladı. Şans, kader ya da daha başka bir şey var ki kazaların oluşmasında büyük rol oynuyor.

Tören boyunca oturup, İsa'nın yeniden canlandığına dair haberleri dinledik. Her zamanki gibi, sırtımdan aşağı soğuk birşeyler aktı. Gruba tüm kalbimle katıldım. Ailen ve Mary Ellen henüz yeterince inanmış olmadıkları için huzursuzdular ve kıpırdanmalarına engel olmak için birkaç kez sert bakışlar fırlatmak gerekti. Mary'nin bakışları sertleşti mi, büyüklerin zırhını bile delip geçebilir.

Sonra, güneşin altında terleyerek birbirimizi kutladık; el sıkıştık, mevsimin komşularımıza hayırlı olması için dileklerde bulunduk. Bütün bu insanlarla içeri girerken selamlaşmıştık, çıkarken de selamlaştık, duanın devamıydı bu ama daha güzel düzenlenmiş bir dua. Farkedilmek ve saygı görmek için yapılan sessiz bir gereksinmeydi.

«Günaydın. Bu harika günde nasılsınız?»

«Çok iyiyim, sağolun. Anneniz nasıl?»

«Yaşlanıyor, ağrıları sızıları var. Selamınızı söylerim.»

Duyguları ifade etmediği zaman sözcükler anlamsızdır. İnsanlar bir düşüncenin sonucu olarak mı davranırlar; yoksa duygular davranışı başlatır ve

bazen düşünceler davranışı destekler mi?

Küçük toplulumuzun önünde Bay Baker, taşlara basmamaya çalışarak yürüyordu. Annesi, yirmi yıl önce düşüp belkemiğini kırmış, bu yüzden de ölmüştü. Bayan Baker, Amelia, kocasının düzensiz adımlarına uymaya çabalıyordu. Ufak tefek, parlak gözlü bir kuşa benzerdi Amelia, ama tohum gagalayan bir kuşa.

Oğlum Allen, kızkardeşinin yanında ikisi de sanki birbirlerini hiç tanımıyorlarmış gibi bir izlenim yaratmaya çalışıyorlardı. Bence kızım, oğlumu küçümsüyor, oğlum da ondan nefret ediyor. Bu durum, ikisi de duygularını güzel sözcüklerin gül renkli bulutu içine saklamayı öğrenene kadar sürecek herhalde, yani tüm yaşamları boyunca.

Onlara yemeklerini, katı yumurtalarını, reçellerini, fıstık ezmeli sandviçlerini ver, kırmızı elmalarını da tabii, sonra da salıver dünyaya, sonuca kendi kendilerine ulaşsınlar.

İşte Mary'nin şimdi yaptığı buydu. Çocuklar kâğıt torbaları ellerinde, her biri ayrı bir özel dünyaya doğru yürüyüp gittiler.

«Töreni beğendin mi sevgilim?»

«Tabii. Hep severim. Ama senin bazen inanıp inanmadığını merak ediyorum. Yani şakaların, bazen o kadar....»

«Sandalyeni yaklaştır güzelim.»

«Öğle yemeğini hazırlamalıyım.»

«Körolasıca yemek.»

«İşte bunu demek istedim. Şakaların çok garip.»

«Yemek kutsal değildir. Hava biraz daha sıcak olsaydı seninle sandala biner, dalgakırana giderdik. Balık avlardık.»

«Baker'lara gideceğiz. Kiliseye inanıp inanmadığını biliyor musun Ethan? Bir de neden beni hep aptalca adlarla çağırıyorsun? Neredeyse hiç adımı kullanmadın.»

«Tekrarlardan ve bıktırıcı olmaktan kaçındığım için elbette, ama adın kalbimde bir can gibi çalıyor. 'İnanıyor muyum?' Soruya bak! Hıristiyanlık ilkele-

rinin şatafatlı bütün cümlelerini alsam, öyle de çoktur ki şaşarsın, ve incelesem. Hayır, bu gerekli değil. Bu özel birşey Mary. Eğer ruhum, aklım ve vücudum askeri fasulye gibi imandan yoksun olsaydı, 'Tanrı benim çobanımdır, ben hiç bir şey istemem, o beni yeşil çayırlarda otlatır,' sözü midemi döndürür, kalbimi titretir ve beynim alev alev yanardı.»

«Anlamıyorum.»

«Aferin cici kız. Ben de anlamıyorum. Şöyle diyelim, ben ufacık bir bebekken, kemiklerim yumuşak ve şekil verilmeye uygunken, beni ufak bir Episkopal haç kutusuna koyuyorlar ve böylece şeklimi alıyorum. Sonra ben kutuyu kırıp çıktığımda, civcivin yumurtayı kırıp çıkması gibi, artık haç şeklinde bir insan olmam şaşırtıcı olur mu? Cicivlerin kabaca yumurta şeklinde olduklarını farketmiş miydin?»

«Bu feci lafları çocuklara bile söylüyorsun.»

«Onlar da bana söylüyorlar. Daha dün gece Ellen sordu 'Baba, ne zaman zengin olacağız?' Ona bildiğim herşeyi söylemedim. Yakında zengin olacağız ama sen yoksulluğa ne kadar güç alıştıysan, zenginliğe de o kadar güç alışacaksın, demedim. Ve bu gerçek. Yoksulken kıskançtır kızımız, zenginken züppe olacak. Para hastalıklı olmayı değiştirmez, sadece belirtileri değiştirir.»

«Kendi çocukların için böyle konuşabiliyorsan, kimbilir benim için neler dersin.»

«Derim ki sen hayatsın, sevgilimsin, sisli ömrümün ışığısın.»

«Sarhoşsun sen. Zehirlenmişsin.»

«Öyleyim.»

«Değilsin. Kokusunu alırdım.»

«Kokusunu duyuyorsun ya bebeğim.»

«Sana neler oldu böyle?»

«Biliyorsun, değil mi? Değişiyorum, değişmenin kanlı rüzgârı esiyor. Sen sadece dışardan gelen dalgaları farkediyorsun.»

«Beni kaygılandırıyorsun Ethan, ciddiyim. Vahşileştin sanki.»

«Nişanlarımı hatırladın mı?»

«Madalyaların, savaşta aldıkların hani?»

«Onlar vahşiliğin ödülieriydi. Dünyada hiç kimse benden daha çok öldürmekten nefret edemez. Ama başka bir kutu yapıp beni içine tıktılar. Zamanı gelince benden insanları öldürmem istendi, ben de yaptım.»

«O zaman savaş vardı ve ülken için savaşıyordun.»

«Zamanın esiriydim, bu yüzden kendime zaman ayırmaktan kaçındım. İyi bir askerdim ben, akıllı ve acımasız. Savaş için etkili bir bileşim. Belki şimdi için de etkili bir bileşim olabilir.»

«Bana birşey anlatmaya çalışıyorsun galiba.»

«Galiba, ama bana özür diliyormuşum gibi geliyor, umarım öyle değildir.»

«Yemeği hazırlayacağım.»

«O nefis kahvaltı yüzünden acıkmadım.» dedim.

«Yine de birşeyler yersin. Bayan Baker'in şapkasını gördün mü, New Yorktan almış olmalı.»

«Saçlarına ne olmuştu onun?»

«Farkettin demek. Çilek gibi olmuş.»

«İsraillilerin zaferi ve onları aydınlatacak ışık.»

«Margie neden bu mevsimde Montauk'a gitti acaba?»

«Sabahın erken saatlerini seviyormuş.»

«Erken kalkmaz ki. Bu yüzden de ona takılırım hep. Marullo'nun şeker getirmesi de biraz garip değil mi?»

«Bu iki olayı birleştirmeye mi uğraşıyorsun? Margie sabah erken kalkıyor ve Marullo şeker getiriyor.»

«Saçmalama lütfen.»

«Saçmalamıyorum, ilk defa saçmalamıyorum. Eğer sana bir sır verirsem kimseye söylemeyeceğine söz verir misin?»

«Şaka bu.»

«Hayır.»

«Peki söz.»

«Sanırım Marullo İtalya'ya bir yolculuk yapacak.»

«Nereden biliyorsun? Kendisi mi söyledi?»

«Tam değil. Bazı şeyleri biraraya getiriyorum.»

«O zaman dükkânda yalnız kalacaksın. Bir yardımcı alman gerekecek.»

«Ben başa çıkabilirim.»

«Şimdi de herşeyi sen yapıyorsun. Yardımcı almalısın.»

«Unutma, kesin değil, üstelik de sır bu.»

«Sözümü asla unutmam.»

«Ama ağzından kaçırabilirsin.»

«Ethan, kimseye söylemeyeceğim.»

«Neye benziyorsun biliyor musun? Başına çiçekler takmış şipşirin, bebek bir tavşana benziyorsun.»

«Sen mutfakta birşeyler atıştırıver, ben biraz uzanacağım.»

Karım gidince koltuğuma yayıldım ve kulaklarımda, «Tanrım izin ver de kölen, barışla huzurundan ayrılsın» sözleri çınladı. Birden uyku bastırdı, oturma odasındaki bir kayadan, karanlıklara atladım. Bu sık sık olan birşey değildir. Danny Taylor'u düşündüğüm için, rüyamda da onu gördüm. Küçük ya da büyük değildik ama büyümüştük. Eski evin göl dibi gibi, dümdüz arazisinde duruyorduk, mahzen kapısını ve evin eski temelini görebiliyorduk. Yazın ilk başlarıydı, bunu şişman yapraklardan ve kendi ağırlıklarından iki büklüm olmuş çimenlerden anladım. İnsanın kendisini çılgın ve besili hissettiği günlerden biriydi. Danny, bir sütun gibi düzgün ve zarif olan ardıç ağacının arkasına gitti. Suyun altında konuşuyormuş izlenimini veren boğuk ve kalın sesini duyuyordum. Sonra birden ben de onun yanında durdum. Danny eriyordu, akıyordu. Ellerimle onu düzeltmeye, eski şekline getirmeye çalışıyordum. Islak çimentoyu nasıl düzeltirseniz, işte öyle, ama başaramıyordum. Varlığı parmaklarımın arasından akıyordu. Rüyaların bir dakika sürdüğünü söylerler Ama bu rüya sürdü gitti, ben çabaladıkça Danny daha fazla eriyordu.

Mary beni uyandırdığında, harcadığım güçten nefes nefese kalmıştım.

«Bahar ateşi.» dedi. «Bu ilk işaretidir. Ben yeni yetişirken o kadar çok uyurdum ki, sonunda annem

beni doktor Grady'ye götürmüştü. Uyku hastalığına tutuldum sanmıştı ama sadece baharın etkisiymiş.»

«Gündüz kâbusu gördüm. Kimsenin böyle bir rüyayı görmesini istemem.»

«Kafan karışmış da ondandır. Haydi kalk, saçlarını tara ve yüzünü yıka. Çok yorgun görünüyorsun canım. İyi misin? Gitme vakti geliyor. İki saat uyudun. İhtiyacın vardı herhalde. Bay Baker'in ne düşündüğünü bilmek isterdim.»

«Öğreneceksin sevgilim. Bana söz ver, her kelimesini dinleyeceksin.»

«Ama belki seninle yalnız kalmak ister. İşadamları kadınların böyle konuları dinlemesinden hoşlanmazlar.»

«Buna karışamaz, ben senin dinlemeni istiyorum.»

«Biliyorsun ki iş konularından hiç anlamam.»

«Biliyorum, ama konuşulacak olan şey senin paran.»

Baker'lar gibi insanları bilerek doğmamışsanız, sonradan öğrenmenize imkân yoktur. Tanışlık hatta arkadaşlık başka bir konudur. Ben onları biliyorum çünkü Hawley'ler ve Baker'lar, kan, soy, tecrübeler ve kayıp servetler açısından birbirlerine benzerler. Dışarıdakilere karşı hendek ve duvarlarla çevrilmiş bir çeşit çekirdeği oluşturur bunlar. Babam paramızı kaybettiği zaman, beni bu çekirdeğin dışına atmamışlardı. Baker'lara göre ben hâlâ bir Hawley'im ve sanırım, ömrümün sonuna kadar da bu böyle kalacak, çünkü kendilerini bana akraba sayıyorlar. Fakir bir akrabayım ben. Parasız soyluluk, soyluluk olmaktan çıkar. Para olmadan, oğlum, Ailen, Baker'ları tanımayacak ve ataları kim olursa, ya da adı ne olursa olsun Allen'in oğlu bu çekirdeğin dışına atılacaktı.

Arazisi olmayan çiftçi, tüfeksiz asker, atsız bir binici olmuştuk. Yaşayamazdık. Bendeki değişimin nedenlerinden biri de budur belki. Hiçbir zaman asla parayı para olduğu için istemedim. Ama para, içinde bulunduğum ve rahat ettiğim yerimi korumak için gerekli. Bütün bunlar, düşünme düzeyimin altındaki

o karanlık yerde önceden belirlenmiş olmalı. Çünkü bir düşünce değil, inanç olarak ortaya çıktılar.

«Tünaydın,» dedi Bayan Baker. «Geldiğinize çok memnun olduk. Bizi ihmal ediyorsunuz Mary. Ne güzel bir gün değil mi? Peder çok ilginç bir insan.»

«Sizinle yeterince görüşemiyoruz.» dedi Bay Baker.

«Büyükbabanızı hatırlıyorum, şu koltuğa oturur, pis İspanyolların Maine gemisini nasıl batırdıklarını anlatırdı. Bir keresinde çayını dökmüştü, tabii sadece çay değildi. Yaşlı kaptan Hawley romunu biraz çayla karıştırmayı severdi. Sert bir adamdı, bazılarına göre de kavgacı.»

Mary'nin bu içten karşılamadan önce şaşırdığını, sonra da memnun olduğunu görebiliyordum. Şüphesiz Mary kendisini mirasçım olarak kabul ettiğimi biliyordu. Para için şöhret, en az paranın kendisi kadar önemlidir.

Bayan Baker bir sinirsel tikten ötürü kafasını sallayarak manolya yaprağı kadar ince ve zarif fincanlara çaylarımızı koydu. Çaydanlığı tutan eli, vücudunun tek sabit duran bölümüydü.

Bay Baker, çayını karıştırırken düşünceliydi. «Çayı mı seviyorum yoksa merasimini mi seviyorum acaba?» dedi. «Bütün törenleri severim, en aptalca olanları bile.»

«Sizi anladığımı sanıyorum» dedim. «Bu sabah törende kendimi çok rahat hissettim çünkü şaşırtıcı birşey olmayacağını biliyordum. Sözler daha söylenmeden, ben söylenecekleri biliyordum.»

«Savaş sırasında Ethan, siz de dinleyin bayanlar, bakalım böyle bir şey işittiniz mi hiç? Savaş sırasında, savaş sekreterliğinde çalışıyordum. Washington'da da biraz kaldım.»

«Nefret ediyorum savaştan.» dedi bayan Baker.

«Evet, bir askerî çay düzenlenmişti, büyük bir partiydi, belki beş yüz davetli vardı. En önemli bayan konuk, beş yıldızlı generalin karısıydı, ondan sonra gelen konuk ise üç yıldızlı generalin karısıydı. Ev sahibesi bayan sekreter beş yıldızlı bayandan çayları

koymasını, üç yıldızlı bayandan da kahveleri koymasını rica etti. Ama baş konuk bu ricayı reddetti. 'Herkes kahvenin çaydan daha üstün olduğunu bilir' diyerek. Hiç böyle şey duydunuz mu?» Güldü: «Aslına bakarsanız Viski de pek çok insandan üstündür.»

«Öyle huzursuz bir kent ki,» dedi Bayan Baker, «insanları yolluyorlar ama birtakım âdetleri, insanları tanımadan, hemen başka bir yere naklediyorlar.»

Mary, Boston'daki İrlanda usulü çay hikâyesini anlattı. Yuvarlak kaplarda ve açık ateşte kaynayan çay, ince teneke bardaklarla içiliyordu. «Hiç soğumazlar, daima kaynar.» dedi. «Öyle bir çay masanın cilasını bile bozabilir.»

Ciddi bir konuya ya da işe başlamadan önce törensel bir başlangıç şarttır ve konu ne kadar ciddiyse, giriş o kadar uzun ve cıvıl cıvıl olmalıdır. Herkes buna katılmalı. Mary ve Bayan Baker ciddi bir durumun parçası olmadıkları için bu anı alışverişini sürdürebilirlerdi. Bay Baker konuşma konusunu şaraba çevirdi. Mary de gösterdikleri ilgiden memnun ve heyecanlı birşeyler anlattı. Şimdi Bayan Baker ve bendeydi sıra, ben sona kaldım. Bayan Baker diğerlerinin ilk başta yaptığı gibi ilham kaynağı olan çaydanlıktan başladı. «Bir düzineye yakın çay çeşidi olduğunu hatırlıyorum.» Çok canlı konuşuyordu. «Herkesin çay pişirme tarifeleri vardı; çayda kullanılmayan tohum, yaprak ya da çiçek kalmamıştı sanırım. Hint ve Çin. Çin çayı da pek kalmadı. Portakal yaprağı ve çiçeği, solucan otu papatya ve keten çaylarını hatırlıyorum.»

Mary, «Keten çayı nasıl oluyor?» diye sordu.

«Eşit miktarda sıcak su ve sıcak süt. Çocuklar çok sever. Tadı su veya süt gibi değildir.» Bayan Baker'in konuşması bitmişti.

Sıra bendeydi. Boston çay partilerine ait birkaç manasız söz söylemeye niyetlendim. Ama niyetlendiğiniz şeyi yapmak her zaman mümkün olmuyor. Sürprizler, izin almadan ortaya çıkıveriyorlar. «Törenden sonra uyumuşum,» dediğimi duydum, «Danny'

yi gördüm, korkunç bir rüyaydı. Danny'i hatırlıyorsunuz değil mi?»

«Zavallı çocuk.» dedi Bayan Baker.

«Bir zamanlar kardeşten de yakındık. Benim kardeşim yok ama onunla kardeştik ve bir ağabey gibi onu koruyabilmek isterdim.»

Mary konuşmayı değiştirdiğim için bana kızdı ve ufak bir intikam aldı. «Ethan ona para veriyor. Bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Sadece sarhoş olmasına yarıyor.»

«Bir gündüz kâbusu gördüm. Ona çok az şey veriyorum, bir dolar nedir ki? Bir dolarla içmekten başka ne yapabilir? Belki biraz parası olsa iyileşebilir.»

«Kimse buna cesaret edemez!» Mary bağırıyordu şimdi. «Onu öldürmek demek olur. Değil mi Bay Baker?»

«Zavallı çocuk!» dedi Bay Baker. «Taylor'lar iyi aileydiler. Onu böyle görmek beni çok üzüyor. Fakat Mary haklı. Ölene kadar içecek herhalde.»

«Zaten öyle. Ama benden yana korkusu yok, ona verecek fazla param olmadığını biliyor.»

«Prensip meselesi,» dedi Bay Baker.

Bayan Baker kadınlara özgü bir hainlikle, «Ona iyi bakacakları bir kliniğe yatması şart.» dedi.

Üçü de bana kızmıştı. Boston çay partisiyle başlamam gerekirdi.

Zihnin gizli planlar ve bastırılmış engellerle dolu mayınlı arazide bir yol bulabilmek için her olasılığı değerlendirmesi, hatta körebe oynaması, sıçraması ne kadar gariptir. Baker ve Hawley evlerini anlayabiliyordum, kara duvarlar ve perdeler, güneşten asla faydalanmayan kauçuk çiçekler, portreler, resimler, başka zamanları hatırlatan çaydanlıklar, fildişi oymalar. Sanki bir gerçeklik ve devamlılık bağlarıydı evdeki tüm eşyalar. Koltukların stili ve rahatı değişmişti ama satranç takımları, masalar, kitaplıklar ve sıralar katı bir geçmişe bağlıydılar.

Hawley'ler sadece bir aile değildiler. Onlar bir birlikti. İşte bu yüzden zavallı Danny, Taylor çayırlığına sıkı sarıldı. Çünkü bu olmadan, aile olma-

dan, insanın kısa sürede adı da kaybolur. Seslerinin tonu, ifadeleri ve arzularıyla karşımda oturan şu üç kişi Danny'yi silip atmışlardı.

Bazı erkekler, varolduklarını kendilerine ispatlamak için bir geçmişe ve bir eve ihtiyaç duyarlar, hatta ne kadar fazla bağ bulunursa o kadar iyi olur. Dükkânda başarısız bir adam ve tezgâhtardan başka bir şey değilim ama evde, ben bir Hawley'im, bundan pek de emin olmamalıyım aslında. Baker, bir Hawley'e elini uzatabilirdi. Evim olmasaydı ben de çoktan silinip atılmıştım. İnsan insana değil, ev eve idi ilişki. Danny Taylor gerçeğinin uzaklaştırılmasına üzüldüm ama engel olamadım. Bu düşünce beni sertleştirdi ve öfkelendirdi. Baker, Mary'nin hayalî mirasına kendisini de katmak için Hawley'leri cilalayıp duruyordu. Mayınlı alanın sınırına gelmiştim. Bencil velinimetime karşı kalbim sertleşmişti. Oldukça sert, tehlikeli ve saldırgan olduğumu hissettim. Beni mücadele etmeye ve kontrol altına alınan şiddetin yasalarını hatırlamaya itiyordu. İlk yasa «Savunmanızı bile saldırı şeklinde yapın»dır.

Söze başladım «Bay Baker, eskilere dönmeye gerek yok. Babamın Hawley servetini nasıl ağır ve sistemli bir şekilde kaybettiğini benden iyi biliyorsunuz. Ben o sıra savaştaydım, Nasıl olmuştu?»

«Niyeti kötü değildi ama fikirleri.....»

«Bu dünyaya ait değildi biliyorum, ama nasıl oldu?»

«Kötü yatırımların yapıldığı bir çağdı. Berbat yatırımlar yaptı.»

«Hiç öğüt dinlemedi mi?»

«Parasını askerî levazımata yatırmıştı. Bunların da modası çoktan geçmişti. Kontratlar feshedilince baban herşeyini kaybetti.»

«Siz Washington'daydınız. Kontratlar konusunda bilginiz yok muydu?»

«Genel olarak biliyordum.»

«Ama yatırım yapmayacak kadar iyi biliyordunuz.»

«Yoo hayır.»

«Bu yatırımlar hakkında baboma tavsiyelerde bulunmuş muydunuz?»

«Ben Washington'daydım.»

«Ama babamın, Hawley'lerin tüm gayrimenkullerini ipotek ederek para aldığını biliyordunuz, bu para ile yatırım yaptığını da.»

«Evet bunu biliyordum?»

«Yine de karşı çıkmadınız mı?»

«Ben Washington'daydım.»

«Ama bankanız, parayı ödemediği için mallarını babamın elinden aldı.»

«Bankaların tercih hakkı yoktur Ethan, bunu biliyorsun.»

«Evet biliyorum. Sadece ona yol göstermemiş olmanız büyük ayıp.»

«Onu suçlamamalısın Ethan.»

«Şimdi, onu suçlamadığımın farkına vardım, olanları iyice bilmiyordum.»

Sanırım Bay Baker bir açılış hazırlamıştı.. Şansını kaybedince ikinci bir herekât hazırlaması gerekti. Öksürdü, burnunu bir paketten çıkardığı kâğıt mendile sildi, ikinci bir mendille gözlerini üçüncüsüyle gözlüklerini sildi. Herkesin zaman kazanmak için kendine özgü metodları vardır. Piposunu doldurup, yakmak için tam beş dakika harcayan birini bilirim.

Yeniden hazır olduğunda, ona dedim ki, «Sizden yardım istemek için kendimde hak bulamıyorum. Ama ailelerimizin uzun süren iş ve dostluk ilişkileri konusunu siz açmıştınız.»

«İyi adamlardı,» dedi. «Mantıkları sağlam, tutucu adamlardı.»

«Ama bu kadar kör değillerdi, efendim. Gidecekleri yolu önceden belirlediklerine inanıyorum.»

«Öyleydiler.»

«Hatta bu bir düşman gemisini batırma ya da bir gemiyi yakma işi bile olsa.»

«Elbette, görevlerini severek yaparlardı.»

«1801'de düşmanlar hakkında bilgi almak için sorguya çekilmişlerdi.»

«Her savaştan sonra yeni düzenlemelere gerek duyulur.»

«Doğru, aslında eski defterleri karıştırmak değildi niyetim. Açıkçası Bay Baker, servetimi yeniden kazanmak istiyorum.»

«İşte canlılık bu Ethan, senin eski Hawley ruhunu kaybettiğini sanmıştım.»

«Kaybetmiştim ya da belki yeterince geliştirmemiştim. Siz bana yardım önerdiniz. Nereden başlayacağım?»

«Başlıca sorun, başlamak için sermaye lazım.»

«Biliyorum ama eğer biraz sermayem olursa, nereden başlamalıyım?»

«Bayanlar için bu konu sıkıcı olabilir,» dedi. «Biz kütüphaneye geçsek iyi olur. Kadınlar iş konularını sevmezler.»

Bayan Baker ayağa kalktı «Ben de şimdi Mary'den bana yardım etmesini rica edecektim. Büyük yatakodası için duvar kâğıdı seçmem gerekiyor. Örnekler yukarıda Mary.»

«Mary'nin dinlemesini isterdim.»

Ama Mary onunla gitti, gideceğini biliyordum zaten. «İş konularından hiç anlamam ama duvar kâğıtlarını bilirim,» dedi.

«Ama seni de ilgilendiriyor sevgilim.»

«Hiç anlamam ki Ethan, biliyorsun.»

«Belki sen yanımda olmazsan, ben de birşey anlamam.»

Galiba bu duvar kâğıdı konusunu Bay Baker önermişti. Karısının duvar kâğıtlarını seçtiğini sanmıyorum. Çünkü eminim hiç bir kadın, şu oturduğumuz odanın karanlık geometrik desenli kâğıdını seçmez.

Kadınlar gidince, «Şimdi,» dedi, «senin sorunun Ethan, sermaye. Evin güzel ve sağlam, ipotek edebilirsin.»

«Bunu yapmam.»

«Fikrine saygı duyarım ama bu tek şansın. Bir de Mary'nin parası var. Çok değil ama biraz para ile, daha çok para kazanabilirsin.»

«Onun parasına dokunmak istemiyorum. Onun güvenliği o para.»

«Para ortak hesapta duruyor ve hiç bir şey kazanmıyor.»

«Diyelim ki tereddütlerimi yendim. Öneriniz nedir?»

«Mary'nin annesinin ne kadar parası var?»

«Bilmiyorum ama varlıklı gibi.»

Büyük bir dikkatle gözlüklerini temizledi. «Söyleyeceğim şey aramızda kalmalı,» dedi.

«Elbette.»

«Aslında senin geveze olmadığını biliyorum. Hiç bir Hawley değildi zaten, ama belki babaan biraz. Neyse, bir işadamı olarak New Baytown'un büyümekte olduğunu biliyorum. Büyümek için herşeye sahip, limanı, plajı, ve alanı içinde kendine ait suyu var. Bir başlarsa, hiç bir şey bu büyümeyi durduramaz. İyi bir işadamı bu kasabanın büyümesine yardımcı olmalıdır.»

«Ve bundan kâr sağlamalıdır.»

«Tabii.»

«Peki neden daha önce gelişmedi?»

«Bunu bildiğini sanıyordum. Meclisteki geri kafalılar yüzünden. Geçmişte yaşıyorlar. Gelişmeyi geri bırakıyorlar.»

Bir işten kazanç sağlamanın ne kadar hayırsever bir davranış olduğunu dinlemek beni daima ilgilendirmiştir. 'İleri görüşlü' ve 'toplumun iyiliğini isteyen' sıfatlarından soyunduğu taktirde Bay Baker tam bulunması gereken yerde duruyordu. O ve pek az işadamı gelecekteki tesislerin hepsini almak veya kontrol etmek için kasabanın gelişimini destekleyeceklerdi. Sonra meclisi ayarlayıp, belediye başkanını attıracaklar ve gelişmenin tüm hızıyla yayılmasına izin vereceklerdi. Ancak bütün bunlardan sonra, varolan ve varolacak olan tüm tesislerin, hatta her sokağın sahibi oldukları anlaşılacaktı. Bay Baker saf bir düşünceyle bundan benim de küçük bir pay almamı istiyordu. Bana zamanını söyleyecek miydi yoksa her şeyi ona bırakmamı mı istiyordu bilmiyorum, çünkü konuyu genel olarak anlattı. Kasaba seçimleri Temmuzun 7'sinde yapılır. O zamana kadar ileri görüşlü grubun gelişme çarkını kontrol altına alması şarttı.

Dünyada öğüt vermeyi sevmeyenlerin bulundu-

ğunu hiç sanmıyorum. Ben ilgisiz durdukça, öğretmenim daha da heyecanlanıyor, daha özel konulara giriyordu.

«Düşünmem gerekiyor efendim,» dedim. «Sizin için kolay olan şey benim için bir sır, bunu bir de Mary ile tartışmam gerekiyor.»

«İşte bence yanıldığın nokta bu.» dedi. «Bugünlerde iş ortamında yeterince uzun etekli var.»

«Ama para onun.»

«Karın için yapabileceğin en güzel şey biraz para kazanıp ona sürpriz yapmaktır. İnan böylesini daha çok severler.»

«Lütfen, size minnettar olmadığımı sanmayın. Biraz yavaş düşünürüm ben. Tekrar gözden geçireceğim. Marullo'nun İtalya'ya gideceğini duydun mu?»

Gözleri büyüdü «Yerleşmeye mi?»

«Hayır sadece ziyaret yapacak.»

«Güzel. Umarım kendisine birşey olursa seni koruyacak bazı şeyler düşünür. Artık genç değil ki, vasiyetini yapmış mı?»

«Bilmiyorum.»

«İtalyan akrabaları takım halinde ortaya çıkarsa kendine başka bir iş bulman gerekebilir.»

Bu gizli koruyuculuktan bıkmıştım artık. «Düşünmem gereken pek çok şey söylediniz,» dedim. «Yalnız, acaba ne zaman başlayacağınızı söyleyebilir misiniz?»

«Şunu söyleyebilirim; gelişme büyük ölçüde taşımacılığa dayanır.»

«Bir sürü büyük yol yapılıyor.»

«Yine de yolculuk için uzun mesafe. Etkilemek istediğimiz parası olan bazı adamlar buraya hava yoluyla gelmek isteyecekler dir.»

«Ve bizim havaalanımız yok.»

«Doğru.»

«Üstelik etraftaki tepeleri yok etmediğimiz takdirde havaalanı yapacak yerimiz de yok.»

«Çok pahalıya malolur. Özellikle tepeler için fazla işçi gerekir ki onlara ödenecek para da çok fazla tutar.»

«Öyleyse planınız nedir?»

«Ethan bana güvenmelisin, ama lütfen beni affet, şimdi bunu söyleyebilmem imkânsız. Sana söz veririm, eğer biraz sermaye bulursan tabanı oluşturacak kişilere katılırsın. Şunu da söyleyebilirim: Kararlaştırılan bir durum var, ama yakında tam olarak belirlenecek.»

«Sanırım hakettiğimden fazla bu.»

«Eski aileler birbirine destek olmalıdır.»

«Marullo da bu gruba dahil mi?»

«Kesinlikle hayır. Kendi adamlarıyla kendi yoluna gidiyor.»

«İyi çalışıyorlar, değil mi?»

«Benim refah dediğim şeyden fazla parası var. Yabancıların içimize girmesinden hoşlanmıyorum.»

«Temmuzun 7'sinde iş bitecek demek.»

«Bunu ben mi söyledim?»

«Hayır galiba ben uydurdum.»

«Öyle olmalı.»

Mary duvar kâğıdı seçiminden döndü. Güle güle törenini başarıyla bitirip, ağır ağır eve yürüdük.

«Bundan daha sevimli olamazlardı. Ne dedi sana?»

«Aynı eski laf. Başlamak için senin paranı kullanmalıymışım, bunu yapmayacağım.»

«Beni düşündüğünü biliyorum canım. Ama bence tavsiyesini dinlemezsen aptalsın.»

«Hoşlanmıyorum Mary. Diyelim ki Bay Baker hatalı. Seni koruyabilecek hiç bir şey kalmaz.»

«Sana birşey söyleyeyim Ethan, eğer sen yapmazsan ben parayı alıp Bay Baker'in eline vereceğim. Yemin ederim yapacağım.»

«Bırak da düşüneyim biraz, seni işe karıştırmak istemiyorum.»

«Karışmam gerekmez zaten. O para ortak hesabımız. Falda ne çıktığını biliyorsun.»

«Tanrım yine mi o fal?»

«Ne yapayım, ben inanıyorum.»

«Eğer paranı kaybedersem benden nefret edersin.»

«Etmem. Benim servetim sensin. Margie böyle demişti.»

«Margie'nin söyledikleri kıpkırmızı harflerle kafamda yazılı, ölene kadar da kalacak.»

«Şaka yapma.»

«Belki de şaka değil, şu servet lafının başarısızlığımın tatlılığını bozmasına izin vermeyelim.»

«Bu kadar az bir paranın neyi bozacağını anlamıyorum. Çok bir para değil ki, sadece yeterli.»

«Ey kralın kızı, yeterli para diye birşey yoktur, sadece iki ölçü vardır, hiç para olmaması ya da yeterli olmayan para olması.»

«Niye? Bu doğru değil.»

«Doğru. Geçenlerde ölen Teksaslı milyarderi düşünsene. Bir otel odasında yaşıyormuş, valizi bile yokmuş. Geride ne mirasçı ne de vasiyet bırakmış, oma onun yeterli parası yoktu. Ne kadar çok paran olursa o para o kadar az yeterlidir.»

Alaycı bir tavırla, «Herhalde sen oturma odasına yeni perdeler almamı ve bir günde dört kişinin yıkanabileceği büyüklükte bir termosifon istememi günah sayarsın.» dedi.

«Günahtan sözeden kim, ben bir etkenden, bir doğa yasasından söz ediyorum.»

«İnsan doğasına hiç saygın yok senin.»

«İnsan doğası değil Mary, sadece doğa. Sincaplar yiyebileceklerinden on kat fazla fındık biriktirirler. Üstelik mideleri patlayacak kadar doyduğu halde gene de ağızları tıka basa doludur. Arıların topladıkları balın ne kadarını yediklerini biliyor musun?»

Mary kafası karıştığı ya da şaşırdığı zaman, mürekkepbalığının mürekkep fışkırtması gibi öfke fışkırtır ve bu öfke bulutunun arkasına saklanır.

«Beni hasta ediyorsun,» dedi. «Kimsenin birazcık mutlu olmasını istemezsin zaten.»

«Sevgilim öyle değil, bu yıkıcı bir mutsuzluk. Paranın getireceği panikten, kıskançlıktan ve tutsaklıktan korkuyorum.»

Bilincinde değildi ama o da aynı şeyden korkuyordu. Beni yaralamaya niyetlendi, acıtacak bir nokta aradı, buldu, sonra kelimelerini seçti. «Beş

kuruşu bile olmayan bir bakkal tezgâhtarı oturup zengin olursa ne feci şeyler olur diye kaygılanıyor. Sanki istediğin zaman bir servet sahibi olabilirmişsin gibi davranıyorsun.»

«Kazanabilirim.»

«Nasıl?»

«İşte sorun bu.»

«Nasıl kazanacağını bilmiyorsun, eskiden de bilmezdin. Sadece blöf yapıyorsun. Her zaman.»

Tahrip etme isteğim öfke doğurur. İçimdeki ateşi hissediyordum. Çirkin, yıkıcı sözcükler zehir gibi yükseliyordu. Ekşi bir nefret hissettim.

Mary birden, «Bak, gidiyor gördün mü?» dedi

«Ne, nerede?»

«Şu ağacın yanından geçip bizim bahçeye girdi.»

«Neydi o Mary? Söyle ne gördün?»

Alacakaranlıkta gülümsediğini gördüm, o dayanılmaz kadınca gülümseyi. Buna zekâ denir ama bence anlayış demek daha doğru. Çünkü anlayış zekâyı gereksiz kılar.

«Hiç bir şey görmedin değil mi Mary?»

«Belki bir ok gördüm ama gitti.»

Kolumu ona dolayıp kendime çevirdim, «İçeri girmeden önce biraz dolaşalım.» dedim.

Gecenin tüneline daldık ve başka şey konuşmadık, ihtiyacımız yoktu ki.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çocukken küçük yaratıkları büyük bir enerji ve zevkle avlardım. Tavşanlar, sincaplar, küçük kuşlar, sonraları ördek ve vahşi kazları uçarken vurmaya başladım. Kemik, kan ve tüyden oluşan yıkıntılar oluşturdum. Kin, suçluluk ya da nefretin karışmadığı şiddete yönelik bir yaratıcılıktı bu. Savaş benim tahribe olan eğilimimi yok etti. Belki de fazla mik-

tarda şekere boğulan bir çocuk gibiydim. Av tüfeğinin patlaması, bir mutluluk sesi değildi artık.

Baharın ilk günlerinde bir çift tavşan, bahçemize düzenli günlük ziyaretler yapmaya başladılar. En çok da Mary'nin karanfillerini seviyorlardı. Köküne kadar yiyorlardı karanfilleri.

«Onlardan kurtulmamız gerek,» dedi Mary.

Yağdan yapışmış 12'lik çiftemi çıkardım, birkaç tane beş numara, eski sertleşmiş mermi buldum. Akşamüstü arka merdivenlere oturdum ve tavşanların ikisini de tek atışla vurdum. Büyük leylak ağacının altına çukur kazıp onları gömdüm. Perişan olmuştum.

Birşeyleri öldürmenin gereksizliğini kavramıştım, bu kadar basit. Bir insan herşeye alışabilir. Öldürmeye aldırmamaya; hatta idama bile; insan alıştıktan sonra işkence etmek meslek bile olabilir.

Çocuklar yatmaya gidince Mary'ye biraz dışarı çıkacağımı söyledim.

Mary neden veya nereye diye sormadı. Birkaç gün önce olsaydı sorardı. «Geç kalacak mısın?»

«Hayır gecikmem.»

«Seni beklemem, uykum var.» dedi. Görünüşe bakılırsa, bir yön belirlendikten sonra, o benden çok daha çabuk ilerliyordu. Hâlâ tavşanlara üzülüyordum. Belki insanın mahvettiği bir şeyi, başka bir şeyi yaratarak dengelemeye çabalaması doğaldır. Ama ben böyle davranır mıydım?»

Danny Taylor'un yaşadığı pis kokulu yere gittim. Asker karyolasının yanında, tabağın içinde bir mum yanıyordu. Danny'nin hali berbattı, yüzü mavi ve kuruydu. Hastaydı. Cildi kurşuni bir renkti. Böylesine pis bir yerde ve bu kadar pis bir yorganın altında hasta olmamaya imkân yoktu. Gözleri açık ve donuktu. Sayıklayacağını düşünmüştüm. Gayet açık ve eski Danny Taylor gibi konuşunca çok şaşırdım.

«Ne istiyorsun Eth?»

«Sana yardım etmek istiyorum.»

«Başka işin yok mu?»

«Hastasın.»

«Bilmiyorum mu sandın? Herkesten iyi biliyorum.»

Yatağın arkasına eğilerek, üçte biri dolu eski bir viski şişesi çıkardı.

«İçer misin?»

«Hayır Danny, pahalı bir viski o.»

«Dostlarım var.»

«Kim verdi onu sana?»

«Seni ilgilendirmez Eth.» Biraz içki içip, aşağılara varmasını bekledi, bir an için huzursuz oldu. Ama sonra rengi yerine geldi. Güldü «Arkadaşım iş konuşmak istedi ama onu aldattım. O daha konuşmadan ben sızdım. Ne kadar kısa zamanda sızdığımı bilmiyor. Sen de iş konuşmaya mı geldin Eth? Çünkü hemen sızabilirim.»

«Bana karşı bazı duyguların var mı Danny? Biraz güven, biraz iyi duygular?»

«Elbette var, ama sonuçta şuna geliriz, ben alkoliğim ve bir alkolik en çok içkiyi sever.»

«Eğer biraz para bulursam, tedavi olur musun?»

En ürkütücü şey, bu kadar çabuk normal, huzurlu ve eski Danny Taylor gibi olabilmesiydi.

«Tedavi olacağımı söylerim Eth. Ama sarhoşları bilemezsin. Parayı alırım onunla da içerim.»

«Diyelim ki parayı doğrudan hastaneye ya da her neresiyse işte oraya ödedim.»

«Sana anlatmaya çalışıyorum. En iyi niyetlerle giderim, birkaç gün sonra da çıkarım. Bir sarhoşa güvenemezsin Eth. Bunu anlamıyorsun. Ne desem, ne yapsam farketmez, sonunda boşveririm.»

«Bundan kurtulmak istiyor musun Danny?»

«Galiba hayır. Sanırım sen ne istediğimi biliyorsun?»

Yeniden şişeye uzandı ve ben yeniden içkinin hızına şaştım. Sadece eskiden bildiğim Danny olmamıştı, duyuları ve algısı da keskinleşmişti, öyle ki düşüncelerimi okudu. «İnanma» dedi. «Çok kısa sürer. Alkol önce uyarır sonra batırır. Bunu görmek için beklemiyorsun herhalde. Şimdi, tedavi olacağıma inanmıyorum. Ayıkken hiç inanmam zaten.» Sonra

mum ışığında parlayan gözlerini bana çevirdi. «Ethan,» dedi. «Tedavi için para vermeyi istiyorsun. Paran yok ki Ethan.»

«Bulabilirim. Mary'ye ağabeysinden miras kaldı.»

«Ve onu bana vereceksin.»

«Evet.»

«Bir sarhoşa inanma dediğim halde öyle mi? Parayı alıp, senin kalbini kıracağımı söylediğim halde haa?»

«Kalbimi şimdi kırıyorsun Danny. Seninle ilgili bir rüya gördüm. O eski yerdeydik, hatırladın mı?»

Şişeyi kaldırdı, sonra, «Hayır, henüz değil, henüz değil Ethan, asla..... asla bir sarhoşa güvenme. Bir sarhoş yani ben... ne zaman çok kötüleşsem zihnimde bir yer daima uyanık kalıyor ve pek de dostça fikirlerle dolu bir nokta değil. Şimdi, şimdi şu dakikada ben senin eski arkadaşınım. Sızmak konusunda sana yalan söyledim. Evet aslında sızdım ama, şişeyi düşünüyordum.»

«Bekle,» dedim, «daha fazla içmeden bir şey söyleyeyim yoksa sanırsın ki... yani benden kuşkulanırsın. Şişeyi Baker getirdi değil mi?»

«Evet.»

«Ve birşeyi imzalamanı istedi.»

«Evet, ama ben sızdım.» Kendi kendine güldü ve şişeyi dudaklarına kaldırdı ama mum ışığında gördüm çok az içti. Sadece bir damla.

«İşte söylemek istediğim şeylerden biri de bu Danny. O eski yeri mi istedi?»

«Evet.»

«Nasıl oldu da satmadın?»

«Sana söyledim galiba, orası beni beyefendi yapıyor. Sadece bir beyefendinin davranışlarından yoksunum o kadar.»

«Satma onu Danny. Sıkıca sarıl.»

«Sana ne? Neden satmayacakmışım?»

«Gururun için.»

«Hiç gururum kalmadı, sadece şu anki durumum var.»

«Evet ya, ne zaman para istesen utanıyorsun. Bu gurur demektir.»

«Hayır, söyleyeyim. O bir hile. Alkolikler kurnaz olurlar. Bu seni utandırır, ama sen benim utandığımı sanıp para verirsin. Utanmamıştım. Sadece içki içmek istiyordum.»

«Satma Danny. Çok değerli. Baker biliyor. Değeri olmayan hiç birşeyi almaz o.»

«Nesi değerli?»

«Havaalanı yapmaya en elverişli yer orası.»

«Anladım.»

«Eğer elinde tutabilirsen, senin için yeni bir başlangıç olabilir Danny. Sıkı tut. Tedavi olabilirsin ve döndüğünde bir yuvan olur.»

«Ama rahatım kalmaz. Belki satıp, parasını içkiye yatırsam ve... dallar kırılırsa, beşik düşer, beşik düşerse, bebek düşer, bebek düşerse herşey düşer.» Bunları tiz bir sesle şarkı gibi söylüyordu. Güldü. «Orayı sen mi istiyorsun Eth? Bunun için mi geldin?»

«Senin iyi olmanı istiyorum.»

«İyiyim.»

«Açıklamak istiyorum Danny. Eğer başıboş biri olsaydın istediğini yapmakta serbest olurdun. Ama bir grup ileri görüşlü şehirlinin istediği birşey var sende.»

«Taylor çayırlığı. Ve ona sıkıca sarılacağım. Ben de ileri görüşlüyüm.» Şişesine sevgiyle baktı.

«Danny, söyledim sana, orası havaalanı için tek yer. Anahtar nokta. Orayı almak zorundalar, yoksa tepeleri düzleştirmek zorunda kalacaklar, buna da paraları yetmez.»

«Öyleyse onların canına okurum.»

«Unutuyorsun Danny, mal mülk sahibi insan, değerli bir kaynaktır. Yakınlarda, senin için yapılacak en iyi şeyin bir kliniğe yatırılman olduğunu söylediklerini duydum.»

«Buna cesaret edemezler.»

«Edebilirler. Ve bundan mutluluk duyarlar. Nasıl olur biliyorsun. Yargıcı tanırsın, malına sahip olamaz diye bir karar çıkarır. Bir vasi tayin eder, kimi

önerir biliyorsun. Tabii bütün bunlar para ister, dolayısıyla arazinin satılıp, bu işin parasının ödenmesi gerekir. Bil bakalım araziyi kim satın alır?»

Gözleri parlıyordu, beni dinlerken ağzı aralandı. Şimdi uzaklara bakıyordu.

«Beni korkutmaya çalışıyorsun Eth. Yanlış zaman seçtin. Beni sabah üşürken ve dünya yeşil bir kusmuğa büründüğü saatlerde ara. Şimdi, on kişi kadar güçlüyüm. Çünkü şişem burada.» Şişesini kılıç gibi salladı. Gözleri mum ışığında küçülmüştü. «Sana söylemiş miydim Eth? Galiba söylemiştim, sarhoşların şeytani bir zekâları vardır.»

«Ama sana neler olabileceğini anlattım.»

«Sana katılıyorum. Doğru olduğunu biliyorum. Sen kendi fikirlerini açıkladın. Ama beni korkutmak yerine içimdeki şeytanı uyandırdın. Bir sarhoşun çaresiz olduğunu söyleyenler delidir. Bir sarhoş demek, özel yetenekle donatılmış özel biri demektir. Onlarla mücadele edebilirim ve şimdi, mücadeleye hazırım.»

«İyi çocuk, duymak istediğim buydu.»

İçki şişesinin boynunun arkasından bana baktı.

«Mary'nin parasını bana verecek misin?»

«Evet.»

«Teminat almadan mı?»

«Evet.»

«Parayı geri almanın binde bir şans olacağını bilerek mi?»

«Evet.»

«Sarhoşların kötü bir yanı vardır Eth. Sana inanmıyorum.»

Kuruyan dudaklarını yaladı «Parayı elime mi vereceksin?»

«Ne zaman istersen.»

«Yapmamanı söyledim.»

«Ama yapacağım.»

Bu defa şişeyi dikip içti, şişenin içindeki içkinin akışını görebiliyordum. İçmeyi bitirdiğinde gözleri daha da parlamıştı ama, bir yılanın gözleri gibi soğuk ve kişiliksiz bakıyordu. «Parayı bu hafta bulabilir misin Eth?»

«Evet.»

«Çarşambaya?»

«Evet.»

«Şimdi üzerinde birkaç doların var mı?»

Tam bir dolarım vardı, bozukluk olarak, hepsini uzattığı avucuna bıraktım.

Şişeyi bitirip, yere attı. «Nedense seni hiç akıllı bulmuyorum Ethan. En basit tedavinin binlerce dolar tuttuğunu biliyor musun?»

«Tamam.»

«Bu bir eğlence Ethan. Satranç değil, poker bu. İyi poker oynarım, çok iyi. Çayırlığımı teminat olarak göstereceğime iddiaya girdin. Hatta bin dolarlık içkinin beni öldüreceğine de iddiaya girdin. Böylece havaalanı avcunun içine düşecek.»

«Çok iğrenç şeyler bunlar Danny.»

«İğrenç olabileceğimi söylemiştim.»

«Söylediklerime inanmayı denesene.»

«Hayır. Ama aklımda tutacağım. Beni eski günlerden hatırlıyorsun Ethan. Ben seni hatırlamıyorum mu sandın? Mantığı iyi gelişen bir çocuktun. Tamam. Susadım. Şişe boşaldı. Dışarı çıkıyorum. Fiyatım bin dolardır.»

«Tamam.»

«Çarşamba günü nakit para!»

«Getireceğim.»

«Yazı yok, imza yok, hiç bir şey yok! Beni eski günlerden tanıdığını da sanma Ethan. Buradaki herşeyi değiştirdi. Hiç bir bağımlılığım, hiç bir güzelliğim yok. Alacağın tek şey kalpten bir gülüştür o kadar.»

«Sadece denemeni isterdim.»

«Elbette. Yemin ederim Eth. Ama umarım sana bir sarhoşun yemininin değeri nedir, söylemiştim. Sadece parayı getir. İstediğin kadar kalabilirsin. Evim, senin sayılır. Ben gidiyorum. Çarşambaya görüşürüz Eth.»

Eski asker yatağından kalkmaya uğraştı. O pis yorganı sırtına alıp sallanarak yürüyüp gitti. Pantolonunun önünü bile kapamamıştı.

Biraz daha oturup, mumun eriyerek tabaktaki

yağa karışmasını seyrettim. Benim girdiğim iddialar dışında söylediği her şey doğruydu. O kadar çok değişmemişti. O yıkıntının biryerlerinde Danny Taylor hâlâ vardı. Danny'i söküp atacağını sanmıyordum. Danny'i severdim ve söylediğini yapmaya hazırlanmıştım. Uzaktan, duru ve yüksek bir sesle şarkı söylediğini işittim.

«Hızlan, güzel gemi, kanatlı bir kuş gibi.
Denizciler bağırıyor : 'ileri!'
Kral olmak için doğmuş çocuğu taşıyor
Denizden gökyüzüne götürüyor

Bir süre yalnız oturduktan sonra, mumu söndürüp, anacaddeden eve gitmek için yola çıktım. Willie henüz uyumamıştı, polis arabasının içinde oturuyordu.

«Bence çok fazla dışarı çıkıyorsun Eth.» dedi.

«Neden olduğunu bilirsin.»

«Bilirim tabii. Bahar. Genç adamın eğlencesi.»

Mary gülümseyerek uyuyordu. Ama yanına yattığımda yarı uyandı. Üzüntü midemdeydi sanki, soğuk, acıtan bir üzüntü. Mary dönerek beni kollarına aldı. Çimen kokulu vücudunu yasladı. Ona ihtiyacım vardı. Üzüntü zamanla azalır, biliyorum ama karıma ihtiyacım vardı şimdi. Gerçekten uyanmış mıydı bilmiyorum ama uyuyor bile olsa ihtiyacımı hissetmişti.

Daha sonra uyandı. «Sanırım karnın aç!» dedi.

«Evet Helen.»

«Ne istersin?»

«Soğanlı sandviç. Yok, yok, çavdar ekmeğiyle yapılmış iki soğanlı sandviç.»

«Sana uymak için ben de yerim.»

«İstemeden mi?»

«Tabii ki istiyorum.»

Merdivenlerden aşağı indi. Birkaç dakika sonra sandviçler, bir karton süt ve iki bardakla geldi. Nefis bir acı soğandı. «Mary.. canım!» diye başladım.

«Önce yut.»

«İş hakkında birşey bilmek istemediğini söylerken ciddi miydin?»

«Evet, neden?»

«Bir isteğim var. Bin dolar istiyorum.»

«Bay Baker mi birşey söyledi?»

«Öyle denebilir. Ama özel bir konu.»

«İyi, bir çek yazıver.»

«Hayır sevgilim. Parayı nakit istiyorum senden. Bankaya yeni mobilyalar, yeni halılar ya da başka birşey alacağını söyleyebilirsin.»

«Ama birşey almayacağım ki?»

«Alacaksın.»

«Bu bir sır mı?»

«Sen böyle istediğini söylersin.»

«Evet, yani, öyle derim. Peki. Böylesi daha iyi. Ne acı soğanmış. Bay Baker onaylar mı dersin?»

«Kendisi yapsa çok beğenirdi.»

«Ne zaman istiyorsun?»

«Yarın.»

«Şu soğanı yiyemiyorum. Yeterince kötü kokuyorum zaten.»

«Sen benim biricik sevgilimsin.»

«Marullo'yu çözemedim daha.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Eve gelmesi, şeker getirmesi.»

«Tanrının işleri gizlidir.»

«Lütfen alaya başlama. Paskalya daha bitmedi.»

«Bitti. Biri çeyrek geçiyor.»

«Güzel Tanrım. Uyusak iyi olacak.»

«Ah işte şimdi kızdım. Shakespeare'den konuşuyorsun.»

«Herşeyle şaka edersin.»

Ama şaka değildi. Üzüntü yerinde duruyordu, eskisi gibi değildi ama ağrıyordu. Bazen kendime neden canım acıyor diye sorarım. İnsanlar herşeye alışır ama bu da zaman alır. Çok eskiden dinamit fabrikasına nitrogliserin taşıma işine girmiştim. Ücret yüksekti, çünkü iş çok tehlikeliydi. Önceleri attığım her adımda dehşete kapılıyordum ama bir hafta sonra sadece bir iş olarak görmeye başla-

dım. Niye şaşıyorum ki, bakkal tezgâhtarı olmaya bile alıştıktan sonra.... Alıştığımız ya da tam tersine alışmadığımız herşeyin çekici bir özelliği oluyor.

Karanlıkta gözlerimin önünde kırmızı noktacıklar dansederken vicdan muhasebesi denen şeyi yapmaya kalkıştım. Vicdanımda hiç yara bulamadım. Acaba bir yol tuttursam, yönünü değiştirebilir miyim, ya da pusulayı doksan derece döndürebilir miyim diye araştırdım. Evet, bunları yapabilirdim ama yapmayı istemedim.

Yepyeni bir boyut kazanmıştım ve beni büyülüyordu bu. Hiç kullanılmamış bir grup adalenin farkına varmak ya da uçabileceğime ilişkin çocukça bir rüyanın gerçekleşmesi gibiydi.

Bazen olayları, sahneleri, konuşmaları yeniden gözümde canlandırırdım. Böylece ilk seferinde gözümden kaçmış olan detayları yakalayabiliyordum.

Mary, Marullo'nun elinde şekerlerle eve gelmesini garip buluyordu. Mary'nin gariplik duygusuna daima güvenirim.

Ben, Marullo'nun geliş nedeni olarak, onu aldatmadığım için teşekkür etmek istemesini düşünmüştüm. Ama Mary'nin sorusu beni bildiğim ama görmeden geçtiğim bir şeyi bulmak için yeniden düşünmeye itmişti. Marullo daha önce hiç bir şeyi ödüllendirmemişti. Şimdi ise gelecek bazı şeyler için hazırlık yapıyordu. Beni kullanabileceğini anladığı an'a kadar benimle hiç ilgilenmemişti. İş ve Sicilya ile ilgili konuşmamızı hatırladım. Bir ara kesin kararlılığını kaybetmişti. Şu veya bu şekilde benden bir şey istiyordu ve bir şeye ihtiyacı vardı. Bunu anlamanın bir yolu var. Ondan genellikle reddettiği bir şeyi istersem ve o da verirse, o zaman dengesini kaybettiğini ve çok dertli olduğunu bilebilirdim. Marullo'yu bir yana bırakıp Margie'yi ele aldım. Margie deyince aklıma hemen kadının yaşı geliyor.

«Daima seni düşünüyorum Margie, dünyaları verirdim.....»

Margie'nin hayalini, tavanda danseden kırmızı beneklerin yerine koydum. Kendimden hiç bir şey

eklemeden, olduğu gibi görmeye çalıştım. Uzun bir süredir, belki iki yıldır, karımın arkadaşı olan bir bayan Margie Young-Hunt vardı. Karımın hiç dinlemediğim konuşmalarının bir parçasıydı bu kadın. Sonra birdenbire ortaya Margie Young-Hunt çıktı, sonra da Margie. Kutsal Cumadan önce de dükkâna gelmiş olmalıydı ama hiç hatırlayamıyorum. O gün sanki kendisini duyurmuştu. Bu tarihten önce, ben onu nasıl göremediysem onun da beni görmemiş olması mümkündü. Ama o günden beri Margie vardı, hareketli ve şaşırtıcı. Ne istiyordu? Yapacak hiç bir işi olmayan bir kadının katıksız kötülüğü olabilir mi? Yoksa bir plana göre mi hareket ediyordu? Bence, onun farkına varmam ve onu düşünmem için kendini bana duyurmuştu.

Sanırım, ikinci fal bakma işine iyi niyetlerle başlamıştı, her zamanki cilalı ve profesyonelce başarısını gösterecekti. Ama bir şey olmuş ve durumu bozmuştu. Ne Mary, ne de ben onu sinirlendirecek şey söylemiştik. Gerçekten yılanı görmüş müydü? Bu en basit ve galiba da en doğru açıklamaydı. Belki gerçekten sezgileri kuvvetliydi, başka zihinleri kolayca okuyabiliyordu. Önemli olan beni bir değişmenin orta yerinde yakalayıp buna inanmamı kolaylaştırmış olmasıydı. Ama belki de tesadüftür. Peki, hiç niyeti olmadığı halde o satıcıyla Mantauk'a gitmesinin ve Marullo'ya herşeyi anlatmasının nedeni neydi? Nedense söylemeye niyeti olmadığı birşeyi söyleyeceğine inanmıyorum. Tavanarasındaki kitaplığın bir yerinde Bering'in mi, yok Baranov'un, 1800'lerde yaşamış Alexander Baranov'un hayat hikâyesi olacak. O Rus devlet adamının kitabında, Alaska'nın büyücüler için hapishane olarak kullanılmasına ait bilgiler vardır mutlaka. Uydurma bir hikâyeye benzemiyor hiç. Bakmam gerekiyor. Belki de şimdi Mary'yi uyandırmadan oraya çıkabilirim.

Tam bu sırada eski meşe merdivenlerin gıcırdadığını duydum, sonra ikinci ve üçüncü defa duydum. Evin ısıya göre genişleyip daralması değildi nedeni, uykusunda gezen Ellen olmalıydı.

Kızımı severim elbette ama zeki olduğu

kadar kıskançtır, bu da beni korkutuyor. Daima kardeşini kıskanmıştır, bazen beni de kıskanıyor galiba. Cinsel konularla çok erken ilgilenmeye başladı bence. Belki babalar hep böyle hisseder. Çok küçükken, erkeklik organına duyduğu açık ilgi çok utandırıcıydı. Sonra farklılığı keşfetti. Dergilerde sözü edilen melek masumluğunda bir genç-kız değildi artık. Ev sinirden kaynıyor, duvarlar huzursuzluktan titriyorlardı. Böyle geçiş çağındaki kızların büyücülüğe yatkın olduklarını okumuştum, galiba doğru. Bir zaman hortlak şaka yapıyor dediğimiz şeyler oluyordu evde. Tablolar duvardan düşüyor, tabaklar yerlere düşüp parçalanıyorlardı. Tavanarasından ayak sesleri, kilerden vuruşlar duyuluyordu. Bunlara neyin sebep olduğunu bilmiyordum ama Ellen'den gözlerimi ayırmamam için yeterdi bunlar. Ellen gizli gizli dolaşıyordu. Geceleri dolaşan kediler gibiydi. Tabloların düşmesinden, evdeki bazı şeylerin sebepsiz yere kırılmasından, vurma seslerinden Ellen'in sorumlu olmadığına inandırdım kendimi. Ama sonra birşey farkettim. Ellen evde yokken hiç bir şey olmuyordu. Hortlak geldiğinde kızım oturmuş boşluğa bakıyor olurdu ama o an bizimle birlikte değildi, bu kesin. Ben çocukken, eski Hawley evinin, püriten korsan atalarımızdan birinin hayaleti tarafından ziyaret edildiği söylenirdi. Yazılı belgelere göre, bu yürüyen, dolaşan ve inleyen bir hayaletti. Merdivenler onun görünmez ağırlığı altında gıcırdardı. Evde bir ölüm olacağı zaman duvarlara vururdu. İşler yolundayken de vururdu. Ama hortlak böyle değildi, kötü niyetli, uğursuz, zarar veren, kinci biriydi. Değersiz şeyleri asla kırmadı. Sonra birden gidiverdi. Ben ona hiç inanmadım. Orada oluşu, kırılan porselenler, parçalanan resimler bir yana bırakılırsa ailemiz için bir şaka konusuydu.

Hortlak gittikten sonra, şimdi yaptığı gibi Ellen uykusunda yürümeye başladı. Merdivenlerden inen yavaş ama kararlı adımları duyuyordum. Aynı anda Mary derin bir nefes aldı, birşeyler mırıldandı. Hafif bir rüzgâr başladı ve tavandaki dalların gölgesini hareketlendirdi.

Yavaşça yataktan çıkıp robdöşambrımı giydim. Ben de herkes gibi uyurgezerlerin uyandırılmaması gerektiğine inanırım.

Söylediklerimden sanki kızımı sevmiyormuşum gibi bir anlam çıkıyor, ama seviyorum. Yalnızca onu anlayamadığım için nedense korkuyorum ondan.

Eğer merdivenin duvara bitişik olan yanına basılırsa gıcırdamaz. Gençliğimde kaçamak yaptığım bir gece keşfetmiştim bunu. Mary'yi rahatsız etmemek için bugün bile bu bilgiyi kullanırım. Şimdi de parmaklarımla duvarı yoklayarak yavaşça aşağı indim. Sokak lambasından gelen hafif sarı ışık karanlığı bölüyordu. Ellen'i görebiliyordum. Kızım beyazlaşmış gibiydi, belki de beyaz geceliği yüzünden yanılıyordum. Yüzü gölgede kalıyordu ama kolları ve elleri ışık içindeydi. Değersiz aile hatıralarının durduğu cam kapaklı büfenin önünde duruyordu. Oyma gemici işleri vardı, demirler, kürekler ve içindeki gemicilerle sandallar hepsi dişe benzeyen balina kemiğinden oyulmuştu. *Belle-Adair*'in küçük bir modeli de vardı, toplanmış yelkenleri, ipleri vernikle parlıyordu geminin. Eski kaptanların Çin'e yaptıkları yolculuklardan kalan Chinoiserie parçaları, abanozlar, fildişi, gülen ya da ciddi tanrılar, Buda, gülağacından, sabunağacından ve bazıları da yeşilden oyulmuş çiçekler, saydam, güzel incecik fincanlar vardı. Bunların bazıları değerliydi belki, artık bulunmayan şekilsiz at heykelleri örneğin. Ama bunların değerli olması mastlantı olmalıydı. Çünkü o gemici, balina öldüren adamlar iyiyi kötüyü ayırabilirler miydi? Ya da ayırırlar mıydı?

Dolap benim için daima kutsal bir yer olmuştu. Atalarımın Romalı maskeleri, aydan düşmüş taşlara oydukları tanrı figürleri vardı dolapta. Muhabbet otu bile vardı, asılmış bir adamın ölüm aşılayan spermlerinden oluşmuş kusursuz bir küçük adam vardı. Ve bir de denizkızı... iyice solmuştu artık ama gerçekten usta işiydi. Bir insanın ön tarafıyla balığın arka tarafını akıllıca birleştirmişti onu yapan kişi. Yıllar geçtikçe kurumuş dikişleri ortaya çıkmıştı ama küçük dişlerini göstererek gülüyordu hâlâ.

Her ailenin sihirli, kuşaktan kuşağa devam eden, rahatlatan ve düşündüren bir eşyası olduğuna eminim. Bizimkisi, nasıl anlatsam, saydam, yuvarlak bir taştı. Belki kuvartz, belki de yeşimtaşındandır, hatta sabuntaşı bile olabilir. Çapı 16 cm., yüksekliği 5 cm. civarındadır ve yuvarlaktır. Üzeri kıvrımlı, hareketliymiş gibi görünen gerçekte ise hiç kımıldamayan dalgalarla süslüdür. Canlıydı ama başı, kuyruğu ya da başlangıcı, sonu yoktu. Dokunulduğu zaman pürüzsüz değildi, deri gibi hafif yapışkandı da ama dokununca sıcak olduğu anlaşılırdı. İçini görebilirdiniz de öbür yanı göremezdiniz. Galiba benim kanımdan olan eski denizcilerden biri bunu Çin'den getirmişti. Sihirliydi, ona bakmak dokunmak, yanağınıza sürtmek ya da okşamak çok zevkliydi. Bu garip ve sihirli taş cam dolapta yaşardı. Çocukluğumda, delikanlılığımda ve büyüdükten sonra da bu taşı elime almama dokunmama izin vardı, ama evden dışarı çıkarmam yasaktı. Rengi, büklümleri ve dokusu benim gereksinmelerime göre değişirdi. İlk önceleri onu yürek sanırdım, sonraları uzaktan alev alev yanan, ağrıyan bir şey olarak kabul ettim. Çok daha sonra ise beyin ya da bir bilmece olarak gördüm onu, başı ve sonu olmayan, hareket eden, sorusunu kendi içinde taşıyan ve onu bozacak yanıtlara gerek duymayan, başlangıçsız veya onu sınırlandıracak bir sonu olmayan birşeydi o.

Cam dolabın, eski zamanlardan kalma bir kilidi ve daima kilitte duran büyük kare prinçten bir anahtarı vardı.

Uyuyan kızım, sihirli taşı eline almıştı, sanki canlıymış gibi onu okşuyordu. Henüz olgunlaşmamış göğsüne batırdı, yanağına sürdü, süt emen enik gibi kokladı. Özlem ve zevk anlatan bir şarkı mırıldanıyordu alçak sesle.

Elien'in içi kırıp dökmek arzusuyla doludur. Önce taşı yere atıp kıracak ya da bir yere saklayacak diye korktum ama şimdi taşın ellerinde, bir anne, bir çocuk, bir âşık yerine geçtiğini görüyordum.

Kızımı korkutmadan nasıl uyandırabilirim diye düşündüm. Uykuda gezenleri neden uyandırırlar?

Kendilerine zarar verebileceklerinden korktuğumuz için mi? Başlarına bir şey geldiğini duymadım, sadece uyandırılırlarsa bir şey olabilirmiş. Neden araya gireyim? Bu acı ve korkuyla dolu bir kâbus değil ki, uyanıkların anlayışı dışında kalan bir zevk ve birlikti. Bunu bozmaya ne hakkım var? Sessizce geri çekilip, koltuğuma oturdum, beklemeye başladım.

Loş odada dönen yuvarlanan, tatarcık bulutlarına benzeyen parlak bir ışık noktacıkları vardı sanki. Gerçekte yoktular, sanırım benim gözlerim yanıyordu. Kızım Ellen'den beyazlık fışkırdığı gerçekti, sadece beyaz geceliğinden değil, derisinden de fışkırıyordu. Yüzünü görebiliyordum, karanlıkta görememem gerekmesine rağmen. Bana küçük bir kızın yüzü gibi gözükmedi, yaşlı da değildi ama olgun, tamamlanmış ve biçimli bir yüzdü. Normalde hiç yapmazken şimdi dudakları sımsıkı kapalıydı.

Bir süre sonra Ellen taşı yerine koydu, dolabın kapaklarını kapatıp, anahtarını çevirdi. Sonra dönüp benim yanımdan geçti, merdivenlere yöneldi. İki şeyi hayal etmiş olabilirim, birincisi, kızım çocuk gibi değil tam bir kadın gibi yürüyordu. İkincisi, yürürken ışık saçmıyordu artık. Bunları zihnimdeki çocuk taraf uydurmuş olabilir. Ne var ki üçüncü şey gerçekti. Çıkarken merdivenler hiç gıcırdamadı. Tahtaların şikâyet etmediği duvar kenarından yürüyor olmalıydı.

Birkaç dakika sonra peşinden gittim. Yatağında uyuyordu, üstü iyice örtülmüştü. Ağzından nefes alıyordu, yüzü uyuyan bir çocuk yüzüydü.

İçimden gelen itici bir duyguyla tekrar aşağı indim ve camlı dolabı açtım. Taşı elime aldım. Ellen'in vücudunun ısısıyla sıcaktı. Çocukluğumda yaptığım gibi işaret parmağımı sonsuz şekillerin üzerinde gezdirdim ve rahatladığımı hissettim. Taş yüzünden kendimi Ellen'e yakın buluyordum.

Acaba bu taş kızımı bana, Hawley'lere yakınlaştırmış mıydı bilmek istedim.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Pazartesi günü vefasız bahar, soğuk yağmurlarla ve bahara güvenen ağaçların yapraklarını savuran şiddetli bir rüzgârla sanki kışa doğru geri gitmeye başladı.

Çimenlere yayılmış açgözlü, cesur serçeler darmadağınık oldular, yolları ve hedefleri bozuldu. Bu yüzden değişken havaya lanetler yağdırdılar.

Sabah gezintisini yapan, kuyruğu savaş bayrağı gibi dikilmiş Red Baker'la karşılaştım. Eski bir tanıdıktı. Gözlerini yağmurdan korumak için kırpıştırıyordu.

Ona, «Şu andan itibaren sen ve ben sadece görünüşte dostuz. Sana şunu söylemeliyim, gülümsemelerimiz vahşi bir çatışmayı gizlemektedir. Senin sahibinin işini bitirip bir yere saklanmaya niyetim var.» dedim.

Morphy zamanında geldi. Galiba beni bekliyordu.

«Berbat bir gün!» dedi. Yağmurluğu bacaklarına dolanıyordu. «Patronumla sosyal ilişkiler kurmuşsun diye duydum.»

«Birkaç öğüte ihtiyacım vardı. Bana çay ikram etti.»

«Etmesi gerekirdi.»

«Nasihat dinlemenin nasıl olduğunu bilirsin. Senin yapmak istediğin şeye uyan nasihatleri dinlersin sadece.»

«Yatırım konusu galiba.»

«Mary yeni mobilyalar istiyor. Bir kadın bir şey istemeye niyetlendi mi, onu süsleyip püsler, adını 'yatırım' koyar.»

Morphy, «Sadece kadınlar değil ki,» dedi. «Aynı şeyi ben de yaparım.»

«Neyse, para onun. İndirimli satışlardan biraz alışveriş edecek.»

Anacaddenin köşesinde, Rapp'ın oyuncak dük-

kânının ince tabelâsının düşüp yuvarlandığını, sanki trafik kazası olmuş gibi sesler çıkardığını gördük.

«Senin patronun anavatanı İtalya'ya bir gezi yapacağını duydum, doğru mu?»

«Bilmiyorum. Daha önce hiç gitmemiş olması bana garip geliyor. O aileler birbirlerine çok bağlıdırlar.»

«Bir fincan kahve için vaktin var mı?»

«Dükkânı silip süpürmem gerek. Tatilden sonraki sabahlar işler yoğun olur.»

«Amaan, boşver. Yaşamana bak. Bay Baker'in şahsi dostu olan birinin kahveye ayıracak zamanı vardır.»

Bunu herhangi bir kasıtla söylememişti ama kulağa yapmacık geliyordu. Morphy herşeyi masum ve iyi niyetli gösterebilirdi.

Foremaster lokantasına sabahları kahve içmek için bir kere bile uğramamıştım. Kasabada oraya gitmeyen tek kişi bendim galiba. Bu bir alışkanlık, bir âdetti oysa.

Tezgâhın yanındaki taburelere tünedik. Bayan Lynch, okulda sınıf arkadaşımdı, tabaklara bir damla kahve dökmeden fincanlarımızı doldurdu. Fincanın yanındaki küçük kavanozda krema vardı ama Bayan Lynch bize iki kesme şeker vermekle yetindi. Morphy atıldı «Yılan gözleri.»

Bayan Lynch, Bayan Lynch..... şu bayan lafı artık isminin ve tabii kendisinin bir parçası olmuştu. Bundan asla kurtulamayacaktı, galiba. Burnu her sene biraz daha kızarıyordu, ama içkiden değildi sinüziti vardı.

«Günaydın Ethan.» dedi. «Birşey mi kutluyorsun?»

«Beni o sürükledi» dedim, sonra bir içtenlik gösterisi yapmak için ekledim «Annie.»

Kafasına bir yumruk yemiş gibi sarsıldı, sonra birden anladı ve gülümsedi. Şimdi tıpkı 5. sınıftaki halini andırıyordu. «Seni gördüğüme sevindim Ethan,» diyerek burnunu kâğıt mendile sildi.

«Duyduğum zaman epey şaşırdım» dedi Morphy Şekerin kâğıdını yırtmaya uğraşıyordu. Tırnakları

cilalıydı. «Aklına bir fikir gelir sonra iyice yerleşir. Sen de onu gerçek sanırsın. Eğer gerçek değilse bu defa korkarsın.»

«Neden sözettiğini anlayamadım.»

«Galiba ben de anlamıyorum. Kahrolası kâğıtlar. Neden bunları bir kavanoza koymazlar?»

«Belki çok fazla kullanılmasın diye.»

«Herhalde. Bir süre sadece şekerle karnını doyuran birini tanımıştım. Otomatik makineye giderdi. Kahve on sentti, yarısını içip fincanı şekerle doldururdu. En azından açlıktan ölmesini engelliyordu.»

Her zamanki gibi, sözünü ettiği kişinin kendisi olup olmadığını düşündüm. Manikür yaptıran, sert, garip ve yaşını göstermeyen biriydi. Düşünme tekniği ve işinde gösterdiği başarı, onun iyi eğitim görmüş biri olduğunu düşündürüyordu. Kültürü, bilgisi, bu garip çifte kişilikli konuşmasında gizliydi, parlak, sert ve sağlam sözcüklerle konuşurken, birden cahil biri gibi konuşabiliyordu.

«Bu yüzden mi tek şeker kullanıyorsun?» diye sordum.

Gülümsedi «Herkesin bir teorisi vardır,» dedi. «Ben bir insanın neden yıpranmış olduğuyla ilgilenmem, çünkü onun bir yıpranma teorisi vardır. Teoriler seni yol işaretlerini izlemekten vazgeçirip bir toprak yola girmeni sağlayabilir. İşte senin patron beni burada yanılttı.»

Uzun zamandan beri evden başka bir yerde kahve içmemiştim. Kahve iyi değildi, tadı kahveye benzemiyordu ama sıcaktı, gömleğime de birkaç damla döktüğümden renginin kahverengi olduğunu biliyordum.

«Ne demek istediğini bulamıyorum.»

«Bu fikre neden kapıldığımı bulmaya çalışıyorum. Kırk yıldır burada olduğunu söylediği için herhalde. Otuz beş veya otuz yedi yıl tamam. Ama kırk yıl olmaz.»

«Hâlâ anlayamadım.»

«Bu da 1920 demektir. Hâlâ bulamadın mı? Bilirsin, bankacılıkta insanları çabuk tanımak şarttır. Pek çok kural öğrenirsin. Düşünmezsin bile o ye-

rini bulur. Yanılabilirsin de. Belki 1920'de gelmiştir. Ama yanılabilirim.»

Kahvemi bitirdim «Temizlik vakti geldi,» dedim.

«Sen de beni yanılttın,» dedi Morphy. «Eğer soru sorsaydın anlatmazdım, ama sormadın. Ben de anlatacağım. 1921'de ilk göçmen engelleyici yasa çıktı.»

«Yani?»

«1920'de gelmiş olabilir. 1921'de gelemezdi çünkü.»

«Evet?»

«Yani bence, 1921'de arka kapıdan geldi, kaçak olarak yani. Bu yüzden de İtalya'ya gidemiyor çünkü pasaport alamaz.»

«Hey Allahım, iyi ki bankacı değilim.»

«Olsaydın benden iyi bankacı olurdun. Ben çok konuşuyorum. Eğer gerçekten gidiyorsa yanıldım demektir. Bekle, ben de geliyorum. Kahveler benden.»

«Hoşçakal Annie,» dedim.

«Yine gel Eth. Hiç uğramıyorsun.»

«Gelirim.»

Sokağı geçerken Morphy, «Patronuna bu konuşmamızdan sözetmezsin değil mi?» dedi.

«Neden söyleyeyim?»

«Ben neden anlattım? Bu kutuda ne var?»

«Şövalye Templar'ın şapkası. Tüyü sararmış. Yeniden beyaza boyarlar mı diye araştıracaktım.»

«Senin mi?»

«Ailemizin idi. George Washington cumhurbaşkanı olmadan önce masonduk.»

«O da Mason muydu? Ya Bay Baker?»

«Onun ailesinde de Masonlar vardı.»

Ara sokağa gelmiştik. Morphy bankanın arka kapısının anahtarını arıyordu. «Belki de bu yüzden kasayı loca toplantısı yapar gibi açıyoruz. Mumlar yaksak yeridir. Kutsal bir şey bizim kasa.»

«Morphy,» dedim, «bu sabah saçmalayıp durdun. Paskalya ruhunu arıtmamış senin.»

«Sekiz güne kadar belli olur,» dedi. «Ciddiyim.

Saat dokuz olduğunda en kutsal varlık önünde çırılçıplak duracağız. Sonra Peder Baker dizçöküp kasayı açacak ve hepimiz büyük tanrı nakit paranın önünde eğileceğiz.»

«Senin aklından zorun mu var Morphy?»

«Mümkün. Kahrolası moruk kilit. Buz kıracağı ile açılır ama anahtarla asla!» Anahtarla biraz uğraştı, sonra kapı açılıncaya kadar tekmeler indirdi. Cebinden bir kâğıt mendil çıkarıp kilit dilinin girdiği yuvaya sokuşturdu.

Az daha, «bu tehlikeli değil mi?» diye soracaktım. Ama ben sormadığım halde o cevap verdi. «Kahrolasıca şey, kendi kendine açılmaz. Baker kasayı açtıktan sonra bu kapının kilitli olup olmadığını kontrole gelir. Marullo hakkındaki pis şüphelerimi ona anlatma e mi. Bana hemen düşman olabilir.»

«Tamam Morphy,» dedim. Kendi kapıma dönüp, her sabah içeri girmek için uğraşan kediyi aradım. Yoktu.

İçeri girdiğimde dükkân bana değişmiş ve yeni göründü. Daha önce hiç görmediğim şeyleri gördüm. Beni sinirlendiren ve canımı sıkan şeyleri ise görmedim. Neden olmasın? Dünyaya yeni gözlerle hatta yeni merceklerle bakmalı..... yepyeni bir dünyaya bakmalı insan. Tuvaletteki damlayan sifondan hafif bir ses geliyordu. Marullo tamir ettirmiyordu; çünkü su saatimiz yoktu. Dükkânın ön tarafına gidip, eski model terazinin üzerinde duran kiloluk ağırlığı sifon zincirine bağladım. Sifon boşaldı, su devamlı boşalacaktı artık. Dükkânın ön tarafına gidip sesi dinledim. Gayet iyi duyuluyordu. Öyle bir sesti ki bu, başka hiçbir sesle karıştırılamazdı. Gidip ağırlığı aldım ve yerine koydum. Ben de tezgâhın arkasındaki kürsüme yerleştim. Raflarda kongre üyeleri bekleşiyorlardı. Zavallılar, bir yere kımıldayamazlar. Kahvaltılıkların bulunduğu rafın üzerinde duran kutu ve üstündeki gülümseyen Miki Fare maskesi dikkatimi çekti. Allen'e verdiğim sözü hatırlatmıştı bana. Üst raflardaki malzemeleri indirmeye yarayan sopamı bulup kutuyu aşağı indirdim. Depoda duran paltomun altına koydum. Kürsüme

döndüğümde bu kez bir diğer Miki Fare gülümsüyordu.

Konservelerin arkasına uzanıp, bozuk paraları koyduğum keseyi dışarı çıkardım. Birden başka bir şey hatırladım, elimi biraz daha ileri uzattım ve bildim bileli orada duran yağlı, eski 38 kalibrelik tabancayı buldum. Gümüş bir Iver Johnson'du ama gümüşü çoktan kararmıştı. Silahı açtım, içindeki kurşunlar yemyeşil olmuştu. Silindiri o kadar eskiden yağlanmıştı ki şimdi çok zor dönüyordu. Bu sevimsiz ve büyük olasılıkla tehlikeli aleti kasanın altındaki çekmeceye koydum. Temiz bir önlük alıp belime bağladım.

Dünyanın güçlü kişilerinin kararlarını, faaliyetlerini ve dostluklarını merak etmeyen var mıdır? Güçlüler, doğuştan mantıklı, faziletle donanmış kişiler midir yoksa bazıları raslantıların, hayallerin, rüyaların ve bizim kendimize anlattığımız masalların sonucu olarak mı güçlü olmuşlardır? Ne kadar uzun süredir hayal kurduğumu iyi biliyorum. Çünkü bu Morphy'un iyi bir banka soygununun nasıl olması gerektiğini anlattığı gün başladı. Yetişkinlerin beğenmediği çocukça bir zevkle onu dinlemiştim. Dükkândaki yaşantıma paralel bir oyundu bu. Ve sanki olan herşeyin bu oyunda bir yeri vardı. Akmakta olan tuvalet, Allen'in istediği Miki Fare maskesi, kasanın açılış öyküsü. Yeni açılar, yeni olaylar katılıyordu, oyuna. Ara sokaktaki kapının kilidinde yağlı mendil vardı. Oyun yavaş yavaş büyüyordu ama bu sabaha kadar sadece zihnimdeydi. Tuvaletteki zincire astığım ağırlık, zihnimdeki oyuna yaptığım ilk fiziksel yardımdı. Eski silahı bulmak da ikincisiydi. Şimdi zamanlamayı yapmalıydım. Oyun kesinlikle büyüyordu.

Hâlâ babamın büyük gümüş Hamilton saatini kullanıyordum. Kolları kalın, harfleri kocaman siyah mükemmel bir saatti. Zamanı göstermek açısından tabii, güzellik açısından değil. Bu sabah, dükkânı süpürmeden önce saatimi gömleğimin cebine koydum. Zamanı kontrol ettim. Öyleki 9'a 5 kala ön kapıları açmış ve kaldırımı düşünceli düşünceli sü-

pürmeye başlamıştım. Bir hafta sonunda ne kadar çöp biriktiğini görmek hayret vericiydi, yağmur yüzünden iyice bulamaç olmuştu üstelik.

Babamın saati gibi bankamız da dakik bir makineydi. 9'a 5 kala Bay Baker Karaağaç sokağından geldi. Harry Robbit ve Edith Alden onu gözlüyor olmalıydılar. Hemen Foremaster lokantasından çıkıp, yolun ortasında Bay Baker'e katıldılar.

«Günaydın Bay Baker,» diye seslendim. «Günaydın Edith, Harry!»

«Günaydın Ethan. Senin hortuma ihtiyacın var, ancak öyle temizlenir.» Bankaya girdiler.

Süpürgemi dükkânın girişine dayadım. Ağırlığı yerinden alıp kasanın arkasına geçip, çekmeceyi açtım. Hızlı ama temkinli davranıyordum. Depoya gidip ağırlığı sifon zincirine astım. Önlüğümün eteklerini belime toplayıp yağmurluğumu giydim. Sonra arka kapıya gidip, kapıyı açtım. Saatimin siyah yelkovanı 12'yi gösterdiği anda yangın kulesinin çanı çalmaya başladı. Ara sokak boyunca sekiz adım yürüdüm, yirmi adım da zihnimden saydım. Dudaklarım hiç kıpırdamıyordu, sadece ellerim oynuyordu, on saniye izin verdim, tekrar ellerimi hareket ettirdim. Tüm bunları zihnimde görüyordum. Ellerim gerekli hareketleri yaparken, ben sayıyordum, yirmi adım, hızlı ama temkinli, sonra sekiz adım daha. Arka kapıyı kapatıp, yağmurluğumu çıkardım, önlüğümü düzelttim. Tuvalete gidip ağırlığı aldım, suyun akmasını durdurdum, tezgâhın arkasına geçip çekmeceyi çektim. Şapka kutusunu açtım, kapattım ve bağladım. Girişe yöneldim, süpürgemi aldım ve saatime baktım. 9'u iki dakika yirmi saniye geçiyordu. Çok iyiydi ama biraz daha pratik yapsam iki dakikanın altına inerdim.

Kaldırımın henüz yarısını bitirmiştim ki polis şefi Stoney Foremaster lokantasından çıkıp geldi.

«Günaydın Eth. Bana hemen 250 gram yağ, yarım kilo un, bir şişe süt ve bir düzine yumurta ver. Evde herşey bitmiş.»

«Hemen şef. İşler nasıl?» İstediklerini toparlayıp torbaya koydum.

«İyi!» dedi. «Demin de geldim ama sen tuvaletteydin.»

«Bütün o katı yumurtalardan kurtulabilmem bir hafta sürer.»

«Bu doğru işte!» dedi. «Herkesin gitmesi gerek, onun da gitmesi gerek.»

Söylediği tamamen doğruydu.

Stoney tam gidecekken, sordu «Arkadaşın Danny Taylor'a ne oldu?»

«Bilmem, hasta mı?»

«Hayır çok iyi görünüyordu. Tertemiz olmuş. Arabada oturuyordum. İmzasını atarken tanık olmamı istedi.»

«Ne için?»

«Bilmiyorum. Elinde iki tane kâğıt vardı ama ben göremeden arkalarını çevirdi.»

«İki kâğıt mı?»

«Evet, iki. İki kere imza attı. Ben de iki kez tanık oldum.»

«Ayık mıydı?»

«Öyle görünüyordu. Saçlarını kestirmiş, kravatı da vardı.»

«Keşke inanabilsem şef.»

«Ben de. Zavallı adam. Galiba denemekten vazgeçemiyorlar. Eve gitmeliyim.» Çabucak uzaklaştı. Stoney'in karısı kendisinden yirmi yaş küçüktü. Kaldırımı süpürmeye devam ettim. Kendimi kötü hissettim. Belki ilk defalar hep böyle zor olur.

İşlerin çok olacağını söylerken haklıymışım. Sanki kasabadaki herkesin, herşeyleri bitmişti. Meyva ve sebze siparişlerimiz öğleden evvel gelmediğinden dükkânda az mal vardı. Buna rağmen müşterilere yetişebilmek için epey ter döktüm.

Marullo saat on civarında geldi ve nedense bana yardım etti. Tarttı, paketledi ve parayı kasaya koydu. Çok uzun zamandır dükkânda yardım etmiyordu. Çoğunlukla şehirde oturan arazi sahibi gibi gelip etrafta dolaşır, bakınır ve giderdi. Ama bu sabah yeni gelen malların kutularını, sandıklarını açmama da yardım etmişti. Bence Marullo çok huzursuzdu çünkü ona bakmadığım zaman beni inceli-

yordu. Konuşacak zamanımız olmamıştı ama gözleri üzerimdeydi, hissediyordum. Şu rüşvet teklifini reddettiğim içindi herhalde. Belki de Morphy haklıydı. Bazı insanlar sizin dürüst davrandığınızı duyunca, bunun altında namussuz bir sebep arıyorlardı. Bu «acaba bundan çıkarı ne?» tutumu, iskambil oynar gibi kendi hayatlarıyla oynayan insanlarda çok güçlü olmalı. Bu düşünce beni güldürdü, yüzeye bir tek kabarcık bile çıkarmadan içimin taa derinliklerinden güldüm.

Saat on bir civarında Mary'im geldi. Yeni pamuklu elbisesi içinde parlıyordu. Sanki zevkli ama tehlikeli bir şey yapmış gibi neşeli, soluk soluğa ve güzel görünüyordu. Yapmıştı da. Bana kahverengi iri bir zarf uzattı.

«Bunu istediğini düşündüm.» dedi. Hoşlanmadığı insanlara yaptığı gibi parlak küçük bir gülümsemeyle Marullo'yu selamladı. Marullo'yu da sevmez ve güvenmezdi. Kadınların kocalarının patronunu ya da sekreterini hiç sevmedikleri gerçeğine uyuyordu bu.

«Teşekkür ederim canım,» dedim. «Çok düşüncelisin. Seni Nil nehrinde sandal gezintisine götüremeyeceğim için affet.»

«Meşgulsün.» dedi.

«Herşey tamam mı sevgilim?»

«Tabii. İşte liste burada. Akşam bunları eve getirir misin? Şimdi veremezsin, işin var.»

«Katı yumurta yok değil mi?»

«Yok canım. Bir sene süreyle yok.»

«Şu paskalya yiyecekleri pek tatsız.»

«Margie bizi bu akşam Foremaster lokantasına yemeğe davet etti. Bizi hiç eğlendiremediğini söyledi.»

«Güzel» dedim.

«Evi çok ufakmış.»

«Öyle mi?»

«Seni meşgul etmeyeyim.» dedi.

Marullo'nun gözleri elimdeki kahverengi zarfa takılmıştı. Önlüğümün altına sokup, cebime koydum. Banka zarfı olduğunu biliyordu. Zihni tavşan kokusu almış köpek gibi araştırıyordu.

Mary, «Size şekerler için teşekkür etmeye fırsat bulamadım Bay Marullo. Çocuklar çok sevindiler.» dedi.

«Paskalya için hediyeydi. Bahar gelmiş gibi giyinmişsiniz.»

«Teşekkür ederim. Islandım da. Yağmur dindi sanmıştım ama yine başladı.»

«Benim yağmurluğumu al Mary.»

«Olur mu hiç. Şimdi geçer. Haydi sen müşterilerine dön.»

Oyun bozuluyordu. Bay Baker geldi içeri baktı, müşterileri görünce «sonra gelirim» diyerek gitti.

Hâlâ müşteri geliyordu, öğleye kadar geldiler ve sonra genellikle olduğu gibi alışveriş durdu. İnsanlar öğle yemeği yiyordu. Sokaktaki trafik durdu. Sabahtan bu yana ilk kez hiç kimse bir şey istemiyordu. Açtığım kutudan biraz daha süt içtim. Dükkândan aldığım herşeyi kaydediyordum, ücretimden düşüyorduk. Marullo bana toptan fiyatından veriyordu. Epey fark ediyordu bu. Böyle olmasa benim aldığım parayla geçinemezdik.

Tezgâhın arkasında duvara yaslanıp kollarını kavuşturdu, canı acıyınca ellerini cebine soktu, bu da olmadı.

«Bana yardım etmene çok sevindim. Hiç böyle kalabalık görmemiştim. Patates salatası yiyerek yaşayamayacaklarını anladılar galiba.»

«İyi iş yapıyorsun küçük.»

«İşimi yapıyorum.»

«Hayır, geri geliyorlar. Seni seviyorlar.»

«Sadece bana alıştılar. Hep buradaydım.» Küçük bir tuzak hazırladım: «Eminim sıcak Sicilya güneşine hasret kaldınız.. Sicilya sıcaktır. Savaşta oradaydım.»

«Henüz karar vermedim.» Marullo uzaklara bakıyordu.

«Neden?»

«Çok uzun zamandır uzaktayım. Kırk yıl. Orada kimseyi tanımıyorum.»

«Ama akrabalarınız var.»

«Onlar da beni tanımazlar.»

«Tüfeğim ve sırt çantam olmadan İtalya'ya bir gezi yapmayı çok isterdim. Ama doğru kırk yıl uzun zaman. Hangi yıl gelmiştiniz buraya?»

«1920'de, çok zaman önce.»

Morphy, konuyu burnundan yakalamıştı. Belki de bankacıların, polislerin ve gümrük memurlarının içgüdüleri kuvvetli oluyor Sonra bir başka, belki biraz daha derin bir tuzak geldi aklıma. Çekmeceyi açıp eski silahı çıkardım, tezgâhın üstüne koydum. Marullo ellerini arkasına götürdü. «Bunu nereden buldun küçük?»

«Bence, eğer yoksa tabii hemen bir ruhsat almanız gerek. Polis şefi bu konuda çok serttir.»

«Nereden geldi bu?»

«Hep buradaydı.»

«Ben hiç görmedim. Benim değil. Senin.»

«Benim değil. Ben de hiç görmemiştim. Birisine ait olması gerek. Epeydir burada, ruhsat için başvursanız iyi olmaz mı? Sizin olmadığına emin misiniz?»

«Onu hiç görmediğimi söylemiştim. Silahları sevmem.»

«Çok komik. Mafya üyelerinin silah sevdiğini düşünürdüm.»

«Mafya ile ne demek istiyorsun? Ben Mafya mıyım yani?»

Kocaman masum bir şaka yaptım «Bütün Sicilyalıların Mafya'ya dahil olduklarını duymuştum.»

«Çok saçma. Mafya nedir, daha onu bile bilmiyorum.»

Silahı çekmeceye koyarken, «Yaşa ve öğren.» dedim. «Bunu istemediğime eminim. Stoney'e verevim. Birşeylerin arkasında tesadüfen bulduğumu söylerim. Zaten öyle olmuştu.»

«Öyle yap,» dedi Marullo. «Onu hiç görmedim. İstemiycrum. Benim değil.»

«Tamam,» dedim. «Veririz olur biter.»

Ruhsat almak için pek az birkaç belge gerekirdi, pasaport vermek için istenen belgelerin benzerleri yani.

Patronum pirelenmişti. Belki pek çok küçük şey üstüste gelmişti.

New Baytown'un prensesi yaşlı bayan Elgar iki bastonunu sıkıca yakalamış, dükkâna geldi. Bayan Elgar'la dünya arasında çifte güvenlik camı vardı. Bir düzine yumurta istedi. Beni çocukluğumdan beri tanıdığı için başka bir şekilde düşünemezdi.

«Teşekkür ederim Ethan,» dedi. Gözleri kahve değirmeninden Marullo'ya kaydı. İkisine de eşit ilgi gösteriyordu «Baban nasıl Ethan?»

«İyi, Bayan Elgar,» dedim.

«Ona selamlarımı söyle, iyi çocuktur.»

«Söylerim efendim.» Onun zaman duyusunu düzenlemek bana düşmezdi. Büyükbabasından kalan büyük saati, saat yıllardır elektrikle çalıştığı halde, her pazar akşamı dikkatle kurduğunu söylerler. Zaman içinde böyle durmak hiç de kötü olmasa gerek, sonsuz bir öğleden sonra, mesela. Gitmeden önce kahve değirmenine başını salladı.

«Kafadan çatlak!» dedi Marullo, parmağıyla kafasını gösteriyordu.

«Kimse değişmiyor onun için. Kimse incinmiyor.»

«Senin baban öldü. Neden ona babanın öldüğünü söylemedin.»

«Eğer buna inansa bile, hemen unutur. Babamı hep sorar. Büyükbabama selam yollamayı keseli henüz birkaç yıl oldu. Dedemin arkadaşıymış, öyle söylerler.»

«Kafadan çatlak.» Marullo fikrini belirtti. Bilmem neden, Bayan Elgar'ın zaman hakkındaki garip hislerini konuşurken Marullo birden kendini toparlamıştı. İnsanın ne kadar basit ya da karmaşık olduğunu bilmek çok güç. Çok emin olduğunuzda genellikle yanılmış olursunuz. Sanırım Marullo, alışkanlıktan ya da tecrübelerinden dolayı, insanlara yaklaşımını üç yoldan yapıyordu. Emrediyor, dalkavukluk ediyor ya da satın alıyordu. Bu üç yaklaşım çok işe yaramış olmalıydı; çünkü bunlara güveniyordu. Benimle olan ilişkisinin bir yerinde emretmekten vazgeçmişti.

«İyi çocuksun,» dedi. «İyi bir arkadaşsın da.»

«Yaşlı kaptan, yani benim büyükbabam, hep 'Arkadaşlığını sürdürmek istiyorsan, karşındakini deneme,' derdi.»

«Çok iyi.»

«Dedem çok iyiydi.»

«Bütün pazar günü düşündüm. Kilisede bile düşündüm.»

Benim ters bir tepki göstermemden korkuyordu, biliyordum. Ona zaman kazandırmak için atıldım «O güzel hediyeyi mi düşündün?»

«Evet!» Bana beğeniyle baktı «Sen de çok iyisin!»

«Kendim için çalışacak kadar iyi değilim.»

«Uzun zamandır buradasın, on iki yıl değil mi?»

«Evet çok uzun zamandır. Artık değişme zamanı geldi, öyle değil mi?»

«Kasadan para aldığını hiç görmedim. Yazmadan hiçbir şeyi eve götürmezsin.»

«Dürüstlük benim para sızdırma aracım.»

«Şaka yapma. Söylediklerim gerçek. Kontrol ettim. Biliyorum.»

«Göğsümün sol yanına bir madalya asabilirsin.»

«Herkes çalar, bazısı az, bazısı çok, ama sen çalmadın, biliyorum.»

«Belki herşeyi çalmak için bekliyorum.»

«Şaka yapma. Doğru söylüyorum.»

«Alfio elinde bir mücevher var. Beni fazla cilalama. Elmas yerine bir cam parçası bulabilirsin.»

«Neden benimle ortak olmuyorsun?»

«Neyle? Maaşımla mı?»

«Bunu hallederiz.»

«Böylece kendimi soymadan senden bir şey çalamam.»

Hoşlanarak güldü «Zekisin küçük. Ama çalmıyorsun.»

«Beni dinlemedin galiba. Belki herşeyi birden çalacağım.»

«Sen dürüstsün küçük.»

«Ben de bunu anlatmaya çalışıyorum. Fazla dü-

rüst olduğum zaman kimse bana inanmaz. Sana şunu söyleyeyim Alfio, duygularını saklamak istiyorsan gerçeği söyle.»

«Ne söylemek istiyorsun, anlamadım?»

«Ars est celare artem.»

Söylediklerimi içinden tekrar edip, gülmeye başladı.

«Hahh hahh. Hic erat demonstrandum.»

«Soğuk bir koka kola ister misin?»

«Buraya dokunuyor» diyerek kollarını karnına doladı.

«Kötüleşmiş bir mide için yaşın genç daha. Elli yaşını geçmedin.»

«Elli iki yaşındayım ve midem çok kötü.»

«Tamam,» dedim. «Öyleyse buraya geldiğinde on iki yaşındaydın. Yani 1920'de geldiysen. Sicilya'da Latinceye erken başlıyorlarmış.»

Marullo, «Ben korodaydım,» dedi.

«Ben de korodayken haçı taşırdım. Bir kola içeceğim Alfio,» dedim. «Buraya ortak olabilmem için bir çare düşün, ben de düşüneceğim. Ama seni baştan uyarıyorum param yok.»

«Hallederiz.»

«Ama param olacak.»

Bakışları yüzümde dolaşıyordu ve galiba beni süzmeye devam edecekti. Sonra birden yumuşak bir sesle «Io Io credo» dedi.

Zafer değildi ama bir güçlülük hissiydi beni saran. Bir kola açıp, Marullo'nun kahverengi gözbebeklerine diktim gözlerimi.

«İyi çocuksun» dedi. Elimi sıktı ve dükkândan çıkıp gitti.

İçimden gelen bir dürtüyle seslendim «Kolun nasıl?»

Hayretle dönüp baktı «Artık acımıyor» dedi. Sonra kendi kendine söylediklerini tekrar ederek gitti.

Birkaç saniye sonra geri geldi. Heyecanlıydı «O parayı almalısın.»

«Hangi parayı?»

«O yüzde beş vardı ya.»

«Neden?»

«Almalısın. O parayla yavaş yavaş buradan hisse alırsın, yalnız yüzde altıya yükselt daha iyi.»

«Hayır.»

«Ben evet diyorsam, sen nasıl hayır diyebilirsin.»

«İhtiyacım yok Alfio. İhtiyacım olsaydı alırdım ama yok.»

İçini çekti.

Öğleden sonra, sabahki kadar iş olmadı ama yine de müşteri çoktu. Daima saat üç ile dört arasında bir gevşeme olur. Genellikle yirmi dakika veya yarım saat süren bu müşteri azalmasının nedenini bilmiyorum. Sonra yeniden ortalık hareketlenir, çalışanlar evlerine dönmekte, kadınlar akşam yemeği için hazırlık yapmaktadırlar.

Bu gevşeme süresinde Bay Baker geldi. Buzdolabındaki peynirleri, sosisleri seyrederek dükkândaki iki müşterinin gitmesini bekledi. Müşterilerin ikisi de şapşaldı, hani şu ne istediğini bilmeyen, herşeyi elleyip sonra yerine koyan, yiyeceklerin kollarına atılıp, 'beni al' demesini bekleyen cinsten.

Sonunda müşterilerin işi bitti, gittiler.

Bay Baker: «Ethan, Mary'nin bin dolar çektiğini biliyor musun?» dedi.

«Evet efendim. Alacağını söylemişti.»

«Peki, parayı ne için istediğini biliyor musun?»

«Elbette efendim. Aylardır bu konudan sözediyordu. Kadınları bilirsiniz. Mobilyalar biraz eskidiği an yenisini almaya karar verirler. Eskisini kullanmaları imkânsızdır artık.»

«Paranın şu zamanda böyle bir şeye harcanmasını aptalca bulmuyor musun? Sana dün bir başlangıçtan sözetmiştim.»

«Para onun efendim.»

«Ben kumardan sözetmedim Ethan. Sağlam bir yatırım hakkında konuşmuştuk. Mary o bin dolarla yeni mobilyalarını alabileceği gibi, bir bin dolar daha kazanabilirdi.»

«Bay Baker karımın kendi parasını harcamasını yasaklayamam.»

«Onu ikna edemez misin, mantıklı olanı gösteremez misin?»

«Bunu hiç yapmadım.»

«Bana babanı hatırlatıyorsun Ethan. Bu söylediklerin çok tatsız. Kendi ayaklarının üzerinde durmana yardım edeceksem böyle tatsızlıklar istemem.»

«Anladım efendim.»

«Bence karın parayı burada sarfetmeyecek. İndirimli satışları dolaşıp nakit ödeme yapacak. Ne alacağı da belli değil. Burada alışveriş pahalıdır ama limon bile alsa ben duyarım. Sen işe karışmalısın Ethan. Parayı geri yatırması için çabalamalısın. Veya parayı getirip bana vermesini söyle, bunu reddetmez eminim.»

«Para ona ağabeyinden kaldı efendim.»

«Biliyorum. Parayı çekerken ona anlatmaya çalıştım. Belirsiz şeyler söyledi, etrafa şöyle bir bakacakmış. Cebinde bin dolar olmadan etrafa bakamaz mı? Eğer öğleyse sen daha iyi bilirsin.»

«Sanırım bilmiyorum Bay Baker. Evlendiğimizden beri paramız olmadı.»

«Öyleyse öğrensen iyi olur, hemen öğren yoksa yine paran olmaz. Harcama alışkanlığı bazı kadınlarda hastalık haline gelir.»

«Mary'nin böyle bir hastalığa yakalanacak fırsatı olmadı efendim.»

«Olsun, yine de yakalanabilir. Bırak kan tadı alsın, hemen katil olacaktır.»

«Bay Baker ciddi olamazsınız.»

«Ciddiyim.»

«Para konusunda Mary'den daha dikkatli bir kadın bulunamaz. Öyle olması da gerek zaten.»

Bilmem neden birden patladı: «Beni düş kırıklığına uğratan sensin Ethan. Eğer bir mevki sahibi olacaksan, önce evin hakimi olmalısın. Yeni mobilyaların alınmasını bir süre erteleyebilirdin.»

«Ben erteleyebilirdim ama Mary hayır.» Birden aklıma bir şey geldi. Ya bankacıların parayı gören özel X-ışınlı gözleri varsa, o zaman Bay Baker cebimde duran zarfı görebilirdi. «Onunla konuşacağım Bay Baker.» dedim.

«Tabii henüz parayı harcamamışsa. Şimdi evde midir?»

«Ridgehampton'a gideceğini söylemişti.»

«Hey güzel Allahım. Gitti bin dolar.»

«Ama hâlâ biraz daha parası var.»

«Bu önemli değil. Senin tek başlangıç noktan, para.»

Yumuşak bir sesle, «Para parayı çeker,» dedim.

«Doğru. Bunu unuttuğun anda başaşağı gider, hayatının geri kalan bölümünü tezgâhtar olarak geçirirsin.»

«Bu olanlara üzüldüm.»

«Öyleyse kendi kurallarını koy.»

«Kadınlar gariptir efendim. Dün sizin para kazanmak konusunda söyledikleriniz yüzünden para kazanmanın kolay olduğunu sanmış olabilir.»

«Karına doğru yolu göster. Para olmadan para kazanılmaz.»

«Koka kola içer miydiniz efendim.»

«Evet, içerim.»

Şişeden içmezdi, bu yüzden kâğıt bardak buldum ona. Soğuk kola sinirlerini biraz yatıştırdı ama yine de geri çekilen bir fırtına gibi mırıldanıyordu.

Dükkâna iki siyah bayan müşteri girince, koka kolayı da öfkesini de yutmak zorunda kaldı. Sertçe, «Onunla konuş» diyerek çıkıp, evine yöneldi. Şüphelendiği için mi çılgına dönmüştü acaba? Sanmıyorum. Hayır. Bence böylesine kızmasının nedeni emir verme alışkanlığını kaybettiğini anlamasıydı. Öğütlerinizi dinlemeyen biri sizi çılgına çevirir.

Zenci bayanlar güzeldiler. Yolun karşı tarafında bir toplulukları vardı, çok tatlı insanlardı. Bizden alışveriş yapmazlardı pek, çünkü kendi dükkânları vardı. Ama bazen kendi dükkânları acaba daha mı pahalıya satış yapıyor diye, karşılaştırmalı alışverişe gelirlerdi. Şimdi de alışverişten çok fiyat soruyorlardı. Nedenini biliyordum. Uzun düzgün nefis bacaklı güzel kadınlardı. Bu bakımdan çocukluk çağında gıdasız kalmanın insan vücuduna ve ruhuna neler yapabildiğini görmek ilginçti.

Kapatma vakti gelince Mary'ye telefon ettim.

«Güvercinim, biraz gecikeceğim.»

«Foremaster'de Margie ile yemek yiyeceğiz, unutma.»

«Unutmadım.»

«Ne kadar gecikirsin?»

«On, on beş dakika kadar. Limana kadar gidip tarama makinesine bakmak istiyorum.»

«Neden?»

«Onu almak niyetindeyim.»

«Yaa?»

«Balık almamı ister misin?»

«İyi dil balığı bulursan al. Tüm bu koşuşturmacanın nedeni bu mu?»

«Tamam, koşuyorum.»

«Fazla sallanma, banyo yapıp giyineceksin. Foremaster için. Unutma.»

«Gecikmem güzelim, aşkım. Bay Baker senin bin dolar harcamana izin verdim diye canıma okudu.»

«Nedenmiş o? O yaşlı keçi niye karışıyor?»

«Mary, Mary yerin kulağı vardır.»

«Ona ne yapması gerektiğini söyle.»

«Söylerim, ama yapamaz. Üstelik senin kuş beyinli olduğunu sanıyor.»

«Ne?»

«Ben de tatsızmışım, karaktersizmişim. Sen benim ne olduğumu bilirsin.» Mary ruhuma neşe ve zevk katan o güzel sesiyle gülüyordu.

«Eve çabuk gel sevgilim,» dedi. «Çabuk gel.» Bir erkek başka ne ister? Telefonu kapadığımda mutlu, gevşek ve sarhoştum, tabii böyle bir durum varsa. Mary'den önceki yaşantımı düşündüm. Hatırlayamadım. Mary olmasaydı nasıl olurdu diye düşündüm. Kapkara bir durumdan başka birşey hayal edemedim. Sanırım herkes bazen kendi mezar taşının yazısını düşünür, bazısı da kendi yazar. Benim taşımda «Elveda Charley» yazacaktı galiba.

Güneş batıdaki tepelerin ardındaydı ama büyük bir bulut güneş ışınlarını alıp limana, dalgakırana ve denize gönderiyordu. Bu yüzden dalgalar pespembeydi. İskelenin oradaki suya batmış üç kazık

birbirine tepelerinden bağlanmıştı. Sanki buzları kırmak için bekliyorlardı. Her birinin tepesinde hareketsiz bir martı vardı. Genellikle temiz gri kanatlı, beyaz göğüslü erkek martılardı bunlar. Acaba bu kuşların kendilerine ait bir yerleri var mıydı ve acaba istedikleri zaman bu yerleri kiralar ya da satarlar mıydı diye düşündüm.

Denizde pek az balıkçı sandalı vardı. Tüm balıkçıları tanırım, hayatım boyunca da tanıyacaktım. Mary haklıydı. Sadece dil balığı vardı çünkü. Joe Logan'dan dört tane balık aldım ve balıkların temizlenmesini seyrettim. Bıçağı sanki su yüzeyinde kayar gibi kolay hareket ediyordu. Baharda bir tek konu olurdu, lüfer ne zaman gelecek? Leylaklar çiçek açtığı zaman lüfer gelir, derdik ama buna güvenilemezdi. Bana öyle geliyor ki tüm ömrüm boyunca lüferler ya hiç gelmediler ya da henüz gittiler. Ne güzel balıktır, düz zarif, temiz ve gümüş renkli. Kokuları da güzeldir. Henüz gelmemişlerdi herhalde, çünkü Joe Logan bir tane bile yakalayamamıştı.

Joe, «Ben lüferi severim,» dedi. «Ne garip lüfer diye bağırırsan kimse elini sürmez ama derya kuzusu dedin mi müşteriler almak için birbirleriyle kavga bile ederler.»

«Kızın nasıl Joe?»

«Bir bakıyorsun iyileşmiş, bir bakıyorsun tekrar kötüleşmiş. Çok üzülüyorum.»

«Ne kötü. Ben de üzüldüm.»

«Yapılabilecek bir şey olsa...»

«Biliyorum. Zavallı küçük. İşte torba, balıkları içine koyuver. Kızına sevgilerimi söyle Joe.»

Benden bir şey isteyecekmiş gibi, bir ilaç, biraz teselli belki, uzun uzun gözlerimin içine baktı. «Olur Eth,» dedi, «Söylerim.»

Dalgakıranın arkasında kasabanın tarama makinası çalışıyordu. Dev tarakları çamur ve deniz kabuklarını çıkarıyor, pompalar bunları borular boyunca sahildeki katranla sıvalı tahta bölmelerin içine akıtıyordu. Tüm ışıkları yanıyordu ve çalıştığını gösteren iki kırmızı baion havaya uçurulmuştu. Beyaz başlığı ve önlüğüyle soluk yüzlü bir aşçı çıplak

kollarını demire dayamış, çalkalanan suya bakıyordu. Rüzgâr sahilde esiyordu. Uzun zaman önce ölmüş kabukların ve çamurun kokusu birbirine karışıyor, elmalı pastanın üzerinde tarçın kokusuna benzer kokular etrafı sarıyordu. Dev taraklar gururla dönüyor kanalı sondajlıyordu.

O sırada küçük bir yatın yelkenlerinin gün batışının rengine, pembeye boyandığını gördüm. Sonra renk kayboldu. Geri dönüp, yeni yat limanının, eski yat kulübünün ve kahverengiye boyalı makinalı tüfeklerin merdiveninin altına saklandığı Amerikan Lejyon salonunun önünden geçtim.

Yat limanında, yaklaşmakta olan yaza hazırlık yapan, tekneleri onarıp boyayan insanlar geç saatlere kadar çalışıyorlardı. Baharın bu garip soğuğu boyama ve vernikleme işinde geç kalmalarına sebep olmuştu.

Teknelerin yanından geçip limanın kıyısı boyunca yürüyerek Danny'nin yana çarpılmış kulübesine ilerledim. Bir yandan da Danny'nin hoşlanmadığı eski bir melodiyi ıslıkla çalıyordum.

Gerçekten de hoşlanmıyordu galiba. Kulübesi boştu. Ama Danny'nin otların arasında ya da büyük kerestelik ağaçların arasında saklanmış olduğundan emindim. Ben gider gitmez eve geleceğini bildiğim için, kahverengi zarfı cebimden çıkarttım ve kirli yatağın üstüne bırakıp çıktım. Bir an durup, «Hoşçakal Danny. İyi şanslar» dedikten sonra ıslığıma devam ettim.

Geri dönerek, Porlock ve Karaağaç sokağındaki büyük evlerin önünden geçip kendi evime, Hawley evine geldim.

Mary'im büyük bir fırtınanın içinde sessiz ve yavaş olmaya gayret ederek koşuşturuyordu. Ayağında terlikler, üzerinde ince beyaz bir kilotla karışıklığı yönetmeye çalışıyordu. Yeni yıkanmış saçlarını bigudilerle sarmıştı, bu yüzden kafası sosislerle dolu bir çanağa benziyordu. En son ne zaman lokantada akşam yemeği yediğimizi hatırlayamadım. Bu işe ayıracak paramız olmadığından, alışkanlığımızı da kaybetmiştik. Mary'nin coşkulu he-

yecanı çocukları da etkilemişti. Çocukları doyurdu, yıkadı, yeni emirler verdi, eski emirleri iptal etti. Ütü masası mutfaktaydı. Canım karım benim değerli elbisemi ütülemiş sandalyenin arkasına asmıştı. Kendi elbisesine ise, koşuşturmaların arasında durup bir ütü sürüyor, biraz sonra yine gelip ütülüyordu. Çocuklar yemek yiyemeyecek kadar heyecanlıydılar ama emir verilmişti bir kez, yiyeceklerdi.

İyi dediğim dört tane elbisem vardı, bakkal tezgâhtarı olan biri için çok sayılırdı. Parmaklarımı üzerlerinde gezdirdim. Hepsinin adı vardı. Eski mavi, tatlı George Brown, Dorian Gray, ölümlük siyah ve yaşlı beygir gibi.

«Hangisini giyeceğim canım?»

«Resmi bir gece değil, üstelik Pazartesi. Bence tatlı George veya Dorian olabilir. Evet Dorian daha iyi. Resmi olmayan bir resmiyet için en iyisi o.»

«Ve puanlı papyonum.»

«Elbette.»

Ellen araya girdi. «Baba. Papyon takamazsınız, çok yaşlısınız.»

«Değilim. Genç, neşeli ve hayat doluyum.»

«Alay konusu olacaksınız. İyi ki ben sizinle gelmiyorum.»

«Gelmeyişine ben de sevindim. Yaşlı olduğumu da nereden çıkardın?»

«Aslında çok yaşlı sayılmazsınız ama papyon takmak için yaşlısınız.»

«Sen küçük ve huzur bozucu bir yaratıksın.»

«Eğer siz alay konusu olmak istiyorsanız...

«Evet istiyorum. Mary sen de benim maskara olmamı istemez miydin?»

«Babanı rahat bırak, banyo yapacak. Yatağın üzerine koydum gömleğini.»

Ailen, «Amerikayı severim yazısını yarıladım.» dedi.

«Çok iyi, çünkü yaz geldiğinde sana iş bulacağım.»

«İş?»

«Evet, dükkânda.»

«Ya!» Çok heyecanlanmış görünmüyordu.

Ellen birşeyler söylemek için nefes aldı ama yüzümüzdeki ifadeyi görünce vazgeçti. Mary çocuklara yapmamaları ve yapmaları gereken 88 şeyi sayarken ben banyo yapmak için yukarı çıktım.

Sevgili mavi puanlı papyonumu bağlarken Ellen kapının arkasından korkunç kadınsı bir sesle, «Biraz daha genç olsaydınız, bu kadar kötü olmayacaktı.» dedi.

«Mutlu bir kocanın tüm hayatını zehir edeceksin canım.» dedim.

«Lisedeki son sınıf öğrencileri bile takmıyorlar artık.»

«Başbakan Macmillan takıyor.»

«O başka. Baba, kitaptan birşeyi kopya etmek hilekârlık sayılır mı?»

«Biraz açıkla.»

«Yani eğer birisi, mesela ben bir yazı yazsam ve başka bir kitaptan kopya çeksem ne olur?»

«Nasıl yaptığına bağlı.»

«Sizin dediğiniz gibi, biraz açıkla.»

«Açıklar mısınız, demek istedin herhalde?»

«Evet.»

«Kitaptan aldığın kısma tırnak işaretleri koyup, kimden aldığını da yazarsan bu yazıya otorite ve saygınlık katar. Amerika'daki yazıların hepsi eğer antoloji değilse, başka bir yerden alınmalıdır. Artık papyonumu beğenirsin herhalde.»

«Farzedelim ki tırnak işaretlerini koymadım.»

«O zaman hırsızlık olur ve diğer hırsızlıklardan hiç farkı yoktur. Öyle şey yapmadın değil mi?»

«Hayır.»

«Öyleyse derdin nedir?»

«Mahkemeye verirler mi?»

«Belki, eğer bu işten para kazandıysan. Sakın yapma kızım. Şimdi, papyonum hakkında ne düşünüyorsun?»

«Sizinle anlaşmak mümkün değil.» dedi.

«Eğer aşağı ineceksen, o garip kardeşine söyle, Miki Fare maskesini getirdim. Ve de utanmasını söyle.»

«Asla dinlemiyorsunuz, gerçekten.»

«Dinliyorum.»

«Hayır. Bu yüzden de çok üzüleceksiniz.»

«Hoşçakal Leda. Kuğulara merhaba de.»

Bebek yürümesi gibi ağır ağır uzaklaştı. Kızlar beni öldürecek. Kızlıktan çıkıyorlar artık.

Mary'im şahaneydi. Şahane ve pırıl pırıl. İçindeki ışık dokularından dışarı vuruyordu. Karaağoç sokağı boyunca yürürken koluma girdi. Sokak lambaları ışıkları üzerimize dökülüyor, bacaklarımız güvenli ve yumuşak adımlarla, engel atlamaya hazırlanan atlar gibi düzenli hareket ediyorlardı.

«Roma'ya gelmelisin. Mısır senin için yeterince büyük değil. Dünya çağırıyor.»

Mary kıkırdadı. Sanki çocuklarımıza şeref vermiştim.

«Daha sık dışarı çıkmalıyız sevgilim.»

«Ne zaman?»

«Zengin olunca.»

«O ne zaman olacak?»

«Yakında. Sana yaşamak nasıl olurmuş öğreteceğim.»

«Sigaranı on dolarla yakacak mısın?»

«Yirmi dolarla yakacağım.»

«Seni seviyorum.»

«Sağolun madam. Bunu söylemeniz iyi oldu. Sizden utanıyordum.»

Kısa bir süre önce Foremaster lokantasının sahipleri sokak tarafına, şişe camlarıyla kaplı küçük kare pencereler yaptırmışlardı, lokanta eski ve orijinal görünüşlü olsun diye. Amaca ulaşılmıştı ama bu sefer de içerde oturan insanların yüzleri bu garip camdan bakınca çarpılmış gürünüyordu. Bazen bir yüz sadece bir çene, bazen büyük ve boş bir göz oluyordu. Ama bütün bunlar eski Foremaster lokantasına saygınlık ve orijinallik katıyordu. Pencere önlerinde cam kutularda yetişen sardunyalar da tabii.

Margie bizi bekliyordu. Parmak uçlarına kadar evsahibesi rolüne bürünmüştü. Arkadaşını bize tanıştırdı. New York'tan Bay Hartog.. Cildi güneş yanığı rengiydi ve kulaklarına kadar uzanan dişleri

vardı. Bay Hartog sarsılmış ve kabuğuna çekilmiş biri gibi görünüyordu ama her söze çekici bir gülümsemeyle cevap veriyordu. Bu da onun alışkanlığıydı herhalde ama hiç de kötü değildi.

«Nasılsınız?» dedi Mary.

Bay Hartog güldü.

Ben, «Herhalde yanınızdaki hanımın büyücü olduğunu biliyorsunuz?» dedim. Bay Hartog güldü. Hepimiz memnunduk.

Margie. «Cam kenarında masa ayırtmıştım. İşte şuradaki» dedi.

«Özel çiçekler de koymuşsun masaya Margie.»

«Mary, sizlerin nezaketinize karşılık birşeyler yapmalıydım.»

Margie bizi oturtana kadar bu tip konuşmalar sürdü gitti. Bay Hartog her an gülüyordu, temiz ve parlaktı adam. Ona birşeyler anlattırabilmek için plan yaptım, sonra kullanacaktım ama.

Masamız güzel düzenlenmişti, bembeyazdı. Gümüş olmayan yemek takımları gümüşten daha çok gümüşe benziyordu. Margie, «Ev sahibesi benim. Yani patron. Bu yüzden de isteseniz de istemeseniz de martini ısmarladım.» dedi. Bay Hartog güldü.

Martiniler geldi, küçük cam bardaklarda değildi. Aksine içinde bir kuşun banyo yapabileceği büyüklükteydiler, üstelik iki limon dilimi yüzüyordu içinde. İlk yudumun tadı korkunçtu. Biraz uyuşturdu beni, sonra içki yumuşadı, aşağılara doğru rahatça kaydı gitti.

«İkincileri içeceğiz,» dedi Margie. «Buranın yemekleri çok iyidir ama içkisi kadar nefis değildir.»

Sadece ikinci martinilerin içilebileceği bir bar planladığımı anlattım. Ne para kazanırdım değil mi?

Bay Hartog güldü. Ben daha ilk limonu çiğnerken dört tane daha kuş banyosu geldi masaya.

İkinci içkinin ilk yudumunda Bay Hartog konuşma gücü bulabildi. Düşük, titrek bir sesi vardı. Sanki müşterinin almak istemediği bir malı satan satıcı ya da aktör veya şarkıcılarınki gibi bir sesti bu. Hatta yatakodası sesi de denebilirdi.

«Bayan Young-Hunt burada bir işiniz olduğunu

söyledi,» dedi. «Büyüleyici bir kasaba, hiç yozlaşmamış.»

Tam işimin ne olduğunu anlatacaktım ki Margie topu aldı «Bay Hawley kasabamızın güçlü kişilerinden olacak,» dedi.

«Yani? Neyle ilgileniyorsunuz Bay Hawley?»

«Herşeyle.» Margie cevap vermişti. «Kesinlikle herşeyle, ama açıkça değil tabii, anlarsın ya.»

Gözleri parlıyordu. Mary'nin gözlerine baktım, henüz yeni yeni parlıyordu, böylece onların, hiç değilse Margie'nin, biz gelmeden bir iki kadeh içtiğine karar verdim.

«Artık inkâr da edemem,» dedim.

Bay Hartog'un gülümsemesi geri geldi «Harika bir karınız var. Bu da savaşın yarısı eder,» dedi.

«Savaşın tümü eder,» dedim.

«Ethan, bizim kavga ettiğimizi sanacaklar.»

«Ediyoruz ama.» Bardağımın yarısını yuvarlayıp kulaklarıma kadar yayılan sıcaklığı hissettim. Camdaki şişe diplerinden birine baktım. Mum ışığını yakalamış döndürüyordu sanki. Kendi kendimi hipnotize etmişim galiba, çünkü kendi dışımda durup kendi sesimi dinledim.

«Bayan Margie doğunun büyücüsüdür. Martini içki değil, iksirdir,» diyordum. Parlayan cam sıkıca sarmıştı beni.

«Hey Allahım. Ben de kendimi hep Ozma sanırdım. Doğunun büyücüsü kötü bir büyücü değil miydi?»

«Öyleydi gerçekten.»

«Sonra erimişti değil mi?»

Kıvrımlı camdan, bir erkek silüetinin geçip gittiğini gördüm. Kırılmalardan ötürü şekilsizmiş gibiydi ama başının biraz sola eğik olduğunu ve garip bir şekilde ayaklarının dış tarafına basarak yürüdüğünü farkettim. Danny böyle yürürdü. Kendimi ayağa kalkmış onun peşinden koşuyor gördüm. Karaağaç sokağının köşesine kadar koşuyordum ama o yokolmuştu. Belki de ikinci evin arka bahçesine girmişti. «Danny. Danny. Parayı geri ver bana. Lütfen, Danny,

ver parayı. Sakın alma. Zehirli o. Ben zehirledim!» diye bağırıyordum.

Bir kahkaha işittim. Bay Hartog gülüyordu.

Margie, «Ozma olmamalıymışım.» dedi.

Peçetemle gözlerimdeki yaşları sildim ve açıklama yaptım «Bunu içmeliyim, gözlerimi yıkamamalıyım. Yakıyor,» dedim.

«Gözlerin kıpkırmızı,» dedi Mary.

Tekrar aralarına katılamadım bir türlü, ama konuştuğumu, hikâyeler anlattığımı, sevgili Mary'nin altından kahkahalar attığını duyuyordum. Komiktim herhalde, hatta çekici olmuştum ama masaya dönemedim bir türlü. Sanırım Margie biliyordu. Gizlenmiş bir soruyla bana baktı durdu. Kahrolasıca kadın. Büyücü.

Ne yediğimizi bilemiyorum. Beyaz şarabı hatırlıyorum, demek ki balık yedik. İncecik kadeh pervane gibi dönüyordu. Konyak da vardı, öyleyse kahve de içmişiz. Sonra yemek bitti.

Dışarı çıkarken, Mary ve Bay Hartog önde gidiyorlardı, Margie sordu «Nereye gittin?»

«Anlamadım. Ne?»

«Uzaklara gittin. Burada sadece bir parçan kaldı.»

«Hadi oradan büyücü.»

«Pekâlâ bayım,» dedi.

Eve dönerken bahçelerdeki gölgeleri araştırdım. Mary koluma girmişti, ayakları dolaşıyordu biraz.

«Ne güzel,» dedi, «Hiç böyle eğlenmemiştim.»

«Güzeldi.»

«Margie mükemmel bir evsahibi. Ben olsaydım nasıl becerirdim bilemiyorum.»

«Gerçekten Margie iyiydi.»

«Sen de Ethan. Bilirim espriyi seversin, bizi hep güldürdün. Bay Hartog, sen Red Baker'i anlatırken gülmekten bayılacaktı.»

Bunu da mı anlatmıştım? Hangisini? Anlatmış olmalıyım. Ah Danny, parayı geri ver lütfen.

«Şahaneydin. Çok eğlendik,» dedi Mary'im. Kapımızın önünde ona öyle sıkı sarıldım ki, sızlandı

«Sarhoşsun sevgilim. Acıtıyorsun. Lütfen çocukları uyandırmayalım.»

Niyetim, karım uyuyana kadar beklemek, sonra yavaşça dışarı çıkıp, onun kulübesine gitmek, ona bakmak hatta başına bir polis dikmekti. Ama iyi biliyordum. Danny gitmişti. Danny'nin gittiğini biliyordum.

Karanlıkta yatıp, gözlerimin önünde danseden kırmızı ve sarı noktacıkları seyrettim. Ne yapmış olduğumu biliyordum, Danny de biliyordu. Yaptığım tavşan katliamını düşündüm. Belki de sadece ilkinde insan mutsuz oluyordu. Bunları göğüslemek şarttı. Ticaret ve politikada, «Dağın Kralı» olabilmek için diğer insanları hırpalamak, parçalamak gerekliydi. Oraya varınca büyük ve nazik olunabilirdi ama önce oraya varmak gerekirdi.

ONUNCU BÖLÜM

Templeton havalanı New Baytown'dan sadece 40 mil uzaktaydı, jetler için beş dakikalık bir uçuş mesafesi yani. Jetler, ölümcül tatarcık sürüleri gibi artan bir düzende gelmekteler. Oğlum Allen gibi onlara hayran olabilmek, hatta sevebilmek isterdim. Birden fazla amaçları olsa belki sevebilirdim ama tek yaptıkları öldürmek. Benim de buna karnım tok.

Oğlum Allen'in yaptığı gibi çıkardıkları sese bakarak yerlerini saptamayı öğrenmedim. Sanki fırın patlamış gibi bir sesle, ses duvarını aşıp gidiyorlar. Geçip gittikleri zaman geceleri rüyalarıma giriyorlar ve ben sanki ruhum ülser olmuş gibi bir hisle uyanıyordum.

Sabah erkenden bir jet sürüsü geçince sıçrayarak uyandım, titriyordum. Bana o çok özendiğimiz ve bir o kadar da korktuğumuz 88 milimetre Alman çok amaçlı tüfeklerini hatırlatıyor olmalıydılar.

İçeri dolan sabah ışıklarında yatarken vücudum

korkudan diken diken olmuştu. Uzaklaşan seslerini dinledim. Bu korkunun, dünyada yaşayan herkesin derisinde, zihninde değil, derisinin derinliklerinde bulunduğunu düşündüm. Jetlerden çok, amaçlarıydı bizi korkutan.

Ne zaman bir durum ya da problem çok büyürse insanlar onu düşünmekten kaçınarak korunurlar. Ama o içerlere sızar, içerde birikmiş bir yığın şeyle karışır ve huzursuzluk, mutsuzluk, suçluluk ve bir şeyi, herhangi bir şeyi tamamen yitip gitmeden elde edebilmek için zorlama doğurur. Belki de fabrikasyon psikanalizciler böyle komplekslerle uğraş yerine, günün birinde nükleer patlamalara yol açabilecek insanın saldırgan dürtüleriyle uğraşmayı yeğ tutarlar. Bence gördüğüm hemen herkes, yılbaşı gecesi zilzurna sarhoş olan insanlar gibi sinirli, huzursuz, biraz aşırı ve delicesine sevinçli. Eski dostlar unutulmalı, ve komşunuzun karısı öpülmelidir.

Başımı karıma çevirdim. Uykusunda gülümsemiyordu. Ağzı açıktı, kapalı gözlerinin etrafı çizgilerle doluydu, öyleyse hastaydı. Çünkü hasta olunca karım böyle görünür. Hasta değilken dünyanın en iyi karısıdır ama nadiren de olsa hastalandığında dünyanın en hasta karısı olur

Bir başka jetin uçuşu ses duvarını aştı. Ateşe alışabilmek için belki yarım milyon yıl sürdü ama ateşi, ateşten daha da korkunç bir güç haline getirmemiz sadece on beş yıl sürdü. Bunlardan daha yararlı aletler yapabilme şansımız yok mu hiç? Eğer düşünmenin kanunları, eşyanın da kanunlarıysa, ruhta bölünme olabilir mi? Bana olan, bize olan bu mu?

Çok zaman önce halam Deborah'ın anlattığı bir hikâyeyi hatırlıyorum. Geçen yüzyılın başlarında atalarımdan bazıları Campbell'lerdenmiş. Deborah hala çocukmuş o zaman. Belli bir zamanda dünyanın sonunun nasıl geleceğini hatırlıyordu. Anne ve babası yatak çafşaflarından başka sahip oldukları herşeyi dağıtmışlar. Çarşaflarına sarılmış ve dünyanın sonunun geleceğini sandıkları bir zamanda, bu olayı beklemek üzere tepelere çıkmışlar. Çarşaflara

bürünmüş yüzlerce kişi dua edip, ilahîler söylemişler. Gece olduğunda daha yüksek sesle şarkılar söyleyip, dansetmişler. O saat yaklaştığında kayan bir yıldız görmüşler. Ve herkes bağırmaya başlamış. O bağırışı hatırlayabiliyordu. Kurtlar gibi sırtlanlar gibi bağırıyorlardı demişti. Halam ömründe hiç sırtlan sesi işitmemişti oysa. Ve beklenen saat gelmiş. Beyaz giysili erkekler, kadınlar ve çocuklar nefeslerini tutmuşlar. Ama zaman geçmiş, gitmiş. Çocukların yüzleri morarmış ve saatler ilerlemiş. Zaman tamamlanmış ve onlar aldatıldıklarını anlamışlar. Şafak sökerken tepelerden sürünerek inmişler ve etrafa dağıttıkları elbiselerini, kapkacaklarını, öküzlerini ve eşeklerini geri almaya çalışmışlar. Kendilerini ne kadar kötü hissetmişlerdir kimbilir.

Bu hikâyeyi hatırlamama jetler sebep oldu sanırım. Bütün o ölümleri gerçekleştirebilmek için para, güç ve zaman harcamak..... Onları asla kullanmasaydık, kendimizi aldatılmış hissedecek miydik? Uzaya roketler fırlatabiliyoruz ama mutsuzluğu ve kızgınlığı tedavi edemiyoruz.

Mary'im gözlerini açtı. «Ethan,» dedi. «Kendi kendine konuşuyorsun. Ne dediğini bilmiyorum ama gürültü oluyor. Düşünmeyi bırak Ethan.»

Ona içecek bir şey getirmeyi önerecektim ama çok berbat görünüyordu. Ne zaman şaka yapılmayacağını hiç bilmem, ama bu sefer bildim. «Başın mı ağrıyor?»

«Evet.»
«Miden?»
«Evet.»
«Her yerin mi?»
«Her yerim.»
«Sana bir şey getireyim.»
«Bana bir mezar hazırla.»
«Yatakta kalmalısın.»
«Kalamam. Çocukları okula göndermeliyim.»
«Ben yaparım.»
«İşe gitmen gerek senin.»
«Ben yaparım, dedim.»

Bir an sonra, «Ethan, galiba kalkamayacağım, çok kötüyüm,» dedi.

«Doktor çağırayım mı?»

«Hayır.»

«Seni yalnız bırakamam. Ellen seninle kalsın.»

«Hayır. Bugün sınavı var.»

«Margie Young-Hunt'u çağırayım mı?»

«Onun telefonu bozuk. Yeni bir zımbırtı alacaktı.»

«Evine gidip, söyleyebilirim.»

«Kendisini bu kadar erken kaldıran birini öldürebilir.»

«Kapısının altından bir kâğıt atarım.»

«Yoo, istemem.»

«Bunda bir şey yok ama.»

«Hayır hayır. Bunu yapmanı istemem. İstemem.»

«Seni yalnız bırakamam.»

«Nedenmiş o? Şimdi daha iyiyim. Sana bağırdığım için herhalde. Evet, ondan olmalı,» dedi ve bunu kanıtlamak için kalkıp sabahlığını giydi. İyi görünüyordu.

«Şahanesin sevgilim.»

Tıraş olurken yüzümü kestim ve kahvaltıya yüzüme yapışmış kırmızı bir tuvalet kâğıdı parçasıyla indim.

Dükkâna giderken, dişlerini karıştıran Morphy'a raslamadım. Memnun olmuştum. Onu görmek istemiyordum. Yolda beni yakalayabileceğini düşünerek hızlı hızlı yürüdüm.

Arka kapıyı açınca, kahverengi banka zarfının kapının altından atılmış olduğunu gördüm. Mühürlenmişti ve tüm resmi zarflar gibi sertti. Açabilmek için çakımı çıkarttım.

Beş sentlik çizgili okul kâğıdına, yumuşak kurşun kalemle yazılmış üç kâğıt çıktı içinden. Biri vasiyetti; «Ben, aklım yerinde olarak .....» ve «Bu nedenle ben .....» El yazısıyla, «Geri ödemeyi kabul ediyorum ve rehin olarak .....» İki kâğıt da imzalanmıştı, yazı açık ve düzgündü «Sevgili Eth. İşte istediğin şey.»

Yüzüm bir yengecin sırtı gibi sertleşmişti. Bir

kasayı kapar gibi yavaşça arka kapıyı kapadım. İlk iki kâğıdı düzgünce katlayıp cüzdanımın içine koydum. Ve öbürünü buruşturup tuvalete attım, sifonu çetim. Tuvaletin içinde basamak gibi bir çıkıntı vardır. Kâğıt top oraya takılarak, düşmemek için direndi, ama sonunda gitti.

Tuvaletten çıktığımda arka kapıyı biraz aralık buldum. Kapattığımı sanmıştım. Kapıya giderken bir ses duydum, dikkatlice baktım, o körolasıca kedi deponun raflarından birine çıkmış, aşağı sarkan sosisleri pençeleriyle yakalamaya uğraşıyordu. Uzun saplı süpürgemi alıp kediyi kovaladım, yanımdan geçerken süpürgeyi savurdum ama ıskalamıştım, kapıya çarpan süpürgenin sapı kırıldı.

Bu sabah konservelere nutuk atmayacaktım. Ne söyleyeceğimi bilemiyordum çünkü. Ama hortumu alıp ön kaldırımı hatta çöp kovalarını bile yıkadım. Sonra tüm dükkânı temizledim. Uzun zamandır ihmal edilmiş tüm köşeleri sildim süpürdüm. Çok yorulmuştum ama şarkı bile söyledim.

«Şimdi mutsuzluğumun kışıdır
York güneşiyle zafer dolu yaz olmuştur.»

Bir şarkı değildi bu, biliyorum, yine de söyledim.

İKİNCİ KISIM

ON BİRİNCİ BÖLÜM

New Baytown çok güzeldir. Eskiden çok büyük olan limanı, açıktaki adalardan gelen kuzeydoğu rüzgârlarından korunur. Kasaba, akıntıların beslediği pek çok yeraltı suyunun çevresinde kurulmuştur. Kalabalık ya da kentleşmiş bir yer değildir burası. Geçmişte kalan balinacıların büyük evleri dışındaki tüm evler iyi cins meşe, karaağaç, akçaağaç, ceviz ve bazıları selvilerle çevrilmiş küçük ve temiz evlerdir. Eski sokaklara çok önceden dikilmiş karaağaçları saymazsak, buranın asıl ağacı meşedir. Eskiden meşe ağaçları öyle çok ve öyle büyükmüşler ki, bir sürü gemi tezgâhı, kaplama, iç ve dış omurga için gerekli tüm keresteyi buradan sağlarlarmış.

Toplumların da tıpkı insanlar gibi sağlık ve hastalık hatta gençlik ve yaşlılık, ümit ve ümitsizlik devirleri vardır. Bir zamanlar New Baytown tüm Batı dünyasını aydınlatan balina yağının sahibiydi. Oxford ve Cambridge üniversitelerindeki öğrencilerin lambaları, bu Amerikan ileri karakolundan sağlanan yakıtla yanardı. Sonra Pennsylvanya'dan petrol, kayayağı fışkırdı. Kömüryağı denen ucuz gazyağı, balina yağının yerini alarak, pek çok denizcinin emekli olmasına sebep oldu. Hastalık ya da ümitsizlik çöktü New Baytown'un üzerine, bir daha da sıyrılamadı bundan. Çok uzakta olmayan bazı kasabalar büyüdüler, başka ürün ve enerjilere yöneldiler. Ama tüm yaşama gücünü balina ve balina gemilerinden alan New Baytown uyuşukluğa gömüldü. New York'un taşan nüfusu New Baytown'un yanından geçip gitti. Ve hep olduğu gibi New Baytown'lular,

böyle olmasını daha çok istediklerine kendilerini inandırdılar.

Gürültüden, tatile gelenlerin çeşitliliğinden, neon lambalarının göz alan ışıklarından, turistlerin para harcamalarından ve ayakaltında dolaşmalarından kurtulmuşlardı. Tatlı içsularının çevresinde sadece birkaç yeni ev yapıldı. Fakat bir yılan gibi ilerleyen nüfus yine de uzaktan geçmeye devam etti. Ama herkes er ya da geç nüfusun New Baytown'u yutacağını biliyordu. Yerli halk hem bunu özlüyor hem de bu fikirden nefret ediyorlardı ve kasabalarda yeni zenginlerin yaptırdığı evler parlıyordu.

Eski Baytown sanattan, seramiklerden, mozaiklerden, midillilerden, menekşelerden ve elişlerinden sözederek zaman geçirirdi. Yeni Baytown'da ise eski günlerden, dilbalıklarından ve lüferin ne zaman geleceğinden sözediliyordu.

İçsuların kamışla dolu kıyılarına sivrisinekler yuva yapar, yumurtalarını bırakır, misk sıçanları topluca yuva kazar ve sabah erken saatlerde çevik hareketlerle yüzerlerdi. Balık kartalları balıkların üzerine ok gibi atılır, martılar midyeleri kapıp yükselirler, kırabilmek için ta tepeden aşağıya bırakırlardı. Bazı su samurları, hâlâ gizli bir öfkeyle suya dalarlar, tavşanlar bahçelerde çukurlar açarlar, gri sincaplar kasaba sokaklarında koşuşurdu. Mavi heronlar, sığ suda bacağı olan kılıç balığı gibi dimdik dururlar, alaban kuşları gece olunca, yalnızlık çeken hayaletler gibi bağrışırlardı.

New Baytown'a bahar da yaz da geç gelir. Ama geldiği zaman, yumuşak, vahşi ve özel bir sesle koku ve duygu da getirir. Haziranın başlarında yaprak, tomurcuk ve çiçek dünyası fışkırır sanki. Ve her gün batışı birbirinden farklıdır. Akşamları bıldırcınlar isimlerine yakışır şekilde davranır ve karanlık çöktükten sonra çoban kuşlarının sesinden bir duvar oluşur. Meşeler, yapraklarla şişmanlar ve uzun püsküllü tomurcuklarını yaprağa dökerler. Sonra bir sürü evden köpekler çıkar, buluşup pikniğe giderler. Memnun ve mesut ormanda dolaşırlar ve bazen günlerce evlerine dönmezler.

Haziranda erkekler, içgüdüleriyle davranarak, çimleri biçer, toprağı tohumla doldurur ve bahçesini elinden almaya çalışan tavşan, karınca, kuş ve kurtçuklarla mücadeleye girişir. Kadınlar, güllerin kıvrımlı yapraklarına bakarlar, iç çekerler, erimeler başlar, ciltleri kadife yumuşaklığına kavuşur sanki.

Haziran neşelidir, serindir ve sıcaktır, nemlidir, gelişen ve yenilenen toprağın gürültüsü duyulur. Pantolonları dapdaracık kızlar, omuzlarında, kulaklarına aşk şarkıları fısıldayan transistörlü radyolarıyla, elele Anacaddede gezinirler. Tanger'ın dükkânının önündeki taburelerde oturan genç oğlanlar, içleri ihtirastan titreyerek, gelip geçen kızlara laf atarlar.

Haziranda işadamları Al ve Sue ya da Foremaster lokantasında bira içmek için uğrar, viski içmek için kalır ve akşamüstü ter içinde sarhoş olurlar

Hatta, öğleden sonraları bile, kasabanın orospusu Alice'in Haziran yorgunu erkekleri avuttuğu, Miil sokağının sonundaki perdeleri kapalı, boyasız, ve harap evinin önünde tozlu arabalar durur. Ve tüm gün boyunca sandallar, dalgakırana demir atar, mutlu kadınlar ve erkekler yemeklerini denizden çıkarmaya uğraşırlar.

Haziran, boyama, onarma, plan ve proje yapma zamanıdır. Evine çimento torbaları, kiriş tahtaları taşımayan, zarfların arkasına Taç Mahal'in kaba krokilerini çizmeyen erkek yok gibidir.

Yüzlerce küçük sandal omurgaları havada, dipleri bakır boyasıyla pırıl pırıl kumsalda yatarlar. Sahipleri, dizi dizi duran bu hareketsiz sandalları düzeltir ve yavaşça güiümserler. Ayın sonuna kadar uzlaşmaz çocukları zaptetmeye uğraşır, sınav zamanı geldiğinde isyan doruğa çıkar ve soğukalgınlığı birden yaygınlaşır. Okulun kapanma gününde ise geldiği gibi birden gidiverir hastalık.

Haziranda yaz günlerinin mutlu tohumları yeşerir

«Şanlı Dört Temmuzda nereye gideceğiz?...»

«Zamanı geliyor, tatilimiz için plan yapmalıyız,» gibi düşünceler başlar.

Haziran kudretin anasıdır. Ördek yavruları, belki de su kamlumbağalarının keskin dişli, açılmış ağızlarına cesaretle yüzerler. Marullar kuraklığa karşı su depolarlar, domatesler kurtlara karşı koymak için saplar çıkarırlar ve aileler sivrisinek senfonileri ile dolu gecelerde, tepelerden kumun ve güneşin zevkini çıkarmayı hayal ederler. Bu yıl çocukların iki haftamı cehenneme çevirmelerine izin vermeyeceğim. Tüm sene çalıştım. Şimdi eğleneceğim. Hep çalıştım. Tatil planları zafere ulaşır ve sanki dünyadaki herşey yoluna girer.

New Baytown uzun süredir uyumuştu. Onu, ahlakî, siyasî ve ekonomik olarak yönetenler, kendi kurallarını çok uzun süredir korumuşlardı. Belediye Başkanı, kent meclisi, yargıçlar ve polisler ölümsüzdürler. Belediye Başkanı kasabaya malzeme satar, yargıçlar ehliyet verirlerdi. Bu işleri öyle uzun zamandır yapıyorlardı ki, kanuna aykırı olduklarını unutmuşlardı. En azından, kanunların dediğini unutmuşlardı. Normal kişiler olduklarından, yaptıklarını kesinlikle ahlaka aykırı bulmazlardı. Herkes iyi ahlaklıdır. Sadece onların komşuları değildir.

Sarı öğleden sonra, yazın sıcak nefesini getirmişti. Mevsimi erken açmış birkaç kişi, okul kapanana kadar çocuğunu beklemek zorunda kalmamış, çocuksuz yabancılar sokaklarda dolaşıyorlardı. Üstlerinde ve arkalarında küçük botlar, büyük motorlar taşıyan birkaç araba geçti. Ethan satın aldıkları şeylere bakarak, gözleri kapalı yazlığa gelen kişileri tanırdı. Soğuk et, peynir, kraker ve sardalye konservesi alırlardı.

Hava ısındığından beri öğleden sonraları serinlemeye gelen Joey Morphy yine geldi. Şişeyi buzdolabından çıkartırken,

«Dolaba su doldurmalısın» dedi.

«Evet, ayrıca dört yeni kala da ihtiyacım var veya ikiye bölünmeliyim. Unutuyorsun komşum, ben bu dükkânın sahibi değilim.»

«Olmalısın.»

«Sana kralların ölümü hakkındaki acıklı öykümü anlatayım mı?»

«Öyküyü biliyorum. Girdiğin o delikten çıkmayı beceremiyorsun. En zor yoldan öğrenmek zorunda kaldın. Şimdi sabret, çünkü öğrendin.»

«Bana bir yararı olmuyor.»

«Burası senin dükkânın olsaydı, para kazanırdın.»

«Ama değil.»

«Yan tarafa bir dükkân açacak olsan, tüm müşteriler sana gelir.»

«Neden böyle düşünüyorsun?»

«Çünkü, insanlar tanıdıkları kişiden alışveriş ederler. Buna iyiniyet denir. Çok işe yarar.»

«Daha önce yaramamıştı. Kasabadaki herkes beni tanır ama iflas ettim.»

«Bu işin teknik yönü. Nasıl mal alacağını bilmiyordun.»

«Belki hâlâ bilmiyorum.»

«Biliyorsun. Ne öğrendiğini bile bilmiyorsun. Ama senin kafanda iflas etmiş bir yer var. Unut bunu Bay Hawley. Unut Ethan.»

«Sağol.»

«Senden hoşlanırım. Marullo İtalya'ya ne zaman gidiyor?»

«Söylemedi daha. Söyle Joey, ne kadar zengin? Hayır, söyleme. Müşteriler hakkında konuşamazsın biliyorum.»

«Arkadaşlık adına kurallardan vazgeçebilirim Ethan. Tüm yatırımlarını bilemiyorum ama, bizdeki hesabının bir anlamı varsa, oldukça zengin diyebilirim. Elini her işe sokuyor, burada biraz gayrimenkul, şurada birkaç arazi, birkaç yazlık ev ve beli kalınlığında bir tomar ipotek belgesi.»

«Nereden biliyorsun?»

«Kasadan. En büyük kasalarımızdan birini kiraladı. Anahtarın biri onda, biri de bende. İçine bir göz attığımı itiraf ederim. Galiba ben yaradılıştan meraklıyım.»

«Herşeyi düzgün ama, değil mi? Yani, şu ilaçlar, şantaj gibi şeyleri duyarız da, bu tip işleri de var mı?»

«O kadarını bilemem. İşlerinden pek söz etmez. Biraz para çeker, biraz para yatırır. Başka bankalarla da iş yapıyor mu, bilmiyorum. Dikkat edersen, hesabının miktarını söylemedim.»

«Sormadım ki.»

«Bira içebilir miyim?»

«Dışarıda içersen olur. Kâğıt bardağa koyarım.»

«Kanunlara karşı gelmeni istemem.»

«Saçma!» Ethan kutunun tepesini deldi. «Biri gelir, şöyle yanma tut.»

«Sağol. Seni çok düşünüyorum Ethan.»

«Neden?»

«Belki herşeye burnumu soktuğum için. Başarısızlık zihnin bir bölümüdür. Karıncaların açtığı kum tuzaklarına benzer. Geriye kayar durursun. Bundan kurtulmak için büyük bir güçle sıçramak gerekir. Sen de bu sıçrayışı yapmalısın Ethan. Dışarı çıktın mı, başarının da zihnin bir bölümü olduğunu anlayacaksın.»

«Bu da tuzak olabilir mi?»

«Eğer öyleyse... daha iyi bir tuzak olduğuna inan.»

«Farzedelim biri bu sıçrayışı yapıyor ve başka biri de tepe taklak oluyor.»

«Sadece Tanrı bir kuşun düşüşünü görebilir ama o bile buna karışmaz.»

«Bana ne yapmamı söylediğini bilmek isterdim.»

«Ben de. Bilseydim belki ben kendim yapardım. Banka memurları başkan olamazlar. Ama elinde malı olanın yükselme şansı vardır. Sanırım söylemek istediğim şu, eline geçen herşeyi sıkıca tut. Bir daha aynı fırsatı bulamazsın.»

«Sen filozofsun Joey malî bir filozof.»

«Bunu yüzüme vurma lütfen. Bir şey sende yoksa, hep onu düşünürsün. Yalnız kişiler hep bir şeyleri düşünürler. Bilirsin insanların yüzde doksanı geçmişte, yüzde yedisi şimdiki zamanda, yüzde üçü de gelecek zamanda yaşarlar. Yaşlı Satchel Paige bu konuda duyduğum en akıllı şeyi söylemişti. 'Arkana

bakma, belki geçmişten bir şey seni yakalar.' Artık gitmeliyim. Bay Baker yarın, birkaç gün kalmak üzere New York'a gidiyor. Arı gibi çalışıyor.»

«Neyle ilgileniyor?»

«Nereden bileyim, ama mektupları ben ayırıyorum. Albany'den bir sürü mektup alıyor.»

«Politika ile mi ilgili?»

«Ben sadece ayırırım. Mektupları okumam. İşler hep böyle yavaş mıdır?»

«Saat dört sıralarında evet. On dakika sonra düzelir.»

«Gördün mü? Öğrenmişsin işte. İddiaya girerim ki, iflas etmeden önce bunları bilmiyordun. Sonra görüşürüz. Eline geçeni sıkı tut.»

Saat beş ile altı arasında küçük bir alışveriş kasırgası meydana geldi. Gün ışıkları saçan güneş hâlâ yüksekteydi ve sokaklar sanki öğleden sonraymış gibi aydınlıktı. Ethan meyva tezgâhını içeri alıp, ön kapıları kapadı, güneşlikleri indirdi. Sonra listeden okuyarak eve götürmesi gerekenleri topladı, hepsini kocaman bir çantaya doldurdu. Önlüğünü çıkarıp, palto ve şapkasını giydikten sonra sıçrayıp tezgâhın üstüne oturdu. Raflardaki yiyeceklere bir bakış atarak toplantıyı açtı.

«Mesaj yok!» dedi. «Sadece Satchel Paige'in sözlerini hatırlayın. Sanırım benim de geriye bakmamayı öğrenmem gerek.»

Cüzdanından katlanmış çizgili kâğıtları çıkardı ve onlara yağlı kâğıttan bir zarf yaptı. Sonra buzdolabının motor kapağını açıp, zarfı kompresörün arkasına koydu ve kapağı kapadı.

Kasanın altındaki rafta, tozlu ve yırtık pırtık olmuş Manhattan telefon rehberini buldu. Dükkâna acele mal ısmarlamak için duran rehberin «U» harfini açtı. United States'in altında «Göç ve Uyruğa Giriş Servisi 20 W Bway BA 7-0300, Geceleri, Cumartesi, Pazar ve Tatillerde OL 6-5888» numarasını buldu.

Yüksek sesle, «OL 6-5888, OL 6-5888 çünkü geç oldu.» dedi. Ve sonra konservelerine bakma-

dan konuştu «Eğer herşey düzgün ve kanuna uygunsa, kimse incinmez.»

Ethan arka kapıdan çıktı, kapıyı kilitledi. Yiyecek dolu torbasını taşıyarak yolun karşı tarafındaki Foremaster lokantasına gitti. Lokanta kokteyl içen müşterilerle doluydu ama genel telefonun durduğu bölümde hiç kimse yoktu. Kabinin cam kapısını kapayıp, torbasını yere, bozuk paralarını da rafın üzerine koydu. İçinden bir çeyreklik alarak «0»ı çevirdi.

«Santral.»

«Santral, New York ile konuşmak istiyorum.»

«Lütfen numaranızı çevirin.»

Ve Ethan çevirdi.

Ethan yiyecek torbasını taşıyarak işten döndü. Öğleden sonraların uzun olması ne iyiydi. Çimenler öyle uzun ve yumuşaktı ki ayak izleri hemen belli oluyordu. Mary'yi şapırtıyla öptü.

«Güzelim,» dedi. «Çimenler çok uzamış. Allen'e söylesem biçer mi dersin?»

«Vallahi, şimdi sınav zamanı. Bilirsin nasıldır, okul kapanmak üzere.»

«Öbür odadan gelen o garip ses ne?»

«Ailen sesini açmaya çalışıyor. Okulun kapanma günü yapılacak gösteriye çıkacakmış.»

«Galiba çimenleri benim kesmem gerekiyor.»

«Kusura bakma canım. Ama çocukların neler hissettiğini bilirsin.»

«Evet. Öğrenmeye başlıyorum.»

«Keyfin yok galiba. Yorucu bir gün mü geçirdin?»

«Yoo, pek sayılmaz. Bütün gün ayaktaydım. Şimdi de çimen biçme aletini oradan oraya itmek pek iç açıcı gelmiyor.»

«Elektriklisinden almalıyız. Johnsonlarda var bir tane, insan üzerine oturup sürebiliyor.»

«Bir bahçıvanımız ve onun bir yardımcısı da olmalı. Büyükbabamın varmış. Sürebiliyor ha! Öyle bir aletimiz olsa Ailen çimleri biçerdi.»

«Ona anlayış göster. Sadece ondört yaşında.

«Çocukların cana yakın oldukları kanısı nereden çıkıyor dersin?»

«Senin keyfin yok.»

«Evet, galiba. Ve bu cırtlak ses beni deli ediyor.»

«Deneme yapıyor.»

«Söyledin.»

«Öfkeni ondan çıkarma.»

«Tamam ama yapabilsem rahatlardım.» Ethan, Allen'in dilinin üzerine koyduğu bir aletle çatlak sesler, anlaşılmaz kelimeler söylediği oturma odasına girdi.

«Bu da ne?»

Allen aleti avucuna aldı. «Çorba kutusundan çıktı. Buna vantrilogluk denir.»

«Çorbayı içtin mi peki?»

«Hayır, Tadını sevmiyorum. Çalışmam gerek baba.»

«Bir dakika ara ver.» Ethan oturdu. «Hayatta ne yapmayı tasarlıyorsun?»

«Ha?»

«Gelecekte. Size okulda öğretmediler mi? Gelecek sizin ellerinizdedir.»

Ellen kayar gibi odaya girdi ve kedi gibi dertop olarak kanepeye yerleşti. Çeliğin kesilmesini andıran bir sesle güldü

«Televizyona çıkmak istiyor.»

«Yarışma programından yüz otuz bin dolar alan onüç yaşında bir veletti.»

«Hileli olduğu anlaşılmıştı.» dedi Ellen.

«Olsun paralar yine de onda kaldı.»

Ethan yumuşak bir sesle, «Ahlakî değerler seni hiç ilgilendirmiyor mu?» diye sordu.

«Ama bir sürü para var.»

«Yani sence ahlaksızlık değil?»

«Ne olmuş, herkes yapıyor?»

«Peki, kendisini gümüş tabak içinde sunan ama alıcısı olmayanlara ne demeli? Dürüst olmadıkları gibi paraları da olmaz.»

«Bu şansa bağlı, aldığınız pasta unufak olabilir.»

«Evet, unufak oluyor, değil mi?» dedi Ethan. «Sen ve senin terbiyen de öyle, kendine gel! Efendim sözcüğünü lügatından çıkardın galiba.»

Oğlan şaşırdı, babasının ciddi olup olmadığını kontrol etti, sonra dimdik durdu ve gücenme dolu sesiyle,

«Hayır efendim.» dedi.

«Okul nasıl gidiyor?»

«İyi sanırım.»

«Amerika'yı ne kadar sevdiğini anlatan bir yazı yazıyordun. Ülkeni mahvetmek isteğin, yazıyı yazmana engel mi oldu?»

«Mahvetmekten kastınız nedir... efendim?»

«Dürüst olmayan bir şeyi dürüstçe sevebilir misin?»

«Ama baba herkes yapıyor.»

«Herkes yapınca o iş 'iyi' mi oluyor?»

«Aslında, birkaç yumurta kafadan başka kimse aldırmıyor. Yazıyı bitirdim.»

«Güzel, görmek isterdim.»

«Gönderdim.»

«Bir kopyası vardır herhalde.»

«Hayır efendim.»

«Peki, ya kaybolursa?»

«Bunu düşünmedim. Baba, ben de bütün öteki çocuklar gibi kampa gidebilmeyi isterdim.»

«Bunu karşılayamayız. Bütün öteki çocuklar değil, sadece birkaç tanesi gidiyor.»

«Keşke biraz paramız olsaydı.» Başını eğip ellerine baktı ve dudaklarını yaladı.

Ellen'in gözleri kısılmış, düşünceye dalmıştı. Ethan oğlunu inceledi. «Belki bir çaresini buluruz.»

«Efendim?»

«Sana bu yaz çalışman için dükkânda bir iş bulabilirim.»

«Çalışmaktan kastınız nedir?»

«Çalışmaktan kastınız nedir dedin değil mi? Malları taşıyacak, rafları yerleştirecek ve ortalığı temizleyeceksin, bütün bu işleri iyi yaparsan, belki müşterilerle ilgilenmene izin veririm.»

«Ben kampa gitmek istiyorum.»

«Aynı zamanda yüzbin lira kazanmak da istiyorsun.»

«Belki kompozisyon yarışmasını kazanırım. En azından Washington gezisi var. Okulda geçen bütün bir seneden sonra yine de tatil sayılır.»

«Allen! Kendini yönetmenin saygının dürüstlüğün, evet, hatta çalışmanın bile değişmez kuralları vardır. Sanırım sana bunları öğretme vakti gelmiş. Çalışacaksın.»

Oğlan babasına baktı: «Çalıştıramazsınız.»

«Affedersin, anlayamadım.»

«Çocuk iş yasası. Onaltı yaşından önce çalışma izni bile alamam. Yasalara karşı gelmemi mi istiyorsunuz?»

«Ana babalarına yardım eden bütün kızların ve oğlanların yarı köle yarı suçlu olduğunu mu sanıyorsun?» Ethan'ın öfkesi, aşk gibi çıplak ve zalimdi. Ailen bakışlarını uzaklara çevirdi.

«Böyle demek istemedim efendim.»

«Eminim öyledir. Bir daha yapma sakın. Hawley'lerin ve Allen'lerin yirmi kuşağına tek başına kök söktürürsün sen. Onlar dürüst insanlardı. Bir gün onlara layık biri olabilirsin umarım.»

«Evet efendim. Odama gidebilir miyim efendim?»

«Gidebilirsin.»

Allen yavaş yavaş merdivenleri çıktı. Ailen gidince, Ellen bacaklarını ileri uzattı ve sonra kıvırıp, yerleşti. Genç bir kadın gibi eteğini düzeltti.

«Henry Clay'in nutuklarını okuyordum. Çok iyiymiş.»

«Evet öyledir.»

«Onları hatırlıyor musunuz?»

«Tam olarak değil galiba. Onları okuyalı çok zaman oldu.»

«Müthiş bir adam.»

«Okullu kızların okuyabileceği şeyler değil gibi geldi bana.»

«Büyük adammış.»

Ethan, sırtında o uzun yorucu günün ağırlığı, koltuğundan kalktı.

Mutfakta Mary'yi gözleri kızarmış ve öfkeli buldu.

«Seni duydum.» dedi. «Ne yapmaya çalıştığını bilmiyorum. Allen küçük bir çocuk sadece.»

«Başlamanın zamanı geldi sevgilim.»

«Bana sevgilim deme. Zorbalığa gelemem hiç.»

«Zorba? Aman Tanrım!»

«Küçük bir çocuk o, üstüne gidiyorsun.»

«Bence, şimdi kendini daha iyi hissediyordur.»

«Ne demek istediğini anlamıyorum. Onu bir böcek gibi ezdin.»

«Hayır sevgilim. Ona dünyanın küçük kısmını gösterdim. Yanlış bir dünya yaratıyordu.»

«Sen kimsin ki, dünyanın ne olduğunu bileceksin?»

Ethan karısının yanından geçip arka kapıdan çıktı.

«Nereye gidiyorsun.»

«Çimenleri biçmeye.»

«Yorgunsun sanıyordum.»

«Öyleyim ..... öyleydim yani.» Omuzunun üzerinden tel kafesin ardında duran Mary'ye baktı: «Erkekler yalnız insanlardır.» dedi ve çim biçme makinesini çıkarmaya gitmeden önce bir an durup karısına gülümsedi.

Mary yumuşak ve gür çimenleri biçen, dönen bıçakların sesini dinledi. Ses kapının önüne geldi, durdu, Ethan seslendi «Mary Mary, sevgilim, seni çok seviyorum.» Ve vızıldayan bıçaklar yeniden çimenleri kesmeye başladı.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Margie Young-Hunt çekici, kültürlü, zeki bir kadındı. Hem öyle zekiydi ki ne zaman ve nasıl bu ze-

kâyı saklayacağını iyi bilirdi. Evlilikleri başarısızdı. Erkekler başarısızdı; birincisi iradesiz, ikincisi daha da iradesizdi, ölmüştü. Margie'ye randevu veren olmamıştı hiç. Margie yaratırdı onları, sık telefon konuşmalarıyla, mektuplarla, iyi dilek kartlarıyla ve rastlantı olarak gösterdiği karşılaşmalarla.

Hastalara evde yaptığı çorbadan götürür, doğum günlerini hatırlardı. Bütün bunları, insanlar kendi varlığının farkında olsun diye yapardı. Kasabadaki her kadından daha çok karnını dümdüz, cildini temiz ve canlı, dişlerini parlak ve çenesini gergin tutardı. Gelirinin önemli bir kısmı saçına, tırnaklarına, masaja, kremlere ve losyonlara giderdi. Öteki kadınlar, «Margie göründüğünden yaşlı olmalı,» derlerdi.

Göğüslerinin destekleyici kasları, kremlere, masaja ve cimnastiğe aldırmadan gevşemeye başlayınca, Margie onları dimdik ve şişkin tutan sütyenlerin içine koydu. Makyajı gittikçe daha çok zaman alıyordu. Saçları, televizyon reklamlarının vaadettiği bütün parlaklığa, yumuşaklığa ve dalgaya sahipti. Bir buluşmada, yemekte, dansta ya da gülerken, çevrede hayranlık uyandırırken, kavalyesini bir yığın küçük cilveyle yönetirken, Margie'nin artık bunları ezberlediğini, davranışlarının içten olmadığını kimse anlayamazdı.

Uygun bir süre geçtikten ve paranın varlığından sözedildikten sonra, eğer tehlikesiz olacağına eminse kavalyesiyle yatağa girerdi. Sonra silahını ustaca kullanmaya başlardı.

Er ya da geç, bu paylaşılan yatak, geleceğini güvene almak için kullandığı bir tuzak oluyordu. Ama beklenen oyun, yorganını paylaşanlara vız geliyordu. Gittikçe sözleştiği kişilerin çoğu ihtiyatlı ya da güçsüz evli erkekler arasından çıkıyordu.

Ve Margie yaşının geçtiğini herkesten iyi biliyordu. Fal kâğıtları, yardım istediği zaman cevap vermiyorlardı.

Margie çok erkek tanımıştı, çoğu suçlu, gururları kırılmış veya umutsuz erkekler. Bu nedenle profesyonel bir haşerat avcısı gibi, avına karşı bir tik-

sinme geliştirmişti. Bu tip erkekleri, korkuları ve gururlarını kullanarak yönetmek kolaydı. Aptal yerine konmaktan öylesine mutluydular ki, Margie artık zafer sevinci duymaz olmuştu. Hissettiği iğrenç bir acımaydı sadece. Bunlar onun arkadaşları ve yardımcılarıydı, ama kendisinin dostu olduklarını öğrenmelerine bile engel olurdu. Margie'den bir şey beklemedikleri için onlara verebileceklerinin en iyisini verirdi. İlişkilerini gizli tutardı, çünkü içinde bir yerlerde yaptıklarını doğru bulmuyordu. Danny Taylor bunlardan biriydi, Alfio Marullo bir başkası ve Şef Taşduvar Jakson Smith bir üçüncüsü... daha başkaları da vardı. Onlar Margie'ye güvenirdi, Margie de onlara. Ve bu dostların gizli varlığı, kadının yaşayabilmesini sağlayan tek sıcak, dürüst taraftı. Bu arkadaşlar onunla korkmadan ve serbestçe konuşurlardı, çünkü onlar için Margie bir tür Andersen'in kuyusuydu... alıcı, yargılamayan ve sessiz. Pek çok insanın gizli bir yönü vardır. Margie Young-Hunt da bu gizli özelliği iyi saklardı. Ve belki de bu gizli şey yüzünden Margie, New Baytown hatta Wessex eyaleti hakkında herkesten çok bilgiye sahipti. Ama bildiklerini kendi yararına kullanamadığı, kullanamayacağı için ortaya dökmezdi. Başka konularda ise eline geçen herşeyi kendi yararına kullanırdı.

Margie'nin Ethan Allen Hawley projesi raslantıyla ve boş oturmak yüzünden başlamıştı. Ethan bunun kötülük etme isteği olduğunu düşünmekte haklıydı. Margie kendi kadınlık gücünü deneyecekti.

Rahatlamak ve yenilenmek için ona gelen üzgün erkeklerin pek çoğu, yaşantılarının diğer bölümlerine de yansıyan bir iktidarsızlık ve çaresiz cinsel bunalımlarla çevrelenmiş olurlardı.

Birkaç küçük iltifat ve güvenle onları rahatlatmak ve eli silahlı karılarına karşı yeniden savaşma gücü kazandırmak Margie için kolaydı.

Mary Hawley'den gerçekten çok hoşlanıyordu ve onun vasıtasıyla sosyo-ekonomik koşullar yüzünden, gücünü ve güvenini kaybeden, başka bir tür bunalım geçiren Ethan'ın farkına varmıştı.

Margie, işi, aşkı, çocuğu olmadığı için bu hastalanmış erkeği başka bir sona itip itemeyeceğini düşünmeye başlamıştı. Bu bir oyun, bir boz-yap, bir denemeydi. İyiliğin değil, merakın ve tembelliğin bir ürünüydü. Ethan üstün bir erkekti. Onu yönlendirebilmek Margie'ye kendi üstünlüğünü kanıtlayacaktı. Ve bu kanıta gittikçe daha çok ihtiyaç duymaktaydı.

Belki de Ethan'daki değişimi derinliğine bilen tek kişiydi. Bunun kendi etkisiyle olduğunu düşünerek korkuyordu. Fare bir aslana dönüşmekteydi. Ethan'ın elbisesinin altındaki adalelerini, gözlerinin ardında gelişmekte olan insafsızlığı... görebiliyordu. Nazik ve iyi kalpli Einstein da maddenin doğası kavramı Hiroşima üzerinde patlayınca aynı şeyleri hissetmiş olmalıydı.

Margie, Mary Hawley'den çok hoşlanıyordu ama sempati ve acıma duymuyordu. Talihsizlik ya da kötü kader, özellikle başka kadınların başına geldiği zaman kolayca kabullenilebilen bir durumdur.

Eski Limana oldukça yakın, büyük, ağaçlıklı bir bahçenin içindeki tertemiz evinde Margie makyajını incelemek üzere aynaya uzandı. Krem, pudra, far ve rimelle kapkara kesilmiş kirpiklerinin arasından yüzündeki gizli kırışıklıkları, cildinin sarkıklığını gördü Margie. Yılların sakin bir denizdeki kayalara tırmanan sular gibi sessizce geldiğini hissetti. Olgunluğun, orta yaşın da kendine özgü silahları vardır ama bunları elde etmek deneyler ve teknikler gerektirirdi ki, Margie'de bunlar yoktu.

Genç yapısı ve heyecanı çöküp gitmeden, onu çıplak, komik ve berbat bir halde bırakmadan önce öğrenmesi gereken şeylerdi bunlar. Başarısı, yalnızken bile kendini bırakmamasındaydı. Şimdi bir deneme olarak, ağzını onun istediği biçimde sarkıttı, gözkapaklarını yarı kapattı. Dik tuttuğu çenesini indirdi ve boynu kırışıklıklarla doldu. Önündeki aynada yirmi yıl daha yaşlandığını gördü. Buz gibi bir sesin, onu nelerin beklediğini fısıldamasıyla titredi. Çok geç kalmıştı. Bir kadın içinde yaşlanacağı, ışıklı, siyah kadifeli, çocuklarla dolu, saçlarının beyazlaşacağı, şişmanlayacağı, aşk, korunma, desteklenme ile

dolu, küçük değişikliklerin yer aldığı, istekte bulunmayan bir koca ya da çok sakin ve az istekleri olan bir kocanın iradesi ve güveniyle kaplı, paylaşılan bir yuvaya sahip olmalıydı.

Yalnız başına yaşlanan bir kadın, bir çöp kadar faydasız, ağrılarını dindirecek ve acılarına ortak olacak kimsesi bulunmayan, yüzü kırışıklıklarla dolu biridir.

Korkunun sıcak dalgasını midesinde hissetti. İlk kocasında şanslı çıkmıştı. Zayıf bir adamdı ve Margie, bu zayıflığın anahtarını çabucak bulmuştu. Kadına öyle umutsuzca âşıktı ki, boşanmak istediği zaman, yeniden evlenmesi halinde nafakanın kesilmesini şart koşmamıştı. İkinci kocası Margie'nin özel bir servete sahip olduğunu sanmıştı, öyleydi de. Öldüğünde pek bir şeyler bırakmadı ama, Margie ilk kocasından gelen nafaka ile yaşayabiliyor, iyi giyinebiliyor ve başıboş dolaşabiliyordu. İlk kocasının ölmesi... İşte korkusu buydu. Bir gece ya da gündüz karabasanıydı bu, aylık, nafaka çekinin gelmediği bir karabasan.

Ocak ayında Madison Bulvarıyla 57. sokağın kesiştiği köşede görmüştü ilk kocasını. Adam yaşlı ve yorgun görünüyordu. Onun ölümü ile herşey mahvolurdu. Eğer o herif ölürse, para gelmezdi artık. Margie, adamın sağlığı için tüm kalbiyle dua eden tek kişi olduğundan emindi.

Adamın zayıf, sessiz yüzü ve ölgün gözleri aklına gelince, midesindeki korku büyüdü. Eğer o herif ölecek olursa!...

Aynaya eğilen Margie, bir atağa hazırlanıyormuşçasına iradesini topladı. Çenesi yükseldi, kırışıklıklar yok oldu, gözleri parladı, cildi gerilip kemiklerine yapıştı, omuzları dikleşti. Ayağa kalkıp kırmızı tüylü halının üzerinde daireler çizerek vals yaptı. Pembe boyalı ayak tırnakları parlıyordu, yalınayaktı. Çok geç olmadan koşmalı, çabuk olmalıydı.

Dolabını açıp, 4 Temmuz hafta sonu için sakladığı tatlı, kışkırtıcı elbisesini çıkardı, incecik topuklu ayakkabılarını, sanki yokmuş gibi görünen ipek çoraplarını çıkardı. İçindeki bitkinlik kaybolmuştu

şimdi. Bir kasabın bıçağını bilemesi kadar çabuk ve kusursuzca giyindi. Giyinme bitince, kasabın bıçağın keskinliğini parmağıyla kontrol etmesi gibi, boy aynasında kendini dikkatle inceledi. Hızlanmalı ama hamle yapmamalıydı. Beklemeyecek bir erkek için hızlanması şarttı. Ve sonra kültürlü, şık, zeki, kendine güvenen, güzel bacaklı ve tertemiz beyaz eldivenli bir hanımefendinin ilgisiz yavaşlığı. Yanından geçen bütün erkekler ona bakmadan edemediler. Miller kardeşlerin kamyon şoförü, kereste yüklü kamyondan sarkarak ıslık çaldı. İki lise öğrencisi Valentino bakışlarıyla süzdüler kadını. Yarı açık ağızlarından süzülen salyayı güçlükle yuttular

Biri, «Ne dersin buna?» dedi.

Diğeri, «Mmmmm!» diye cevapladı.

«Ama sen sevmez...»

«Mmmmm!»

Bir hanımefendi başıboş dolaşamazdı, hele New Baytown'da. Bir yere gidiyordu herhalde, ufak ve önemsiz de olsa mutlaka bir işi olmalıydı. Anacaddede topuklarını tıkırdatarak yürürken, yanından geçenlere selam veriyor, onlarla konuşuyor ve insanları gözden geçiriyordu.

Bay Hall — Bir süreden beri borç alarak yaşıyordu.

Stoney — Sert, erkek adamdı, ama hangi kadın bir polisin haftalığı ya da emekli aylığıyla yaşamak isterdi? Üstelik, adam arkadaşıydı.

Harold Beck — Pek çok malı mülkü vardı, ama Harold bir ördek kadar şüpheciydi. Herhalde dünyada bunu bilmeyen tek kişi de kendisiydi.

Mo Dowell — «Sizi gördüğüme çok sevindim bayım. Milly nasıl?» Mümkün değil... İrlandalı, sert, karısına bağlı, karısı ise sonsuza dek ölmeyen hastalardan biri. Adam bir sırdı. Kaç parası olduğunu kimse bilmezdi.

Sulu gözlü Donald Randolph — Yanınızdaki bar taburesinde oturduğu sürece mükemmel, iyi huyları sarhoşken kaybolmayan biri. Ama bir bar taburesine ev gözüyle bakmayanlar için yararsız bir adam.

Harold Luce — *Time* dergisinin sahibiyle akraba olduğu söyleniyordu, ama kim söylemişti, kendisi mi? Konuşma yeteneği olmadığı için kendini ilim-İrfan sahibi gibi gösteren, sert biri.

Ed Wantoner — Yalancı, dolandırıcı ve hırsızdı. Çok parası var sanılıyordu ve karısı ölmek üzereydi. Ama Ed kimseye güvenmezdi. Hatta köpeğine bile güvenmediğinden kaçmasın diye köpeği bağlar, ulumasına aldırmazdı.

Paul Strait — Cumhuriyetçi Parti içinde güçlü biri. Karısının adı Butterfly'dı. Takma isim değildi bu, Butterfly* Strait, Butterfly olarak vaftiz edilmişti. New York eyaletinde Cumhuriyetçi bir vali olsaydı eğer, Paul bu iş için çok uygundu. Şehir çöplüğünün sahibiydi, buraya bir teneke çöp dökmek bir çeyreğe maloluyordu. Söylentiye göre, çöplükteki fareler tehlikeli olacak kadar büyük ve korkunç hale gelince, Paul onları vurmak isteyenlere bilet satmış, ayrıca bu iş için 22 kalibrelik kurşunlarla doldurulmuş silahları kiralamıştı. Başkana öyle çok benziyordu ki, pek çok kişi ona «İke» derdi. Ama Danny Taylor hafif sarhoş olduğu bir sırada ondan Asil Paul diye sözedince, bu isim kalmış, Paul'un olmadığı yerlerde adı hep, Asil Paul olarak geçmeye başlamıştı.

Marullo — Göründüğünden daha hastaydı. Kötü hastaydı. Karnından 45'likle vurulmuş biri gibiydi gözleri. Kendi dükkânının önünden geçmiş ama içeri girmemişti.

Margie kalçalarını sallayarak dükkâna girdi. Ethan, gençten, siyah saçlı, kaliteli bir pantolon giymiş ve şapkasında ince bir şerit olan yabancı bir adamla konuşuyordu. Kırk yaşlarında, sert ve kendini yaptığı işe kaptıran bir tipti. Tezgâhın üzerine eğilmiş, neredeyse Ethan'ın burnuna kadar sokulmuştu.

Margie, «Merhaba Ethan!» dedi. «Meşgulsün. Sonra gelirim.»

BUTTERFLY Kelebek (Çev.)

Gezmeye çıkan bir kadının bankada yapacak gereksiz ama yasal bir sürü işi vardır. Margie arka sokağın ağzından geçip, mermer ve parlatılmış çelikten anıta girdi.

Joey Morphy onu görünce, demir parmaklıklı veznenin tüm ışıklarını yaktı. O ne gülüş, o ne karakter, o ne iyi oyun arkadaşıydı. Ama koca olarak berbat biri olurdu herhalde. Margie, bekâr doğmuş ve ölene dek bekâr kalmak için mücadele edecek bu adamı takdir ediyordu. Joey'in iki mezarı olmayacaktı.

Margie, «Beyefendi, acaba, yeni, tuzlanmamış paranız bulunur mu?» dedi.

«Bir dakika hanımefendi, bakayım. Sanırım bir yerlerde olacaktı. Ne kadar almak isterdiniz?»

«Yüz gram kadar mösyö!» Margie küçük beyaz çantasından katlanmış bir defter çıkarıp yirmi dolarlık bir çek yazdı.

Joey güldü. Margie'den hoşlanırdı. Bir süreden beri, pek sık olmamakla birlikte, Joey onu yemeğe götürüyor ve yatıyorlardı. Ama Joey kadının arkadaşlığından ve şaka kaldırmasından da hoşlanıyordu.

«Bayan Young-Hunt, bana, Meksika'da Pancho Villa ile birlikte bulunmuş bir arkadaşımı hatırlattınız. Kendisini tanır mısınız?»

«Hiç tanımıyorum.»

«Şaka değil, arkadaşım anlatmıştı bana. Pancho kuzeydeyken yirmi pesoluk banknotları basmakla uğraşıyormuş. Öyle çok basmış ki, adamları saymayı bırakmışlar. Paraları teraziye koyup tartmışlar.»

Margie, «Joey, kendinden sözetmeden duramaz mısın?» dedi.

«Hayır Bayan Young-Hunt. Ben o sıralar beş yaşındaydım. Bu bir hikâye. Bir gün de, şişman bir kadın, aç ama şışman bir kadın gelmiş, 'Generalim, kocamı öldürdünüz, beni beş çocuğumla dul bıraktınız. Halimiz perişan. Yaptığınız devrimin sonucu bu mu?' demiş. Pancho kadını, şimdi benim de yaptığım gibi iyice süzmüş.»

«Senin malın mülkün yok ki Joey.»

«Biliyorum. Hikâye bu. Pancho yardımcılarına dönüp, 'Beş kilo para tartın bu kadına' demiş. Eh, bu epeyce para eder. Bir tel parçasıyla paraları deste yapıp bağlamışlar, kadın da paraları alıp gitmiş. Az sonra bir yüzbaşı gelmiş, selam vermiş ve 'Generalim' demiş, 'biz onun kocasını vurmadık. Sarhoştu, hapishaneye kapadık.' Pancho paraları sallayarak giden kadından gözlerini ayırmadan, 'Gidip, herifi vur. Zavallı dul kadını hayal kırıklığına uğratamayız!' demiş.»

«Jeoy, korkunç bir adamsın.»

«Bu hikâye gerçek. Ben inanıyorum.» Margie'nin çekini alıp, baktı «Bunu 20'likler 50'likler yoksa 100'lükler halinde mi istersiniz?»

«İki parça halinde ver.»

Birbirlerinden hoşlanıyorlardı.

Bay Baker buzlu camlı ofisinden dışarı baktı. Bir bahse girmişlerdi. Bay Baker daha önce Margie'ye dilbilgisi açısından doğru ama belirsiz bir teklifte bulunmuştu. Bay Baker, Bay Paraydı. Elbette, karısı vardı, ama Margie bu dünyanın Baker'larını iyi bilirdi. Yapmayı kafalarına koydukları herhangi bir şey için yeni ahlak kuralları bile yaratabilirlerdi. Margie onu reddettiği için memnundu. Böylece adam hâlâ listedeydi.

Margie, Joey'in uzattığı dört tane beş dolarlığı aldı ve Bay Baker'in ofisine gitmeye hazırlandı. Tam o sırada Ethan'la konuşurken gördüğü adam sessizce içeri girdi, Margie'nin önünden geçti, kartını gösterdi ve Bay Baker'ın odasına alındı. Kapı ardından kapandı.

«Ayağım uğurlu geldi,» dedi Joey'e.

«Wessex Eyaletindeki en güzel ayak,» dedi Joey. «Bu gece bir yerlere gitmek ister misin? Dansa, yemeğe falan.»

«Gidemem,» dedi Margie. «Kimdi o?»

«Daha önce hiç görmedim. Banka müfettişine benziyor. Böyle zamanlarda dürüst biri olduğuma, hatta toplama, çıkarma yapabildiğime çok memnun oluyorum.»

«Biliyor musun Joey, mükemmel bir kadını, evden kaçıracak herşeye sahipsin.»

«Bütün dualarım, ümitlerim bununla dolu Madam.»

«Görüşürüz.»

Margie dışarı çıktı, ara sokağı geçip, yeniden Marullo'nun dükkânına girdi.

«Merhaba Eth.»

«Merhaba Margie.»

«O yakışıklı yabancı kimdi?»

«Kristal küren yanında yok mu?»

«Gizli ajan mı?»

«Daha da kötüsü. Margie, herkes polisten korkar mı dersin? Hiç bir şey yapmasam bile, polisten ödüm kopuyor.»

«O kıvırcık saçlı adam gerçekten polis mi?»

«Pek değil. Federal polis olduğunu söyledi.»

«Ne işler karıştırıyorsun Ethan?»

«Karıştırmak? Ben mi? Neden karıştırayım?»

«Adam ne istiyordu?»

«Sadece ne sorduğunu biliyorum. Ne istediği hakkında hiç bir fikrim yok.»

«Peki ne sordu?»

«Patronumu ne zamandır tanıyormuşum? Onu, başka kimler tanırmış? New Baytown'a ne zaman gelmiş?»

«Sen ona ne dedin?»

«Orduya katıldığım sıra, onu tanımıyordum. Geri döndüğümde buradaydı. Ben iflas edince, dükkânı devraldı ve bana iş verdi.»

«Sence bu soruşturmanın amacı nedir?»

«Allah bilir.»

Margie, Ethan'ın gözlerinin gerisindekileri görmeye çabaladı. Ethan aptal rolü oynuyor, diye düşündü. Adamın gerçekten ne istediğini bilebilseydim...

Ethan öyle yavaş konuştu ki, Margie korktu birden. «Bana inanmıyorsun. Ama unutma Margie, hiç kimse gerçeğe inanmaz.»

«Tüm gerçeğe? Bir tavuğu parçaladığın zaman

Ethan, o bütün bir tavuktur. Ama birazı beyaz ettir, birazı da siyah.»

«Haklısın. Doğru söylemek gerekirse, çok kaygılanıyorum Margie. Bu işe ihtiyacım var. Eğer Alfio'ya bir şey olursa, açıkta kalırım.»

«Zengin olacaksın, unuttun mu?»

«Parasız biri için bunu hatırlamak güç.»

«Ethan, bilmem hatırlıyor musun? Paskalyaya yakın bir bahar günüydü. Ben buraya gelmiştim, sen de bana Kudüslü kız demiştin.»

«Kutsal Cumaydı.»

«Hatırladın. Yerini buldum. Matthew bölümündeymiş, aslında mükemmel ve.... dehşet verici.»

«Öyledir.»

«Seninle ne ilgisi var?»

«Büyük halam Deborah, beni her yıl bir kez çarmıha gererdi. Hâlâ da devam ediyor.»

«Şaka ediyorsun. İlk söylediğinde şaka değildi ama.»

«Hayır. Ne o zaman ne de şimdi söylediklerim şaka değil.»

Margie şaka olsun diye, «Biliyorsun, sana baktığım fal doğru çıkıyor,» dedi.

«Biliyorum.»

«Bana borcun yok mu?»

«Elbette.»

«Ne zaman ödeyeceksin?»

«Arka odaya gelebilir misin?»

«Yapabileceğini sanmam.»

«Sanmaz mısın?»

«Hayır Ethan. Sen de biliyorsun yapamayacağını. Ömründe hiç bu kadar hızlı sıçramalar yapmadın ki.»

«Öğrenebilirim, belki.»

«İstesen de zina yapamazsın sen.»

«Deneyebilirim.»

«Seni uyarmak için aşk ya da kin gerekir. Bunların oluşması içinse uzun ve sabit bir süre geçmelidir.»

«Belki haklısın. Peki nereden biliyorsun bunları?»

«Asla nasıl bildiğimi bilemem.»

Ethan buzdolabını açtı, buzla kaplı bir kola şişesi çıkardı. Şişeyi açıp Margie'ye verdikten sonra, bir tane daha aldı.

«Benden istediğin nedir?»

«Senin gibi bir erkeği hiç tanımadım. Belki de bu kadar sevilmek ya da nefret edilmek nasıl bir duygudur bilmek istiyorum.»

«Sen bir cadısın. Neden fırtına çıkarmıyorsun?»

«Fırtına çıkaramam. Sadece pek çok erkeğin içinde bakışlarımla rüzgârlar estirebilirim. Senin ateşini neyle yakabilirim acaba?»

«Belki de yaktın bile.»

Ethan dikkatle Margie'yi inceledi ve bu bakışı kadından gizlemeye gerek duymadı.

«Tuğladan yapılmış bir çiftlik evi gibisin,» dedi. «Yumuşak, düzgün, güçlü ve iyi.»

«Nereden biliyorsun? Bana hiç dokunmadın ki.»

«Eğer dokunsaydım, deli gibi koşardın.»

«Aşkım.»

«Boşversene. Bu işte bir yanlışlık var. Çekiciliğimi bilecek kadar kibirliyim. Ne istiyorsun? Balıketinde bir hanımefendisin, üstelik sevimlisin. Ne istiyorsun?»

«Sana servetini ben söyledim ve gerçekleşiyor.»

«Sen de bundan faydalanmak istiyorsun.»

«Evet.»

«Şimdi sana inanabilirim.» Ethan gözlerini yukarılara kaldırdı. «Kalbimin Mary'si» dedi. «Kocana, aşkına, sevgili arkadaşına iyi bak. Beni içimdeki şeytandan ve dıştan gelecek zararlardan koru. Garip ve rüzgâra kapılmış, ihtiyaçları olan ve tohumlarını her yere saçmak için yüzyılların birikmiş acısını taşıyan biri olarak yardımını dileniyorum. Mary. *Ora pro mihi.*»

«Sen bir şarlatansın Ethan.»

«Biliyorum. Ama alçakgönüllü bir şarlatan olamaz mıyım?»

«Şimdi senden korktum. Önceden korkmazdım.»

«Acaba neden?»

Fal bakarkenki düşünceli haliyle baktı Margie, Ethan da gördü bunu. Bay Baker içeri girdi.

«Marullo,» dedi.

«Ne olmuş ona?»

«Önce ben sordum.»

«Birazdan gelir herhalde. Yarım düzine yumurta, bir kalıp tereyağ. Kahve de ister misiniz?»

«Evet, bir kutu da kahve. Şu raftakinden olsun. Bu Whumpdum sığır eti nasıl?»

«Henüz denemedim. Çok lezzetli olduğunu söylüyorlar. Bayan Baker, Whumpdum sığır etinden almamış mıydı?»

«Bilmiyorum Ethan. Önüme ne konursa yerim. Bayan Young-Hunt her gün daha güzelleşiyorsunuz.»

«Çok naziksiniz.»

«Doğru söylüyorum. Çok da güzel giyiniyorsunuz.»

«Ben de sizin için aynı şeyi düşünüyordum. Siz güzel değilsiniz ama terziniz harika.»

«Öyledir. Çok para alıyor.»

«Eski deyimi anımsayın 'Davranışlar insanı, insan yapar.' Şimdilerde bu söz değişti. Terziler erkekleri istedikleri kılığa sokabiliyorlar.»

«İyi dikilmiş bir elbisenin kötü yanı, uzun süre dayanması. Şu üstümdeki on yaşında.»

«İnanmak güç. Bayan Baker nasıl?»

«Şikâyet edecek kadar iyi. Onu neden aramıyorsunuz bayan Young-Hunt? Kendini yalnız hissediyor. Bu kuşakta aydınlatıcı konuşmalar yapacak pek insan yok. Bunu Wykeham söylemişti. Winchester Kolejinin sloganıdır.»

Margie Ethan'a dönerek, «Bunu bilen başka bir Amerikalı bankacı göstersenize bana,» dedi.

Bay Baker kızardı «Karım Dev Eserler'e abonedir. Çok okur. Lütfen onu arayın.»

«Seve seve. Aldıklarımı torbaya koyun Bay Hawley. Eve dönerken uğrayıp alırım.»

«Tamam hanımefendi.»

«Dikkat çekici genç bir kadın,» dedi Bay Baker.

«O ve Mary bunun için uğraşıyorlar.»

«Ethan, o devlet görevlisi adam buraya geldi mi?»

«Evet.»

«Ne istiyormuş?»

«Bilmiyorum. Bay Marullo hakkında birkaç soru sordu. Cevaplarını bilemedim.»

Bay Baker, bir çiçeğin açışı kadar yavaş, Margie'nin hayalini kafasından kovduktan sonra, tertemiz tezgâha eğilerek sordu.

«Ethan, Danny Taylor'u gördün mü?»

«Hayır.»

«Nerede olduğunu biliyor musun?»

«Hayır, bilmiyorum.»

«Onunla temasa geçmeliyim. Nerede olabilir, bir fikrin var mı?»

«Epeydir, sanırım Mayıstan beri onu görmedim. Yeniden tedavi olmayı deneyecekti.»

«Nerede?»

«Söylemedi. Sadece denemek istediğinden sözetti.»

«Halk hastanesine mi acaba?»

«Pek sanmam efendim. Benden biraz borç aldı.»

«Ne!»

«Ona biraz para verdim.»

«Ne kadar?»

«Efendim iyi duyamadım?»

«Bağışla Ethan. Siz eski arkadaşsınız. Bağışla. Başka parası var mıydı?»

«Galiba.»

«Ne kadar olduğunu bilmiyorsun, değil mi?»

«Bilmiyorum. Ama epey parası var gibi geliyor bana.»

«Nerede olduğunu biliyorsan lütfen söyle.»

«Bilseydim söylerdim Bay Baker. Belki hastanelerin bir listesini çıkarıp telefon ederseniz bulabilirsiniz.»

«Senden nakit para mı aldı?»

«Evet.»

«Öyleyse işe yaramaz. Adını değiştirmiştir.»

«Neden yapsın?»

«İyi ailelerden olanlar hep böyle yaparlar. Ethan, parayı Mary'den mi aldın?»

«Evet.»

«Aldırmadı mı?»

«Bilmiyordu.»

«İşte akıllanmaya başladın.»

«Sizden öğrendim efendim.»

«Öyleyse sakın unutma.»

«Belki yavaş yavaş öğreniyorum. Çoğunlukla da ne kadar çok şeyi bilemediğimi öğreniyorum.»

«Bu daha sağlıklı. Mary iyi mi?»

«Güçlü ve sağlam. Onu tatile götürmeyi isterdim. Kaç yıldır kasabadan çıkamadık.»

«O günler gelecek Ethan. Temmuzun 4'ünde sanırım ben de Maine'e gideceğim. Bu gürültüye daha fazla dayanamayacağım.»

«Siz bankacılar şanslı insanlarsınız. Geçenlerde Albany'de değil miydiniz?»

«Bu fikre nereden kapıldın?»

«Bilmem.... biryerlerden duydum. Belki Bayan Baker, Mary'ye sözetmiştir.»

«Söyleyemez, çünkü bilmiyordu. Nereden duyduğunu bulmaya çalış.»

«Belki sadece uydurdum.»

«Bu iş canımı sıktı Ethan. İyi düşün, nereden duydun?»

«Bulamıyorum efendim. Doğru olmasa bile ne farkeder ki.»

«Sana açıkça neden kaygılandığımı anlatacağım. Çünkü doğru. Beni oraya eyalet reisi çağırmıştı. Ciddi bir mesele. Nereden sızdı acaba?»

«Sizi orada görenler olmuştur.»

«Bildiğim kadarıyla hayır. Oradan hemen ayrıldım. Ciddi bir konu bu. Sana birşey söyleyeceğim. Eğer bu konu ortalığa yayılırsa, nereden çıktığını bileceğim.»

«Öyleyse bana anlatmayın.»

«Albany'yi bildiğine göre başka şansın yok. Devlet, eyalet ve kasabanın hesaplarını inceliyor.»

«Neden?»

«Bence, işlerin kokusu Albany'ye kadar ulaşmış.»

«Politik değil ama?»

«Valinin yaptığı herşey politiktir denebilir.»

«Bay Baker. Konu neden açığa çıkmıyor?»

«Nedenini söyleyeyim. Eyalet merkezi lafları duymuş ve müfettişler çalışmaya başladıklarında kayıtların pek çoğunun yokolduğunu farketmişler.»

«Anlıyorum. Keşke bana anlatmasaydınız. Geveze değilimdir ama yine de bilmeseydim keşke.»

«Bazı açılardan ben de aynı şeyi diliyorum Ethan.»

«Seçim Temmuzun 7'sinde. Bundan önce ortalığa yayılır mı?»

«Bilmem, bu eyalete bağlı.»

«Marullo bu işe karıştı mı dersiniz? İşimi kaybetmeye dayanamam.»

«Pek sanmam. Adam federal bürodandı. Adalet bölümünden. Adamın kimlik kartını sormadın mı?»

«Düşünemedim. Kendisi birşeyler gösterdi ama bakmadım.»

«Bakmalıydın. Her zaman bakmalısın.»

«Uzaklara gitmek isteyeceğinizi hiç sanmazdım.»

«Önemli değil. Temmuzun 4'ünde, hafta sonunda hiç bir şey olmaz. Neden Japonlar Pearl Harbor'a hafta sonunda saldırdılar. Herkesin uzakta olacağını biliyorlardı.»

«Keşke Mary'yi bir yerlere götürebilsem.»

«Belki sonra götürebilirsin. Senden iyi düşünmeni, Danny Taylor'un nerede olabileceğini bulmanı istiyorum.»

«Neden? Çok mu önemli?»

«Evet. Şimdi sana nedenini anlatamam.»

«Onu bulabilmeyi gerçekten isterim.»

«Belki de Danny'yi bulup buraya getirirsen, bu işe ihtiyacın kalmaz.»

«Durum buysa gerçekten deneyeceğim efendim.»

«İyi insansın Ethan. Bulacağından eminim. Ve onu bulursan, beni ara, gece ya da gündüz, ne zaman olursa.»

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Düşünmek için vaktim yok diyen insanlara şaşarım. Ben herşeyi iki kere düşünürüm örneğin. Sebzeleri tartmanın, tüm bir günü müşterilerle geçirmenin, Mary'yi sevmenin ya da onunla kavga etmenin, çocuklarla uğraşmanın, bunların hiçbirinin düşünmemi, ikinci kez ve sürekli düşünmemi engellemediğini keşfettim. Hayal kurmamı ve tahminlerde bulunmamı da engellemezler. Herkes için bu böyle olmalı eminim. Belki, düşünmeye zaman olmaması, aslında düşünme isteğinin olmaması anlamına geliyor.

Girdiğim bu, garip ve meçhul ülkede belki de hiç şansım yoktu. Sorular, farkedilmeyi dileyerek fışkırıyorlardı. Ve benim için öylesine yeni bir dünyaydı ki, bu kasabada oturan sakinlerin belki de çocukken çözüp rafa kaldırdıkları sorunlar benim kafamı altüst ediyordu.

Davranışlarımı bir süreç boyunca ortaya koyma ve kontrol edebilmeyi, hatta istediğim zaman bunu sona erdirmeyi düşünmüştüm. Ve şimdi içimde büyüyen korkutucu inanç bana böyle bir sürecin kendi başına bir varlık, hatta kişi olabileceğini, kendi sonunu, anlamını içinde taşıyan, yaratıcısından bağımsız bir şey haline gelebileceğini düşündürüyor. Başka bir sorun daha var. Onu gerçekten ben mi başlattım, yoksa sadece karşı mı koymamıştım? Harekete geçici olan benim, evet ama aynı zamanda harekete yöneltilen de ben değil miyim? Bu uzun sokakta, ne kesişen yollar, ne yol ayrımları ne de seçenekler vardı.

Seçenek evrimin ilk basamaklarındaydı. Ahlak

kuralları nelerdir? Sadece kelimeler mi? Başkaları da babam kadar asilken, onun asilliğini ve hastalıklı düşlerini, zayıflığına bağlamak, şerefli bir davranış mıdır? Hayır, babamın kuyusunu kazmaya iyi iş diyorlardı. O kendi içine düştü. Kimse itmemişti. Bir kere ittikten sonra, onu son damlasına kadar sağmak ahlaksızlık mıydı? Görünüşte hayır.

Şimdi, yavaş, amacı belirli bir çevirme hareketi vardı New Baytown'da ve bunu bazı şerefli adamlar yapıyordu. Başarılı olurlarsa, namussuz değil, akıllı kişiler olarak anılacaklardı. Ve eğer gözden kaçırdıkları bir durum ortaya çıkarsa, bu ahlaksızlık mı olacaktı yoksa şerefsizlik mi? Bence bu başarılı olup olamayacaklarına bağlı. Dünyada başarı asla kötü sayılmaz. Hitler yıldırım gibi harekete geçtiği zaman, bir sürü şerefli adamın onda nasıl bazı erdemler bulduklarını hatırlıyorum. Ve Mussolini trenleri zamanında yollamış, Vichy Fransa'nın iyiliği için çabalamış ve Stalin her ne olursa olsun güçlü adammış. Güç ve başarı bunlar ahlakın ve eleştirinin üstünde şeylerdi. Bu yüzden de ne yaptığınız değil, nasıl yaptığınız ve yaptığınıza ne ad koyduğunuz önemli gibi görünüyordu. İnsanların içinde, derinliklerinde onları durduran ya da cezalandıran bir kontrol mekanizması var mıydı? Yok galiba. Tek ceza başarısızlığa verilirdi. Suçlu yakalanmadıkça, hiçbir suç cezalandırılmıyor. New Baytown için hazırlanan planda, bazı kişiler incinecek, hatta bazıları yıkılacak, ama bunlar planı bozmayacak, engellemeyecekti.

Vicdanım buna mücadele demeye elvermiyor. Daha önce, bir kez planı görmüş ve kabullenmiştim. Yol açıkça belirtilmiş, tehlikeler işaretlenmişti. Beni şaşırtan şey sanki kendi kendisini hazırlamış gibi görünmesiydi. Bir şeyin içinden bir başka şey büyüyor ve herşey birbirine uyuyordu. Onun büyümesini seyrediyor ve sadece hafif dokunuşlarla yönetiyordum.

Yaptığım ve planladığım şey bana tamamen yabancı olan bazı bilgilerle hazırlanmıştı, ama yüksek bir ata binmek için yapılacak sıçrayış kadar gerek-

liydi. Ama bir kere bindikten sonra, sıçramaya gerek kalmıyordu. Belki bu süreci durduramadım ama, bir başkasını başlatmaya ihtiyacım yoktu. Bu yaşlı ve tehlikeli ülkenin vatandaşı olmaya gerek duymamış, istememiştim. Temmuzun 7'sinde olacak trajediyle bir alışverişim yoktu. Bu benim sürecim değildi, ama onu bekleyebilir ve yararlanabilirdim.

Bizim en eski ve en sık eleştirilen inançlarımızdan biri, insanın düşüncelerinin yüzden okunabileceği ve gözlerin ruhun penceresi olduğudur. Ama böyle değildir. Sadece hastalık ya da umutsuzluk ve yenilgi gibi başka çeşit hastalıklar görünebilir. Pek az insan içeriyi, değişimi ya da gizli bir işareti görebilir. Galiba Mary değişimi hissetti, ama yanlış anlamlandırdı. Ve galiba Margie Young-Hunt biliyordu, ama o bir cadı ve bu kaygı verici bir şey. Bence o büyülü olduğu kadar da zeki, bu daha da kaygı verici.

Bay Baker'ın büyük bir olasılıkla Cuma gününde, 4 Temmuz bayramını geçirmek üzere tatile çıkacağından emindim.

Seçimden önce etkili olabilsin diye fırtınanın Cuma ya da Cumartesi günü patlaması gerekiyordu ve tabii Bay Baker'ın bu patlama sırasında uzakta olmak istemesi mantıklıydı. Elbette benimle pek ilgisi yoktu. Sadece biraz daha bekleyiş tecrübesi yapmama yarardı, bir de gece gideceğini düşünürsem Perşembe günü birkaç şey daha yapmam gerekiyordu. Cumartesi günü için planladıklarımı öyle iyi biliyordum ki, uykumda bile yapabilirdim. Eğer birazcık korkum varsa, bu daha çok küçük bir sahne korkusuydu.

Pazartesi günü Haziranın 27'sinde, ben dükkânı açtıktan hemen sonra Marullo geldi. Dükkânda dolaştı, raflara, kasaya, buzdolabına garip garip baktı. Yüzündeki ifadeden herşeyi yeni görüyor sanırdınız.

Ben, «4 Temmuz'da seyahat mi var?» dedim.

«Neden böyle dedin?»

«Eh, parası olan herkes gidiyor.»

«Öyle mi? Ben nereye gideyim?»

«Herkes nereye gidiyor? Catskills'e, balık tutmak için Montauk'a Turna balıkları geliyor.»

15 kiloluk balıklarla mücadele etme düşüncesi romatizmalarının azmasına sebep olmuştu herhalde, kollarını salladı.

Az daha ne zaman İtalya'ya gideceğini soracaktım, ama çok fazla olurdu. Bunun yerine yanına gidip sağ dirseğini tuttum, «Alfio,» dedim, «hata ediyorsun. Neden New York'a gidip iyi bir doktora görünmüyorsun? Bu acıyı durduracak birşeyler olmalı.»

«Hiç sanmam.»

«Ne kaybedersin? Git. Bir dene.»

«Sağlığım neden seni ilgilendiriyor?»

«İlgilendirmiyor. Ama aptal herifin teki için yıllarca burada çalıştım. Buraya gelip kollarını sallıyorsun ve benim dayanabileceğimden çok daha uzun sürüyor.»

«Beni sever misin?»

«Öf, hayır! Maaşımı arttırmak için sana yağcılık yapıyorum.»

Gözbebekleri küçülmüş, kan oturmuş gözleriyle baktı bana. Bir şey söyleyecek gibiydi, ama nedense fikrini değiştirdi.

«İyi çocuksun sen,» dedi.

«Bana pek güvenme.»

«İyi çocuk!» Büyük bir heyecanla söylemişti bunu ve gösterdiği duygusallık şaşırtmıştı onu. Dükkândan çıkıp gitti.

Bayan Davidson'a taze fasulye tarttığım sıra Marullo yeniden geldi. Kapının önünde durup bağırdı.

«Arabamı al!»

«Ne!»

«Pazar Pazartesi günü biryerlere git.»

«Param yok.»

«Çocukları da al. Pontiac'ı alman için garaja haber verdim. Deposu dolu.»

«Bir dakika dur.»

«Canın cehenneme. Çocukları da al.» Bana fırlattığı şey taze fasulyelerin arasına düştü. Bayan

Davidson, Marullo'nun sokaktan aşağı gidişine baktı. Fasulyelerin arasındaki yeşil desteyi aldım, üç tane yirmi Dolarlık sıkıca katlanmıştı.

«Nesi var o adamın?»

«Heyecanlı bir İtalyan'dır.»

«Öyle olmalı paraları fırlattığına göre!»

Marullo haftanın geri kalanında ortada görünmedi, herşey yolunda yani. Bana söylemeden hiç bir yere gitmezdi. Bu sanki bir merasimi seyretmek gibiydi, duruyor ve geçmesini seyrediyordum, gelecek gösterinin ne olduğunu biliyordum ama yine de seyrediyordum.

Pontiac'ı vereceğini sanmazdım. Arabasını kimseye vermezdi. Garip bir zamandı. Bazı dış güçler veya etkenler sanki olayların kontrolünü ele geçirmişlerdi, öyle ki, olaylar bir kamyona yüklenmiş sığırlar gibi birbirlerine yakınlaşmışlar, kalabalıklaşmışlardı. Bunun tersinin de doğru olabileceğini biliyorum. Bazen planlama ne kadar dikkatli ya da detaylı yapılmış olursa olsun, bir güç ya da etken planı bozup tahrip edebilir. Galiba bu nedenle şans ya da şanssızlığa inanıyoruz.

Perşembe günü Haziranın 30'unda, her zaman olduğu gibi, şafağın inci gibi parlak ışıklarıyla uyandım. Yazın ortasında olduğumuza göre çok erken sayılırdı. Sandalye ve komodin kara leke gibiydi, sadece resimler biraz daha açık renkteydiler. Beyaz perdeler soluk alıyordu sanki, çünkü rüzgârsız bir şafak görülmemiş birşeydi.

Uyanırken iki dünyaya birden sahip olmanın avantajı vardır. Rüyanın sakinliği ve uyanık bir zihnin zamana ait saplantıları. Doyasıya gerindim, güzel ve sızlatıcı bir his. Sanki gece derim çekilmişti, gündüz ölçülere uyabilmesi için kasları oynatarak genişletmek gerekiyordu. Gıdıklanma gibi bir histi bu.

Önce önemli bir şey var mı diye gazeteye göz gezdirmişim gibi, hatırladığım rüyalarımı düşündüm. Sonra, henüz olmamış olayları getiren yeni günü keşfetmeye çalıştım. Daha sonra tanıdığım en iyi subaydan öğrendiğim bir yöntemi denedim. Adı

Charley Edwards'tı, orta yaşlı bir binbaşı. Savaşmak için belki çok yaşlıydı ama iyi bir subaydı. Geniş bir ailesi vardı, güzel bir karısı ve dört çocuğu vardı. Ve eğer izin verse kalbi, onlara duyduğu sevgi ve özlemden acırdı. Bana anlatmıştı bunu. Bu ölümcül işte dikkatinin sevgiyle bölünmesine izin veremezdi, bu yüzden de bir metod geliştirmişti.

Sabahları, tabii eğer alarm ziliyle yataktan sıçramamışsa, zihnini ve kalbini ailesine açardı. Her birinin nasıl göründüklerini, kime benzediklerini düşünür, onları korur ve sevgisiyle doyururdu. Sanki bir dolaptan, değerli şeyleri birer birer alıyor, onlara bakıyor, hissediyor, öpüyor ve yerine koyuyordu. Sonunda onlara veda edip dolabın kapağını kapatıyordu. Bütün bunlar, eğer yapabildiyse, yarım saatini alıyordu. Ve bütün gün ailesini aklına getirmesi gerekmiyordu. Tüm gücünü, duygu ve düşüncelerin çatışmasından ayırarak, yapmak zorunda olduğu işe, insanları öldürmeye harcıyordu. Bildiğim en iyi subaydı. Metodunu kullanmak için izin istemiştim, o da vermişti. Öldürüldüğü zaman tüm düşünebildiğim iyi ve etkili bir yaşam sürmüş olduğuydu. Zevkleri yaşamış, aşkın lezzetini tatmış ve borçlarını ödemişti. Kaç kişi buna ulaşabilmiştir ki?

Binbaşı Charley'in metodunu her zaman kullanamazdım ama bu Perşembe gibi bir günde yani dikkatimin bölünmeyeceği, gün ışıklarının çıktığı kapının sesiyle uyandığım böyle bir günde, Binbaşı Charley gibi tüm ailemi ziyaret ettim.

Onları kronolojik sıraya göre ziyaret ettim. Deborah halayı selamladım. İsrail yargıcından sonra, ismi Deborah konmuştu. Yargıcın bir askeri lider olduğunu okumuştum. Belki de halam adını temsil ettiğine inanıyordu. Benim büyük halam orduları idare edebilirdi. Düşünceleri yöneten bir mareşaldi.

Görünüşte bir yaran olmayan öğrenme zevkini ondan aldım. Sert olduğu kadar meraklıydı da ve onun bu huyu meraklı olmayan kişilerin bile işine yarardı. Ona minnetlerimi sundum. Yaşlı kaptanın şerefine hayalimde bir kadeh kaldırıp, babama döndüm.

Geçmişte annem diye bildiğim o karanlık mezara karşı bile görevimi yaptım. Onu hiç tanımadım. Tanıyabileceğim zamandan önce öldü ve bulunması gereken yerde sadece bir çukur vardı.

Bir şey canımı sıktı. Deborah hala, yaşlı kaptan ve babam netleşmediler bir türlü. Fotoğraf kadar kesin hatlı olmaları gerekirken, bulanık ve belirsizdiler. Belki de zihin, anıları zamanla silmektedir, geçmişin günlük yaşam konuları içinde kaybolması gibi. Onları sonsuza dek saklayamazdım.

Şimdi Mary'nin gelmesi lazım ama onu sonraya bıraktım.

Allen'e geçtim. Bebeklikteki yüzünü hatırlayamadım. Bana insanın mükemmelliğini hissettiren o mutluluk ve heyecan dolu yüzünü, bulamadım. Şimdiki haliyle belirdi, asık suratlı, gücenik, kibirli, yabancı ve ergenlik çağının belirsizliği ve açısına gizlenmiş, tuzağa yakalanmış köpek gibi herkesi hatta kendini bile ısırmaya kaikışan, dehşete kapılmış biri olarak. Zihnimdeki resimde bile, bu umutsuz mutluluktan kurtulamadı. Onu, «Biliyorum, ne kadar berbattılar, ama yardım edemiyorum sana. Kimse edemez. Sadece geçeceğini söyleyebilirim. Ama buna inanmazsın. Barış içinde yaşa, şu an birbirimize katlanamadığımız halde seni sevdiğimi bil,» diyerek bir kenara bıraktım.

Ellen bir zevk dalgası getirdi. Güzel olacak, hatta annesinden bile güzel olacak. Çünkü o küçük yüzü son şeklini aldığında, Deborah halanın o garip otoritesine sahip olacak. Davranışları, aptallıkları, sinirliliği, güzel ve aziz olan bir varlığın bileşenleriydi. Biliyorum, çünkü uykusunda kalkıp o tılsımı göğsüne bastırdığını ve tatmin olmuş bir kadın gibi durduğunu görmüştüm. Ve benim için tılsım ne kadar önemliyse Ellen için de o kadar önemliydi. Belki de, içimdeki ölümsüz şey herneyse onu taşıyacak ve başkalarına da verecek olan Ellen'di. Kollarıma aldım onu ve gerçekte de olduğu gibi, Ellen kulağımı gıdıklayıp kıkırdadı. Ellen'im. Kızım.

Sağımda uyuyan ve gülümseyen Mary'ye çevirdim başımı. Burası onun yeriydi, bu yüzden de iyi,

doğru ve hazır olduğu zaman, başımı sağ koluma yaslar, sol elimi, onu koruyabilsin diye serbest bırakırdı.

Birkaç gün önce dükkânda ucu kıvrık muz bıçağıyla işaret parmağımı kesmiştim. Parmağımın ucundaki deri sertleşti. Bu yüzden, kulağından omuzuna kadar olan o güzelim çizgiyi ikinci parmağımla okşadım. Onu uyandırmayacak kadar yavaş, gıdıklamayacak kadar sert okşadım. Her zamanki gibi içini çekti, derin, içten gelen ve huzurun sesi olan bir iççekiş. Bazı kişiler uyanmayı istemezler. Ama Mary değil. Gelecek günün iyi olacağını umarak uyanır. Bunu bildiğimden, inancını doğru çıkarmak için, ufak hediyeler almaya çalışırım ona. Hediyeleri önemli günlerde vermeyi de severim, tıpkı şimdi zihnimde ürettiğim gibilerini.

Mary uykuyla dolu gözlerini açtı. «Sabah oldu mu?» ve günün ne kadar yaklaştığını anlamak için pencereye baktı.

Çekmeceli dolabın üzerinde bir resim asılıydı. Ağaçlar, göl ve gölün içinde duran ufak bir inek. Yatağımdan ineğin kuyruğunu farkedince sabah olduğunu anladım.

«Sana büyük mutluluğun haberini getirdim, sincabım.»

«Deli.»

«Sana hiç yalan söyledim mi?»

«Belki.»

«Büyük mutluluğun haberini duyacak kadar uyandın mı?»

«Hayır.»

«Öyleyse söylemiyorum.»

Sol omuzu üzerinde döndü ve yumuşak sırtında derin bir çizgi oluştu.

«Çok şaka yapıyorsun. Eğer bu da çimenleri çimentolamak gibi....»

«Öyle değil.»

«Ya da kriket sahası yapmaya.»

«Hayır. Ama eski planları iyi hatırlıyorsun doğrusu.»

«Şaka mı bu?»

«Öyle garip ve sihirli bir şey ki, inanmayacaksın.»

Gözleri duru ve aydınlıktılar şimdi. Gülmeye hazırlanan dudaklarındaki titremeleri görebiliyordum.

«Haydi anlat.»

«Marullo adında İtalyan asıllı birini tanıyor musun?»

«Deli, saçmalıyorsun yine.»

«Gerisini dinle. Diyorum ki, Marullo bir süre için buradan gitti.»

«Nereye?»

«Söylemedi.»

«Ne zaman dönecek?»

«Aklımı karıştırmayı bırak. Onu da söylemedi. Söylediği, ben reddedince de emrettiği şey şu; arabasını alıp, tatilde mutlu bir yolculuk yapmalıymışız.»

«Benimle dalga geçiyorsun.»

«Seni üzecek bir yalan söyler miyim hiç?»

«Ama neden?»

«Bunu, sana söyleyemem. Ama izci yemininden, papa yeminine kadar her yemini edebilirim ki, koltukları kürkle kaplı Pontiac, deposu süper benzinle dopdolu olarak majestelerinin zevkine sunuldu?»

«Ama nereye gidebiliriz ki?»

«Bu, benim güzel böcek karım, senin kararına bağlı. Bugün, yarın ve cumartesi günü oturup plan yap.»

«Ama pazartesi günü de tatil. İki tam gün eder.»

«Doğru.»

«Paramız var mı? Yani motel falan için?»

«Paramız var ya da yok, gideceğiz. Gizli param var.»

«Aptal, ben senin gizlini bilirim. Arabasını vereceğini ummazdım.»

«Bende ama, verdi.»

«Paskalyada şeker getirdiğini unutma.»

«Belki bunamıştır.»

«Ne istediğini bilseydim.»

«Hiç önemi yok karıcığım. Belki onu sevmemizi istiyor.»

«Binlerce şey yapmam gerekecek.»

«Evet canım.» Mary'nin elindeki imkânlara buldozer gibi dalan zihnini okuyabiliyordum. Onun dikkatini kaybetmiştim ve tekrar üzerime çekmem imkânsızdı, iyiydi bu.

Kahvaltıda, ikinci fincan kahvemi içmeden önce Mary Doğu Amerika'nın eğlence merkezlerinin yarısını düşünmüş ve vazgeçmişti. Zavallı sevgilim şu son birkaç sene yeterince eğlenmemişti hiç.

«Sevgilim, dikkatini bana vermen güç olacak, biliyorum ama, çok önemli bir yatırım teklif edildi. Senden biraz daha para istiyorum. Birincisi iyi gidiyor.»

«Bay Baker biliyor mu?»

«Onun fikri bu?»

«Öyleyse al. Bir çek imzala.»

«Miktarını bilmek istemiyor musun?»

«Galiba istemiyorum?»

«Yatırımın ne olduğunu bilmek istemez misin? Rakamları, riskleri, grafikleri, olası kârları, malî bilançoyu ve bu tip şeyleri bilmek istemez misin?»

«Anlamam ki.»

«Evet, anlarsın.»

«Pekâlâ, anlamak istemiyorum o halde.»

«Sana neden Wall Street'in tilkisi dediklerini anladım. Bu buz gibi soğuk elmas kadar keskin iş zekâsı korkutuyor insanı.»

«Tatile gidiyoruz.» dedi. «İki günlüğüne tatile gidiyoruz.»

İnsan onu nasıl sevmez, ona nasıl tapmaz?

«Mary kimdir? Mary nedir?» diye şarkı söyleyerek boş süt şişelerini topladım ve işe gittim.

Joey'i yakalamak, onu hissetmek ihtiyacını duyuyordum. Ama ya ben bir dakika gecikmiştim ya o bir dakika erken davranmıştı. Ben anayola döndüğümde, kahveye girdiğini gördüm. Ardından gidip, yanındaki tabureye oturdum. «Bu alışkanlığı bana sen kazandırdın Joey.»

«Merhaba bay Hawley. Gerçekten güzel kahvemiz vardır.»

Eski okul arkadaşımı selamladım. «Günaydın Annie.»

«Sen de müdavimi oldun buranın ha Ethan?»

«Öyle görünüyor. Bir fincan siyah kahve.»

«Siyah zaten.»

«Ümitsizliğin gözü gibi kara.»

«Ne?»

«Kara.»

«İçinde bir tek beyaz nokta bulursan Eth, sana yenisini veririm.»

«İşler nasıl Morphy.»

«Hep aynı, sadece kötüye gidiyor.»

«İşlerimizi değiş tokuş edelim mi?»

«Ederdim, uzun bir hafta sonundan önce?»

«Derdi olan bir tek insan sen değilsin. İnsanlar yiyeceği de depolamaya uğraşıyor.»

«Haklısın. Bunu düşünemedim.»

«Piknik malzemeleri, turşular, sosisler ve Tanrı yardımcımız olsun, lokum alıyorlar. Bu tatil sence büyük mü?»

«4 Temmuz Pazartesiye rastlarken ve hava bu kadar güzelken.. alay mı ediyorsun? İşin daha kötüsü herşeye kadir Tanrı, dağlara çekilip dinlenmek ve yeniden yaratmak niyetinde.»

«Bay Baker mi yani?»

«James Blaine değil herhalde.»

«Onu görmek istiyorum. Görmem gerek.»

«Eh becerebilirsen onu yakalamaya bak. Tefin içindeki para gibi zıp zıp zıplıyor.»

«Savaş alanına sandviçler getirebilirim Joey.»

«Ben de şimdi onu diyecektim.»

«Bu sefer kahveleri ben ödeyeceğim.» dedim.

«Tamam.»

Birlikte sokağı geçip, ara sokağa girdik. «Pek bitkinsin Joey.»

«Öyleyim ya. Başkalarının paralarından bıktım usandım. Hafta sonu için ateşli bir randevum vardı ama ısınamayacak kadar perişan olacağım yine.» Kilide bir çiklet kâğıdı sokup, içeri girdi. «Görüşürüz,» diyerek kapıyı kapadı. Ben kapıyı itip açtım: «Joey! Bugün sandviç ister misin?»

«Hayır sağol!» diye bağırdı, loş cila kokulu salondan. «Cumaya belki. Cumartesiye kesinlikle isterim.»

«Öğle vakti kapatmıyor musun?»

«Sana söylemiştim. Banka kapanır, Morphy kapanmaz.»

«Bana bir uğra.»

«Sağol, sağol bay Hawley.»

Bu sabah raftaki güçlerime söyleyecek bir şeyim yoktu. Sadece, «Günaydın, baylar — Rahat!» dedim.

Saat 9'dan birkaç dakika önce, önlüğümü ve süpürgemi kuşanıp, dışarı çıktım. Kaldırımı süpürmeye başladım. Bay Baker öyle düzenlidir ki, tik taklarını duyabilirsiniz, ben, boynunda bir saat yayı olduğundan eminim.

8:56: Karaağaç sokağından aşağı geliyor, *8:58:* karşıya geçti, *8.59:* elimde süpürgemle durduğum cam kapının önüne geldi.

«Bay Baker, sizinle konuşmak istiyorum.»

«Günaydın Ethan. Bir dakika bekler misin? İçeri gir.»

Peşinden gittim, tıpkı Joey'in anlattığı gibiydi, kutsal bir tören sanki. Bankadakiler, saatin kolu dokuzdayken ayakta, pür dikkat duruyorlardı. Kasanın güvenli kapısından bir klik sesi duyuldu. Sonra Joey sihirli rakamları çevirdi ve kilidi açan tekerleği döndürdü. Kutsalların kutsalı açıldı ve Bay Baker toplanmış paraların selamını kabul etti. Ben de parmaklığın dışında dini ayinin bitmesini bekleyen alçak gönüllü bir vatandaş gibi durdum.

Bay Baker döndü: «Evet Ethan. Senin için ne yapabilirim?»

Yumuşak bir sesle, «Sizinle özel olarak görüşmek isterdim, dükkânı da yalnız bırakamam.»

«Bekleyemez mi?»

«Korkarım ki hayır?»

«Bir yardımcı tutmalısın.»

«Biliyorum.»

«Vaktim olursa uğrarım. Taylor'dan haber var mı?»

«Henüz yok. Amc baz şeyler buldum.»

«Uğramaya çalışırım.»

«Sağolun efendim.» Geleceğini biliyordum.

Ve geldi, aradan bir saat bile geçmemişti, dükkândaki müşteriler gidene dek bekledi.

«Evet, ne var Ethan?»

«Bay Baker, bir doktorun, bir avukatın veya bir papazın sır vermeme yemini vardır. Bankacıların da var mı?»

Gülümsedi «Müşterilerinin işlerini tartışan bankacı duydun mu hiç Ethan?»

«Hayır.»

«Bir sor da, ne kadar bilgi alacağını gör. İlkeler bir yana Ethan, ben senin dostunum.»

«Biliyorum. Galiba biraz heyecanlıyım. İflas edeli çok zaman geçti.»

«İflas?»

«Açık konuşacağım Bay Baker. Marullo'nun başı dertte.»

Yanıma sokuldu: «Ne gibi bir dert?»

«Tam olarak bilmiyorum efendim. Bence yasal olmayan girişle ilgili bir şey.»

«Nereden biliyorsun?»

«Kendisi anlatmıştı, pek açık olarak değil tabii, nasıl biri olduğunu bilirsiniz.»

Zihninin koşturduğunu, parçacıkları toplayıp birleştirmeye çalıştığını görebiliyordum sanki. «Devam et.» dedi. «Bu sürgün demektir.»

«Korkarım ki öyle. Bana hep iyi davranmıştır Bay Baker. Onu incitecek bir şey yapamam.»

«Sen kendine birşeyler borçlusun Ethan. Marullo'nun teklifi neydi?»

«Buna tam bir teklif denemez. Söylediği bir sürü şeyi birleştirince anlam çıkıyor. Ama galiba, hemen nakit olarak 5000 dolar bulursam, dükkânı alabileceğim..»

«Sanki hemen kaçacakmış gibi.... ama bilemezsin ki.»

«Gerçekten hiç bir şey bilmiyorum.»

«Yani bir çatışma olmayacak. Sana kesin bir şey söylemedi mi?»

«Hayır efendim.»

«Peki, 5000 dolar istediğini nereden çıkardın?»

«Çok basit efendim. Tüm paramız bu kadar.»

«Ama belki daha azına alabilirsin.»

«Belki.»

Hızlı gözleri dükkânı araştırıp değer biçti. «Eğer tahmininde yanılmıyorsan, iyi pazarlık edebilirsin.»

«Pazarlıkta başarılı değilimdir pek.»

«Bilirsin, ben öyle masaaltı işlerinden hoşlanmam. Belki Marullo ile konuşabilirim.»

«Kasaba dışına gitti.»

«Ne zaman dönecek?»

«Bilmiyorum efendim. Anımsarsanız, buraya gelebileceği ve eğer nakit param olursa burayı bana satabileceği sadece benim fikrimdi. Beni sever bilirsiniz.»

«Sever, bilirim.»

«Fırsatlardan yararlanıyor gibi görünmekten nefret ediyorum.»

«Başka birine de satabilir. Kime istese 10.000'e satabilir.»

«Öyleyse fazla umutlanmamalıyım.»

«Lütfen küçük düşünme, önce bir numaralı sorunu çözmelisin.»

«İkinci sorun bu Mary'nin parası.»

«Evet öyle. Pekâlâ, sen ne düşünüyorsun bakalım?»

«Düşündüm ki, siz belki bazı kâğıtlar hazırlayabilir, tarih ve miktar yerlerini boş bırakabilirsiniz. Böylece, ben de parayı Cuma günü alabilirim.»

«Neden Cuma günü?»

«Bu bir tahmin, ama bunun yanı sıra, herkesin tatile gitmesi konusunda birşeyler söylemişti. Tatilden sonra ortaya çıkacağını ima etti sanki. Onun hesabı sizde değil mi?»

«Hayır. Hay Allah! Geçenlerde hepsini çekti. Stok almak için demişti. Aklıma bir şey gelmedi; çünkü bunu daha önce de yapmıştı ve her seferinde çektiğinden daha fazlasını getirip yatırdı.» Buzdolabının üzerindeki çok renkli bayan turşuya baktı ama onun davet edici gülüşüne karşılık vermedi.

«Biliyorsun, bu işte büyük bir yenilgiye de uğrayabilirsin.»

«Nasıl yani?»

«Örneğin burayı yarım düzine kişiye de satabilir, belki de ipotek ettirmiştir. Belki tapu hakkı yoktur.»

«Kasaba bürosundan öğrenebilirim. Ne kadar meşgul olduğunuzu biliyorum Bay Baker. Ailem için dostluğunuzun değerini biliyorum. Üstelik bu tip şeyleri bilen tek dostumsunuz.»

«Tapu konusu için Tom Watson'u ararım. Allah kahretsin, Ethan, kötü bir zamanda yaşıyoruz. Yarın akşam ufak bir yolculuğa çıkıyorum. Eğer söylediklerin doğruysa ve Marullo bir şahtekârsa sana da sorarlar. Başın derde girer.»

«Belki de boşversem daha iyi olacak. Ama, güzel Allahım, Bay Baker, bakkal tezgâhtarı olmaktan sıkıldım artık.»

«Sana boşver demedim. Bir fırsat yakaladın dedim.»

«Eğer dükkânın sahibi olursam Mary çok mutlu olacaktır. Ama galiba siz haklısınız. Onun parasıyla kumar oynamamalıyım. Herhalde yapmam gereken şey o federal polise haber vermektir.»

«Bu sana sahip olduğun tüm avantajları kaybettirir.»

«Nasıl?»

«Eğer sürgün edilirse, tüm mallarını büro aracılığıyla sattırabilir ve bu dükkân, senin ödeyebileceğinden daha fazla para eder. Kaçacağını bilmiyorsun. Bilmediğin bir şeyi nasıl söyleyebilirsin? Daha yakalandığını bile bilmiyorsun.»

«Haklısınız.»

«Aslında Marullo hakkında bir şey bilmiyorsun, gerçekten yani. Bana bütün anlattığın belirsiz şüpheler, öyle değil mi?»

«Evet.»

«Ve bunları unutursan, daha iyi edersin.»

«Peki bu kötü görünmez mi, yani senet olmadan para vermek?»

«Çekin üzerine bakkaliye işine A. Marullo ile

birlikte yapacağım yatırım için gibi bir şey yazabilirsin. Bu senin niyetini belirtir.»

«Farzedelim ki bunlar bir işe yaramadı?»

«O zaman parayı geri yatırırsın.»

«Sizce riski göze almaya değer mi?»

«Herşey risktir. O kadar parayı üzerinde taşımak bile risktir.»

«Parayı korurum.»

«Keşke kasaba dışında olsaydım.»

Zamanlama konusunda söylediğim şey hâlâ geçerliydi. Bütün bu süre içinde dükkâna kimse gelmedi. Ama şimdi yarım düzinesi geliyor, üç kadın bir yaşlı adam, iki de çocuk. Bay Baker yanıma sokulup, alçak sesle, «Parayı 100 dolarlıklar olarak hazırlar, numaralarını kaydederim. Böylece onu yakalarlarsa sen de paranı geri alabilirsin.» dedi. Üç kadını nazikçe selamladı, yaşlı adama, «Günaydın George,» dedi ve iki çocuğun saçlarını okşadı.

Bay Baker çok akıllı bir adam.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Temmuzun biri, yılı sanki saçları ikiye böler gibi ayırır. Benim işim bir sınır çizgisidir, dün başka bir bendim, yarın başka bir ben olacağım. Davranışlarımı, daha önce yapmadıklarım gibi ayarlarım. Zaman ve olaylar benimle işbirliği yapar sanki. Yaptıklarımı kendimden saklamadım hiç. Seçtiğim yola kimse itmemişti beni. Rahatlık, saygınlık ve güvenlik için tutum ve yönetme özelliklerimi kullanmıştım, doğal olarak. Bunu ailem için yaptığımı söylemek çok kolay olur; çünkü onların rahat ve güveninde saygınlığımı bulacağımı biliyorum. Ama benim amacım sınırlıydı ve bir kere başarırsam, alışılmış davranışlarıma dönebilirdim. Dönebilirim, biliyorum. Bir süre için insanları öldürmüş olmama rağmen savaş beni katil yapmamıştı. Bazılarının

öleceğini bilerek birkaç kişiyi devriye çıkarmak, başkalarında olduğu gibi, bende bir sevinç yaratmadı. Ve yaptığımdan asla sevinç duymadım, mazeretler de bulmadım, durumu hafifletmeye de çalışmadım. Ana sorun, sınırlı amacın ne olduğunu bilmek ve bir kere başardıktan sonra, bu süreci durdurmaktı. Ancak bu, ben ne yaptığımı bilirsem ve kendimi güvenlik, saygınlık adına aldatmazsam gerçekleşebilirdi. Sonra süreci durduracaktım. Savaştan bilirim, ölüler bir sürecin kurbanlarıdırlar, öfkenin, nefretin ya da aptallığın değil. Ve şu an içinde bulunduğum hoşgörüyle, kazananla kaybeden ve katille kurban arasında bir sevgi olduğuna inanıyorum.

Ama Danny'nin kaleme aldığı kâğıtlar ve Marullo'nun şükran dolu gözleri, canımı yakıyor.

Bazı kişilerin savaş gününün gecesi uyuyamadığı söylenir ama ben uyudum. Uyku çabucak, ağır ve tam olarak geldi ve şafak sökülmesine kadar rahatlamamı, yenilenmemi sağladı. Her zamanki gibi uyanık yatmadım. Acilen yapmam gereken şey hayatımı gözden geçirmekti. Çabucak ve sessizce yataktan çıktım, banyoda giyindim, duvarın kenarından yürüyerek merdivenlerden aşağı indim. Camlı dolaba gidip kilidini açmam ve gül renkli yuvarlak taşı ellerimde hissetmem hiç şaşırtmadı beni. Onu cebime koyup dolabın kapağını kapadım, ve kilitledim. Bütün ömrüm boyunca taşı bir kez bile dışarı çıkarmamıştım, bu sabah çıkaracağımı da bilmiyordum. Anılar beni karanlık mutfağa doğru, oradan da bahçeye itti. Eğilmiş karaağaçlar yapraklanmış, gerçek bir mağaraya benzemişlerdi.

Eğer Marullo'nun arabasını almış olsaydım, New Baytown'dan çıkar, uyanan dünyaya doğru yol alırdım. Parmaklarım cebimdeki ılık tılsımın sonsuz şekilleri üzerinde dolaştı. Tılsım?

Beni çocukken Golgotha'ya yollayan Deborah hala, kelimeleri kullanmakta ustaydı. Anlamsız olanlarla, elastik olanları kullanmama izin vermezdi. Ne kadar güçlü bir yaşlı kadındı o! Eğer ölümsüzlük

dilediyse benim beynimde buna ulaşmıştı. Taşı parmaklarımla okşadığımı görünce,

«Ethan bu acayip şey senin tılsımın olabilir,» demişti.

«Tılsım nedir?»

«Eğer sana anlatırsam, dikkatinin yarısını kullanarak yarım bir öğrenme yapmış olursun. Sen bul!»

Dağarcığımdaki pek çok kelime benimdir, çünkü Deborah hala önce merakımı uyandırır, sonra kendi gücümle öğrenmem için beni zorlardı. Tabii ben, «Bana ne!» diye cevaplandırırdım ama halam o kelimeyi öğrenmek için uğraşacağımı bildiğinden anlayacağım şekilde hecelerdi. T-I-L-S-I-M. Kelimelere çok önem verirdi ve değerli bir şeyin aptalca kullanılmasına dayanamadığı gibi, kelimelerin yanlış anlamlarda kullanılmalarına da dayanamazdı. Şimdi birçok nesil sonra kendimi, «Tılsım» sözcüğünü yanlış telaffuz ederken görebiliyorum. Arapça anlamı, ucunda bir balon bulunan kıvrık bir teldi. Yunancasını o yaşlı kadının zoruyla okuyabildim. «Etkisi altında oluştuğu göksel güçlerin ve gezegenlerin gizli kuvvetlerinin sağladığı varsayılan resimler ve rakamlarla üzerleri şekillenmiş taş ya da başka bir maddedir. Genel olarak kötülüklerden koruması ya da şans getirmesi için muska olarak takılır.»

Bu kez, «gizli kuvvetler», «gezegen», «muska» ve «göksel» sözcüklerini araştırmıştım. Hep böyle olurdu. Bir sözcük, bir dizi fişek gibi bir diğerini ateşlerdi.

Daha sonra ona, «Siz tılsımlara inanır mısınız?» diye sorduğumda, «Benim inancımla ne ilgisi var?» demişti. Tılsımı avucuna koymuştum. «Şu şekil ne ifade ediyor?»

«Bu senin tılsımın, benim değil. Sen ne ifade etmesini istiyorsan, anlamı odur. Onu dolaba koy. Seni bekleyecektir.»

Şimdi, karaağaçların oluşturduğu tünelde yürürken Deborah hala canlıydı, bu gerçek ölümsüzlüktür. Kendisinin üstünde ve altında, şekil verme devam etmiş, çevresinde, üstünde ve altında başı,

kuyruğu, başlangıcı ve sonu olmayan bir yılan gibi varolmaya devam etmişti. Taşımı ilk kez dışarı çıkartıyordum, şeytandan koruması için mi? Servetimi getirmesi için mi? Falcılığa da inanmam gerçi. Ve ölümsüzlük bana hayalleri kırılmış kişilerin hastalıklı vaadlerini hatırlatır.

Doğunun hafif ışıklı sınırı Temmuzdu. Haziran gece vakti gitmişti. Haziran altınken, temmuz pirinçtir, haziran gümüşken, temmuz kurşundur. Temmuzda yapraklar ağır, şişman ve kalabalık olurlar. Temmuzdaki kuş şarkıları ihtirassız, boş bir tekrardır, çünkü yuvalar boşalmıştır, aptal yavrular uçmaya çalışmaktadırlar.

Hayır, temmuz, yeminler ya da tahminler ayı değildir. Meyveler büyümektedir ama tatsız ve renksizdirler. Mısır, genç ve sarı yaprakları olan yeşil bir bitkidir sadece. Balkabakları hâlâ kurumuş çiçeklerini taşımaya devam ederler.

Sessiz ve memnun görünen Porlock sokağına yürüdüm. Şafağın ışıkları, ibacakları ne kadar güzel kalırsa kalsın korsesinin artık sarkan karnını gizleyemediği kadınlar gibi sarmaşık güllerinin üzerindeki orta yaşlı tomurcukları gösterdi bana.

Yavaş yavaş yürürken kendimi, «güle güle» değil de «Allahaısmarladık» der gibi hissettim. Güle güle'de, isteksizliğin tatlı sesi vardır. Allahaısmarladık ise kısa ve kesindir, geçmişle geleceği bağlayan o çelik ipi kesecek keskin dişleri olan bir sözcüktür.

Eski limana geldim. Neye Allahaısmarladık? Bilmiyorum. Hatırlamıyorum. Galiba «yer»e gitmek istiyordum ama denizle dostluğu olan biri şimdi suların yükseldiğini ve «yer»in karanlık sularla örtüldüğünü bilir. Dün gece, ay'ın bir cerrahın kıvrık iğnesi gibi incecik ve sadece dört günlük olduğunu gördüm ama suları benim yerime dolduracak kadar güçlüydü.

Geldiğini umarak Danny'nin kulübesini ziyaret etmek gerekmiyordu. Çünkü, ışık Danny'nin evine giden yolda, ayaklarıyla dümdüz ettiği otların sapasağlam ve dik durduklarını göstermeye yetiyordu.

Eski liman, yaz tekneleriyle benek benekti. Yelkenler toplanmış, branda bezleriyle üzerleri örtülmüştü. Şurada burada bazı erkenciler hazırlığa başlamışlardı, direkleri temizliyor, demirleri parlatıyorlardı.

Yeni liman daha faaldi. Dolmuş yapan sandallar, yolcuları almak için limana çok yakın bağlanmışlardı. Para ödeyerek, kovalarını balıkla dolduran çılgın yaz balıkçıları, öğleden sonra balıkları ne yapacaklarını bilmeden dolaşırlardı. Torbalar, sepetler ve dağlar gibi sinaritler, sinekler, deniz ardıçları, narin köpek balıkları, hepsi aç gözlülükle parçalanmak, ölmek ve bekleyen martılara atılmak içindiler. Martılar balıkçıların fazla balıktan usanacaklarını bilerek beklerlerdi. Bir sürü balığı temizleyip, pişirmeyi kim ister? Balık tutmaktan vazgeçmek, balığı yakalamaktan daha zordur.

Körfez yağ içindeydi şimdi ve prinç ışıklar üzerine akıyordu. Suyun altında çarpılmış ikizleri olan konserve kutular ve torbalar kanal boyunca ilerliyorlardı.

Bayrak direğine ve savaş anıtına döndüm. Yaşayan kahramanlar arasındaki adımı buldum. Gümüş harflerle yazılmıştı. Yzb. E. A. HAWLEY, adımın altında altınla yazılmış, evlerine dönmeyen onsekiz New Baytown'lunun adı vardı. Çoğunun adını bilir ve adamları da tanırdım, başkalarından pek farkları yoktu. Ama şimdi farklıydılar. Adları altından yazılmıştı. Kısa bir an için alt satırlarda onlarla birlikte olmak istedim. Altından bir Yzb. E. A. HAWLEY; aptallar, hastalar, alçaklar ve kahramanlar, hepsi birlikte, altından. Cesurlar sadece ölmekle kalmamış daha da şanslı çıkmışlardı.

Şişko Willie arabayla gelip, anıtın yanına parketti ve yan koltuktan bir bayrak aldı.

«Selam Eth.» dedi. Prinç halkaları açıp, bayrağı yavaşça tepeye çekti. Bayrak, asılmış bir adam gibi sallanıyordu. «Zor yetişti» dedi Willie, soluk soluğa kalmıştı «Şuna bak. İki günü daha var, sonra yenisi gelecek.»

«50. yıldızlısı mı?»

«Bildin. Naylondan kocaman, bunun en az iki misli, ama yarısı kadar ağır, bir bayrak daha var.»

«İşler nasıl Willie?»

«Şikâyet edemem ama yoruldum. Bu 4 Temmuz zaferi hep karışıklık içinde geçer. Pazartesiye rastlaması yüzünden, her zamankinden çok kaza, dövüş ve sarhoş olacak. Seni dükkâna bırakayım mı?»

«Sağol. Postaneye uğrayacağım ve sanırım bir fincan kahve içeceğim.»

«Tamam. Seni götürürüm. Ben de kahve isterdim ama Stoney kızgın bir boğa gibi.»

«Ne derdi var ki?»

«Allah bilir. İki günlüğüne gitti ve geriye aksi sert bir herif olarak döndü.»

«Nereye gitmişti?»

«Söylemedi ama çok kızmış döndü. Sen mektuplarını alırken beklerim.»

«Rahatsız olma Willie. Postaya vereceğim bir şeyler var.»

«Sen bilirsin.» Arabayı geriye alıp, anacaddeye doğru gitti.

Postanenin içi hâlâ loştu ve yer yeni cilalanmıştı. Bir de uyarı vardı 'DİKAT! YER KAYGAN.

Eski postane yapıldığından beri 7 numaralı kutuyu kullanırdık. G 1/2 R'yi çevirdim ve «kutu adresine» yollanmış bir yığın plan ve vaat dolu kâğıdı aldım. Hepsi bu kadardı, çöp kutusuna yakışacak şeyler. Anacaddeye çıktım, kahve içmeye niyetleniyordum ama son anda vazgeçtim ya konuşmak istemedim, ya da ne bileyim işte, sadece Foremaster lokantasına gitmek istemedim. Güzel Allahım, ne kadar duygularına koşullanmış yaratıklar şu erkekler ve sanırım kadınlar da öyle.

Bay Baker Karaağaç sokağından gelirken, ben kaldırımı süpürüyordum. Saatli kasa töreni için bankaya girdi. Ve ben kapı önündeki tezgâhlara isteksizce kavunları dizerken, eski model yeşil zırhlı bir araba bankanın önünde durdu. Komandolar gibi silahlanmış iki adam arabanın arka kapılarını açıp,

gri torbalar içindeki paraları bankaya taşıdılar. On dakika içinde geri gelip arabaya binip gittiler.

Sanırım Morphy paraları saymış, Bay Baker da kontrol edip, makbuz verene kadar bankada beklemişlerdi. Parayı korumak dertli bir iş, Morphy'un dediği gibi, başkalarının parasından bıkmak da buna dahil. Torbaların ebadına ve ağırlığına bakılacak olursa, bankadan epey para çekilecek demekti. Eğer banka soyguncusu olsaydım, harekete geçmenin tam zamanıydı şimdi. Ama soyguncu değildim. Bildiğim herşeyi dostum Joey'e borçluyum. İsteseydi büyük bir soyguncu olabilirdi. Neden istemediğini merak ediyorum, hiç değilse teorisini denerdi.

O sabah çok iş oldu. Olacağını umduğumdan daha da çoktu. Güneş kızışmıştı ve çok az rüzgâr vardı. İnsanı istese de istemese de tatile gitmeye zorlayan bir havaydı. Hizmet edilecek müşteriler kuyruk olmuşlardı. Kesinlikle bildiğim bir şey vardı, bir yardımcıya ihtiyacım olduğu. Eğer Ailen çalışmazsa onu boşverip başka birini bulmalıydım.

Saat on bir sıralarında Bay Baker geldi, telaşlıydı. Birkaç müşteriyi bekletip, onunla depoya gitmem gerekiyordu. Avucuma bir büyük bir de küçük iki zarf koydu, o kadar acelesi vardı ki tefeci gibi davranıyordu.

«Tom Watson, senetler tamam diyor. Ama kayda geçip geçmediğini bilmiyor. İşte bu feragatname. İmzaladığı zaman getir, kontrol edeyim. Para hazır, numaralarını not ettim. Bu da hazır bir çek. Sadece imzala. Kusura bakma Ethan, acelem var, böyle işler yapmaktan nefret ederim.»

«Gerçekten işe başlamamı istiyor musunuz?»

«Kahretsin. Ethan çektiğim bunca sıkıntıdan sonra...»

«Özür dilerim efendim, affedin. Biliyorum haklısınız.»

Çeki bir süt kutusunun üstüne koyup sabit kalemimle imzaladım. Bay Baker çeki incelerken fazla acele etmedi.

«Önce ikibin teklif et, sonra her seferinde iki yüz dolar arttır. Şüphesiz farkındasın, bankada sa-

dece beş yüz doların var. Açığın çıkarsa Tanrı yardımcın olsun.»

«Eğer öyle olursa, dükkânı göstererek borç alamaz mıyım?»

«Alırsın tabii, ama kârını yemiş olursun.»

«Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.»

«Yumuşama Ethan. Seni yiyip yutmasına izin verme. Çenesi kuvvetli olabilir. Bütün İtalyanlar öyledir. Sadece 1. kuralı unutmamaya bak.»

«Size minnettarım.»

«Gitmeliyim,» dedi. «Öğle trafiği başlamadan anayola çıkmak istiyorum.» Sonra dışarı çıktı, giderken az daha, her kavunu iki kez elleyen bayan Willow'u devirecekti.

Gün aynı çılgınlıkta devam etti. Galiba sokakları kavuran sıcak, insanları sinirli ve kavgacı yapmıştı. Sanki tatil için değil de, bir felaket için stok yapıyorlar sanırdınız. İsteseydi bile Morphy'a sandviç götüremeyecektim.

Sadece müşterilere hizmet etmekle kalmayıp gözlerimi açık tutmam gerekiyordu. Müşterilerin pek çoğu yaz için gelenlerdi, yabancılar yani ve onlara bakmayacak olursanız, çalıyorlardı. Sanki çalmayı durduramıyorlardı. Ve çaldıkları da genellikle ihtiyaçları olmayan şeyler oiurdu. Küçük lüks yiyecek kutuları çok gözdeydi, havyar, mantar ve foie gras (karaciğer ezmesi). Bu yüzden Marullo, bu tip yiyecekleri tezgâhın arkasına koydururdu. Müşterilerin ulaşamayacakları farzedilen yere yani. Dükkânda hırsız yakalamanın iyi olmayacağını da öğretmişti bana. Herkesi huzursuz ederdi bu. Belki de, Marullo'nun düşüncesine göre herkes bir parça suçluydu. Biricik yol, kaybı bir başkasına ödetmekti. Ama eğer birisinin belirli raflara fazla yaklaştığını görürsem, «Bu soğanlar çok ucuz» diye seslenerek, davranışını önleyebiliyordum. Müşterilerin, sanki zihinlerini okumuşum gibi sıçradıklarını görürdüm. En çok nefret ettiğim şey şüphedir. Şüpheci olmak, berbat bir durum. Sanki pek çok insan birden tek bir kişiyi hırpalıyormuş gibi sinirlendirir beni.

Gün, hüzünle dolu sanki, zaman ağırlaştı. Saat beşten sonra şef Stoney geldi, ince, uzun ve ciddiydi. Televizyon yemeği aldı, bir alüminyum tepsi içinde, pişmiş soğuk biftek, kızarmış patates ve havuçtan ibaretti yemek.

«Güneş çarpmış gibi görünüyorsun şef.» dedim.

«Evet. Kendimi iyi hissetmiyorum.»

«İki tepsi ister misin?»

«Hayır. Bir tane ver. Karım gitti. Polislere tatil yok.»

«Çok kötü.»

«Belki de daha iyi. Ortada dolaşan serseriler yüzünden eve bile gidemiyorum.»

«Bir yerlere gittiğini duydum.»

«Kim söyledi?»

«Willie.»

«Ağzını kapamayı öğrense iyi olacak.»

«Kötülük olsun diye yapmadı ki.»

«Kötülük edecek kadar bile beyni yoktur onun. Belki de beyinsiz olmak, tutuklanmak için yetiyor.»

«Öyle mi dersin?» Bunu bir amaçla sordum ve beklediğimden fazla tepki gördüm.

«Ne demek istedin Ethan?»

«O kadar çok yasa var ki, birkaç tanesini çiğnemeden nefes bile alamıyor insan.»

«Bu doğru. Öyle çok ki, hepsini bilemiyoruz.»

«Bir şey soracaktım şef, temizlik yaparken eski bir Revolver buldum, kirli ve paslı. Marullo, benim değil dedi, benim de değil, eminim. Ne yapabilirim onu?»

«Bana ver. Eğer ruhsat çıkarmak istemiyorsan.»

«Yarın evden getiririm. Yağ tenekesinin içine koydum. Bu tip şeyleri ne yapıyorsunuz Stoney?»

«Kullanılıp kullanılmadığına bakar, sonra okyanusa atarız.» Daha iyi görünüyordu. Ama uzun ve sıcak bir gün olacaktı. Onu bırakamazdım.

«İki yıl önce merkezde olan olayı hatırladın mı? Polisler el konmuş silahları satıyorlardı.»

Stoney, bir timsahın tatlı gülüşüyle ve masum bir ifadeyle :

«Cehennem gibi bir hafta geçirdim Ethan. Eğer

beni iğnelemek niyetindeysen vazgeç. Berbat bir hafta geçirdim.»

«Özür dilerim şef. Ciddi bir vatandaş olarak herşeyi yapabilirim, seninle içip sarhoş olabilirim örneğin.»

«Keşke içebilsem. Herhangi bir şeyi düşüneceğime, sarhoş olmayı tercih ederim.»

«Neden içemiyorsun?»

«Bilmiyor musun? Hayır nereden bileceksin? Eğer sadece ne için ve nereden olduğunu bilsen.»

«Neden sözediyorsun?»

«Boşver Eth. Hayır boşverme. Sen Bay Baker'ın arkadaşısın, yaptığı bazı anlaşmalar var mı?»

«O kadar da iyi arkadaş değiliz şef.»

«Marullo'dan ne haber? Nerede o?»

«New York'a gitti. Romatizmalarına baktırmak için.»

«Hey büyük Tanrı. Bilmiyordum. Gerçekten bilmiyordum. Sadece bir tek ipucu olsaydı nereye bakacağımı bilirdim.»

«Mantıklı konuşmuyorsun Stoney.»

«Hayır, mantıklı değilim. Zaten çok fazla konuştum.»

«Pek anlayamadım ama eğer içini dökmek istersen.....»

«İstemiyorum. Hayır istemiyorum. Kim olduklarını bilsem bile, bana açık vermezler. Boşver Eth. Ben sadece telaşlı bir adamım.»

«Benden laf sızmaz Stoney. Nedir, büyük jüri mi?»

«Demek biliyorsun?»

«Biraz.»

«İşin gerisinde ne var?»

«Gelişme.»

Stoney yanıma sokulup, demir gibi eliyle, kolumu kuvvetlice sıktı, kolum acımıştı. Telaşla, «Ethan» dedi. «Ben iyi bir polis miyim?»

«En iyisisin.»

«Amacım bu. En iyisi olmak isterim. Ethan sence insanın kendini kurtarması için arkadaşlarını ele vermesi doğru mu?»

«Hayır değildir.»

«Bence de öyle. Böyle bir hükümeti takdir edemem. Beni korkutan şey Eth..... yaptığım şeyi beğenmediğim için, iyi bir polis olamam artık.»

«Seni saf dışı mı bıraktılar şef?»

«Tam dediğin gibi. Öyle çok yasa var ki, birkaçını çiğnemeden, nefes alamazsın. Ama, kutsal İsa, onlar benim arkadaşım. Kimseye söylemeyeceksin değil mi Eth?»

«Hayır söylemem. Yemeğini unutuyorsun şef.»

«Evet!» dedi. «Eve gidip ayakkabılarımı çıkaracağım ve televizyon polislerinin nasıl iş gördüklerini seyredeceğim. Bilirsin, bazen boş bir ev, en iyi dinlenmeyi sağlar. Görüşürüz Eth.»

Stoney'i severim. Bence iyi bir polis. İşler nerede aksadı acaba?

Dükkânı kapamak için meyva tezgâhlarını içeri taşırken, Joey Morphy sallanarak geldi.

«Çabuk ol,» dedim ve çift ön kapıları kapayıp, koyu yeşil gölgelikleri indirdim. «Fısıltıyla konuş.»

«Ne oluyor?»

«Birileri, birşeyler satınalmak isteyebilir.»

«Evet! Ne demek istediğini anladım. Tanrım. Uzun tatillerden nefret ediyorum. Herkesin kötü yönlerini açığa çıkarıyor. Tatile çılgınca başlıyor, sonra meteliksiz ve perişan dönüyorlar.»

«Ben ortalığı toplarken soğuk bir şey içmek ister misin?»

«Farketmez. Soğuk bira var mı?»

«Depodan almak gerek.»

«Ben alırım. Sen sadece kutuyu aç.»

Kutuya iki delik açtım. Morphy, ağzını açıp birayı boşalttı. «Oh!» diyerek içti, boş kutuyu tezgâhın üstüne koydu.

«Yolculuğa çıkacağız.»

«Vah zavallı, nereye?»

«Bilmiyorum. Henüz karara varamadık.»

«Ortalıkta birşeyler dönüyor. Ne olduğunu biliyor musun?»

«Bir ipucu ver.»

«Veremem. Sadece hissediyorum. Ensemdeki

tüyler diken diken oldu. Bu kesin bir işarettir. Herkeste bir gariplik var.»

«Belki sana öyle geliyor.»

«Belki, ama Bay Baker tatile çıkmazdı. Kasabadan çıkmak için müthiş acele ediyordu.»

Güldüm: «Defterleri kontrol ettin mi?»

«İnanır mısın onu da yaptım.»

«Şaka ediyorsun.»

«Eskiden bir posta müdürü tanımıştım. Küçük bir kasabadaydı. Orada çalışan küçük bir gangster vardı. Ralph, soluk saçlı, gözlüklü, ince yanaklıydı, kocaman bir guatırı vardı. Ralph pul çalmaktan yakalandı, bir yığın pul. Belki 1800 dolar değerinde. Hiç bir şey yapılamadı. Gangsterdi o.»

«Yani pulları o almamış mı?»

«Alsa da almasa da bir. Ben ürkeğimdir. Eğer elimdeyse, asla beni damgalamalarına izin vermem.»

«Bu yüzden mi hiç evlenmedin?»

«Bunu düşünmeliyim. Evet, bu nedenlerden biri.»

Önlüğümü katlayıp, kasanın altındaki çekmeceye koydum. «Şüpheci olmak çok zaman ve enerji alır Joey. Benim o kadar vaktim yok.»

«Bankada çalışanların olmalı ama. Sadece bir kez kaybedersin. Bütün gereken, bir fısıltı.»

«Bana şüpheci olduğunu söyleme.»

«Bu bir içgüdü. Eğer bir şey, birazcık da olsa değerlere ters düşse, alarmım çalıyor.»

«Ne biçim bir hayat! Şaka ediyorsun.»

«Galiba etmiyorum. Birşeyler duydunsa, bana söylersin diye düşünmüştüm. Yani beni ilgilendiren bir şey.»

«Sanırım, bildiğim herşeyi, herkese anlatabilirim. Belki de bu yüzden bana kimse bir şey anlatmıyor. Eve mi gidiyorsun?»

«Hayır sokağın karşı tarafında yiyeceğim.»

Ön taraftaki lambaları kapadım. «Arka sokaktan çıkalım mı? Bak sabah, kalabalık olmadan senin sandviçleri yaparım. Biri jambonlu, biri de peynir ve çavdar ekmeği, salata ve mayonez, doğru mu? Ve bir çeyrek kutu süt?»

«Sen bankada çalışmalıymışsın.» dedi.

Sanırım, yalnız yaşadığı halde, herkesten daha da yalnız değildi. Foremaster lokantasının kapısında ayrıldık, bir an için onunla gidebilmeyi istedim. Evin karmakarışık olabileceğini düşündüm.

Öyleydi de. Mary yolculuğu planlamıştı. Montauk tepesinin dışında yaşlı kovboylara özgü tüm eğlenceleri bulabileceğimiz, züppe bir çiftlik vardı. Amerika'nın en eski ve halen faaliyette olan sığır çiftliği olması özelliğiydi. Texas keşfedilmeden önce de sığır çiftliğiymiş. İlk olarak Charles II kiralamış orasını. New York'u besleyen sürüler burada otlar ve bakıcıları, jüri üyeleri gibi dikkatle seçilirlerdi. Elbette şimdi gümüş mahmuzlu kovboy özentileriyle dolu ama kırmızı sığırlar hâlâ orada otluyorlar. Mary, Pazar gecesini oradaki konuk evlerinden birinde geçirmenin hoş olacağını düşünmüştü.

Ellen New York'a gidip otelde kalmayı ve iki günü Times meydanında geçirmeyi istiyordu. Ailen hiçbir yere gitmek istemiyordu. Bu onun dikkati çekme ve varolduğunu kanıtlama yollarından biriydi.

Ev duygusallıktan kaynıyordu. Ellen yavaş, sulu gözyaşları döküyordu, Mary yorulmuş, kızgınlıktan terlemişti, Ailen kulağına yapıştırdığı küçük radyosu omuzunda, içine kapanmış somurtup duruyordu. Radyodan kafa şişiren bir aşk şarkısı ve histeri nöbetiyle sarsılan bir ses yükseliyordu. *«Bana dürüst olacağına söz vermiştin ve sonra tutup fırlattın benim seven, yalnız kalbimi yerlere.»*

«Vazgeçmek üzereyim.» dedi Mary.

«Sadece yardım etmeye çalışıyorlar.»

«İşleri daha zorlaştırmaktan başka bir şey yapmıyorlar.»

«Ben hiç bir şey yapmadım.» Ellen burnunu çekti. Oturma odasında Ailen radyonun sesini açtı *«...benim seven yalnız kalbimi yerlere...»*

«Çocukları mahzene kilitleyip yalnız başımıza gidemez miyiz sevgilim?»

«Biliyorsun şu an öyle yapabilmeyi çok isterdim.»

Seven, yalnız kalbin kükreyen sesini bastırabilmek için bağırmak zorunda kalmıştı.

Bir uyarıda bulunmadan bir öfke yerleşti içime. Dönüp, oğlumu parçalarına ayırmak ve onun seven yalnız kalp belasını yere atıp çiğnemek için oturma odasına ilerledim. Tam kapının önündeyken müzik durdu: *«Özel bir haberi vermek için programımızı yarıda kesiyoruz. New Baytown ve Wessex eyaleti memurları bugün öğleden sonra rüşvet almak, parayla ehliyet vermek, eyalet ve kasaba anlaşmalarından pay almak gibi suçlarla büyük jüri önüne çıkmak üzere mahkemeye verilmişlerdir.....»*

Sonunda olmuştu, belediye başkanı, yargıçlar, memurlar. Duymadan, dinliyordum. Üzgün ve yorgundum. Suçlandıkları şeyleri yapıyorlardı belki, ama öyle uzun zamandır yapıyorlardı ki, yanlış olduğunu düşünmemişlerdi bile. Masum olsalar bile, yerel seçimlerden önce, ortaya çıkmazdı bu, hatta insan temize çıksa bile, hakkındaki ithamlar daima hatırlanırdı. Yakalanmışlardı. Biliyor olmaları gerekirdi. Stoney'in adını duymak için bekledim, ama yoktu. Kendisi için onları ele verdiğini tahmin ettim. Bu yüzden çok üzgün ve yalnızdı demek.

Mary kapıda durmuş dinliyordu. «Uzun zamandır böyle heyecanlı olay olmamıştı. Sence doğru mu bütün bunlar Ethan?»

«Farketmez!» dedim. «Neden yaptıkları önemli değil.»

«Bay Baker ne düşünüyordur, bilmek isterdim.»

«Tatile gitmişti. Evet ben de ne hissettiğini merak ettim.»

Müziği kesildiği için Ailen huzursuzlanmaya başlamıştı. Haberler, yemek ve bulaşıklar yolculuk sorunumuzun bir karara varılamayacak ya da yeniden gözyaşı ve kavga edilemeyecek kadar geç saatlere kalmasına neden oldu.

Yatakta, tüm vücudum titremeye başladı. Yapılan saldırının soğuk, duygusuz vahşeti, sıcak yaz gecesinde iliklerime kadar işliyordu.

Mary, «Vücudunda şişlikler var canım. Mikrop mu kaptın acaba?» dedi.

«Hayır güzelim. Galiba, o adamların hissetmeleri gereken şeyleri hissediyorum. Halleri berbat olmalı.»

«Vazgeç Ethan. Başkalarının sorunlarını, kendi omuzlarına alamazsın.»

«Alabilirim. Çünkü aldım.»

«Merak ediyorum, işadamı olabilir misin acaba. Çok duyarlısın Ethan. Bu senin suçun değil.»

«Düşünüyorum da belki bu.... herkesin suçu.»

«Anlamıyorum.»

«Ben de pek anlamıyorum tatlım.»

«Onlarla kalabilecek birisi olsaydı keşke.»

«Tekrarla bakayım.»

«Yalnız seninle tatile çıkmayı nasıl istiyorum bilsen! Evlenmemiş yaşlı kadın akrabalarımız yok ne yazık ki. Bunu aklına koy. Belki onları kutulayabiliriz veya tuzlayıp kaldırabiliriz, bir süre için. Mary Madonna, bunu da aklına yaz. Yabancı bir yerde seninle yalnız olabilmek için neler vermezdim. Tepelerde dolaşır, geceleri çıplak yüzerdik ve seni ot bir yatakta severdim.»

«Sevgilim, biliyorum sevgilim. Senin için de kolay olmadı, bilmiyorum mu sandın?»

«Sokul bana. Başka bir yol düşünelim.»

«Hâlâ titriyorsun. Üşüdün mü?»

«Sıcak ve soğuk, dolu ve boş..... ve yorgun.»

«Başka bir yol düşünmeye çalışıyorum. Gerçekten. Elbette onları severim ama...»

«Biliyorum, ben de papyonumu takar...»

«Onları hapsederler mi?»

«Keşke biz....»

«O adamları?»

«Hayır gerekmez. Gelecek salıdan önce ortada görünmezler. Seçim ise perşembe günü. Bu yüzden yapıldı işte.»

«Ethan, alay ediyorsun. Sen böyle değildin. Böyle alaycı olacaksan, tatile çıkmamız gerek çünkü..... Bu şaka değildi. Senin şakalarını bilirim.»

İçim korkuyla doldu. Az kalsın belli ediyordum. Duygularımı göstermemem gerek. «Ah bayan farecik benimle evlenir misiniz?»

Mary, «Oho! Oho!» dedi.

Belli edeceğime dair duyduğum ani korku çok büyüktü. Gözlerin ruhun aynası olmadığına kendimi inandırmıştım. Birkaç ölümlü küçük kadında bir meleğin gözlerini ve yüzünü görmüştüm. Derinin altını ya da kemikleri geçerek merkezdekini okuyabilen cinsleri vardır. Ama nadirdir bunlar. İnsanların pek çoğu kendisinden başkasını merak etmezler. Bir keresinde İskoç kanı taşıyan Kanadalı bir kız, bana kendisini etkileyen, anlattığında beni de etkileyen bir hikâye anlatmıştı. Büyüme çağındayken bütün gözlerin onun üzerinde olduğunu ve pek de iyi bakmadıklarını sanırmış, bu yüzden de ağlarmış sürekli. Yine bir gün ağlarken büyükbabası, ıstırabını görmüş ve sert bir sesle, «Başkalarının ne kadar az düşündüklerini bilsen, bu kadar kaygılanıp üzülmezdin,» demiş. Bu sözler kızı iyileştirmiş. Bana anlatması da kişisel dokunulmazlık konusundaki fikrimi pekiştirdi, çünkü doğruydu. Ama Mary, kendi yetiştirdiği çiçeklerle dolu bir evde yaşayan Mary, sesimde bir şey duymuştu veya kesici bir rüzgâr hissetmişti. Bu yarına kadar geçmesi gereken bir tehlikeydi.

Eğer planım tamamlanmış ve kesinleşmiş olarak birden ortaya çıksaydı, saçma diyerek onu reddederdim. İnsanlar böyle şeyler yapmazlar ama insanlar gizli oyunlar oynarlar. Benimki, Joey'in banka soymak kurallarını anlatmasıyla başlamıştı. İşimin sıkıcılığına karşı, bununla oynamış ve yol üzerindeki herşey oyuna katılmıştı. Allen ve miki fare maskesi, damlayan tuvalet, paslı silah, yaklaşan tatil, Joey'in arka kapının kilidine koyduğu katlı kâğıt. Bir oyun olarak tüm işleri zamanlamış, prova yapmış ve denemiştim. Ama polislere ateş eden silahlı adamlar..... onlar hünerlerini kullanacak denli iyi olabilmek için polis tabancalarıyla hızlı silah çekmeyi deneyen küçük oğlanlar değil mi?

Oyunum, ne zaman oyun olmaktan çıktı bilemiyorum. Belki, dükkânı alabileceğimi ve bunun için paraya ihtiyacım olduğunu düşündüğüm zaman. Bir şey daha var, mükemmel bir planı, denemeden

çöpe atmak çok zor. Ahlaksızlığa, suça gelince, bu insana karşı değil, sadece paraya karşı işlenen bir suç. Kimse incinmeyecek. Para sigortalı.

Gerçek suçlar insanlara karşı olanlar, Danny'ye, Marullo'ya karşı işlenenler. Yaptığımı, yapabilseydim, hırsızlık hiç kalırdı yanında. Bütün bunlar geçici. Hiçbiri bir daha tekrarlanmayacak. Gerçekte bir oyun olmadığını anlamadan önce, işleyiş, araçlar ve zamanlama neredeyse mükemmel olmuştu. Küçük oğlan elinde bir 45'lik bulmuştu.

Elbette bir aksilik olması mümkündü ama bir sokağı geçerken ya da bir ağacın altında dururken de aksilik olabilirdi. Korktuğumu sanmıyorum. Korkuyu içimden silmiştim, ama soluksuz kalmıştım, piyesin açılış gecesinde sahne arkasında bekleyen bir aktör gibi. Ve aynı bir piyesteki gibi olabilecek tüm aksilikler incelenmiş ve saf dışı bırakılmıştı.

Uyuyamayacağım kaygısıyla uyudum, derin ve bildiğim kadarıyla rüyasız, baskın bir uykuydu. Günün ilk karanlık saatlerini, tasarlamanın rahatlatıcı ilacı olarak kullanmayı planlamıştım. Bunun yerine gözlerimi açtığımda, göldeki ineğin kuyruğu en az yarım saatten beri görünebiliyordu. Büyük bir patlamanın rüzgârıyla uyandım, sanki. Bazen böyle uyanma, kasları gerer. Benimki yatağı sallladı, öyle ki Mary uyanıp, «Ne oldu?» diye sordu.

«Fazla uyumuşum.»

«Boşver, daha erken.»

«Hayır, bir tanem. Benim için canavar bir gün bu. Dünya bugün bakkal mutlusu olacak. Kalkmıyor musun?»

«İyi bir kahvaltıya ihtiyacın var.»

«Ne yapacağım biliyor musun? Foremaster'de bir kahve içeceğim ve Marullo'nun raflarını bir kurt gibi yağma edeceğim.»

«Gerçekten mi?»

«Sen dinlen, güzellerin güzeli ve sevgili çocuklarımızdan kurtulmak için bir yol düşün. Buna ihtiyacımız var. Ciddiyim.»

«Evet ihtiyacımız var. Bir yol bulmaya çalışacağım.»

Korunmam ve rahatım için mevsime ait şeyler söylemeden, giyinip çıktım.

Joey kahvedeydi, yanındaki tabureyi işaret etti.

«Oturamam Morphy. Geç kaldım. Annie bana bir kutu kahve verebilir misin?»

«Yarım litre olur Eth.»

«İyi, daha iyi hatta.»

Küçük kâğıt bardakları doldurup onları torbaya koydu. Joey kahvesini bitirip benimle yürüdü.

«Bu sabah papaz olmadan ayin yapacaksın.»

«Galiba. Haberleri nasıl buldun? Söyle.»

«İnanamadım.»

«Bir koku aldığımı söylemiştim, hatırladın mı?»

«Duyduğum zaman seni hatırladım zaten. Kuvvetli burnun varmış.»

«İş icabı. Baker artık geri dönebilir. Döner mi acaba?»

«Dönmek mi?»

«Sen bir koku almıyor musun?»

Çaresiz bir halde yüzüne baktım «Birşeyler kaçırıyorum ve ne olduğunun farkında bile değilim.»

«Hey Tanrım.»

«Bir şey görmem gerektiğini söylüyorsun.»

«Evet, bunu diyorum. Yılanın zehri yokedilemez.»

«Olan biten herşeyi kaçırıyorum. Salatalı mı, mayonezli mi seviyordun?»

«İkisini de severim.» Arka cebinden sigara paketini çıkardı, üstündeki jelatini sıyırdı. Katlayıp kilidin içine soktu.

«Gitmeliyim.» dedim. «Özel çay satışımız var bugün. Bir kutu hediye edersen belki karşılığında bir bebeğin olur. Tanıdığın hanımlar var mı?»

«Elbette var, ama bu isteyecekleri son şeydir. Sen zahmet etme, sandviçleri almaya gelirim.»

İçeri girdi. Kilidin yayının sesi duyulmadı. Umarım Joey bugüne kadar edindiğim en kusursuz öğretmen olduğunu farketmez. Sadece bilgi vermekle kalmıyor, uygulama da yapıyor ve tabii bilmeden bana yol gösteriyordu.

Bu tip işleri bilen herkes, uzmanlar, sadece paranın parayı kazandırdığı fikrinde birleşirler. En basit yol daima en iyisidir. Birşeyin şaşırtıcı basitliği, o şeyin en büyük gücüdür. Ama Marullo kendi suçu olmaksızın uçurumun kenarına gelene dek bunun detaylı bir rüyadan başka bir şey olmadığına gerçekten inanıyorum. Önceleri dükkâna sahip olabileceğimden emindim, işte o zaman yükseklerde uçan hayallerim yere inmişti. Güzel ama yanlış bir soru sorulabilir: Eğer dükkânı alacaksam paraya neden ihtiyacım var. Bay Baker bunu anlayabilirdi, tabii Joey de, aynı nedenle Marullo da anlayacaktır. İşletme sermayesi olmayan bir dükkân, dükkânı olmamaktan daha kötü bir durumdur. İflasın gölgeli yolu korunmamış atılımcıların mezarlarıyla doluydu. Benim de orada bir mezarım vardı. En aptal asker bile tüm gücünü iflas etmekle kaybetmez, ipotekler kaynaklar ya da bunların yerine koyabileceği birşeyler olmasa bile, ama birsürü sıkıcı meslek var ki bunlar insanı güçsüz bırakabiliyor. Numaraları kaydedilmiş banknotlardan oluşan 'Mary' nin parası arka cebimde şişkinlik yapmıştı. Marullo bu paradan alabileceğinin en fazlasını alacaktı. Sonra ayın biri gelecekti. Toptancılar kendini kanıtlamamış kuruluşlara kredili davranmazlar. Bu yüzden yine paraya ihtiyacım olacaktı ve o para da beni tıkırdayan çelik kapıların ardında bekliyordu. Onu elde etme süreci bir düş gibi düzenlenmişti, düşününce apaçık beliriyordu. Soygunun yasal olmayışını pek az dert ediniyordum. Marullo sorun değildi. Eğer kurban o olmasaydı bu planı kendisi yapardı. Danny, onun tükenmiş olduğuna inanıyordum ama yine de beni rahatsız ediyordu. Bay Baker'ın Danny'ye aynı şeyi yapmak için giriştiği sonuçsuz atılım, beni, pek çok kişinin ihtiyaç duyduğundan daha fazla temize çıkarıyordu. Ama yine de Danny midemde yanan bir noktaydı. Ve onu başarılı bir savaşta alınan yarayı kabullenir gibi kabullenmeliydim. Bununla yaşamak zorundaydım. Ama belki de zamanla iyileşir, ya da bir merminin kıkırdakla çevrilmesi gibi unutkanlık duvarıyla çevrilirdi.

Acil olan şey paraydı, bu plan ise dikkatle hazırlanmış ve bir elektrik devresi gibi zamanlanmıştı.

Morphy kanunlarını iyi öğrenmiştim. Hepsi aklımdaydı, hatta bir tane de ben eklemiştim. İlk kanun Sabıka kaydı olmamak. Benim yoktu. İkincisi: Yardımcı ve sırdaş yok. Benim de yoktu. Üçüncüsü: Oynaş yok. Oynaş denebilecek bir tek Margie Young-Hunt'u tanıyordum ve onun terliğinden şampanya içmeye de hiç niyetim yoktu. Dördüncüsü: Gösteriş yapma. Yapmayacaktım. Gerçekte parayı toptancılara ödeme yaparken kullanacaktım. Para için bir yerim vardı. Benim Şövalye Templar şapka kutusunun içinde, kadife kaplı kartondan kafamın şekli ve büyüklüğünde bir yatak, bir oyuntu vardı. Bunun uçları kaldırılmış ve hemen eski haline getirilebilsin diye alçılanmıştı.

Tanınmamak içinse Miki Fare maskesi vardı. Kimse başka birşey göremeyecekti. Marullo'nun eski, pamuklu yağmurluğu. Yağmurluklar hep birbirine benzer. Sonra bir çift yırtık pırtık naylon eldiven. Maske, günler önce hazırlanmış, çorba, kutusuyla birlikte tuvalete atılmıştı. Maskeyle eldivenlerin de sonu buydu. Eski gümüş Ivor Johnson tabancası lamba isiyle karalanmış ve tuvalette içi yağ dolu teneke hazırlanmıştı. İş bittikten sonra silahı tenekeye atacak ve Şef Stoney'e verilmek üzere bekletecektim. Kendi bulduğum son kanun da şuydu: Domuzluk etme. Çok para alma ve büyük banknotlardan kaçın. Eğer onluk ve yirmilik olarak, altı ya da onbin dolar alabilirsem, hem taşıması hem de saklaması kolay olacaktı. Buzdolabının üzerindeki karton kek kutusu, değiş tokuş için kullanılacaktı ve bir defa daha içine bakıldığında orada kek olacaktı. Sesimi değiştirmek için o berbat karından konuşma aletini denemiştim. Sonra vazgeçtim. Sessiz olup işaretlerle anlaşmaya karar verdim. Herşey yerli yerinde ve hazırdı.

Neredeyse Bay Baker'ın bankada olmayışına üzülecektim. İçeride sadece Morphy, Harry Robbit ve Edith Alden olacaktı. Son saniyesine kadar plan-

lamıştım. Dokuza beş dakika kala süpürgemi girişe koyacaktım. Bunu üst üste denemiştim. Önlüğümü kıvıracak, ağırlığı tuvalet zincirine asarak sürekli akmasını sağlayacaktım. İçeri giren birisi suyun sesini duyacak ve kararını verecekti. Yağmurluk, maske, kek kutusu, silah, eldivenler. Saat dokuzu vururken arka sokağı geç, arka kapıyı itip aç, maskeyi tak, saatin çalması bittiği an, Joey kasa kapısını açarken gir. Silahla üçüne de yere yatmalarını işaret et. Problem çıkarmayacaklardı. Joey'in dediği gibi para sigortalıydı, onlar değil. Parayı topla kek kutusuna koy, sokağı geç, maske ve eldivenleri tuvalete at, silahı yağ tenekesine koy, yağmurluğu çıkar. Önlüğü indir, parayı şapka kutusuna koy, süpürgeyi al, kaldırımı süpür. Alarm zilleri çalarken görünürde ve hazır ol. Herşey bir dakika kırk saniye tutuyordu. Zamanlanmış, kontrol edilmiş, yeniden kontrol edilmişti. Dikkatle planlamama ve zamanı ayarlamama rağmen yine de biraz heyecanlıydım. İki ön kapıyı açmadan önce dükkânı süpürdüm. Dünkü önlüğümü giymiştim, böylece yeni kırışıklıklar görünmeyecekti.

Ve inanır mısınız, sanki kanattan yakalarını takmış Hazreti Yusuf, güneşi yörüngesinde durdurmuş gibiydi, zaman geçmiyordu. Babamın büyük saatinin yelkovanı yerinde durmuş sabahı reddediyordu.

Uzun zamandır nutuk atmayı ihmal etmiştim, ama bu sabah yaptım. Belki sinir bozukluğundan «Dostlarım,» dedim, «Tanık olacağınız şey bir sırdır. Biliyorum, sessizliğinize güvenebilirim. İçinizden herhangi birinin ahlaki bazı kaygıları varsa, emrediyorum hemen dışarı çıksın.» Durakladım. «Yok mu? Çok güzel. Ama eğer bir lahanın ya da tavuk etinin bu konuyu yabancılarla tartıştığını duyarsam, karar çatalla ölüm olacaktır. Hepinize teşekkür etmek istiyorum. Alçakgönüllü işçiler olarak burada hep birlikte çalıştık. Ben de sizin gibi bir hizmetkârım. Ama şimdi bir şans var. Buranın sahibi olabilirim, hepinize söz veriyorum, iyi nazik ve

anlayışlı bir patron olacağım. Vakit geliyor dostlarım, perde kalkıyor... Uğurlar olsun.»

Süpürgemle ön kapıya giderken kendi sesimin, «Danny, Danny midemden çık.» diye inlediğini duydum. Büyük bir dehşet sarstı beni, kapıları açmadan bir an süpürgeme dayanmak zorunda kaldım.

Babamın saatinin kara akrebi saat dokuz diyordu, ince uzun yelkovanı ise altı dakika kaldığını gösteriyordu. Saate bakarken kalbimin avucumda çarptığını hissedebiliyordum.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Köpekler, kedilerden ve her ikisi krizantemlerden ya da yükselen dalgalardan ya da kızıl hummadan ne kadar farklıysa, gün de öteki günlerden o kadar farklıydı. Uzun hafta sonu tatillerinde yağmur yağması, pek çok eyalette, özellikle de bizimkinde yasa haline gelmiştir. Başka türlü o kadar insan, nasıl ıslanıp, perişan olabilir? Temmuz güneşi, küçük tüylü bulut kümeleriyle dövüşüp onları kovaladı, ama batı ufkundan yıldırımlar gözükmeye başladı. Hudson nehri vadisinden gelen bileği kuvvetli, yağmur taşıyıcı bulutlar, şimşeklerle silahlanmış ve şimdiden kendi kendilerine mırıldanmaya başlamışlardı. Yasanın gereği gibi uygulanması için, bulutlar, en fazla sayıda insanın yaz giyisili ve mutlu insanların anayola ve sahile çıkmasını bekliyorlardı.

Diğer dükkânların pek çoğu dokuz buçuktan önce açılmaz. Yarım saat önceden elime silahı verip beni oradan oraya sıçratarak kâr etmek, Marullo'nun fikriydi. Bunu değiştirebileceğimi düşünüyordum. Elde edilen kârdan çok diğer dükkânların kötü hisler beslemesine sebep oluyordu. Marullo biliyorsa bile aldırmıyordu buna. O bir yabancı, bir İtalyan, bir suçlu, bir zorba, yoksulları ezen, bir

hergele ve sekiz çeşit orospu çocuğuydu. Onu mahveden ben olduğuma göre kusurlarının ve suçlarının birdenbire bana görünmesi çok doğaldı.

Babamın saatindeki eski uzun kolun kenardan ilerlediğini hissediyordum ve kendimi gergin kaslarla kaldırımı süpürüp ve o çabuk, düzgün hareketi yapmayı bekler buldum. Ağzımdan nefes alıyordum, midem bir hamleye hazırlanırken olduğu gibi ciğerlerimi sıkıştırıyordu.

Cumartesi günü, 4 Temmuz hafta sonuna göre çok az insan vardı etrafta. Bir yabancı, yaşlı biri, oltalar ve yeşil plastik bir kova taşıyarak geçti. Bütün gün oltasını sarkıtıp beklemek için iskeleye gidiyordu. Bana bakmadı bile ama onun dikkatini zorladım.

«Umarım büyük balıklar yakalarsınız.»

«Hiç bir şey yakalayamam,» dedi.

«Bazen şans insana güler.»

«Buna inanmam.»

İşte kızıl, terli bir kötümser ama en azından dikkatinde bir delik açtım.

Jennie Singie kaldırım boyunca salınarak geldi. Sanki ayak yerine tekerlekleri varmış gibi hareket ediyordu, büyük bir olasılıkla New Baytown'un en az güvenilecek tanığıydı. Bir keresinde havagazı musluğunu açmış ve yakmayı unutmuştu. Kibritleri nereye koyduğunu hatırlasaydı, kendini havaya uçuracaktı.

«Günaydın Bayan Jenny.»

«Günaydın Danny.»

«Ben Ethan'ım.»

«Elbette öylesin. Bir kek yapacağım.»

Belleğinde bir iz bırakmaya çalıştım: «Ne cins?»

«Fannie Farmer'di galiba, ama etiketi düşmüş bu yüzden bilemiyorum.»

Eğer bir tanığa ihtiyacım olursa, ne tanık olurdu ya! Bana neden Danny demişti?

Kaldırımdaki küçük bir kâğıt, süpürgeye direndi. Eğilip tırnağımla almak zorunda kaldım. Kedi Baker uzakta olduğu için bankacı fareler zamanın tadını çıkarıyorlardı. İstediklerim onlardı. Kahve-

den fırlayıp, sokağa döküldüklerinde dokuza birkaç saniye vardı.

«Koşun, koşun!» diye seslendim, onlar da banka kapısından girerken, kendine güvenle dolu gülümsediler.

Vakit tamamdı. Bütününü düşünmemeliydim, sadece basamaklarını, zamanında ve hepsi yerli yerinde, daha önce yaptığım gibi.

Gözümün ucuyla, sokak boyunca bir arabanın geldiğini gördüm ve geçip gitmesi için dua ettim.

«Bay Hawley!»

Filmlerde enselenen gangsterlerin yaptığı gibi hızla döndüm. Tozlu yeşil Chevrolet kaldırıma yanaşmıştı ve büyük Allahım, o federal büro adamı çıkıyordu içinden. Benim taştan yapılmış dünyam, sanki sudaki bir yansımaymış gibi titredi. Felç olmuş bir halde kaldırımı geçişini izledim. Sanki yüzyıllarca sürdü. Benim uzun süre planlanmış mükemmel yapım, epeyce gömülü kalmış bir eser hava akınında nasıl dağılırsa, öyle dağıldı. Tuvalete koşmayı ve planımı sürdürmeyi düşündüm. Ama olmazdı. Morphy kanunlarını çiğneyemezdim. Düşünce ve ışık aynı hızda olmalıydılar. Bu kadar uzun düşünülmüş, o kadar çok denenmiş, hatta uygulanması bile bir tekrardan öte gitmeyecek olan bir planı fırlatıp atmak korkunç bir şey, ama boşverdim, attım, kapattım. Başka şansım yoktu. Ve ışık hızlı düşüncem, Tanrıya şükür ki bir dakika sonra gelmedi bu adam, dedi. Cinayet hikâyelerindeki öldürücü hatalardan biri olurdu bu.

Bütün bu sürede, genç adam kaldırımda dört adım atmıştı. Bir şey gözükmüş olmalıydı ona.

«Ne o bay Hawley hasta görünüyorsunuz?»

«Bulanıyor.» dedim.

«Beklemeye gelmez. Hemen koşun. Ben buradayım.» dedi.

Tuvalete dalıp kapıyı kapattım ve su aksın diye sifonu çektim. Işığı yakmamıştım. Orada, karanlıkta oturdum. Midemdeki burkulmalar devam ediyordu. Bir dakika sonra dışarı çıkmalıydım ve çıktım. İçimdeki ısırgan basınç yavaşça azaldı. Morphy'ninkilere

bir kanun daha ekledim: Acil bir durumda planı değiştir hemen.

Daha önce de olmuştu, bir buhran ya da büyük tehlike karşısında, kendimden ayrılır ve meraklanmış bir yabancı gibi kendimi, davranışlarımı ve zihnimi gözlerdim ama gözlediğim şeyin duygularıyla ilgilenmezdim.

Karanlıkta otururken, öbür kişinin kusursuz planını katladığını bir kutuya koyduğunu ve kutuyu kapattığını ve o şeyi sadece gözönünden değil düşüncelerinden de çıkardığını gördüm. Yani karanlıkta ayağa kalktığım enerjik ve sakin olarak, elimi kapının tokmağına attığım an, yorucu bir güne hazırlanan bir bakkal tezgâhtarından başka bir şey değildim. Bunda bir gizlilik yok. Gerçekten öyleydim. Genç adamın ne istediğini merak ettim ama sadece polislerden korkmanın verdiği soluk ifade vardı yüzümde.

«Beklettiğim için özür dilerim.» dedim. «Ne yedim böyle, hatırlamıyorum.»

«Salgın halinde.» dedi. «Geçen hafta karım da olmuştu.»

«Salgının bir de silahı var galiba, fena yakalandım, sizin için ne yapabilirim?»

Utanmış, özür diler gibi, hatta çekingen görünüyordu.

«İnsan garip şeyler yapıyor,» dedi.

Herkes yapar dememek için kendimi zor tuttum, buna da memnun oldum; çünkü sonraki sözleri,

«Benim işimde çok çeşitli insanlarla karşılaşırsınız,» oldu.

Tezgâhın arkasına yürüyüp, deri Şövalye Templar şapka kutusunu ayağımla vurup kapattım. Ve dirseklerimi tezgâha dayadım.

Çok garip. Beş dakika önce kendimi başkalarının gözleriyle görüyordum. Şu şarttı. Onların gördüğü önemliydi. Adam, kaldırımdan gelirken, büyük karanlık, ümitsiz bir an, bir düşman, bir canavardı. Ama projem buruşturulup atılınca ve benim bir parçam olarak gidince adamı benimle iyi ya da kötü bir bağlantısı olmayan, ayrı bir varlık olarak gör-

meye başladım. O, sanırım, benim yaşlarımdaydı ama bir okulda, gelenekler içinde, bir kültürde şekillenmişti. İnce bir yüz ve kısa kesilmiş, dikkatle taranmış dimdik saçlar, yünlü, beyaz bir gömlek ve karısı tarafından seçildiğine şüphe olmayan bir kravat ve yine şüphesiz, evden çıkmadan önce karısının düzelttiği bir ceket. Elbisesi koyu griydi, tırnakları bakımlıydı, sol elinde geniş bir nikâh halkası ve yaka deliğinde ince bir çubuk vardı. Takmaması gereken nişanın bir işaretiydi. Ağzı ve koyu mavi gözleri sertlik için eğitilmişti, şimdi sert değildi oysa, bu da adama bir gariplik veriyordu. Hernasılsa içinde bir delik açılmıştı. Soruları kısa, konuştuğu kişiyi kendisinden aşağı görerek araya çelik parmaklıklar koyan adamla aynı kişi değildi artık.

«Daha önce de gelmiştiniz.» dedim, «İşiniz nedir?»

«Adalet Bölümündenim.»

«İşiniz adalet mi?»

Gülümsedi «Evet, en azından umduğum bu. Ama buraya resmi görevle gelmedim. Hatta bölümün bunu onaylayacağından bile emin değilim. Bu günüm boştu.»

«Sizin için ne yapabilirim?»

«Karışık bir iş, nerden başlayacağımı dahi bilmiyorum. Bu durum kitapta yok. Hawley, oniki yıldır servisteyim, inan daha önce başıma hiç böyle bir şey gelmemişti.»

«Belki ne olduğunu anlatırsanız size yardım edebilirim.»

Bana gülümsedi: «Toparlamak zor. New York'tan beri üç saattir yoldayım ve bu tatil trafiğinde geri dönmek için üç saat daha araba kullanacağım.»

«Ciddi bir işe benziyor.»

«Öyle.»

«Adınızın Walder olduğunu söylemiştiniz galiba.»

«Richard Walder.»

«Bay Walder müşterilerin kuşatması başlayacak, şimdiye kadar neden başlamadılar şaşırdım.

Bu gün sosis ve hardal ticareti yapıyorum. Artık başlasanız iyi olur. Başım dertte mi?»

«Benim işimde her çeşit insanla karşılaşılır. Sert olanlar, yalancılar, dolandırıcılar, aptallar ve zekiler. Çoğunlukla onları boğmak arzusu duyar ama yine de işe devam edecek gücü bulursunuz. Anlıyor musunuz?»

«Hayır, sanırım anlamadım. Bakın Walder, canınızı sıkan nedir? Ben aptal sayılmam, Bay Baker'la bankada konuştum. Bay Marullo'nun, patronumun peşindesiniz siz.»

«Ve onu yakaladım.» Bunu pek hafif söylemişti.

«Neden?»

«Kanunsuz giriş. Bu benim işim değil. Bana bir dosya verdiler onu takip ediyorum. Onu yargılamıyorum, bunu başkaları yapacak.»

«Sürülecek mi?»

«Evet.»

«Mücadele edebilir mi? Ona yardım edebilir miyim?»

«Hayır. İstemedi. Suçu kabul ediyor ve gitmek istiyor.»

«Hey Allahım, olacak iş değil.»

İçeri altı yedi müşteri girdi: «Sizi uyarmıştım» diye seslendim ona ve ihtiyaçlarını ya da ihtiyaçları olduğunu sandıkları şeyleri seçmeleri için müşterilere yardım ettim. Tanrıya şükür, dağlar kadar sosis ve hamburger ekmeği almıştım.

Walder seslendi «Baharatlı karışık turşunun fiyatı ne?»

«Etiketinde yazar.»

«Otuzdokuz sent bayan,» dedi. Ve ölçerek, paketleyerek, toparlayarak çalışmayı sürdürdü. Önümden uzanıp kasaya para koydu. Uzaklaşınca yığından bir torba alıp çekmeceyi açtım ve torbayı tutacak gibi kullanıp eski silahı aldım, tuvaletin arkasına götürdüm ve onu bekleyen yağ tenekesinin içine attım. Dönünce, «İşi iyi beceriyorsunuz,» dedim.

«Okuldan sonra bir süpermarkette çalışıyordum.»

«Belli oluyor.»

«Yardımcınız yok mu?»

«Oğlumu getireceğim.»

Müşteriler daima sürü halinde gelirler, tek tek geldiklerini hiç görmedim. Bir tezgâhtar ara olduğunda gelecek filoyu karşılamaya hazırlanır. Başka birşeyde aynı işi birlikte yapan kişiler, birbirlerine benzemeye başlarlar, düşünce farkları gittikçe azalır. Ordu, siyahlarla beyazların, birleşip başka birşeyle savaşmaya başladıklarında, birbirleriyle dövüşmediklerini keşfetmişti. Walder yarım kilo domates tartıp kesekâğıdının arkasında hesap yapmaya başlayınca polislere duyduğum, dirimin altında gizli o korku azalmaya başladı.

İlk filoyu savuşturmuştuk.

«Ne istediğinizi çabuk söyleseniz iyi olur.» dedim.

«Buraya geleceğime dair Marullo'ya söz verdim. Dükkânı size vermek istiyor.»

«Sen delisin. Affedersiniz bayan. Arkadaşıma söylüyordum.»

«Ah, evet, tabii. Şeyy biz beş kişiyiz, üç çocuk var. Ne kadar sosis alsam acaba?»

«Çocuk başına beş tane, üç tane kocanız, iki tane de sizin, yirmi tane yapar.»

«Beşer tane yerler mi dersiniz?»

«Onlar yiyeceklerini sanırlar. Piknik mi?»

«Hı hı.»

«Beş tane de fazla alın, ateşe düşürecekleriniz için.»

«Lavabo tıkaçlarınız nerede?»

«Temizleyicilerle amonyakların arkasında.»

İşte böyle dağıldı konu ve toparlanması gerekiyordu. Müşterilerle uğraşırken ancak bu şekilde olabilirdi.

«Galiba şoke oldum. Ben sadece işimi yapmaya çalışıyorum ve çoğunlukla da aptallarla uğraşırım. Dolandırıcılara, hırsızlara ve yalancılara alıştıktan sonra dürüst biriyle karşılaşmak insanı altüst ediyor.»

«Dürüst kelimesinden kastınız nedir? Patronum hiç bir şeyi boşa yapmaz. Sert bir maymundur o.»

«Öyle olduğunu biliyorum. Onu o hale getiren bizleriz. Bana anlattı ve ben ona inandım. Gelmeden önce özgürlük anıtının kaidesindeki sözleri öğrenmiş. Bağımsızlık Bildirisi'ni kendi aksanıyla ezberlemiş. İnsan Hakları Bildirisi içini yakıyordu. Ve onu ülkeye sokmadılar. Ama o ne yapıp yapıp girdi. Sevimli biri yardım etti, herşeyini aldı elinden ve onu kıyıdan epey uzakta denize bıraktı. Amerikan âdetlerini öğrenmesi zaman aldı tabii, ama öğrendi. Hem de nasıl... 'İnsanda mangır gani olacak ki... Birinci kurala dikkat et.' Ama öğrendi. Aptal değildi. Birinci kurala dikkat etti.»

Konuşmamız müşteriler yüzünden kesiliyordu, bu yüzden de üzücü bir ortam doğmadı, sadece bir dizi kısa cümlelerden oluştu konuşmamız.

«İşte bu yüzden biri onu ihbar edince üzülmedi.»

«İhbar mı edildi?»

«Elbette. Bir telefon yeterli olur.»

«Kim yapmış?»

«Kimbilir? Şube makine gibidir. Sen numarayı çevirirsin, gerisi otomatik yıkayıcı gibi kendiliğinden gelir.»

«Neden mücadele etmiyor?»

«Yorgun. Kemiklerine kadar yorgun. Bıkmış. Biraz parası var. Sicilya'ya gitmek istiyor.»

«Dükkân işini hâlâ anlayamadım.»

«Maruilo bana benziyor. Hilekârları gözaltında tutabilirim, benim işim bu. Dürüst birisi ise aklımı karıştırır, ayağımı yerden keser. Ona da olan bu işte. Birisi onu aldatmamış, çalmamış, yontmamış, hile yapmamış. Marullo ona bu özgür ülkede kendisini korumayı öğretmeye çalışmış ama o budala herif öğrenememiş. Uzun süre korkutmuşsun onu. Senin dümenini bulmaya çalışmış ve sonunda senin dümeninin dürüstlük olduğunu keşfetmiş.»

«Yanıldığını farzedelim.»

«Yanıldığını sanmıyor. Seni bir zamanlar inandığı şeyin anıtı yapmak istiyor. Belgeler bende, arabamda. Tek yapacağın onları doldurmak.»

«Anlamıyorum.»

«Ben de anlayıp anlamadığımdan emin değilim. Nasıl konuştuğunu biliyorsun. Mısır patlıyormuş gibi. Onun açıklamaya çalıştığı şeyi sana aktarmaya uğraşıyorum. Bu bir adamın belli bir yol için belli bir yönde yaratılmasına benziyor. Eğer bunu değiştirmeye kalkarsa birşeyler havaya uçar, vidalar gevşer, adam hastalanır. Şey gibi..... Suçüstü mahkemesi gibi. Şiddet için bedel ödersin. Sen de bir tür onun ödediği bir bedelsin. Böylece ışık hiç sönmeyecek.»

«Buraya neden geldin?»

«Tam bilemiyorum. Belki de... Işık sönmesin diye.»

«Ah Tanrım.»

Dükkân gürültücü çocuklar ve sıkıcı kadınlarla doldu. En az öğlene kadar konuşacak, kesintisiz bir dakikamız bile olmayacaktı.

Walder dışarıya, arabasına gitti ve geri dönüp çılgın yaz kadınlarını yararak tezgâha yaklaştı. Körüklü, kalın, bantlanmış bir zarfı tezgâha bıraktı.

«Gitmeliyim. Bu trafikte yol dört saat alır. Karım deliye dönmüştür. 'Sonraya kalabilir' demişti ama, kalamazdı.»

«Bayım on dakikadır bekliyorum.»

«Şimdi geliyorum bayan.»

«Herhangi bir mesajı olup olmadığını sorduğumda, Marullo, 'Ona hoşçakal dersin.' demişti. Sizin bir mesajınız var mı?»

«Ona hoşçakal deyin.»

Kılık değiştirmiş aç mideler kuşattı beni ve çok da iyi oldu. Zarfı kasanın altındaki çekmeceye koydum, onunla birlikte yalnızlığı da.

ON ALTINCI BÖLÜM

Gün çabuk geçti ve hâlâ sonsuzdu. Kapatma zamanının, açma zamanıyla bir ilgisi yoktu. Öyle

uzun zaman açmıştım ki dükkânı zor hatırlayabiliyordum. Ön kapıları kapatmak üzereyken Joey geldi. Ona sormadan bir bira açıp eline verdim. Daha önce hiç yapmamıştım ama kendime de bir bira açtım. Ona Marullo ve dükkândan sözetmek istedim, yapamadım. Hatta gerçeğin yerine kabul ettiğim hikâyeyi bile anlatamadım.

«Yorgun görünüyorsun,» dedi.

«Yorgunum. Şu raflara bak... soyuldu. İstemedikleri, ihtiyaçları olmayan şeyleri aldılar.»

Kasayı gri çuval-torbaya boşalttım, Bay Baker'ın getirdiği parayı da ekledim. En üste körüklü zarfı koydum ve torbanın ağzını iple bağladım.

«Onu ortalarda bırakmamalısın.»

«Haklısın. Saklıyayım. Başka bira ister misin?»

«Tabii.»

«Ben de.»

«Bir dinleyici olarak çok iyisin,» dedi. «Neredeyse kendi hikâyelerime inanacağım.»

«Ne gibi?»

«İçgüdülerim gibi. Bu sabah da oldu. Onunla uyandım. Önce hayal ettiğimi sandım ama gerçekten güçlü bir histi, ensemdeki tüyler, herşey. Bankanın bugün soyulacağını düşünmedim, bunu biliyordum. Yatakta yatarken biliyordum. Ayağımızın altındaki alarm zillerine yanlışlıkla basmamak için takozlar koyarız. Bu sabah ilk işim onları kaldırmak oldu. Emindim, hazırlanmıştım. Ne diyorsun buna?»

«Belki biri bunu planladı, sen onun zihnini okudun, o da vazgeçti.»

«İnsanın yanlış tahminlerde bulunmasını, dürüstlüğünie kolaylaştırıyorsun.»

«Sen ne anlam veriyorsun?»

«Allah bilir. Galiba, senin gözünde Bay Herşeyi bilen olduğum için, kendim de buna inanmaya başladım. Ama çok sarsıldım.»

«Biliyorsun Morphy, öyle yorgunum ki temizlik yapamıyacağım.»

«O torbayı burada bırakma. Eve götür.»

«Tamam, sen öyle diyorsan...»

«İçimde, birşeyler olacağına dair garip bir his var.»

Deri kutuyu açıp, para torbasını tüylü şapkamın yanına koydum ve kutuyu kapattım. Joey beni izlerken, «New York'a gidiyorum. Otelde bir oda tutup, ayakkabılarımı çıkaracağım ve iki gün boyunca Times meydanındaki fıskıyeleri seyredeceğim» dedi.

«Sevgilinle mi?»

«Öyle biri yok. Bir şişe viskiyle bir kadın ismarlıyacağım. İkisiyle de konuşmam gerekmez.»

«Sana söylemiştim... belki biz de yolculuğa çıkacağız.»

«İyi olur. İhtiyacın vardı. Gitmeye hazır mısın?»

«Bir iki işim var. Sen git Joey, ayakkabılarını çıkar.»

İlk işim Mary'ye telefon etmek ve biraz gecikeceğimi söylemekti.

«Evet, ama çabuk ol. Müjde, müjde, müjde.»

«Şimdi söyleyemez misin güzelim?»

«Hayır, yüzünü görmek istiyorum.»

Miki Fare maskesini, lastik bağından kasanın üzerine astım, sayıların göründüğü küçük camı kapatıyordu. Sonra paltomu ve şapkamı giyip, ışıkları kapattım. Tezgâhın üzerine oturdum, bacaklarımı sallandırdım. Çıplak, kara bir muz hevengi bir yanıma, kasa sol omzuma değiyordu.

Gölgelikler açıktı, akşam ışıkları demir parmaklıklardan süzülüyordu, çok sessizdi, benim de buna ihtiyacım vardı.

Kasaya fazla yaslanınca sol cebimdeki şişkinliği hissettim. Tılsım... iki elimle tutarak içine baktım. Dün, ona ihtiyacım olacağını sanmıştım. Yerine koymayı unutmuşmuydum, yoksa hâlâ yanımda olması bir tesadüf değil miydi? Bilmiyorum.

Her zaman olduğu gibi, parmaklarım yüzeyinde dolaşınca, beni etkisi altına aldı. Öğle vakti gül pembesiydi, ama akşam üzeri daha koyu bir renge bürünmüştü, sanki içine biraz kan girmiş gibi kırmızıydı.

Ona ihtiyacım olduğunu düşünmemiştim ama

yeniden düzenlenmeye, şekillerin değişmesine ihtiyacım vardı. Sanki, gece vakti içindeki evin taşındığı bir bahçedeydim. Yeniden kurabilmem için beni koruyacak geçici önlemler bulunmalıydı.

Yeni şeylerin yavaşça gelip yerleşmelerine ve geldiklerinde onları tanıyabilinceye kadar işten çekilmiştim. Bütün gün saldırıya uğramış raflarda, savunma hattının o aç, sivri dişli kalabalık tarafından aşıldığı yerlerde boşluklar vardı. Top ateşine tutulmuş surlarla çevrili bir kent gibiydi, raflar.

«Aramızdan ayrılan arkadaşlarımız için dua edelim,» dedim. «Keççapların ince kırmızı çizgisi, turşular, hardallar. Adak adayamayız, kutsayamayız... hayır. Yaşamak bizim için... hayır. Alfio... Sana şans ve acıdan kurtulma dilerim. Hatalıydın elbette, ama hataların yaralarına merhem olabilir. Feda edildiğin için fedakârlık yaptın.»

Sokaktan geçen insanlar dükkâna giren ışığı titretiyorlardı. Walder'in söylediklerini ve bunları söylerken yüzünün aldığı ifadeyi hatırlamak için birkaç gün öncesini eşeledim; «Suçüstü mahkemesi gibi. Şiddet için bedel ödemek zorundasın. Sen de bir tür onun ödediği bedelsin, böylece ışık hiç sönmeyecek.» Adam bunları söylemişti. Walder dolandırıcılarla dolu güvenli dünyasında, parlayan biricik dürüstlük ışığıyla sarsılmıştı.

Böylece ışık hiç sönmeyecek. Alfio bunu böyle mi söylerdi? Walder bilmiyordu, onun bildiği Marullo'nun ne demek istediğiydi.

Tılsımın üzerindeki kıvrımları inceledim ve aslında son olan başlangıcına tekrar geri döndüm. Bu eski bir ışıktı... Marullo'lar, sürüleri kurtlardan koruyan Tanrı Pan'a kurban sunmak için, üçbin yıl önce Filistin'deki Lupercal'e gelmişlerdi. Ve o ışık sönmemişti. O İtalyan, düzenbaz Marullo da, aynı nedenden aynı tanrıya kurban vermişti. Tombul boynunun ve ağrıyan omuzlarının üzerindeki başını kaldırdığını gördüm, soylu kafasını, ateşli gözlerini... ve ışığı. Benim ödemem gereken bedelin ne olduğunu ve ne zaman isteneceğini merak ettim. Eğer tıl-

sımımı Eski Limana götürsem ve denize fırlatsam... kabul edilir miydi?

Gölgelikleri indirmedim. Uzun tatillerde açık bırakırdık ki, polisler içeriyi görebilsin. Dükkânın içi karanlıktı. Arka sokak kapısını kilitledim ve yarı yola geldiğimde tezgâhın arkasındaki şapka kutusunu hatırladım. Almak için geri dönmedim. Bazı sorulara yol açabilirdi. O cumartesi, ikindi üzeri kuvvetlenen rüzgâr, tatilcilerin ıslanması için gereken yağmuru taşıyan bulutları güneydoğudan toplayıp getiriyordu.

Salı günü için, kapının önüne o gri kediye süt koymayı ve kediyi dükkânıma davet etmeyi düşündüm.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Diğer insanların içyüzlerinin nasıl olduğunu kesin olarak bilmiyorum.... hepsi başka başkadır ve aynı zamanda birbirine benzer. Sadece tahmin yürütebilirim. Ama acı verici bir gerçekten kaçınmak için nasıl kıvrandığımı, sonunda başka şansım kalmadığında ondan kurtulacağımı umarak nasıl bir kenara attığımı iyi biliyorum. Başkaları, «Biraz dinlendikten sonra, yarın, o konuyu düşüneceğim,» derler ve yatma saatinin kaçınılmazlığına karşı koymak için hızla oyuna devam eden çocuklar gibi, gelecekten beklediklerine ve yaşanmış geçmişlerine gömülerek konuyu bir tarafa bırakmazlar mı?

Eve gitmekte hiç acele etmeyen adımlarım, gerçeğin mayın tarlalarından geçiyordu. Gelecek doğurgan canavarlarla doluydu. Geçmişteki güvenli sığınağa koşmaktan daha doğal bir şey olamazdı. Ama o yolun üzerinde de yalanlara tahammülü olmayan, gözleri soru işaretleriyle parlayan Deborah Hala duruyordu.

Uygun düşecek uzunlukta bir süre kuyumcunun vitrinindeki saat kayışlarını ve gözlük çerçevelerini

seyrettim. Nemli, rüzgârlı akşam bir fırtınaya gebeydi.

Geçen yüzyılın başlarında büyük halam Deborah gibi bir merak ve bilgi kumkuması olan kişiler çoktu. Bunun nedeni belki yaşıtlarından uzak olması ya da belki gemilerin eve dönmesi için bazen üç yıl, bazen sonsuza dek süren bekleyişin onu bugün tavanaramızı dolduran kitaplara yöneltmesiydi. Büyük halaların en büyüğüydü. Bana kâğıda geçirdiğim zaman anlam kazanan ama yine de sihirini koruyan, anlamsız sihirli kelimeler söyleyen, gaipten haber veren bir kadın kâhindi o. *Me beswach fah wyrm thurh faegir word»* derdi, *«Seo leo gif heo blades on birigth abit aerest hike ladteow.»* Hâlâ hatırladığıma göre, söyledikleri harika şeyler olmalı.

New Baytown'un kasaba idare müdürü, başı önünde hızla yanımdan geçti. Ancak ilk selamı ben verince karşılık verdi.

Evimi, eski Hawley evini yarım blok öteden hissedebiliyordum. Geçen gece bir sıkıntı ağı içindeydi ama fırtınanın süslediği bu akşam, evim heyecan yayıyordu. Opal taşı gibi günün renklerini alıyordu. Mary ayakseslerimi duyunca telkafesli kapıdan bir alev gibi dışarı fırladı.

«Asla tahmin edemezsin,» dedi elleri bir şey taşıyormuş gibi sarkmıştı. Aklımda olduğu için söyledim. *«Seo leo gif heo blades onbirigth abit aerest hire ladteow.»*

«Eh, aslında iyi bir tahmin ama bilemedin.»

«Gizli bir hayranımız bize bir dinazor verdi.»

«Yine bilemedin ama en az o kadar harika bir şey oldu. Sen yıkanana kadar söylemeyeceğim çünkü bunu duymak için tertemiz olman gerek.»

«Mavi kıçlı bir maymunun aşk şarkısını duyuyorum galiba.» Doğru duymuşum.... Allen'in bir isyan kaygısızlığı içinde ruhunu aradığı oturma odasından geliyordu ses «Ben hazır olduğumda, sana devam dediğimde onlar aklını yitirmişsin dediler, seviştiğimizde bakışları içimi gıdıklıyor ve onlar aklımı yitirdiğimi söylüyorlar.»

«Canım karıcığım ibu oğlanı yakmak istiyorum.»

«Hayır, haberi duyduğun zaman istemeyeceksin.»

«Kirliyken söyleyemez misin?»

«Hayır.»

Oturma odasına doğru yürüdüm. Oğlum selamıma çiğnenmiş bir ciklet parçasının sert ifadesiyle karşılık verdi.

«Umarım seven yalnız kalbi süpürüp attın?»

«Ha?»

«Ha, efendim! Son duyduğumda biri onu yerlere fırlatmıştı.»

«Bir numara,» dedi. «Tüm ülkede liste başı, iki haftada bir milyon sattı.»

«Müthiş. Geleceğin sizin ellerinizde olmasına memnunum.» Merdivenleri çıkarken şarkıya katıldım. *«Bakışların içimi gıdıklıyor ve onlar aklımı yitirdiğimi söylüyorlar.»*

Ellen eline bir kitap almış, sezdirmeden beni izliyordu, parmağını kitabın içine sokmuştu. Onun yöntemini biliyorum. Benim ilginç bulacağımı sandığı bir soru soracak ve sonra Mary'nin söyleyeceği herneyse onu farkında değilmiş gibi ağzından kaçıracak. Bir şeyi ilk söyleyen olmak Ellen'e zafer hissi verir. Dedikoducudur demeyeceğim ama bir parça öyledir. Parmaklarımı çaprazlayarak ona doğru salladım.

«Kralın sırrı.»

«Ama baba....»

«Kralın sırrı dedim Bayan 'Sıcakyuva' 'Kuvvethapı,' bu kralın sırrıdır.»

Kapıyı kapatıp bağırdım «Bir erkeğin banyosu, kalesidir.» Güldüğünü duydum. Şakalarıma güldüklerinde çocuklara güvenmem. Yüzümü yıkadım ve diş etlerim kanayana dek dişlerimi fırçaladım. Tıraş oldum, temiz bir gömlek giydim ve isyan bayrağı olarak kızımın nefret ettiği papyonumu taktım.

Yanına gittiğimde Mary sabırsızlıktan yerinde duramıyordu.

«İnanmayacaksın.»

«*Seo leo gif blades on birigth.* Söyle.»

«Margie edindiğim en iyi arkadaş.»

«İyi dinle..... Guguklu saati icat eden adam öldü. Eski ama iyi bir haber.»

«Asla tahmin edemezsin... Margie çocuklara bakacak, biz de yolculuğa çıkabileceğiz.»

«Hile mi acaba?»

«Ben sormadım. Kendisi teklif etti.»

«Çocuklarımız onu canlı canlı yerler.»

«Margie'ye bayılıyoriar. Pazar günü trenle New York'a götürecek çocukları, geceyi bir arkadaşında geçirecekler. Pazartesi günü de Rockfeller Merkezindeki yeni elli yıldızlı bayrağın göndere çekilişini ve gösterileri seyredecekler. Herşeyi görecekler.»

«İnanamam.»

«Ne güzel değil mi?»

«Çok güzel. Biz de Montauk çayırlarına yayılabiliriz, bayan farecik.»

«Ben çoktan telefon edip oda ayırttım.»

«Bu çılgınca. Sevinçten ağlayacağım. Kendimi şişmiş hissediyorum.»

Dükkânı söylemeyi düşündüm ama çok fazla haber kabızlık yapar diye vazgeçtim. Bekleyip, çayırlarda anlatmak daha iyi olacaktı.

Ellen salınarak mutfağa girdi: «Baba o pembe şey dolapta yok.»

«Bende. Cebimde duruyor. İşte, al yerine koyabilirsin.»

«Bunu hiç dışarı çıkarmamamız gerektiğini söylemiştin.»

«Hâlâ aynı şeyi söylüyorum.»

Taşı neredeyse hırsla elimden aldı, iki eliyle tutarak oturma odasına taşıdı.

Mary garip, araştıran gözlerle bakıyordu «Neden aldın onu Ethan?»

«Şans getirsin diye. Ve getirdi de.»

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Temmuzun üçünde —olması gerektiği gibi— Pazar günü yağmur yağdı ve iri damlalar her zamankinden daha ıslaktı. Biraz mutlu, çaresiz ve kafeste büyümüş ama özgür bırakılmış kuşlar gibi kayıp ve özgürlüğün dişlerinden korkmuş bir halde trafik solucanları arasında yolumuza devam ettik. Mary, yeni ütülenmiş pamuklu kumaş kokarak, dimdik oturuyordu.

«Mutlu musun, neşeli misin?»

«Çocukları düşünüyorum.»

«Biliyorum. Deborah Hala buna mutlu yalnızlık derdi. Uç, güzel kuşum! Omuzlarındaki bu uzun şeyler kanatlarındır.»

Gülümsedi ve bana sokuldu. «İyiyim ama hâlâ çocukları düşünüyorum. Acaba şimdi ne yapıyorlar?»

«Bizim ne yaptığımızı düşünmekten başka herşeyi yapıyorlardır.»

«Galiba haklısın. Bizimle pek ilgilenmiyorlar.»

«Öyleyse onları taklit edelim. Nil yılanında kayığını yanaştırırken seni gördüğümde, bizim günümüz olacağını anlamıştım. Octav, bu gece ekmeğini bir Yunanlı çobandan dilenecekl»

«Sen delisin. Ailen nereye gittiğine hiç bakmaz. Işıklara aldırmadan yola fırlayabilir.»

«Biliyorum. Ve zavallı küçük, yamuk ayaklı Ellen. Aslında yüreği iyi, yüzü güzel. Belki biri ona âşık olur ve ayaklarını kesiverir.»

«Oh! Bırak biraz kaygılanayım. Kendimi daha iyi hissediyorum o zaman.»

«Daha iyi bir ifade duymamıştım. Bütün dehşet verici olasılıkları, birlikte gözden geçirelim mi?»

«Ne demek istediğimi biliyorsun.»

«Biliyorum. Ama siz, haşmetmeap, aileye siz getirdiniz bunu. Sadece kadınlardan geçiyor. Küçük hemofilliler.»

«Kimse çocuklarını senden fazla sevemez.»

«Suçum, on kişinin suçuna eşit, çünkü ben pis adamın tekiyim?»

«Senden hoşlanıyorum.»

«İşte bu beğendiğim bir üzülme türü. Şu araziyi gördün mü? Bak, katırtırnakları çalılar nasıl yerlerinden kopup, rüzgârla savruluyorlar. Yağmur toprağa dökülüyor ve ince bir buğu olarak yeniden doğruluyor. Buraların tıpkı Dartmoor veya Exmoor'a benzediğini düşünmüştüm. Onların da resimlerini görmüştüm yalnızca. İlk Devonlular kendilerini burada evlerinde hissetmişlerdir. Perili midir dersin?»

«Değilse bile, sen onları çağırırsın.»

«Söylediğine inanmadıkça iltifatta bulunmamalısın.»

«Şimdi için değil. Yola bak. 'Moorcroft' yazması gerekiyor.»

Yazıyordu ve Long Island'ın bu ucuna gelmenin en iyi yanı yağmurun hemen bitmiş olmasıydı, çamur bile yoktu.

Bebek evi gibiydi bizimki, temiz ve düzgün. Tüm ülkede reklamı yapılan ikiz yataklardan koymuşlardı, pufla gibi tombuldular.

«Bunları beğenmedim.»

«Aptal... birinden ötekine geçebilirsin.»

«Bundan daha iyisini yapabilirim, seni gidi kaltak.»

Istakoz ve beyaz şarapla sakin bir akşam yemeği yedik. Mary'nin gözlerinin parlaması için epey beyaz şarap gerekti, ben de başım dönene kadar konyak içerek ona eşlik ettim. Bebek evimizin numarasını hatırlayan Mary'ydi ve anahtar deliğini de o bulabildi. Onunla istediğimi yapamayacak kadar sarhoş değildim ama yine de isteseydi kaçabilirdi diye düşündüm.

Sonra rahatlıkla, başını sağ koluma yerleştirdi. Gülümsedi ve hafif şımarık sesler çıkardı.

«Birşeye mi üzülüyorsun?»

«Ne düşünce! Uyumadan rüya görüyorsun.»

«Beni mutlu etmek için çok çalışıyorsun. Seninle ilgilenmemezlik edemem. Üzüldüğün nedir?»

Garip ve anlayışlı zaman, uykunun ılık adımları.

«Evet, üzgünüm. İkna oldun mu? Tekrarlamanı

istemiyorum, ama gökyüzü düşüyor ve bir parçası da kuyruğuma düştü.»

Mary tanrısal gülümsemesiyle dalıp gitmişti. Kolumu çektim ve yatakların arasında durdum. Yağmur dinmişti, sadece damlardan akan suyun sesi vardı. Ay hilal olmuş, hayalini milyarlarca damlaya yansıtıyordu.

«*Beaux réves,** benim canım sevgilim. Gökyüzünün üzerime düşmesine izin verme.»

Yatağım serin ve fazla yumuşaktı ama bulutların arasından geçen keskin ayı görebiliyordum. Bir balaban kuşunun dehşet verici çığlığını duydum. İki elimin de parmaklarını çaprazladım... Kralın sırrı, bir süre için. Çifte kralın sırrı. Kuyruğuma düşen sadece bir bezelye tanesiydi.

Şafak, eğer şimşeklerle geldiyse bile ben duymadım. Karanlık süpürge otları, soluk eğrelti otları, sarımsı ıslak kumlar, hepsi, herşey ben uyandığımda altın yeşili rengindeydi. Parlayan, dövülmüş, gümüş renkli Atlantik pek uzakta değildi. Evimizin yanındaki meşenin dibinde yastık gibi bir bitki örtüsü oluşmuştu, inci beyazlığındaydı.

Bebek evlerinden oluşan küçük kasaba, içinden geçen kıvrımlı bir yolla, kendisini besleyen büyük bir eve bağlanıyordu. Burada bürolar, posta kartları, hediyelikler, pullar ve biz bebeklerin yemek yiyebileceği mavi kareli örtülerle süslü yemek salonu vardı.

Yönetici bu sayım evindeydi, listeleri kontrol ediyordu. Kaydımızı yaptırırken görmüştüm. Dik saçlı bir adamdı ve tıraş olmaya ihtiyacı vardı. Herşeyden önce sinsi bir adamdı. Neşemizden tatilimizi gizlice birlikte geçiren bir çift olduğumuza öylesine emindi ki, adamı mutlu etmek için az daha deftere «John Smith ve karısı» yazacaktım. Günah kokusu araştırıyordu. Köstebeğin yaptığı gibi uzun, sivri burnuyla görüyordu sanki.

«Günaydın!» dedim.

---

* Güzel rüyalar

Burnunu bana doğru kaldırdı: «İyi uyudunuz mu?»

«Mükemmel. Karıma kahvaltısını tepsiyle götürebilir miyim acaba?»

«Sadece yemek salonunda servisimiz vardır. Yedi buçuktan dokuz buçuğa kadar.»

«Ama eğer ben taşırsam....»

«Kurallara aykırıdır.»

«Bir kerecik kuralı bozamaz mıyız? Bilirsiniz işte.»

Bunu söylemiştim, çünkü duymayı öyle çok istiyordu ki. Yeterince mutlu olmuştu.

Gözleri buğulandı, burnu titredi. «Utanıyor galiba, öyle mi?»

«Siz nasıl olduğunu bilirsiniz.»

«Aşçı ne der bilmem?»

«Ona sorun ve sisli dağın tepesinde bir doların onu beklediğini söyleyin.»

Aşçı, Yunanlıydı ve doları çok çekici buldu. Az sonra elimde kocaman bir peçeteyle örtülü tepsiyle kıvrımlı patikada yürüyordum. Bir ara tepsiyi bir tahta sıranın üzerine bırakıp, sevgilimin soylu kahvaltısını süslemek için mini minnacık kır çiçeklerinden bir buket yaptım.

Belki uyanıktı ama, yine de ben odaya girince gözlerini açtı. «Kahve kokusu alıyorum. Oh! Oh! Ne iyi kocasın... ve... çiçekler!» dedi. Bütün bu küçük sesler, çekiciliklerini asla kaybetmiyorlar.

Kahvaltımızı ettik, kahve içtik, yine kahve içtik. Mary'im yatağın içine oturmuştu, kızından daha masum görünüyordu. Her ikimiz de, ne kadar iyi uyuduğumuzu ciddiyetle konuştuk.

Sıram gelmişti. «Rahatça yerleş. Hem üzücü hem sevindirici haberlerim var!» dedim.

«İyi! Okyanusu mu satın aldın?»

«Marullo'nun başı dertte.»

«Ne?»

«Çok uzun zaman önce, giriş izni almadan Amerika'ya gelmiş.»

«Eee... ne?»

«Şimdi gitmesini istiyorlar.»

«Sürgün mü?»

«Evet.»

«Ama çok çirkin.»

«Hoş değil.»

«Ne yapabiliriz? Sen ne yapacaksın?»

«Oyun bitti. Dükkânı bana sattı... daha doğrusu sana sattı. Senin paran. Mallarını satmak zorundaydı, beni de sever; dükkânı bana verdi... üç bin dolar.»

«Çok kötü. Şimdi sen... sen dükkânın sahibi misin?»

«Evet.»

«Tezgâhtar değilsin, Tezgâhtar değilsin.»

Dönüp yüzünü yastıklara gömdü ve bir kölenin zincirlerinden kurtulduğu zaman ağlayabileceği gibi, büyük, dolu dolu gözyaşlarıyla ağladı.

Bebek evinin önüne çıktım ve karım hazır olana kadar güneşte oturdum. Yıkanıp, saçını tarayıp giyindiğinde kapıyı açıp bana seslendi. Değişmişti ve bundan sonra hep değişik olacaktı. Söylemesine gerek yoktu. Boynunun duruşu açıklıyordu herşeyi. Başını dik tutabilecekti. Tekrar kibar insanlar olmuştuk.

«Bay Marullo'ya yardım için birşeyler yapamaz mıyız?»

«Korkarım hayır.»

«Nasıl oldu? Kim ortaya çıkarmış?»

«Bilmiyorum.»

«İyi adamdı. Bunu onlar yapmamaları gerekirdi. Nasıl karşıladı?»

«Vekarla, şerefle.»

Konuştuğumuz gibi kumsalda yürdük. Kumlara oturduk, parlak deniz kabukları toplayıp birbirimize gösterdik ve yapmamız gerektiği gibi, Yaradan bizim iltifatlarımızı dinliyormuşçasına hava, deniz, ışık ve rüzgârın serinlettiği güneş hakkında basmakalıp sözler ettik.

Mary'nin dikkati dağılmıştı. Sanırım yeni pozisyonunda eve dönmek, diğer kadınların gözlerindeki farklı bakışları görmek, Anacaddenin ses tonu farklılaşan tebriklerini dinlemek istiyordu. Artık, hiç-

bir zaman «Zavallı Mary Hawley, çok çalışıyor» olmayacaktı. Bayan Ethan Allen Hawley olmuştu, sonsuza dek böyle olacaktı. Ve ben bunu korumalıydım. Parası ödendiği ve planlandığı için güne devam etti. Ama artık gerçek kabuğuna bürünmüştü ve geleceğin parlak günler getireceğine inanıyordu.

Öğle yemeğimizi mavi örtülü yemek salonunda yedik. Mary'nin hali, durumunun ve yerinin kesinliği Bay Köstebeği hayal kırıklığına uğratmıştı. Günah kokusu aldığında zevklenen burnu sivriliğini kaybetmişti. Masamıza gelip Bayan Hawley'in telefondan istendiğini söylediğinde düş kırıklığı tam oldu.

«Burada olduğumuzu kim biliyor?»

«Margie elbette. Çocuklar yüzünden ona söylemek zorundaydım. Oh! Umarım... nereye gittiğine hiç dikkat etmez bilirsin.»

Bir yıldız gibi titreyerek döndü. «Asla tahmin edemezsin. Asla.»

«İyi bir haber sanırım.»

«Dedi ki 'Haberleri duydun mu? Radyoyu dinledin mi?' Onun sesinden kötü haber olmadığını anladım.»

«Önce haberi verip, sonra Margie'nin nasıl söylediğini anlatamaz mısın?»

«İnanamıyorum.»

«Benim inanmamı ister misin?»

«Allen şeref ödülü kazanmış.»

«Ne? Allen? Anlat!»

«Kompozisyon yarışmasında, bütün ülkede yapıldı... şeref ödülü.»

«Hayır!»

«Almış. Sadece beş şeref ödülü... ve bir saat, televizyona da çıkacak. İnanabiliyor musun? Ailede ünlü biri var artık.»

«İnanamam. Bütün o aptalca haller numara mıydı? Ne aktör! Seven yalnız kalbi yerlere atılmamış demek ki.»

«Dalga geçme. Düşün, oğlumuz bütün Amerika'da şeref ödülü alan beş oğlandan biri... televizyona çıkacak.»

«Ve bir saat. Umarım zamanı söyleyebilir.»

«Ethan, böyle dalga geçersen, herkes senin oğlunu kıskandığını düşünecektir.»

«Sadece çok şaşırdım. Yazı yazma stilinin General Eisenhower'ın düzeyinde olduğunu sanıyordum. Allen'in hayalet-edebiyatçısı da yok.»

«Seni bilirim Eth. Onları batırmaya uğraşıyorsun ama şımartan da sensin. Bu da senin gizli metodun. Bilmek istiyorum... yazısına yardım ettin mi?»

«Yardım mı? Yazısını bana göstermedi bile.»

«Eh, öyleyse tamam. Yazıya yardım ettin diye kibirle dolaşmanı istemem.»

«Kabul edemiyorum. Bu bize çocuklarımızı ne kadar az tanıdığımızı gösteriyor. Ellen nasıl karşılamış?»

«Tavus gibi gururla kabarmış. Margie öyle heyecanlıydı ki, zorlukla konuştu. Gazeteler onunla görüşmek istiyorlarmış ve televizyona da çıkacak. Onu seyredebilecek bir cihazımız bile olmadığının farkında mısın? Margie kendisininkinde seyredebileceğimizi söyledi. Ailede bir ünlü kişi var! Ethan, televizyon almalıyız.»

«Alacağız. Yarın sabah ilk işim bu olacak. Ya da neden sen bir tane ısmarlamıyormusun?»

«Olur mu... Ethan, dükkânı aldığını unuttum, tamamen unuttum. Anlıyor musun? Bir ünlü.»

«Onunla birlikte yaşayabiliriz inşallah.»

«Bırak gününü yaşasın. Evde başlarız. 7.18'de geliyorlar, orada olmalıyız. Biliyorsun, karşılama yapmalıyız.»

«Ve bir pasta.»

«Yapacağım!»

«Ve krepon kâğıtlarından süsler.»

«Kıskanmıyorsun değil mi?»

«Hayır. Geçti. Bence krepon kâğıdı iyi fikir, bütün evi süsleriz.»

«Dışarısını değil ama. Bu... kendini beğenmişlik olur. Margie, bilmiyor gibi davranıp, kendisinin bize söylemesini beklememizi önerdi.»

«Katılmıyorum. Utanabilir, aldırmadığımızı sanabilir. Hayır, gülümseyen, zafer çığlıkları atan ve

içinde pasta olan bir eve dönmeli. Açık dükkân kaldıysa maytap da alırım.»

«Sokaktaki işportacılar...»

«Elbette, eve dönerken, tabii ellerinde kaldıysa.»

Mary dua edermiş gibi bir an başını öne eğdi.

«Sen dükkânı aldın, Ailen de ünlü oldu. Hepsinin bir anda olabileceğine kim inanır? Ethan eve gitmeliyiz. Geldiklerinde evde olmalıyız. Neden öyle bakıyorsun?»

«Bir dalga gibi sarstı beni... başkalarını ne kadar az tanıyoruz. Katır tepmiş gibiyim. Hatırlıyorum da, mutlu olmam gereken yılbaşlarında Welshrat* almak adet olmuştu.»

«Ne rat'ı?»

«Büyük hala Deborah WELTSCHMERZ** diye telaffuz ederdi, ben de yanlış anlamıştım.»

«O nedir?»

«Mezarının üstünde yürüyen bir kaz.»

«Oh! Öyle mi? Boşver. Bütün ömrümün en güzel günü bugün. Öyle olmalı... farkında değilsek, nankörlük etmiş oluruz. Şimdi gül ve o Galli fareleri kovala. Çok komik Ethan. 'Galli Fareler!' Sen hesabı öde, ben de eşyaları toplayayım.»

Hesabı sıkıca katlanmış paradan ödedim. Ve Bay Köstebeğe sordum: «Hediye tezgâhında hiç maytap kaldı mı?»

«Sanırım. Bakayım. İşte burada, kaç tane istiyorsunuz?»

«Hepsini» dedim. «Oğlumuz ünlü oldu.»

«Gerçek mi? Ne cins?»

«Sadece bir cins vardır.»

«Dick Clark gibi mi?»

«Ya da Chessman veya Dillinger gibi.»

«Şaka ediyorsunuz.»

«Televizyona çıkacak.»

---

* **Welsh Rat**: Kelime anlamı Galli fare. Aslında kızarmış ekmeğin üzerine eritilmiş peynir konularak yapılan bir çeşit yiyecek.

** **Weltschmerz**: Dünyanın tadı anlamında Almanca bir sözcük.

«Hangi istasyon? Ne zaman?»

«Bilmiyorum... henüz.»

«Seyredeceğim. Adı nedir?»

«Benimkinin aynı. Ethan Ailen Hawley... biz Allen deriz.»

«Sizi ve Bayan Allen'i ağırlamak bizim için şerefti.»

«Bayan Hawley.»

«Ah, elbette. Umarım yine gelirsiniz. Burada ünlü pek çok kişi kalmıştır. Sessizlik için gelirler.»

Mary, eve giden altın yolda, ağır ve kıvrılarak ilerleyen trafikte dimdik ve gururla arabada oturuyordu.

«Koca bir kutu maytap aldım. Yüzden fazla.»

«İşte şimdi sana yakışanı yaptın canım. Baker'ler döndü mü acaba?»

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Oğlum kendini iyi idare etti. Gevşemiş ve bize kibar davranmıştı. Öç almadı, ölüm emirleri vermedi. Ödüllerini ve bizim övgülerimizi alçakgönüllülük göstermeden ama kibirlenmeden de, hakkıymış gibi kabul etti. Oturma odasındaki koltuğuna yerleşip, yüzlerce maytap yanıp da kara çubuklar haline dönüşüp bitmeden radyosunu açtı. Günahlarımızı bağışladığı açıktı. Bu kadar zarifçe büyüklüğünü kabullenen çocuk görmemiştim hiç.

Gerçekten mucizelerle dolu bir geceydi. Allen'in cennete bu kadar kolayca ulaşması ne kadar şaşırtıcıysa, Ellen'in tepkisi de o kadar şaşırtıcıydı.

Birkaç yıllık yakın ve zorunlu inceleme bana Bayan Ellen'in kıskançlıktan fırtınalar çıkaracağını ve kardeşinin önemini küçümseyeceğini düşündürmüştü. Beni yanılttı. Kardeşinin dalkavuğu kesildi. Büyülü bir akşamüstü 67. sokaktaki zarif bir dairede oturup televizyonda Allen'in zaferinin duyurul-

duğu haberleri CBS'den dinlediklerini anlatan Ellen'di. Neler söylediklerini, nasıl göründüklerini, küçücük birinin bile onları nasıl şaşırtabileceğini anlatan da oydu. Ellen kardeşinin öbür dört kişiyle televizyonda nasıl görüneceğini, milyonlarca kişi onu seyredip dinlerken kompozisyonunu nasıl okuyacağını anlatır, Mary aralarda kahkahalar atarken Allen soğukkanlı ve yabancı gibi duruyordu. Margie Young-Hunt'a baktım. Fal kâğıtlarını okuduğunda olduğu gibi içine çekilmişti. Ve sessiz bir karanlık çöktü odaya.

«Kaçmak yok!» dedim. «Buz gibi bira içeceğiz.»

«Ellen getirir. Ellen nerede? Duman gibi girip çıkıyor.»

Margie Young-Hunt sinirli bir tavırla ayağa kalktı:

«Bu bir aile partisi. Gitmeliyim.»

«Ama Margie, sen de bizden sayılırsın. Ellen nereye gitti?»

«Mary beni kandırma, çok bitkinim.»

«Öyle olmalı canım. Herşeyi unutuyorum. Biz öyle dinlendik ki, bilemezsin. Sana çok teşekkür ederiz.»

«Ben de çok hoşlandım. Kaçırmamam gerekiyordu.»

Gitmek istiyordu, hemen. Bizim ve Allen'in teşekkürlerini kabul etti ve gitti.

Mary yavaşça, «Ona dükkândan sözetmedik.» dedi.

«Sonra söyleriz. Oğlumuzun Pembe Doruktaki yeri önce gelir, bu onun hakkı. Ellen nereye gitti?»

«Yatmaya gitti» dedi Mary. «Çok düşüncelisin sevgilim ve haklısın. Allen, önemli bir gün geçirdin. Yatma zamanı geldi.»

Allen nazikçe «Biraz daha oturabilirim herhalde,» dedi.

«Ama dinlenmeye ihtiyacın var.»

«Dinleniyorum.»

Mary yardım için bana baktı.

«Erkeklerin böyle kendilerini denedikleri zaman-

lar vardır. İstersen döveyim. Ya da bırakalım, zaferini, hatta bizi yendiği hissini tatsın.»

«Aslında küçük bir çocuk o. Dinlenmeye ihtiyacı var.»

«Pek çok şeye ihtiyacı var, ama dinlenmeye değil.»

«Herkes çocukların dinlenmeye ihtiyacı olduğunu bilir.»

«Herkesin bildiği şeyler genellikle yanlıştır. Fazla çalışmaktan ölen çocuk duydun mu hiç? Hayır... sadece yetişkinler. Çocuklar bu işi yapmayacak kadar zekidirler. Dinlenmeye ihtiyaçları olduğunda dinlenirler.»

«Ama saat geceyarısını geçti.»

«Öyle sevgilim, Ailen yarın öğleye kadar uyuyacaktır. Sen ve ben altıda kalkacağız.»

«Yani yatağa gidip, onu burda oturur mu bırakacaksın?»

«Ona can verdiğimiz için bizden intikam alması gerekiyor.»

«Ne dediğini anlamadım. Ne intikamı?»

«Kızmaya başlıyorsun, bu yüzden seninle bir anlaşma yapalım.»

«Evet kızıyorum. Aptalca konuşuyorsun.»

«Biz yatağa girdikten yarım saat sonra, Ailen yatağına yatmazsa, sana kırk yedi milyon, sekiz yüz yirmi altı dolar ve seksen sent vereceğim.»

Kaybettim ve bu parayı ödemeliyim. Ona iyi geceler dedikten tam otuzbeş dakika sonra, merdiven ünlü oğlumuzun adımlarıyla gıcırdadı.

«Haklı olduğun zaman senden nefret ediyorum» dedi Mary'im. Bütün geceyi dinleyerek geçirmeye hazırlanmıştı.

«Haklı değilim canım. Beş dakikayla kaybettim. Hatırladığım sadece bu.»

O zaman uyudu. Ellen'in merdivenlerden indiğini duymadı ama ben duydum. Karanlıkta kımıldayan kırmızı noktacıklarımı seyrediyordum. Dolabın kilidinin sesini duyduğum için onu izlemedim, kızımın batoryalarını daldurduğunu biliyordum.

Kırmızı beneklerim çok hareketliydi. Dikkatimi

onlara yöneltince dağılıp kaçışıyorlardı. İhtiyar kaptan benden kaçıyordu. Şeyden beri... Paskalyadan beri. Pek net değildi. Deborah hala gibi —Cennette olmalı— değildi o. Ama ben kendimle dost olmadığım zaman ihtiyar kaptanın açıkça görünmediğini biliyorum. Kendimle olan kişisel bağlarımın bir tür denenmesiydi.

Bu gece onu zorladım. Yatağın bana ait bölümünün ucunda dümdüz ve katı, yattım. Bedenimin her kasını, boyun ve çenemin birazını sertleştirdim, yumruklarımı belime bastırdım ve ihtiyar kaptanı zorladım. Parlak küçük gözleri, sivri burnu ve bir zamanlar güçlü bir bedeni ve bu gücü kullandığını gösteren öne kıvrık omuzlarıyla onu düşündüm. Hatta kısa, parlak siperli, üzerinde çapraz iki çıpa bulunan altın H harfli mavi kasketini, nadiren giydiği o kasketi bile giydirdim. Koca oğlan isteksizdi ama onu getirdim ve Yer'in yanındaki Eski Limanın ufalanan duvarının üzerine oturttum. Çakıl taşından oluşan duvara sağlamca yerleştirdim ve kıvrık avuçlarını balina dişinden bastonunun sapına tutturdum. O baston bir fili yıkabilirdi.

«Nefret edecek birşeye ihtiyacım var. Üzgün ve anlayışlıyım... Buna imtiyaz diyorlar Ateşimi söndürecek gerçek bir nefret arıyorum.»

Bellek üretkendir. Açık, detaylı tek bir resimle başlar, hareketlenir ve bir film gibi geri ya da ileri gidebilir, yeter ki başlasın.

İhtiyar kaptan kımıldadı. Bastonuyla işaret ederek, «Sular yükseldiğinde dalgakıranın arkasındaki üçüncü kaya ile Porty noktasını birleştir, sonra bunun yarım palamar boyu dışına çık, orada yatıyor, ondan ne kaldıysa.» dedi.

«Yarım palamar boyu ne kadardır efendim?»

«Ne kadar mı? Tabii ki, yüzün yarısı kulaç kadar. Sular yükseldiği için salınabilsin diye demirlenmişti. İki kötü yol. Yağ varillerinin yarısı boştu. Yanmaya başladığında kıyıdaydım, gece yarısına yakındı. Yağ yanınca, bütün kasabayı gündüz gibi aydınlatmıştı. Yağın üzerindeki alevler Osprey noktasına kadar gitmişti. Dokları yakarız korkusundan

onu sahile çekememiştik. Bir saatte yanıp gitti. Omurgası ve kontra omurgası orada, aşağıda şimdi. Shelter adasının bakir meşesinden yapılmıştı omurgası.»

«Nasıl başlamıştı?»

«Başladığını sanmıyorum hiç. Ben kıyıdaydım.»

«Onu kim yakmak ister?»

«Sahipleri Tabii.»

«Sahibi sizdiniz.»

«Yarı sahibiydim. Ben gemi yakamam. Kerestelerini görmek isterdim... ne hal almışlardır acaba?»

«Artık gidebilirsiniz kaptan, efendim.»

«Nefret edilecek kadar güçlü değil bu.»

«Hiç bir şey olmamasından iyidir. O omurgayı çıkaracağım... zengin olur olmaz. Bunu sizin için yapacağım. Su yükselince üçüncü kayayı Porty noktasıyla birleştir, elli kulaç dışında.» Uyumuyordum. Yumruklarım ve kollarım katılaşmıştı ve ihtiyar kaptanı tutmak için mideme bastırıyordum, ama gitmesine izin verince uyku üzerime tırmandı.

Firavun rüya gördüğü zaman kâhinlerini çağırtırmış, onlar da krallıkta nelerin olacağını söylerlermiş ve doğru çıkarmış, çünkü kral firavunun kendisiymiş. Bazılarımız da rüya gördükleri zaman, uzmanlara danışırlar, uzmanlar da bize kendi içimizdeki ülkede neler olduğunu anlatırlar. Uzmana gerek olmayan bir rüya görmüştüm. Modern insanların çoğu gibi ben de kehanete ve büyüye inanmam ve sonra vaktimin yarısını rüyayı yorumlamakla geçiririm.

Baharda Allen, kendini alçak ve yalnız hissederek ailesini ve Tanrıyı cezalandırmak için ateistliğini ilan etmişti. Tanrı ve ailesi. Ona desteksiz kalacağını merdiven altından geçer, kara kedi görür ve severse, yeni ayı görünce dilek dilemezse işe yaramaz biri olacağını söylemiştim.

Rüyalarından korkan kişiler, kendilerini rüya görmediklerine inandırırlar. Ben rüyamı kolayca açıklayabilirim ama bu korkmamı engellemez.

Nasıl olduğunu bilmiyorum. Danny'den bir emir geldi. Deniz yoluyla gidecekti ve benden, benim yap-

mam gereken bazı şeyler istiyordu. Mary'den bir şapka istiyordu. Koyu kahverengi süetten, içi yünlü olmalıydı. Benim eski koyun derisi terliklerimin derisinden olacak ve beyzbol şapkası gibi siperi uzun olacaktı. Bir de rüzgâr fırıldağı istemişti. Dönen küçük madeni kaplar değil, posta kartları kalınlığında bir kâğıttan elle yapılmış olacak, bambu çubuklara asılacaktı. Gitmeden önce görüşmemiz için beni çağırdı. İhtiyar kaptanın balina dişi bastonunu da yanıma aldım. Holdeki fil ayağı şeklinde şemsiyelikte duruyordu.

Bu fil ayağı bize hediye edildiğinde, iri mor renkli ayak tırnaklarına bakmış, çocuklarıma, «Bu tırnaklara oje süren ilk çocuğu müthiş pataklarım... anladınız mı?» demiştim. Sözüme uydular, bu yüzden ben kendim boyamak zorunda kaldım, Mary'nin tuvalet masasından aldığım parlak kırmızı ojeyle.

Danny'le buluşmaya Marullo'nun Pontiac'ı ile gittim. Havaalanı da New Baytown postanesiydi. Arabayı park edince, bastonu arka koltuğa koydum, iki kötü bakışlı polis arabayla yanıma yaklaşıp, «Koltuğa koymak yok» dediler.

«Kanuna aykırı mı?»

«Kendini akıllı sanıyorsun ha?»

«Hayır, sadece soruyorum.»

«Oraya koyma!»

Danny postanenin arka tarafındaydı, paketleri ayırıyordu. Kuzu derisi şapkayı giymiş, kartondan rüzgâr fırıldağını çeviriyordu. Yüzü incecikti, dudakları çatlamıştı ama elleri şişmişti. Sanki arı sokmuş gibi. Sıcak su şişesine benziyordu.

El sıkışmak için ayağa kalktı ve benim sağ elim sıcak, lastik gibi birşeyin içine girdi. Elime bir şey koydu, küçük, ağır ve serin, anahtar boyundaydı ama anahtar değildi. Keskin kenarlı, cilalı, şekilli, metal bir şey. Ne olduğunu bilmiyorum, çünkü bakmadım, sadece hissettim. Yanına sokulup dudaklarından öptüm. Dudaklarım onun pürüzlü, kuru, çatlamış dudaklarını hissetti. O zaman uyandım, üşümüş ve sarsılmıştım. Şafak söküyordu. Gölü görebiliyordum ama içindeki ineği göremiyordum ve hâlâ çatlamış

kuru dudakları hissediyordum. Hemen yataktan kalktım, onu düşünerek yatmak istemiyordum. Kahve yapmadım, fil ayağına gittim ve baston denen günahkârın hâlâ arada olduğunu gördüm.

Şafağın söktüğü anda, sabah rüzgârı esmeye başlamadığı için sıcak ve nemli. Sokak gri ve gümüş rengiydi, kaldırımlar ise insan tortusu ve artıklarıyla yağ içindeydi. Faremaster kahvesi açılmamıştı ama ben de zaten kahve istemiyordum. Arka sokağa gidip, arka kapımı açtım. Öne bakınca tezgâhın arkasındaki deri şapka kutusunu gördüm. Bir kahve kutusu açtım ve kahveyi çöpe döktüm. Sonra bir süt tenekesine iki delik açtım ve sütü kahve kutusuna boşalttım. Arka kapıyı açıp, kutuyu girişe koydum. Kedi ara sokaktaydı ama ben dükkânın ön tarafına gidene kadar süte yanaşmadı. Oradan kediyi görebiliyordum. Grimsi bir arka sokakta, gri bir kedi süt içiyor. Başını kaldırdığında sütten bir bıyık olmuştu yüzünde. Oturdu, ağzını yaladı ve patilerini temizledi.

Şapka kutusunu açıp cumartesi makbuzlarını çıkardım. Sıraya dizilmiş ve hepsi ataşla tutturulmuştu. Kahverengi banka zarfından üçyüz dolar çıkarıp öbür ikiyüzün yanına koydum. Bu üçbin dolar, dükkânın ekonomisi dengeye oturana kadar benim güvencem, güvenlik sınırım olacaktı. Mary'nin diğer ikibin dolarını, onun hesabına geri yatıracaktım ve güvenlik içinde ne kadar kısa zamanda becerebilirsem, bu üç bini de hesabına yatıracağım. Üç yüz doları yeni cüzdanıma koyunca, arka cebim epey şişti. Sonra depodan kasaları, karton kutuları getirdim. Açıp, tükenmiş raflarıma yerleştirmeye başladım, bir yandan da yırttığım bir kâğıda yeniden ısmarlanması gerekenleri yazıyordum. Kutuları ve kasaları, çöp arabası alsın diye kapının önüne dizdim ve o kahve kutusunu yeniden sütle doldurdum, ama kedi gelmedi. Ya karnı doymuştu ya da ancak çaldığı zaman zevk duyuyordu.

Bir günün iklim ve yapı açısından bir başka günden farklı olabilmesi gibi, diğerlerine benzeme-

yen yıllar da olmalıydı. Bu 1960 yılı, bir değişim yılıydı. Gizli korkuların açığa çıktığı, mutsuzlukların uyuşukluğu durdurduğu ve öfkeye dönüştürdüğü bir yıldı. Sadece bende ya da New Baytown'da değildi bu. Başkanlık seçimleri yaklaşmaktaydı ve havadaki hoşnutsuzluk, öfkenin getirdiği heyecanla kızgınlığa dönüşüyordu. Ve bu sadece bir ulusta değildi; tüm dünya, hoşnutsuzluk kızgınlığı getirdiği ve kızgınlık harekete dönüşecek bir nokta aradığı için huzursuz ve rahatsızdı. Bu hareket eninde sonunda şiddeti getirecekti.... Afrika, Küba, Güney Amerika, Avrupa, Asya ve Yakındoğu engel önündeki atlar gibi huzursuzdular.

Biliyordum, o Perşembe günü, Temmuzun beşi, diğer günlerden uzun olacaktı. Hatta, olmadan önce nelerin olabileceğini bildiğimi düşünüyordum. Ama olana kadar da gerçekten bilip bilmediğimden emin olamam.

Sanırım, on yedi mücevherli dakik saat Bay Baker'ın bankanın açılışından bir saat önce ön kapımda belireceğini biliyordum. Ben dükkânı açmadan geldi. Onu içeri alıp, kapıları kapadım.

«Ne çirkin şey!» dedi. «Çok uzaktaydım, duyar duymaz geldim.»

«Hangi çirkin şey, efendim?»

«Skandal tabii! O adamlar benim arkadaşlarım, eski dostlarım. Birşeyler yapmalıyım.»

«Seçimden önce sorguya bile çekilmeyecekler, sadece gözaltına alındılar.»

«Biliyorum. Masumiyetlerine inandığımızı belirtecek birşeyler yapamaz mıyız? Gerekirse paralı ilan verelim!»

«Nereye efendim? Bay Harbor gazetesi perşembeye kadar çıkmıyor.»

«Birşeyler yapmak gerek.»

«Biliyorum.»

Çok ciddiydi. Benim bildiğimi bilmesi gerekirdi. Ama yine de gözlerimin içine bakabiliyor ve gerçekten kaygılanmış gözükebiliyordu.

«Birşeyler yapmazsak, bu aptalca durum kasaba seçimlerini zedeleyecektir. Yeni adaylar önerme-

liyiz. Başka şansımız yok. Eski dostlara bunu yapmak korkunç, ama bu çılgın plana boyun eğemeyeceğimizi öncelikle onların bilmesi gerekir.»

«Neden onlarla konuşmuyorsunuz?»

«Kırgın ve kızmış bir haldeler. Düşünecek zamanları bile olmamış. Marullo geldi mi?»

«Bir arkadaşını yolladı. Dükkânı üçbine satın aldım.»

«Güzel. Ucuza almışsın. Kâğıtlar sende mi?»

«Evet.»

«Eh, eğer kaçarsa, paraların numarasını aldık nasılsa.»

«Kaçmayacak. Gitmek istiyor. Yorulmuş.»

«Ona asla güvenmedim. Neyin içinde parmağı olduğunu asla bilemezsin.»

«Dolandırıcı mıydı efendim?»

«Hilekârdı, sokağın iki yanında da oynadı. Mallarını satmaya kalksa epey para eder, ama üçbin... bedava.»

«Beni severdi.»

«Sevmeliydi. Kimi yolladı, Mafya'yı mı?»

«Bir hükümet adamı. Görüyorsunuz Marullo bana güvendi.»

Bay Baker kaşlarını çattı, karakterine uygun bir davranış değildi aslında. «Neden düşünemedim. Sensin o. İyi aileden, güvenilir, mal-mülk sahibi, işadamı, saygıdeğer. Kasabada hiç düşmanın yok. Elbette, aradığım sensin.»

«Aradığınız?»

«Kasaba yöneticiliği için.»

«Sadece Cumartesiden beri işadamıyım ben.»

«Ne demek istediğimi biliyorsun. Senin etrafına saygıdeğer yeni kişiler toplayabiliriz. En iyisi bu?»

«Bakkal tezgâhtarlığından, kasaba yöneticiliğine?»

«Hiç kimse bir Hawley'i bakkal tezgâhtarı olarak düşünemez.»

«Ben düşündüm. Mary düşündü.»

«Ama düşünmemeliydin. Bugün ilan edebiliriz.»

«Konuyu baştan sona incelemem gerek.»

«Zaman yok.»

«Daha önce kimi düşünmüştünüz?»

«Neden önce?»

«Meclis alaşağı edilmeden önce. Sizinle sonra konuşacağım. Cumartesi bereketli bir gündü. Teraziyi bile satabilirdim.»

«Bu dükkân için güzel şeyler yapabilirsin Ethan. Sana, burayı onarmanı ve satmanı öğütlerim. Müşteri beklemek için fazla önemli biri olacaksın. Danny'den bir haber var mı?»

«Henüz yok. Daha haber almadım.»

«Ona para vermeyecektin.»

«Belki de. İyilik ediyorum sanmıştım.»

«Öyle sandığından kuşkum yok.»

«Bay Baker, efendim... *Belle-Adair*'e ne oldu?»

«Ne mi oldu? Yandı.»

«Limanda... nasıl başladı efendim?»

«Bunu sormak için garip bir zaman. Ben sadece duyduğumu biliyorum. Hatırlamayacak kadar ufaktım. O eski gemiler yağ içinde olurlardı hep. Sanırım bir gemici kibrit düşürmüştür. Senin büyükbaban kaptanıydı. Kıyıdaydı sanırım. Yeni gelmişti.»

«Kötü bir yolculuk olmuş.»

«Ben de öyle duymuştum.»

«Sigorta parasını alırken sorun çıktı mı?»

«Her zaman müfettiş gönderirler. Hayır, hatırladığım kadarıyla, bir süre sonra parayı almıştık, Hawley'ler ve Baker'ler.»

«Büyükbabam onun yakıldığına inanırdı.»

«Hey Allahım! Neden?»

«Parayı almak için. Balina endüstrisi çökmüştü.»

«Bunu söylediğini hiç duymadım.»

«Hiç duymadınız mı?»

«Ethan... ne söylemeye çalışıyorsun? Bu kadar eskiden olmuş bir şeyi neden sözkonusu ediyorsun?»

«Gemi yakmak korkunç bir şey. Cinayet Bir gün omurgasını çıkaracağım.»

«Omurgası mı?»

«Nerede yattığını biliyorum. Kıyıdan yarım palamar boyu* ötede.»

«Bunu neden yapacaksın?»

«Meşesinin sağlam olup olmadığını görmek istiyorum. Shelter adasının bakir meşesindendi. Eğer omurgası yaşlıyorsa hepten ölmüş sayılmaz. Kasanın açılışına şükranlarınızı sunmak istiyorsanız, gitseniz iyi olur. Ben de dükkânı açmalıyım.»

Bunun üzerine Baker'ın dengeli tekerlekleri harekete geçti ve bankaya yallandı.

Sanırım şimdi Biggers'ı bekliyordum. Zavallı adam, zamanının çoğunu kapıları gözlemekle geçirmiş olmalıydı. Ve biryerlerde Bay Baker'ın gitmesini bekliyordu.

«Umarım gırtlağıma sarılmazsınız?»

«Ne oldu ki?»

«Neden kızdığınızı anladım. Galiba pek diplomatik değildim.»

«Galiba.»

«Önerimi düşündünüz mü?»

«Evet.»

«Ne karara vardınız?»

«Yüzde altının daha uygun olacağına.»

«BB bunu kabul eder mi bilemem?»

«Kendileri bilir.»

«Belki beşbuçuk verirler.»

«Siz de öteki yarımı alırsınız.»

«Kutsal İsa, biraz ileri gidiyorsunuz.»

«Kabul et ya da defol git.»

«Eh, ne kadar tutar dersiniz?»

«Kasanın üzerinde listenin bir kısmı var.»

Yırtılmış kâğıttaki listeyi inceledi. «Galiba avlandım. Kan ağlıyorum. Bütün listeyi bugün alabilir miyim?»

«Yarın daha iyi ve daha çok.»

«Yani hepsini bizden mi alacaksınız?»

«Güzelce oynarsan...»

---

* **Palamar boyu** Deniz milinin onda biri, 120 kulaç.

«Patronunu boğazından yakalamış olmalısın, kardeş, idare edebilecek misin?»

«Bakalım.»

«Satıcının arkadaşı hakkında birşey söyleyeyim mi? Kardeş, sen bir balık kadar soğuk olmalısın. O kadın müthiş.»

«Karımın arkadaşıdır.»

«Oh! Evet! Nasıl olduğunu bilirim. Eve yakın olması iyi değildir. Sen açıkgözsün. Bunu önceden bilmeseydim bile, şimdi biliyorum. Yüzde altı, hay Allah. Yarın sabah gelirim.»

«Eğer zamanın olursa, bugün akşamüstü de olur.»

«Yarın sabah olsun.»

Cumartesi günü iş yoğundu. Bu salı ise tempo değişmişti. İnsanlar zaman alıyordu. Skandaldan sözediyor, kötü, çirkin, üzücü, kaba olduğunu söylüyor ama bundan zevk duyuyorlardı. Uzun zamandır skandal olmamıştı. Kimse Los Angeles'te yapılacak Demokratik Ulusal Kongreden sözetmiyordu... bir kere bile. Elbette New Baytown, Cumhuriyetçi bir kasabaydı ama bence en çok ilgilendikleri evlerine yakın olan şeylerdi. Üzerinde dansettiğimiz mezarlarda yatanları tanıyorduk.

Şef Taşduvar Jackson, öğle vakti geldi, yorgun ve üzgün görünüyordu.

Yağ tenekesini tezgâhın üzerine koyup, bir tel parçasıyla eski silahı yakaladım.

«İşte delil şef. Al götür e mi? Sinirimi bozuyor.»

«Bunu temizlersin değil mi? Şuna bak. İşte iki dolarlık silah dedikleri bu, Ivor Johnson. Dükkânı bırakabileceğin biri var mı?»

«Hayır yok.»

«Marullo nerede?»

«Kasaba dışında.»

«Belki bir süre için kapatabilirsin.»

«Ne oluyor şef?»

«Charles Pryor'un oğlu bu sabah evden kaçmış. Burada soğuk bir içecek var mı?»

«Elbette. Portakal, limon, kola?»

«Meyvalı gazoz ver. Charley garip bir adamdır. Oğlu Tom sekiz yaşında. Bütün dünyanın ona düşman olduğunu düşünüyor ve korsan olmak için evden kaçmış. Başkası olsa onu iyice pataklar ama Charley yapmaz. Şunu açmayacak mısın?»

«Özür dilerim. İşte al. Charley'in benimle ne ilgisi var? Onu severim tabii.»

«Charley başkalarına benzemez. Tom'u iyileştirmenin en iyi yolunun ona yardım etmek olduğunu sanıyor. Kahvaltıdan hemen sonra yanlarına yatak ve yiyecek almışlar. Tom kendini koruyabilmek için Japon kılıcını almak istemiş ama yerlere süründüğünden, kasatura almaya karar vermiş. Charley onu arabaya bindirip, iyi bir başlangıç yapabilsin diye kasaba dışına götürmüş. Taylor çayırlığı civarında oğlanı bırakmış... bilirsin Taylor'ların eski yeri. Bu sabah saat dokuz suları. Charley bir süre oğlanı izlemiş. Çocuğun yaptığı ilk iş, oturup altı sandviç ve iki katı yumurta yemek olmuş. Sonra çayırlıkta yürümeye başlamış cesur küçük, paketi ve kasaturasıyla. Charley de eve dönmüş.»

İşte geldi. Biliyordum, biliyordum. Atlamam gereken bir rahatlama duydum.

«On bir sıralarında salyalarını akıtarak yola çıkmış ve eve dönecek bir araç bulmuş.»

«Galiba tahmin ediyorum şef... Danny mi?»

«Korkarım evet. Eski evin mahzenindeymiş. Bir kasa viski, sadece iki şişesi boş ve bir kutu uyku hapı. Sana bunu sorduğum için üzgünüm Eth. Uzun zamandır orada imiş ve yüzüne bir şey olmuş. Belki kediler... Bir işaret ya da iz var mıydı onda?»

«Ona bakmak istemiyorum Şef.»

«Kim ister? İz var mıydı?»

«Sol bacağında, dizinde bir dikenli tel yarası olacak ve... ve...» Kolumu sıvazladım... «aynı böyle bir kalp dövmesi olacak. Çocukken birlikte yapmıştık. Jiletle kesip mürekkep doldurmuştuk. Hâlâ görünüyor, gördün mü?»

«İşe yarayabilir. Başka?»

«Evet... sol kolunun altında büyük bir yara var.

Kaburgasının biri kesikti. Yeni ilaçlar çıkmadan zatüree olmuştu da içeri hortum sokmuşlardı.»

«Kaburga kesiği varsa tamam. Benim gitmeme bile gerek yok. Müfettiş işini yapsın. Eğer oysa, yara izleri için yemin etmen gerekecek.»

«Tamam. Ama ona baktırma beni. Stoney. O... biliyorsun... o benim dostumdu.»

«Tabii Eth. Kasaba yöneticiliği hakkında duyduklarım doğru mu, söyle bakalım?»

«Ben de yeni öğrendim Şef... İki dakika burada durabilir misin?»

«Gitmem gerek.»

«Sadece iki dakika, sokağın karşısına gidip, bir şey içene kadar.»

«Oh! Tabii! Anladım. Tabii... git hadi. Yeni kasaba yöneticisiyle iyi geçinmeliyim.»

İçkimi içip, yarım litre de yanıma alıp döndüm. Stoney gidince, bir karta «İKİDE DÖNECEĞİM» yazıp kapıyı kapadım, gölgelikleri indirdim.

Dükkânımda, tezgâhın arkasındaki deri şapka üzerine, loş yeşil karanlıkta oturdum.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Üçe on dakika kala, arkadan çıktım, köşeyi dönüp, bankanın önüne gittim. Morphy bronz kafesi içinde para, çek, kahverengi zarflar ve depozit makbuzlarıyla meşguldü. Parmaklarını Y yapmış, küçük banka defterlerini karıştırıyor, kâğıdın üzerinde ses çıkaran kurşun kalemle köşeli, küçük rakamlar yazıyordu. Defterleri bana doğru itip baktı. Gözleri ihtiyatlı ve gölgeliydi.

«Ondan sözetmeyeceğim Ethan. Arkadaşındı biliyorum.»

«Sağol.»

«Acele edersen Bay Beyin'den kaçabilirsin.»

Ama olmadı. Morphy onu uyarmış olabilirdi.

Bürosunun buzlu-camlı kapısı aniden açıldı ve Bay Baker temiz, ayrıcalıklı ve puslu, yavaşça, «Bir dakikan var mı Ethan?» dedi.

Sonraya bırakmanın faydası yoktu. Buzlu inine yürüdüm. Kapıyı öyle yavaş kapattı ki kilidin sesini duymadım bile. Masasının üstü kalın camlıydı, camın altında daktilo edilmiş numara listeleri vardı. İki müşteri koltuğu, onun uzun aralıklı koltuğunun yanında emişmekte olan iki buzağı gibi duruyordu. Rahattılar ama onun koltuğundan alçaktaydılar. Otururken, Bay Baker'e baktım ve bu bakışla sanki ona yalvarıyormuşum gibi oldu.

«Üzücü bir olay.»

«Evet.»

«Bütün suçu üzerine alman gerekmez. Belki de nasılsa olacaktı.»

«Belki de.»

«Eminim, sen en doğrusunu yaptığını sandın.»

«Şansı olduğunu düşünmüştüm.»

«Elbette.»

Nefretim bağazımda sarı bir balgam gibi yükseliyor, öfkeden çok beni hasta ediyordu.

«İnsan dramından ve kayıptan ayrı olarak, bazı güçlükler var. Bildiğin kadarıyla akrabası var mıydı?»

«Sanmıyorum.»

«Paralı birinin akrabası bulunur.»

«Parası yoktu.»

«Taylor Çayırlığı vardı. Serbest ve temiz...»

«Öyle mi? Bir çayırlık ve bir mahzen...»

«Ethan, sana tüm bölgeye hizmet verecek bir havaalanı planladığımızdan sözetmiştim. Çayırlık düz. Eğer orayı kullanamazsak, tepelere buldozer çıkarmak bize milyonlara patlar. Ve şimdi mirasçısı yoksa bile, mahkemeye aksedecek. Aylar sürer.»

«Anlıyorum.»

Öfkesinden çatlayacaktı. «Anladın mı acaba, merak ediyorum! İyi niyetlerinle herşeyi fırlatıp attın. Bazen iyi niyetlilerin, dünyadaki en tehlikeli kişiler olduklarını düşünüyorum.»

«Belki haklısınız. Dükkâna dönmeliyim.»

«O senin dükkânın.»

«Öyle ya. Daha alışamadım. Unutmuşum.»

«Evet, unuttun. Ona verdiğin Mary'nin parasıydı. Bir daha parasını göremeyecek, anu da attın.»

«Danny Mary'yi severdi. Onun parası olduğunu da biliyordu.»

«Bunun Mary'ye çok faydası var da.»

«Şaka yaptığını sanmıştım. Bana bunları vermişti.»

İç cebimden, koyduğum yerden katlanmış iki kâğıdı çıkardım, onları böyle çıkaracağımı bilerek.

Bay Baker kâğıtları cam kaplı masasına yaydı. Onları okurken sağ kulağının arkasındaki kas öyle şiddetle atıyordu ki, kulağı şişmişti sanki. Gözleri tekrar tekrar araştırdı, bu kez bir açık arıyordu.

Orospu çocuğu yüzüme baktığında, gözlerinde korku vardı. Varolduğunu bilmediği birini görmüştü. Bu yabancıyı tanıması bir dakikasını aldı.

«Fiyatın nedir?»

«Yüzde ellibir.»

«Neyin?»

«Kooperatifin, ortaklığın, ya da herneyse.»

«Çok komik.»

«Siz bir havaalanı istiyorsunuz. Tek uygun yer benimki.»

Paketten çıkardığı bir kâğıt mendille, gözlüklerini dikkatle sildi ve yerine taktı. Ama bana bakmadı. Benim çevreme baktı, içinde ben yoktum. Sonunda sordu. «Ne yaptığını biliyor musun Ethan?»

«Evet.»

«Hoşuna gidiyor mu?»

«Galiba. Ona bir şişe viski götürüp, kâğıtları imzalamasını isteyen adam ne hissettiyse onu hissediyorum.»

«Sana anlatmıştı demek.»

«Evet.»

«Yalancıydı.»

«Öyle olduğunu söylemişti. Beni uyarmıştı. Belki kâğıtlarda bir hile vardır.»

Kâğıtları nazikçe önünden çekip, kurşun kalemle yazılmış iki kâğıdı katladım.

«Tamam Ethan, bir hile var. O kâğıtlar düzgün, tarihi, tanıkları var. Belki de senden nefret ediyordu. Belki de onun hilesi, bir insanın mahvoluşunda.»

«Bay Baker, ailemden hiçkimse bir gemiyi yakmadı.»

«Konuşacağız Ethan, iş yapacağız. Para kazanacağız. Çayırlığın etrafındaki tepelerde küçük bir kasaba doğacak. Sanırım şimdi kasaba yöneticisi olabilirsin.»

«Olamam efendim. O zaman çıkarlarımız çatışacaktır. Bazı sevimli üzgün adamlar bunu kısa sürede anlarlar.»

İçini çekti. Bağazındaki bir şeyi uyandırmaktan korkar gibi ihtiyatlı bir iç çekişti bu.

Ayağa kalkıp, elimi yakarıcının koltuğunun arkasına koydum. «Kendinizi daha iyi hissedeceksiniz efendim, benim sevimli bir aptal olmadığım fikrine alıştığınız zaman.»

«Neden bana güvenmiyorsun?»

«Suçortağı daima tehlikelidir.»

«Öyleyse bir suç işlemeye niyetlendiğinin farkındasın.»

«Hayır. Suç bir başkasının işlemeye kalktığı şeydi. Dükkânı açmalıyım, benim dükkânım olsa bile.»

«Marullo'yu ihbar eden kim?» diye sorduğunda, elim kapı tokmağındaydı.

«Sizin yaptığınızı sanıyorum efendim.» dedim.

Ayağa fırladı ama ben kapıyı arkamdan kapayıp, dükkânıma geri döndüm.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Dünyada hiç kimse benim Mary'im kadar iyi parti ya da bir kutlama merasimi düzenleyemez. Onu bir mücevher gibi patlatan şey verdikleri değil, aldıklarıdır. Gözleri parlar, dudakları gülümseyişlerle kıvrılır, çocuk gülüşü en soğuk şakaya bile

güç verir. Bir partinin eşiğinde Mary ile herkes kendini olduklarından daha çekici ve akıllı hisseder. Sonra da öyle olurlar zaten. Bunun ötesinde Mary bir şey vermez, vermesine de gerek yoktur.

Ben eve geldiğimde bütün Hawley evi kutlama ile canlanmıştı. Parlak renkli plastik bayraklar, ortadaki lambadan duvar resimlerine kadar boydan boya asılmıştı. Merdiven parmaklıklarında renkli plastik şeritler sallanıyordu.

«İnanmayacaksın!» Mary bağırdı. «Ellen bunları Esso servis istasyonundan aldı. George Sandow vermiş.»

«Neyi kutluyoruz?»

«Herşeyi, zafer sevinci bu.»

Bilmiyorum Danny Taylor'u duymuş muydu, ya da duyup aklından çıkarmış olabilirdi. Elbette, onu ziyafete davet etmedim ama dışarda dolaşıp durdu. Onunla buluşmam gerektiğini biliyordum ama içeriye çağırmadım.

«Şeref ödülünü kazandı sanırsın,» dedi Mary. «Kendisi kazansa bu kadar gururlanmazdı. Yaptığı şu pastaya bak.» Üzerinde yeşil, kırmızı, sarı ve mavi harflerle KAHRAMAN yazan kabarık bir pastaydı bu.

«Kızarmış tavuk, salçalı börek ve yaz olmasına rağmen patates püresi yiyeceğiz.»

«İyi sevgilim, iyi. Genç şöhretimiz nerede?»

«O da çok değişti. Banyo yapıyor, yemek için üzerini değiştirecek.»

«Bugün mucizeler günü. Bir katırın doğurduğunu ve yeni bir gezegenin keşfedildiğini duyabilirsin. Yemekten önce banyo yapmak! Olanaksız.»

«Sen de üzerini değiştirmek istersin sanırım. Bir şişe şarabım var. Sadece aile içinde bile olsa, bir konuşma şerefe kadeh kaldırma ya da benzeri bir şey yaparız diye düşündüm.» Mary evi parti havasına bürümüştü, kendimi banyo yapmak ve partinin bir parçası olmak için merdivenleri tırmanırken buldum.

Allen'ın kapısının önünden geçerken, kapıyı çaldım ve hamurdanma duyunca içeri girdim.

Aynasının önünde duruyordu. Elinde bir el aynası vardı, profilini görebilmek için. Kara birşeyle, belki de Mary'nin rimeliydi, ince bir bıyık çizmiş kaşlarını koyultmuş ve şeytanın kaşları gibi uçlarını yukarı kaldırmıştı. Ben içeri girdiğimde, dünyayı umursamayan alaycı bir gülüşle aynaya bakıyordu. Ve benim mavi puanlı papyonumu takmıştı. Yakalandığı için utanmış görünmüyordu.

«Alıştırma yapıyorum» diyerek el aynasını bıraktı.

«Oğlum, bütün o heyecan içinde seninle ne kadar gururlandığımı söyleyemedim.»

«Evet... neyse, bu sadece başlangıç.»

«Dürüst olmak gerekirse başkan kadar iyi bir yazar olduğunu hiç sanmamıştım. Hoşlandığım kadar şaşırdım da. Kompozisyonunu ne zaman tüm dünyaya okuyacaksın?»

«Pazar günü onaltı otuzda. Ulusal bir birleşme olacak. New York'a gitmem gerekiyor. Özel bir uçakla uçacağım.»

«İyice prova yaptın mı?»

«Oh, en iyisini yaparım. Bu sadece başlangıç.»

«Bütün ülkedeki beş kişiden biri olabilmek önemli bir sıçrama.»

«Ulusal birleşme» dedi. Bir pamuk parçasıyla bıyığı silmeye başladı. Hayretle tam bir makyaj takımına sahip olduğunu gördüm, farlar, yağlı krem, pudra vardı.

«Hepimizin yaşamında değişiklikler oldu bu sıra. Dükkânı aldığımı biliyor musun?»

«Evet, işittim.»

«Bütün bu kutlamalar ve gösterişler bitince, yardımına ihtiyacım olacak.»

«Nasıl yani?»

«Sana daha önce de söylemiştim, dükkânda bana yardım edeceksin.»

«Bunu yapamam» dedi ve el aynasını alarak dişini inceledi.

«Neyi yapamazsın?»

«İki programda konuk olacağım. Sonra 'Yolum Nedir?' ve 'Esrarlı Misafir' var. Sonra da 'İkiz Ka-

sırga' adında yeni bir yarışma programı var. Orada protokol görevlisi bile olabilirim. Görüyorsunuz ya hiç boş vaktim yok?» Saçına yağlı birşeyler püskürttü.

«Mesleğini seçtin yani?»

«Demin dediğim gibi bu sadece başlangıç.»

«Bu gece savaşı kaybetmeye hiç niyetim yok. Sonra tartışacağız.»

«NBC'den biri var, telefonla arayıp duruyor. Belki yaşım küçük olduğu için sizinle kontrat yapacaktır.»

«Okulunu hiç düşündün mü oğlum?»

«Eğer kontratları yaparsam okula ne gerek var?»

Çabucak dışarı çıkıp kapıyı kapadım ve banyomda soğuk suyu açıp, vücudum buz kesene, içimi sarsan öfkeyi kontrol edebilmek için soğuk içime işleyene dek bekledim. Temizlenip parlayınca ve bir de Mary'nin kokusundan sürünce özgüvenim geri geldi. Yemekten önce Ellen birkaç dakika koltuğumun koluna oturdu, sonra kucağıma geçip kollarını bana doladı. «Sizi seviyorum.» dedi. «Ne heyecan verici değil mi? Ve Allen ne müthiş? Sanki bunun için doğmuş.» Biraz kötü ve bencil olduğunu sandığım kız, buydu işte.

Pastadan hemen önce genç kahramanı kutladım, ona şans diledim, ve «Şimdi York'un oğlunun onurlu bir yaz haline getirdiği hoşnutsuzluğumuzun kışıdır.» diyerek bitirdim.

«Bu Shakespeare!» dedi Ellen.

«Evet canım. Ama hangi oyun, kim söylüyor ve nerede?»

«Ben bilemem,» dedi Ailen. «Bunlar burjuvalara göre.»

Tabakların mutfağa taşınmasına yardım ettim. Mary hâlâ parlaklığını koruyordu.

«Kızma.» dedi. «Kendi yolunu bulacak. İyi olacak. Ona sabırlı davran lütfen.»

«Sabırlı olacağım, kutsal kuşum.»

«New York'tan arayan biri var. Sanırım Allen hakkında. Ne müthiş değil mi? Onun için uçak yol-

lamaları yani. Senin dükkânın sahibi olmana da alışamadım. Biliyorum... Bütün kasaba senin kasaba yöneticisi olacağından sözediyor.»

«Olmayacağım.»

«En az yirmi defa duydum.»

«Başka bir iş yüzünden olamıyorum. Biraz dışarı çıkmam gerek sevgilim. Biriyle buluşacağım.»

«Belki yeniden bakkal tezgâhtarı olmanı isteyeceğim. Geceleri evde oluyordun o zaman. Adam yine arsa?»

«Beklesin.»

«Beklemek istemiyor. Geç kalacak mısın?»

«Bilemem. Nasıl gideceğine bağlı.»

«Danny Taylor. Ne üzücü değil mi? Yağmurluğunu al.»

«Evet, çok üzücü.»

Holde şapkamı giydirn ve ani bir hareketle yaşlı kaptanın balina dişi bastonunu kaptım. Ellen yanımda maddeleşti.

«Sizinle gelebilir miyim?»

«Bu gece olmaz.»

«Sizi seviyorum.»

Bir an kızıma derin derin baktım. «Ben de seni seviyorum.» dedim. «Sana mücevherler getireceğim.... İstediğin var mı?»

Kıkırdadı «Baston mu taşıyacaksınız?»

«Kendimi korumak için.» Bastonu bir kılıç gibi kıvrık başından tutup kaldırdım.

«Geç kalacak mısınız?»

«Çok değil.»

«Neden bastonu alıyorsunuz?»

«Saf bir etki için... tehdit, korku, kolları bağlamak için atalardan artakalmış bir gereklilik.»

«Sizi bekleyeceğim. O pembe şeyi alabilir miyim?»

«Hayır, beklemeyeceksin küçük çiçeğim. Pembe şey? Tılsımı mı kastettin? Tabi alabilirsin?»

«Tılsım nedir?»

«Sözlüğe bak. Nasıl söylendiğini biliyor musun?»

«T-I-L-I-S-I-M.»

«Hayır Tılsım.»

«Neden siz anlatmıyorsunuz?»

«Kendin araştırırsan daha iyi öğrenirsin.»

Sarıldı bana sıktı, sonra bıraktı.

Nemli ve kalın gece üzerime örtüldü. Hava tavuk çorbası gibi yoğundu, nemliydi. Karaağaç sokağının ağaçlarının şişman yaprakları ardına gizlenmiş sokak lambaları nemli, haleli ışıklar saçıyordu.

İş güç sahibi bir adam, normal gündüz dünyasını çok az tanır. Tabii, kendisini ilgilendiren haberleri ve yapacağı şeyleri karısından öğrenmelidir. Kadın daima ne olduğunu, kimin ne hakkında ne söylediğini bilir. Ama herşeyi kendi kadınlığından süzdüğü için pek çok çalışan adam gündüz dünyasını kadınların gözüyle görür. Ama gece dükkânı veya işi kapandığı zaman, işte o zaman, erkeklerin dünyası başlar... bir süre için.

Balina dişi bastonun kıvrık ucu elime uymuştu. Yaşlı kaptan avucuyla cilalamıştı gümüş sapını.

Bir zamanlar, epey eskiden, gündüz dünyasında yaşarken fazlasıyla onunla birlikteydim. Yeşilliklere koşardım. Yüzüstü uzanır yeşil köklere yaklaşırdım. Karıncalarla, yaprak bitleriyle, tohum kurtlarıyla tek bir beden olurdum, bedenimden, büyüklüğümden kurtulurdum. Ve çimenlerin o vahşi ormanında barış denilen şaşkınlığı bulmuştum.

Şimdi, bu gece eski limanı ve Yerimi istiyordum. Perişanlığımı ancak oradaki zamanın, hayatın ve yükselişin kaçınılmaz döngüsü silebilirdi.

Çabuk adımlarla anacaddeye doğru yürüdüm. Faremaster'in önünden geçerken yolun karşı tarafına sadece yeşil gölgelikli dükkânıma baktım. İtfaiyenin önündeki polis arabasında Şişko Willie oturuyordu, yüzü kıpkırmızı olmuştu, domuz gibi terliyordu.

«Yine av peşindesin ha Ethan?»

«Evet.»

«Danny Taylor'a çok üzüldüm. Sevimli herifti.»

«Ben de üzüldüm.» deyip aceleyle ayrıldım.

Havada dumanlar savurarak birkaç araba geçti

ama dolaşan kimse yoktu. Yürüyüşe çıkıp da terlemeyi kimse göze almazdı.

Anıtın oradan dönüp, eski limana doğru yürüdüm ve birkaç yatın, kıyıya çekilmiş balıkçı kayıklarının ışıklarını gördüm. O sırada Porlock sokağından dönüp, bana doğru gelen bir gölgeyi farkettim. Yürüyüşünden ve gölgesinden biliyordum, gelen Margiye Young-Hunt'du.

Geçmeme olanak bırakmadan önümde durdu. Bazı kadınlar sıcak bir gecede bile serin görünebiliyorlar. Bu izlenim belki de pamuklu eteğinin titrek hareketinden kaynaklanıyordu.

Margie, «Beni aradığını tahmin ettim,» dedi. Yerinden ayrılmış bir saç tutamını yerine yerleştirdi.

«Neden?»

Dönüp kolumu tuttu, parmakları beni yürümeye zorluyordu.

«Bu da benim özelliğim. Foremaster'deydim. Senin geçtiğini gördüm ve ben, arayabileceğini tahmin ettim, bu yüzden de blokların arkasından dolaştım ve senin önüne çıktım.»

«Hangi yola gideceğimi nasıl bildin?»

«Bilmem. Bildim işte. Ağustosböceklerini dinle...» dedi. «Hava çok ısınınca ve rüzgâr yoksa sesleri artıyor. Kaygılanma Ethan, biraz sonra ışıktan çıkacağız. Eğer istersen evime gelebilirsin. Sana içki veririm... kocaman soğuk bir içki, kocaman sıcak bir kadından.»

Parmaklarının bana yol gösterip uzamış otların gölgesine götürmesine izin verdim. Bir cins sarı çiçekler karanlığı bölüyorlardı sanki.

«İşte benim evim.... üzerinde zevk damı bulunan bir garaj.»

«Seni aradığımı düşündüren nedir?»

«Beni ya da bana benzeyen birini arıyordun. Hiç boğa güreşi gördün mü Ethan?»

«Savaştan sonra Arles'te görmüştüm bir kez.»

«İkinci kocam hep götürürdü beni. Onları severdi. Bence boğa güreşleri cesur olmayan ama olmayı isteyen adamlara göre. Eğer görmüşsen ne demek istediğimi anlarsın. Pelerinle yapılan bütün o

numaralardan sonra boğanın orada olmayan birşeyi öldürmeye uğraştığını hatırladın mı?»

«Evet.»

«Nasıl huzursuz olduğunu, kafasının karıştığını, bazen nasıl sadece durup bir cevap aradığını hatırladın mı? Eh, işte o zaman ona bir at vermeleri gerek, yoksa kalbi kırılır. Boynuzlarını somut birşeye saplamalıdır yoksa ruhu ölür. İşte o at benim. Ve bulduğum adamlar da kafaları karışmış şaşkın kişiler. Eğer boynuzlarını bana saplarlarsa bu ufak çapta bir zafer olur. Sonra gidip 'şerefe' yapabilirler.»

«Margie!»

«Bir dakika. Anahtarımı bulmaya uğraşıyorum. Hanımeli kokularını duyuyor musun?»

«Ama ben bir zafer kazandım.»

«Öyle mi? Pelerini kapıp... ayaklarının altına aldın mı?»

«Nereden biliyorsun?»

«Bir erkek beni ya da bir başka Margie'yi aradığı zaman bilirim. Merdivenlere dikkat, dardır. Kafanı tepeye çarpma. İşte... düşme burada... gördün mü? Zevk damı, yumuşak ışıklar, mis kokular... güneşsiz denizden aşağı.»

«Galiba sen tam bir büyücüsün.»

«Biliyorsun, hem de en iyisiyim. Zavallı, acınacak bir küçük kasaba cadısı. Oraya otur, camın yanına. Vantilatörü çalıştıracağım. 'rahat bir şey giyeyim' dedikleri cinsten bir şey giymeye gidiyorum sonra da sana koca bir bardak soğuk kafa bulduran getireceğim.»

«O lafı nereden duydun?»

«Nereden duyduğumu biliyorsun.»

«Onu iyi tanır mıydın?»

«Bir parçasını. Bir kadının bir erkekte tanıyabileceği kadarını. Bazen o parça en iyisidir ama her zaman değil. Danny'de ise öyleydi. Bana güvenirdi.»

Oda, diğer odaların hayatların ve zamanların anılarıyla dolu bir albüm gibiydi. Camdaki vantilatör fısıltıyla kükrüyordu.

Çok geçmeden uzun, bol, dalgalı mavi bir elbi-

seyle geldi, beraberinde bir de koku bulutu getirdi. Kokuyu içime çektiğimde, Margie «Korkma, Mary'nin bende hiç duymadığı bir koku bu,» dedi. «İşte içkin... cin tonik. Bardağı tonikle çalkaladım. Sadece cin var içinde. Eğer buzlarını sallarsan soğuk olduğuna inanırsın.»

Bira gibi bir dikişte içtim ve kuru sıcaklığının omuzlarıma yükseldiğini ve sonra kollarımdan aşağı indiğini hissettim, derim ürpermişti.

«Sanırım buna ihtiyacın vardı.» dedi.

«Sanırım.»

«Seni cesur bir boğa yapacağım... yeterince direnirsen zaferi kazandığını sanırsın. Boğaların buna ihtiyacı vardır.»

Ellerime baktım, çaprazlama izler ve kutuları açmanın sebep olduğu ufak kesikler vardı ve tırnaklarım pek temiz değildi.

Bastonu bıraktığım yerden aldı. «Umarım zayıflayan üzüntün için buna muhtaç değilsindir.» dedi.

«Şimdi benim düşmanım mısın?»

«Ben, New Baytown'un araspusu senin düşmanın ha?»

Öyle uzun süre sustum ki, onun gittikçe artan huzursuzluğunu hissedebiliyordum. «Keyfine bak.» dedi. «Cevap vermek için önünde tüm bir yaşam var. Sana içki getireyim.»

Dolu bardağı ondan aldım, dudaklarım ve ağzım öyle kuruydu ki konuşmadan önce içkimden bir yudum aldım, boğazım kabuk tuttu sanki.

«Ne istiyorsun?»

«Aşk isteyebilirim.»

«Karısını seven bir erkekten mi?»

«Mary? Sen onu tanımıyorsun bile.»

«Yumuşak, tatlı ve çaresiz olduğunu biliyorum.»

«Çaresiz? Demir kadar serttir o. Sen makineni paramparça ettikten sonra bile uzun süre ayakta kalabilir. Tıpkı havada kalabilmek için rüzgârı kullanıp kanatlarını eskitmeyen bir martıya benziyor.»

«Doğru değil.»

«Büyük sorunlar çıkacak. Sen yanarken o esecek.»

«Ne istiyorsun?»

«Kabul etemeyecek misin? Hıncını, nefretini ihtiyar iyi kalpli Margie'den çıkarmayacak mısın?»

Yarı boşalmış bardağımı yanımdaki masaya koydum, Margie bir yılan kadar hızlı, bardağımı kaldırdı, altına bir kültablası koydu ve masadaki ıslak izi eliyle sildi.

«Margie seni tanımak istiyorum.»

«Çocuklaşma. Senin başarın hakkında ne düşündüğümü bilmek istiyorsun.»

«Senin kim olduğunu bilmeden, ne istediğini bilemem ki.»

«Adam da bunu demek istemişti... şimdi paranın devri. Margie Young-Hunt, baştan başa silah ve fotoğraf makinesi gibi kadın. Tatlı, küçük bir çocuktum. Akıllı bir çocuk ve kötü bir dansözdüm. Yaşlı adam dedikleri cinsten biriyle tanıştım ve evlendim. Beni sevmedi... âşıktı bana. İyi, akıllı bir çocuk için gümüş tabakta sunulan birşeydi bu. Dansı çok fazla sevmezdim. Ve eminim çalışmayı sevmiyorum ben. Ondan boşandığımda öyle aptallaştı ki, nafaka için yeniden evlenirsem kesilmesi şartını bile koymadı. Başka biriyle evlendim ve bu telaşlı dünya öldürdü onu. Yirmi yıldır o çek gelir, her ayın birinci günü. Yirmi yıldır hayranlarımdan birkaç ufak hediye almak dışında hiçbir iş yapmadım. Yirmi yıl gibi görünmüyor ama öyle. Artık iyi ve küçük bir çocuk değilim.»

Ufak mutfağına gidip, elinde üç buz parçasıyla döndü, onları bardağı koyup üzerlerine cin boşalttı. Mırıldayan vantilatör çekilen suların bıraktığı yosunların kokusunu getiriyordu.

Yavaşça, «Çok para kazanacaksın Ethan.» dedi.

«Anlaşmayı biliyor musun?»

«Soylu Romalıların çoğu yerlerde sürünürdü.»

«Devam et.»

Eliyle bir hayali kovalamak istedi, bardağı havaya uçtu, buz parçaları zar gibi duvara çarpıp zıpladılar.

«Âşık oğlan geçen hafta bir kriz geçirmiş. Bedeni soğursa, çekler kesilir. Yaşlıyım, tembelim ve korkuyorum. Seni yedeğe almıştım ama sana güvenmiyorum. Kuralları bozabilirsin. Aniden dürüstlüğün tutabilir. Sana korkuyorum diyorum.»

Ayağa kalktım, bacaklarım ağırlaşmıştı, titremiyorlardı. Sadece ağır ve benden ayrılmışlar gibiydi.

«Ne iş yapabilirsin?»

«Marullo benim de dostumdu.»

«Anlıyorum.»

«Benimle yatmak istemiyor musun? İyiyimdir, hep söylerler.»

«Senden nefret etmiyorum.»

«Ben de bu yüzden sana güvenmiyorum.»

«Başka bir yol deneyelim. Baker'dan nefret ederim. Belki onu tavlayabilirsin.»

«Bu ne biçim konuşma. İçkini içmiyorsun.»

«Mutlu olduğum zaman içerim.»

«Baker senin Danny'ye ne yaptığını biliyor mu?»

«Evet.»

«Nasıl karşıladı?»

«İyi, ama ona arkamı dönmek istemem.»

«Alfio sana arkasını dönmek zorunda kaldı.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Sadece tahmin. Ama tahminlerim üzerine kitap bile yazabilirim. Kaygılanma. Ona söylemedim. Marullo benim dostumdu.»

«Galiba anlıyorum, kılıcını kullanabilmek için beni kışkırtıyorsun. Senin kılıcın plastik, Margie.»

«Bilmediğimi mi sandın Eth? Ama parayı önsezilerimle elde edeceğim.»

«Bana anlatmak ister misin?»

«Belki. Bahse girerim ki Hawley'lerin on nesli birden, senin arkana tekme atacaklar ve onlar seni bırakıp gittiğinde yarana basacak tuzu ve saracak ıslak bezleri kendin bulmak zorunda kalacaksın.»

«Öyle bile olsa..... sana ne bundan?»

«Konuşacak bir dosta ihtiyacın olacak ve bu dünyada bu ihtiyacı giderecek tek kişi ben olaca-

ğım. Sır berbat birşeydir Ethan. Ve bu sana pahalıya patlamaz. Belki küçük bir yüzde.»

«Artık gitmem gerek.»

«İçkini iç.»

«İstemiyorum.»

«Aşağı inerken kafanı çarpma Ethan.»

Yarı yola gelmiştim ki arkamdan geldi. «Bastonunu bırakacak mıydın?»

«Allahım. Hayır.»

«İşte al. Düşündüm de bu bir cins... fedakârlık olabilir.»

Yağmur yağıyordu ve yağmur hanımeli kokularının tatlılaşmasını sağlıyordu. Bacaklarım öyle ağırdı ki bastona gerçekten ihtiyacım vardı.

Şişko Willie kafasının terini silmek için yanındaki koltuğa bir tomar kâğıt mendil koymuştu.

«Kadının kim olduğunu biliyorum.»

«Kazandın.»

«Eth, seni arayan bir adam var... büyük bir Chrysler araba, şoförü bile var.»

«Ne istiyormuş?»

«Bilmiyorum. Seni görüp görmediğimi sordu. Sır vermedim.»

«Yeni yılda bir armağanı hakettin Willie.»

«Söylesene Eth, ayağına ne oldu?»

«Poker oynuyordum. Ayaklarım uyuşmuşlar.»

«Evet. Hep yaparlar. Adamı görürsem eve gittiğini söyleyeyim mi?»

«Yarın dükkâna gelmesini söyle.»

«Chrysler İmperial. Büyük orospu çocuğu. Tren gibi de uzun.»

Koca Joey Foremaster'in önündeki kaldırımda duruyordu, ıslak ve topaldı.

«Soğuk birşeyler içmek için New York'a gideceğini sanmıştım.»

«Çok sıcak. Bir türlü gidemedim. Gel, bir şey iç Ethan. Kendimi yalnız hissediyorum.»

«İçmek için fazla sıcak Morphy.»

«Bira bile mi?»

«Bira beni kızıştırır.»

«Ömrümün hikâyesi.... kâğıtlar kötüyse ne gi-

decek bir yerin olur, ne konuşacak bir dostun.»

«Evlenmelisin.»

«O da kalabalıkta konuşacak birini bulamamak demektir.»

«Belki de haklısın.»

«Ne yazık ki haklıyım. Hiç kimse evli bir erkek kadar yalnız olamaz.»

«Nereden biliyorsun?»

«Görüyorum. İşte biri karşımda. Bir karton bira alıp, Margie benimle kâğıt oynar mı diye bakayım bari. Saate aldırmaz.»

«Kasabada olduğunu sanmam Morphy. Karıma söylemiş... ya da ben öyle sandım... Sıcaklar bitene kadar Maine'e gidecekmiş.»

«Kahrolasıca karı. Onun kaybı, barmenin kazancı demektir. Boşa harcanmış hayatın üzücü bölümlerini ona anlatırım ben de. Aslında dinlemiyor ya. Geç oldu Eth. Tanrıyla yürü! Meksika'da böyle derler.»

Balina dişinden baston kaldırımda sesler çıkarıyor ve Joey'e neden öyle dediğim konusundaki merakımı paylaşıyordu. Margie konuşmayacaktı. Bu onun oyununu bozardı. El bombasının pimini çekemezdi. Neden bilmiyorum.

Anacaddeden, Karaağaç sokağına dönünce eski Hawley evinin kenarına yanaşmış Chrysler'i görebildim. Trenden çok, cenaze arabasını andırıyordu. Siyahtı ama üzerindeki yağmur damlaları ve anayolda bulunan yağlı çamur yüzünden parlamıyordu. Buzlu park lambaları yanıyordu.

Vakit çok geç olmuştu herhalde. Karaağaç sokağının uyuyan evlerinden hiç ışık gelmiyordu. Islanmıştım ve biryerlerde çamura basmıştım sanırım, ben yürüdükçe ayakkabılarım ıslak sesler çıkarıyordu.

Şoför kasketi giymiş birini gördüm. Canavar arabanın yanında durup, cama vurdum. Cam otomatik olarak açıldı. Havalandırmanın doğal olmayan iklimini yüzümde duydum.

«Ben Ethan Hawley'im. Beni arıyormuşsunuz.»

O loşlukta dişlerini gördüm... Sokak ışığımızın parlattığı bir sıra diş.

Kapı kendiliğinden açıldı ve ince yapılı, iyi giyimli bir adam çıktı dışarı «Ben Dunscombe, Brock and Schwin'in televizyon bölümündenim. Sizinle konuşmam gerek.» Şoföre baktı. «Burada olmaz. İçeri girebilir miyim?»

«Tabii. Sanırım herkes uyumuş. Eğer sessiz olursanız.....»

Çimlerin arasındaki kare taşlara basarak beni izledi. Haldeki gece ışığı yanıyordu. İçeri girince bastonumu fil ayağına koydum. Geniş koltuğumun arkasındaki okuma ışığını açtım.

Ev sessizdi, ama bana başka tür bir sessizlik gibi geldi... Sinirli bir sessizlik. Üst kattaki yatak-odalarının kapılarına baktım.

«Bu kadar geç geldiğinize göre, önemli olmalı.»

«Öyle.»

Onu görebiliyordum şimdi. En ilgi çeken yeri dişleriydi, yorgun ama uyanık gözleri ona yardımcı olmuyordu.

«Bunu gizli tutmak istedik. Sizin de bildiğiniz gibi kötü bir yıldı. Kamuoyu, sınav skandalları, rüşvet hikâyeleri ve kongre komiteleri ile oldukça sarsıldı. Herşeyi gözönünde bulundurmalıyız. Tehlikeli bir zaman.»

«Bana ne istediğinizi söyler misiniz?»

«Oğlunuzun *Amerika'yı Severim* yazısını okudunuz mu?»

«Hayır. Okuyamadım. Bana sürpriz yapmak istedi.»

«Yaptı da. Nasıl anlayamadık bilmem, ama yakalayamadık işte.» Katlanmış mavi bir dosya uzattı bana. «Altı çizilmiş yerleri okuyun.»

Koltuğuma gömülüp, dosyayı açtım. Ya basılmış, ya da daktiloya benzeyen o yeni tip makinelerle yazılmıştı, bazı satırların altı kalın siyah kalemle çizilmişti.

AMERİKA'YI SEVERİM
YAZAN
ETHAN ALLEN HAWLEY II

«Tek başına insan nedir? Büyülteç olmadan görünmeyen bir atom... dünya yüzeyinde görülmeyen bir benektir; bir saniye bile, ölçülemeyenle, başı ve sonu olmayan ölümsüzlükle, büyük derinliklerde buharlaşan bir damla suyla, kısa sürede toza karışıp savrulacak bir kum tanesiyle kıyaslanamaz. Bu kadar küçük, uçucu, ölümlü bir varlık, çağlar boyu yaşamış ve yaşayacak büyük bir ulusun ilerlemesine, dünyanın varoluşuna dayanan sabırlı kuşaklardan doğan o uzun gelecek nesiller çizgisine karşı durabilir mi? Kendi ulusumuza bakalım, kendimizi kahramanların saf, bencillikten uzak değerleriyle yüceltelim ve ülkemizi bekleyen tüm tehlikelerden kurtulalım. Biz neyiz... Bir kişi nedir... Kendisini ülkesi için feda etmeyi istemeyen ve buna hazır olmayan kişinin değeri nedir?»

Sayfaları karıştırdım ve o kara işaretleri gördüm. heryerde vardı.

«Tanıdınız mı?»

«Hayır. Tanıdık geliyor ama... belki geçen yüzyıl.»

«Öyle. Henry Clay. 1850'de yazılmış.»

«Gerisi? Hepsi Clay'den mi?»

«Hayır. Parçalar, bölümler alınmış. Biraz Daniel Webster, biraz Jefferson ve Tanrı yardımcım olsun... Lincoln'ün ikinci nutkundan bir pasaj bile var. Gözümüzden nasıl kaçtı bilmiyorum. Binlerce vardı, belki de o yüzden. Tanrıya şükür zamanında farkettik... Bütün o sınav dertleri, Van Doren filan.»

«Bir çocuğun ifadesine benzemiyor.»

«Nasıl oldu bilmiyorum. Aslında o kartı almasaydık, belki yakalayamazdık.»

«Kart mı?»

«Resimli bir kart. Empire State binasının resmi vardı.»

«Kim yollamış?»

«İsim yoktu.»

«Nereden yollanmış?»

«New York'tan.»

«Görebilir miyim?»

«Bir sorun çıkarsa diye sakladık. Sorun çıkarmak istemezsiniz değil mi?»

«İstediğiniz nedir?»

«Herşeyi unutmanızı istiyoruz. Biz unuttuk, lütfen siz de.... unutabilirseniz tabii.»

«Unutulması kolay değil.»

«Yani, sadece ağzınızı sıkı tutun... Başımıza dert açmayın. Kötü bir yıldı. Seçim yılında herkes herşeyi araştırmaya kalkar.»

Zengin mavi dosyayı kapatıp, geri verdim.

«Sorun çıkarmayacağım.»

Dişleri inci gibi parladı. «Biliyordum. Onlara da söylemiştim. Sizi araştırdım. Siciliniz iyi... İyi ailedensiniz.»

«Artık gider misiniz?»

«Neler hissettiğinizi anladığımı bilmenizi isterim.»

«Teşekkür ederim. Ben de sizin neler hissettiğinizi biliyorum. Üzerini örttüğünüz herşey varolmamış oluyor.»

«Sizi böyle öfkeli bırakıp gitmek istemiyorum. Mesleğim Halkla İlişkilerdir. Bir çaresini buluruz, burs gibi ya da benzeri... şöyle ciddi bir şey.»

«Günah ücretini yükseltmek için grev mi yapıyor? Hayır, sadece gidin... lütfen.»

«Bir çare buluruz.»

«Bulacağınızdan eminim.»

Onu dışarı çıkarıp, yeniden oturdum. Işığımı kapattım ve evimi dinledim. Kalp gibi atıyordu, belki o benim kalbimdi ve ev çatırdıyordu. Camlı dolaba gidip tılsımı ellerime almak istedim... ayağa kalktım.

Kulağıma bir hışırtı, sonra korkmuş bir çığlık ve holde hızlı adımların sesi geldi, sonra sessizlik. Ayakkabılarım merdivende gıcırtılar çıkardı. Ellen'in odasına gittim ve ışığı yaktım. Ellen yorganın altında kıvrılmış, başını yastığının altına sokmuştu. Yas-

tığı kaldırmak isteyince sıkıca sarıldı. Hızla çekip almak zorunda kaldım. Ağzının kenarından kan sızıyordu.

«Banyoda ayağım kaydı.»

«Görüyorum. Çok canın yandı mı?»

«Hayır.»

«Yani beni ilgilendirmez değil mi?»

«Onun tutuklanmasını istemiyorum.»

Allen yatağının kenarına oturmuştu, üzerinde şorttan başka bir şey yoktu. Gözleri... köşeye sıkışmış ve süpürgeyle dövüşmeyi göze almış bir fareyi düşündürdü bana.

«Pis kokulu sinsi!»

«Hepsini duydun mu?»

«Pis sinsinin ne yaptığını duydum.»

«Kendi yaptığını da duydun mu?»

Kıstırılmış fare saldırıya geçti. «Kim aldırır? Herkes yapıyor. Su testisi su yolunda kırılır.»

«Buna inanıyor musun?»

«Gazeteleri okumuyor musunuz? Tepedeki herkes... Gazeteleri okuyun. Kendinizi kutsal hissedebilirsiniz. Eminim, siz de zamanında yapmışsınızdır, çünkü herkes yapıyor. Herkesin suçunu üstüme alacak değilim. Hiç bir şeye aldırmıyorum. O pis kokulu sinsiden başka.»

Mary yavaşça uyanır, ama şimdi kalkmıştı. Belki de uyumamıştı. Ellen'in odasındaydı, yatağın kenarına oturmuştu. Sokak ışığında, yüzünde dans eden yaprakların gölgesini açıkça görebiliyordum. O bir kayaydı, sular yükselmesin diye konmuş büyük granit bir kaya. Doğruydu. Demir gibi sert, hareketsiz, acımasız ve güvenli.

«Yatağa geliyor musun Eth?»

Demek o da dinlemişti.

«Şimdi değil, canım sevgilim.»

«Yine dışarı mı çıkıyorsun?»

«Evet... Yürüyüşe.»

«Uykuya ihtiyacın var. Hâlâ yağmur yağıyor Gitmen şart mı?»

«Evet. Bir yer var. Oraya gitmeliyim.»

yağmurluğunu al. Daha önce unutmuştun.»

«Evet sevgilim.»

Sonra onu öpmedim. Arkasındaki o kıvrılmış ve ortünmüş şekil varken yapamazdım. Ama omzuna sonra yüzüne dokundum. Demir gibi sertti. Bir an için tıraş jiletlerimi almaya banyoya girdim.

Mary'nin isteği üzerine yağmurluğumu almak üzereydim ki, bir itişip kakışma ve koşma duydum, sonra Ellen üstüme atıldı, hırlayıp burnunu çekiyordu. Kanayan burnunu göğsüme soktu ve kollarıyla beni sararak hareketsiz bıraktı. Küçük bedeni tümüyle titriyordu.

Kâküllerini tutup, holdeki gece lambasının altında başını kaldırdım.

«Beni de alın.»

«Aptal, olmaz. Ama mutfağa gelirsen, yüzünü yıkarım.»

«Beni de alın, geri gelmeyeceksiniz.»

«Ne demek istiyorsun bebeğim. Elbette geri döneceğim. Yatağına git ve dinlen. Kendini daha iyi hissedeceksin.»

«Beni almıyor musunuz?»

«Benim gideceğim yere seni sokmazlar. Geceliğinle dışarda beklemek ister misin?»

«Gidemezsiniz.»

Yeniden sarıldı, elleri kollarımı koruyor okşuyordu, yumruk yaptığı ellerini cebime soktu, jiletleri bulacak diye korktum. Ellen daima seven, koruyan ve şaşırtan bir kızdı. Birden beni bıraktı ve başını kaldırdı, gözlerini indirip; ağlamadan durdu. Kirli küçük yanağından öptüm ve ağzındaki kurumuş kanı hissettim. Sonra kapıya döndüm..

«Bastonu istemiyor musunuz?»

«Hayır Ellen. Bu gece değil. Yatağına git gülüm, yatağına git.»

Çabucak uzaklaştım. Galiba ondan ve Mary'den kaçıyordum. Ölçülü adımlarıyla Mary'nin merdivenlerden indiğini duyabiliyordum.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Sular yükselmekteydi, ılık körfez suyuna girdim ve Yer'in içine tırmandım. Yavaş bir su dalgası girişte içeri dışarı oynuyor, paçalarıma kadar ulaşıyordu. Arka cebimdeki parayla dolu cüzdan şişiyor, sonra ağırlığım altında ıslandıkça inceliyordu. Yaz denizi üzüm büyüklüğünde denizanalarıyla doluydu, uzantılarını ve ısırgan hücrelerini sallıyorlardı. Bacaklarıma ve karnıma değince canım yanıyordu. Ve ufak dalga Yer'in içinde ve dışında nefes alıyordu. Yağmur şimdi ince bir sis olmuştu, bütün yıldızların ve kasabanın ışıklarını topluyor ve hemen yeniden dağıtıyordu... Karanlık, kurşun renkli pırıltılarla.

Üçüncü kayayı görebiliyordum ama, Yer'den bakınca *Belle Adair*'in batık omurgasıyla düz bir çizgi oluşturmuyordu. Kuvvetli bir dalga bacaklarımı kaldırdı, bacaklarım kendilerini özgür ve benden ayrı hissettiler. Nereden çıktığı belli olmayan istekli bir rüzgâr, sis bulutunu koyun gibi önüne kattı. O zaman bir yıldız gördüm... Geç doğan, kıyının üzerinde epey geç doğan. Bir sandal yavaşça sessiz işleyen motoruyla geçti, yelkeni vardı.

Dalgakıranın devrilmiş dişlerinden tepesindeki ışığı görebiliyordum ama, kırmızı ve yeşil ışıkları görüş alanımın altında kalıyordu.

Cildim, denizanalarının dokunuşlarıyla yanıyordu. Bir demirin atıldığını duydum, ve tepedeki ışık söndü.

Marullo'nun ışığı hâlâ yanıyordu, ihtiyar kaptanın ve Deborah halanınki de.

Işıkların bir birliği olduğu, dünyanın bir şenlik ateşi olduğu doğru değil. Herkes kendi ışığını taşır, kendi yalnız ışığını.

Sahil boyunca bir grup küçük yem balığı geçti.

Benim ışığım söndü. Bir fitilden daha kara bir şey yoktur.

İçimden «eve gitmek istiyorum» diyorum... hayır,

eve değil, ışıkların verildiği evin öte yanına gitmek istiyorum.

Bir ışık söndüğü zaman, ortalık, hiç yanmadığı zamankinden daha karanlık oluyor. Dünya karanlık sahipsizlerle dolu. En iyisi... O Eski Romalı Marullo biliyor olmalıydı... terbiyeli, şerefli bir ayrılışın zamanı geliyor. Dramatik olmayan, kişinin kendisi için de, ailesi için de bir ceza olmayan... Sadece veda, bir sıcak banyo ve açılan damarlar, sıcak bir deniz ve bir jilet.

Yükselen sular, toprağı kapattı ve Yer'den içeri girip, bacaklarımı, kalçalarımı kaldırdı, bir yana itti ve ıslak yağmurluğumu alıp gitti.

Bir kalçamın üzerinde doğrulup, jiletlerimi almak için yan cebime uzandım ve şişkinliği hissettim. O zaman nedense ışık taşıyıcısının koruyan, seven ellerini hatırladım. Bir an, ıslak cebimden çıkmamakta direndi. Sonra ellerim de, oradaki ışığın her zerresini topladı, kırmızı görünüyordu... koyu kırmızı.

Bir dalga dizisi beni Yer'in epey gerisine itti. Ve denizin uyumlu vuruşu hızlandı. Çıkmak için dalgalarla boğuşmalıydım ve çıkmak zorundaydım. Yuvarlandım, tırmandım ve boğazıma kadar sulara battım ve köpüklü dalgalar beni eski deniz duvarına doğru ittiler.

Çıkmak zorundaydım... tılsımı yeni sahibine vermek zorundaydım

Yoksa bir ışık daha sönebilir.

NOBEL ÖDÜLÜ

steinbeck

BÜTÜN ESERLERİ / 8

Amerikalı ünlü yazar John Steinbeck 1902'de Kaliforniya'da doğdu. Stanford üniversitesinde okuyabilmek için ırgatlık, duvarcılık, laboranthk, gazetecilik gibi işlerde çalıştı. Daha sonra üniversiteyi bırakarak kendisini edebiyata verdi. İlk romanı, korsan Henry Morgan'ın yaşamını anlatan Altın Kadeh'tir (1929). Yoğun bir duygusallığın egemen olduğu bu kitabından sonra Kaliforniya kentlerinin çarpıcı, acımasız ve baş döndürücü yaşam serüvenlerini anlatan romanlarıyla büyük ün yaptı (1935- Yukarı Mahalle). 1939'da Pulitzer, 1962'de Nobel edebiyat ödüllerini alan Steinbeck'in hemen bütün eserlerinde zorlamasız, yapmacıksız bir yücelik gömülü. Yalın gerçeğin birzmle, şiirselliğin ince bir güdümüyle içiçe bulunması, romanlarına etkisini yitirmeyen bir canlılık kazandırdı.

Başlıca eserleri: Yukarı Mahalle, Sardalye Sokağı, Tatlı Perşembe, Alev, Al Midilli, İnci, Fareler ve İnsanlar, Mutsuzluğumuzun Kışı, Bitmeyen Kavga, Gazap Üzümleri, Ay Battı, Aşk Otobüsü, Cennetin Doğusu.

"MUTSUZLUĞUMUZUN KIŞI" Steinbeck'in bizde yeni tanınmaya başlayan en son romanlarından biridir. Önceki eserlerinde olduğu gibi doğayı ele almaz yazar. Sınıf çatışmasını, ırk kavgasını da bir yana bırakır. Burada incelediği, yalnızca paraya tutsak olan insandır. Toplum içinde geleceğini güvence altına almak, atalardan gelen kalıtsal özlemlerini, alışkanlıklarını lüks içinde sürdürmek isteyen bir insanın bilinçli ve bilgece tutkusu dile getirilir. Topraksız çiftçi, tüfeksiz asker, atı çalınmış binici nasıl güçsüzleşirse; iflas etmiş, meteliğe kurşun atan bir soyluluk da artık soyluluk olmaktan çıkar. Soytarılık olur. Her insanın az ya da çok tutsak olduğu paranın o korkunç gücü nereden geliyor? İmrendiğimiz ve asla ulaşamayacağımız o servetlerin kökeni bir araştırılsa neler neler çıkar ortaya!

Büyük yazar JOHN STEINBECK'in olgunluk dönemi ürünü olan bu romanını, kendi türündeki kitaplarda hiç karşılaşmadığınız bir gerilim içinde zevkle ve heyecanla okuyacaksınız.